

STORTINGET

Dokument 15:11

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1501-1650
08.03–23.03 2022**

Innhold

1501. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. olje- og gassindustrien en målsetting om å redusere utslippene, besvart av olje- og energiminister	11
1502. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. våpen og annet forsvarsmateriell til Ukraina, besvart av utenriksminister	11
1503. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. helsehjelp til flyktninger til Norge fra Ukraina, besvart av helse- og omsorgsminister	12
1504. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helsetjenester til arrestanter i politiarrest, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
1505. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. utgiftsøkningene, besvart av finansminister.....	13
1506. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. kommunereformen, besvart av kommunal- og distriktsminister	14
1507. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. 2 mrd. kroner i humanitær støtte til arbeidet i Ukraina, besvart av utenriksminister	15
1508. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. Forsvarets musikk, besvart av forsvarsminister.....	16
1509. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. lotteriregime, besvart av kultur- og likestillingsminister	17
1510. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. åpenhetsloven, besvart av barne- og familieminister	18
1511. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. utvalget som skal evaluere den økonomiske krisepolitikken gjennom koronapandemien, besvart av finansminister	19
1512. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. Politidirektoratet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	21
1513. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. å verne minst 30 prosent av norske havområder innen 2030, besvart av klima- og miljøminister.....	22
1514. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. oligarker og skjult russisk eierskap i gruveselskapet Nussir ASA, besvart av næringsminister	23
1515. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. løsning for de som gjentatte ganger opplever at den andre forelderen saboterer at felles barn kan få pass, besvart av justis- og beredskapsminister.....	24
1516. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjeinntektsnøkkelen til fylkeskommunane, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	25
1517. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. straumprisar og føreseielege rammevilkår for små og mellomstore bedrifter med høgt straumforbruk, besvart av næringsminister	26
1518. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. Mercosur-avtalen, besvart av næringsminister	27
1519. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. utsleppsrekneskap på eksport og import, besvart av klima- og miljøminister.....	27
1520. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. Skatteetatn utstede D-nummer, besvart av finansminister.....	28
1521. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. utlendingsloven § 122, besvart av justis- og beredskapsminister.....	29
1522. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. følge opp og normalisere hverdagen for de ukrainske barna med hensyn til å raskt komme i barnehage, skole og fritidsaktivitete, besvart av kunnskapsminister	30
1523. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. kompensasjonsordninger, besvart av finansminister.....	31
1524. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. forsyningsberedskap, besvart av forsvarsminister	32
1525. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. ansvar for enslige mindreårige og spesielt utsatte barn som flykter fra institusjoner og kostskoler i Ukraina, besvart av utenriksminister	33
1526. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. klimamålene, besvart av kommunal- og distriktsminister	34
1527. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. Sør-Varanger kommune, besvart av næringsminister	35
1528. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjektet E-134 Bakka -Solheim, besvart av samferdselsminister.....	36
1529. Fra stortingsrepresentant Paal Kloster, vedr. UNDP, besvart av utviklingsminister.....	36
1530. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. gratis halvdagsplass i SFO for alle førsteklasinger i Norge, besvart av kunnskapsminister	37
1531. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. ny Eigerøy bru, besvart av samferdselsminister.....	38
1532. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. oppbemanningen av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39

1533. Fra stortingsrepresentant Terje Hansen, vedr. enkeltbedrifter i Øst-Finnmark, besvart av næringsminister.....	39
1534. Fra stortingsrepresentant Terje Hansen, vedr. endring av arbeidsgiveravgift, besvart av finansminister	40
1535. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. personbilsalget, besvart av finansminister.....	41
1536. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. sivilforsvaret, besvart av justis- og beredskapsminister	42
1537. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	42
1538. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. dagligvaremarked, besvart av næringsminister	47
1539. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. vaksineringskapasiteten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	48
1540. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. arbeidsforholdene ved stedene som blir valgt ut til akuttinntak for flykninger, besvart av justis- og beredskapsminister	49
1541. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. sporingsmekanismer på fugl, besvart av landbruks- og matminister	50
1542. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. strekningen Kyrkjenes-Bjotveit på rv. 13, besvart av samferdselsminister.....	51
1543. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Russlands folkerettsstridige invasjon, besvart av utenriksminister	52
1544. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. fordelingsmekanisme av ukrainske flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister	53
1545. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. sentraliseringsgrepet, besvart av næringsminister.....	53
1546. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Snøhvit-feltet, besvart av olje- og energiminister	54
1547. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Statped, besvart av kunnskapsminister	55
1548. Fra stortingsrepresentant Sofie Høgestøl, vedr. nødhjelp til Ukraina, besvart av utenriksminister.....	56
1549. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. hvordan Norge kan få full bredbåndsdekning innen 2025, besvart av kommunal- og distriktsminister	57
1550. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. et samarbeid med analysetjenesten til Foreningen Tryggere Ruspolitikk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
1551. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. havvindprosjekter i Nord Norge, besvart av olje- og energiminister	59
1552. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Møsvatn, besvart av olje- og energiminister	59
1553. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. den nedlagte luftforsvarsstasjonen Mågerø i Færder kommune, besvart av forsvarsminister.....	60
1554. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Putins meningsløse krig i Ukraina, besvart av statsminister.....	61
1555. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. arvelig kreft, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62
1556. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. flykninger fra Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	63
1557. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. villrein på Hardangervidda, besvart av klima- og miljøminister	64
1558. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. potten til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	66
1559. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftutvekslingsavtalene, besvart av olje- og energiminister	66
1560. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. koronatiltakene, besvart av finansminister.....	67
1561. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. retningslinjene for palliasjon for barn og unge, besvart av helse- og omsorgsminister	68
1562. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Nordic Mining ASA, besvart av næringsminister.....	69
1563. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. offshoreflåten, besvart av klima- og miljøminister.....	70
1564. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. skogbruk, besvart av landbruks- og matminister.....	71
1565. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Hordfast E39, besvart av samferdselsminister	72
1566. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. havbruk, besvart av finansminister.....	73
1567. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. privat innløsning i kommunene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	73

1568. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. dyrka mark, besvart av landbruks- og matminister	74
1569. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. avtale om flyktningmottak med en eier som er dømt for å utnytte mennesker i en sårbar situasjon, besvart av justis- og beredskapsminister.....	75
1570. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. ME-pasienter, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	77
1571. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. arbeidsgiveravgift, besvart av finansminister	78
1572. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. ankomster fra Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	79
1573. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. pandemirestriksjonene, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	79
1574. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. Vossebanen, besvart av samferdselsminister.....	80
1575. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. kjøttproduksjon, besvart av landbruks- og matminister	81
1576. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. tomtekjøp til nytt Oslo fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	82
1577. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. en uenighet mellom to direktører ved UiB, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	83
1578. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. midlene som er tiltenkt å finansiere reversering av domstolsreformen, besvart av justis- og beredskapsminister	84
1579. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. å gi strømstøtte til bedrifter som sliter med høye strømregninger, besvart av næringsminister	84
1580. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. handlingsrommet i veinormalen til å minimere tapet av natur og matjord, besvart av samferdselsminister	85
1581. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. veinormalen, besvart av samferdselsminister.....	86
1582. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. økonomiske tiltak for Øst-Finnmark, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	87
1583. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. endrede kulturvaner i kjølvannet av pandemien, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	88
1584. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. å hjelpe barn ut av institusjoner i Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister	89
1585. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. kollektivinvesteringer, besvart av samferdselsminister.....	90
1586. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. gjenåpning av FM-nettet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	91
1587. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. helsetjenester under konflikt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	92
1588. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. E-136 frå Moa i Ålesund til Bjorli, besvart av samferdselsminister.....	94
1589. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ordninga med ansvarfordelinga på vegnettet i landet, mellom kommune, fylke og stat, besvart av samferdselsminister.....	95
1590. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kulturarven i henholdsvis arkiv, bibliotek og museum det er tenkt at Nasjonalbiblioteket skal digitalisere, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	96
1591. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	97
1592. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. arbeidet med å få forsendelser med beredskapsutstyr raskt frem i den akutte situasjonen i Ukraina, besvart av utenriksminister.....	98
1593. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. utredning fra Statsbygg som ser på tomter som Haugenstua, Kjelsrud, Kroksrud, besvart av justis- og beredskapsminister	99
1594. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Statnetts årsrapporter skal inkludere alle indirekte klimagassutslipp (Scope 3) som stammer fra innkjøp av varer og tjenester kjøpt i utlandet, besvart av olje- og energiminister	100
1595. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. status i arbeidet med ny barnelov, besvart av barne- og familieminister.....	101
1596. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. strømstøtten, besvart av finansminister	102
1597. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. strømstøtten, besvart av finansminister	103
1598. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. beredskap innen helsetjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	103

1599. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. ideelle virksomheter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	104
1600. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. psykisk helsehjelp gjennom Helse Bergen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
1601. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. barnehjemsbarn i Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	106
1602. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. gjenopprette rettstilstanden for personer utsatt for ulovlig tvangsmiddelbruk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
1603. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. å realisere et test- og øvingssenter på Fiskebøl i Vesterålen, besvart av fiskeri- og havminister.....	108
1604. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. å ha en domstolleder med stillingstittel sorenskriver ved alle landets rettssteder, besvart av justis- og beredskapsminister.....	109
1605. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. sykehusstrukturen på Helgeland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	109
1606. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. nasjonale retningslinjer for utredning og håndtering av eldrevoldsaker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	110
1607. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. informasjon om krafthandel som angår Norge fra kraftbørser vi benytter oss av, besvart av olje- og energiminister.....	111
1608. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. høyere matvarepriser, besvart av landbruks- og matminister.....	112
1609. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Forsvarets "nei liste", besvart av forsvarsminister.....	112
1610. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. investeringsmidler bidrar til målet om likestilling i samfunnet, besvart av næringsminister.....	114
1611. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. beredskapskapasiteter ved beredskapssenteret på Taraldrud, besvart av justis- og beredskapsminister.....	115
1612. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. saksbehandlingstid for registrering av Ukrainske flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	115
1613. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. flyktningestrømmen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
1614. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. flyktninger fra Ukraina til Norge, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	117
1615. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. felles mandat for de regionale og lokale barnepalliative teamene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	118
1616. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. tiltak i forhold til klima- og fattigdomsutfordringer i sårbare områder, besvart av utviklingsminister.....	119
1617. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kystfiskerinæringen, besvart av fiskeri- og havminister....	120
1618. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. kommunale anskaffelsar av renseanlegg for vatn og avløp, besvart av klima- og miljøminister.....	122
1619. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. marine verneområde, besvart av klima- og miljøminister ...	123
1620. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. Tokagelet, besvart av samferdselsminister.....	124
1621. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. om at ukrainske flyktninger som kommer til Norge ikke blir utnyttet av arbeidslivskriminelle, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	125
1622. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. ukrainske barn i skolesystemet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	126
1623. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. tverrfaglig spesialisert rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
1624. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. parkeringsavgifter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
1625. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. transportbransjen, besvart av finansminister.....	129
1626. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. å sikre lagringskapasiteten for matkorn i Rogaland, besvart av landbruks- og matminister.....	130
1627. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. nettbaserte veiledere i barnemedisin, besvart av helse- og omsorgsminister.....	131
1628. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. UCPM-bistand, besvart av utenriksminister.....	132

1629. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Sveits sitt forhold til EU, besvart av utenriksminister	133
1630. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. stans av mottak av russiske fangster og fartøyer, besvart av fiskeri- og havminister.....	134
1631. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. beredskap, besvart av forsvarsminister	135
1632. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. avtalen om lagring med Wilnor, besvart av forsvarsminister	135
1633. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. innsyn i hvilke politiansatte som betaler sin medlemskontingent i NNPF, besvart av justis- og beredskapsminister	136
1634. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. samboergarantien på sykehjem, besvart av helse- og omsorgsminister.....	137
1635. Fra stortingsrepresentant Lars Rem, vedr. fylkesvei 33, besvart av samferdselsminister.....	137
1636. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kundeporteføljen til transportnæringa, besvart av samferdselsminister.....	138
1637. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. regelverksendringer i garantiordningen for skadeforsikring, besvart av finansminister.....	139
1638. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. tilskuddene til 6A-skolene, besvart av kunnskapsminister	140
1639. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. kvoteflyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	141
1640. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. flyktninger fra Ukraina har problemer med å få vekslet ukrainsk valuta til euro, besvart av finansminister	141
1641. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. konsekvensane for ferjedrifta at drivstoffprisane er så høge samt dei skyhøge straumprisane, besvart av samferdselsminister	142
1642. Fra stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre, vedr. veiprioriteringer, besvart av samferdselsminister	142
1643. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ny nettleigemodell, besvart av olje- og energiminister	143
1644. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nabo til en kommunal bolig som ikke lengre kunne bo i sitt eget hjem, besvart av helse- og omsorgsminister	144
1645. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. salget av Telenor Myanmar, besvart av næringsminister.....	146
1646. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister	147
1647. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. hurtigspor for å få ukrainske flyktninger ut i jobb, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	148
1648. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. veiledende satsene for økonomisk stønad for årene 2013-2022, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	149
1649. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. sikkerhetsloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	150
1650. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. friskoler, besvart av kunnskapsminister.....	151

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1650) for sesjonen 2021-2022**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Amundsen, Per-Willy (FrP)	1532, 1578, 1611, 1633, 1649
Andersen, Alf Erik Bergstøl (FrP)	1614
Bastholm, Une (MDG)	1568, 1639
Bergstø, Kirsti (SV)	1570, 1587
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1517, 1519, 1618, 1619, 1643
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1608
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1503, 1554, 1599, 1634
Bru, Tina (H)	1596, 1597
Elvestuen, Ola (V)	1550, 1628
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	1523, 1531
Fagerås, Mona (SV)	1580, 1581
Foss, Ingunn (H)	1512
Framnes, Sigbjørn (FrP)	1620
Gulati, Himanshu (FrP)	1577, 1622
Halleland, Terje (FrP)	1501
Haltbrekken, Lars (SV)	1552
Hansen, Terje (FrP)	1533, 1534
Hansson, Rasmus (MDG)	1513, 1594, 1630
Helleland, Linda Hofstad (H)	1545
Hjemdal, Silje (FrP)	1515, 1561, 1595, 1600
Hoksrud, Bård (FrP)	1504, 1555, 1591, 1598, 1624, 1644
Hussein, Marian (SV)	1606, 1623, 1627
Høgestøl, Sofie (V)	1548
Johnsen, Tor André (FrP)	1536, 1586, 1604
Jønnes, Kari-Anne (H)	1518, 1564
Jørgensen, Geir (R)	1514, 1645
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1527, 1585, 1593
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1557
Kloster, Paal (SV)	1529
Kristjánsson, Mímir (R)	1621, 1626
Lie, Kathy (SV)	1508, 1573
Limi, Hans Andreas (FrP)	1520, 1535
Listhaug, Sylvi (FrP)	1505
Lund, Tobias Drevland (R)	1522, 1540, 1576, 1646
Lunde, Heidi Nordby (H)	1640
Lønseth, Mari Holm (H)	1572, 1647
Marhaug, Sofie (R)	1579, 1607
Martinussen, Marie Sneve (R)	1511, 1582, 1648
Melby, Guri (V)	1502, 1610, 1629
Moxnes, Bjørnar (R)	1524, 1543
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1559, 1560, 1617, 1625
Njåstad, Helge André (FrP)	1542, 1565, 1566
Nyholt, Hege Bae (R)	1583

Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1549, 1551, 1605, 1609
Orten, Helge (H)	1571
Pettersen, Tage (H)	1509, 1510, 1590, 1601
Raja, Abid (V)	1638
Rem, Lars (FrP)	1635
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1546, 1558
Rotevatn, Sveinung (V)	1574
Schou, Ingjerd (H)	1592
Skjelstad, André N. (V)	1506, 1553
Stensland, Sveinung (H)	1521
Sve, Frank Edvard (FrP)	1516, 1528, 1588, 1589, 1636, 1641
Thoresen-Vestre, Kim (SV)	1642
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1603
Thorsvik, Ingvild Wettrhus (V)	1541, 1544, 1602, 1615
Trellevik, Ove (H)	1562, 1563
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1537, 1539
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1631, 1632
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1507, 1556, 1584
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1569, 1616
Westgaard-Halle, Lene (H)	1538, 1575
Wiborg, Erlend (FrP)	1612, 1613, 1637
Wold, Grete (SV)	1525, 1526, 1567
Øvstegård, Freddy André (SV)	1530, 1547, 1650

STORTINGET

Dokument 15:11

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 23. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden si hvor stor merkostnaden er for de siste 10 %?

BEGRUNNELSE:

I februar 2020 lanserte olje- og gassindustrien en målsetting om å redusere utslippene med 40 % innen 2030. Ved behandlingen av skattepakken sommeren 2020 ble denne målsettingen endret til 50 % reduksjon. Tidligere anslag fra næringen er en kostnad på rundt 50 mrd. for utslippsreduksjoner på 40 %. Som kjent vil staten bære det meste av disse investeringene.

Svar:

Regjeringen arbeider med å følge opp Stortingets vedtak og målsetning om klimagassreduksjoner fra olje og gassindustrien. Generelt vil kostnadene for å redusere utslipp på norsk sokkel gradvis øke i takt med at de rimeligste tiltakene gjennomføres først.

Kostnadene ved å nå målsettingen om 50 pst. reduksjon har ikke vært nærmere utredet. Departementet har derfor ikke et faktagrunnlag for nærmere å kunne anslå de samlede kostnadene ved et 50 pst. utslippskutt innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 1502

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 17. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringen donere flere våpen og annet forsvarsmateriell til Ukraina eller å støtte Ukraina med midler som kan brukes til å anskaffe våpen for å forsvare landets frihet?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen onsdag 2. mars var utenriksministeren åpen for å vurdere alle forslag til støtte for Ukraina. Den siste uken har ukrainerne vist en imponerende forsvarene i møte med en brutal russisk invasjon av landet. Den

ukrainske ambassadøren til Norge har gjort det klart at landet fremdeles trenger ytterligere støtte med forsvarsmateriell, i tillegg til at økonomisk støtte til å anskaffe våpen er et alternativ dersom det ikke er mulig for land å donere ytterligere forsvarsmateriell selv. I EU har en rekke land gått sammen om å gi Ukraina økonomisk støtte til å kjøpe våpen, gjennom European Peace Facility. Et bredt flertall på Stortinget har gitt regjeringen sin støtte til å bidra med det som er mulig for å styrke Ukrainas evne til å ivareta sin egen frihet.

SPØRSMÅL NR. 1503

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 16. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I disse dager og uker er det ventet et stort antall flyktninger til Norge fra Ukraina, de fleste er kvinner og barn. Det er ventet at de bærer med seg mye fra dagene hvor krigen brøt ut, og at det vil være behov for helsehjelp både for eksempel helsesjekk for spedbarn og barn, og helsehjelp ved for eksempel traumer og psykisk uhelse.

Hvilke grep er tatt for å sikre at helsetjenestene i Norge er beredt til å møte disse menneskene på en god måte?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet samarbeider tett med Justis- og beredskapsdepartementet om helsetilbud til flyktninger fra Ukraina. Ansvaret for å finansiere helsetilbud til flyktninger i mottak ligger under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Helse- og omsorgsdepartementet ga, i starten av mars, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Direktoratet for e-helse oppdrag knyttet til å forberede helsetjenestene på et økt antall flyktninger. Oppdraget handlet både om hvilke tilbud om helseundersøkelser og vaksiner etc. som bør prioriteres og veiledning til kommunene, samt vurderinger rundt tolkekapasitet, informasjonsflyt og d-nummer, kommunikasjons- og informasjonstiltak.

På bakgrunn av oppdraget har Helsedirektoratet blant annet arbeidet med å oppdatere veileder for helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente. Oppdatert veileder var på plass i uke 10 og vil senere oppdateres løpende. Veilederen bør ligge til grunn for ar-

Svar:

Krigen i Ukraina har sjokkert hele verden. Europa har ikke sett krigshandlinger av et slikt omfang siden andre verdenskrig. Sivildokumenteringens lidelser er vanskelige å beskrive og de materielle ødeleggelsene er enorme. Norge fordømmer Russlands uprovoserte, folkerettsstridige og brutale angrep på Ukraina på det sterkeste.

Jeg vil holde Stortinget orientert på egnet måte om regjeringens videre håndtering av disse spørsmålene.

beidet i kommunene. Videre arbeider Helsedirektoratet med å utarbeide oversatt informasjon om rettigheter og tilgang til helsetjenester for flyktninger fra Ukraina.

Mange som kommer vil ha med seg traumatiske opplevelser. Helsedirektoratet har hatt dialog med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) om å oversette alt materiell de har om psykososial støtte for asylsøkere og flyktninger til både ukrainsk, russisk, og engelsk. Samarbeidet rundt dette vil også omfatte de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) fremover. Psykososial beredskap og oppfølging er en viktig oppgave for kommunene. Vi har etablert kompetansesentre med spisskompetanse på psykososial beredskap og oppfølging.

Det er viktig at flyktninger får tildelt d-nummer. Dette er et sentralt premiss for at det er mulig å dokumentere og følge opp helsehjelpen som gis, for eksempel at informasjon om undersøkelser som er gjort og vaksiner som er gitt kan følge en person gjennom de ulike bo- og oppholdsstedene i Norge. Det er derfor viktig at personer som flykter fra Ukraina blir registrert som asylsøkere, slik at d-nummer blir tildelt.

Politiet arbeider nå for å komme i gang med å registrere ukrainske asylsøkere også andre steder enn ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde kommune. Politiet vil være klare til å igangsette registrering i flere politidistrikter fra og med onsdag 16. mars. Ukrainere som bor hos familie i andre deler av landet, kan da få registrert seg uten å dra til Råde. De som har behov for å bli registrert raskere må p.t. henvende seg ved Nasjonalt ankomstsenter. Det oppfordres til å følge med på politiets nettsider for nærmere

informasjon om registrerings-steder, åpningstider etc. i dagene som kommer.

Helse- og omsorgsdepartementet har tett kontakt med underliggende virksomheter om håndteringene av ukrainere som flykter til Norge. Det er også tett dialog mellom sentrale myndigheter og statsforvaltere, fylke-

skommuner og kommuner. Departementene koordinerer seg også tett for å håndtere ankomstsituasjonen. Vi har organisert oss for raskest mulig å håndtere spørsmål som oppstår på tvers av departementsstrukturen, bl.a. med hyppige koordineringsmøter i regi av Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1504

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil statsråden følge opp høringen fra 2019 om å etablere en veileder om helsetjenester til arrestanter i politiarrest?

BEGRUNNELSE:

Fagfolk fra både justis- og helsesektoren har i lengre tid etterspurt en veileder om helsetjenester til arrestanter i politiarrest. Helse- og justissektoren er to områder som ofte kan gå over i hver andre, og fører derfor til lite klargjøring om hvem som er ansvarlig til enhver tid. Et eksempel på dette er helsetjenester til arrestanter i politiarrest. En veileder vil skape klargjøring, og bedre situasjonen for både de i helsesektoren, justissektoren og arrestanter.

Undertegnede mener det nå har gått lang tid, uten at fagfolket har fått noen klargjøring i om veilederen skal komme på plass eller ikke. Det gjør arbeidsoppgavene uforutsigbare. Det er derfor på tide at man får på plass en veileder om helsetjenester til arrestanter i politiarrest.

Svar:

Jeg er enig i behovet for en veileder om helsetjenester til arrestanter i politiarrest med sikte på klargjøring og for å bedre situasjonen for både ansatte i helsesektoren og justissektoren, samt for arrestanter. Helsedirektoratet har initiert et slikt arbeid og sendte 26. juni 2019 ut et utkast til veileder på høring. Oppgaven har imidlertid blitt satt på vent som følge av pandemihåndteringen de siste to årene, men arbeidet kan nå gjenopptas i samarbeid med Politidirektoratet med sikte på ferdigstilling i løpet av 2022.

SPØRSMÅL NR. 1505

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 18. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil regjeringen redusere skatter og avgifter eller gjøre andre grep for å dempe de enorme utgiftsøkningene som folk flest nå opplever på mange varer, og som kan komme til å forsterke seg i tiden som kommer?

BEGRUNNELSE:

Prisene på en rekke varer øker betydelig. Dette gjør at mange sliter med å få endene til å møtes og flere vil komme i samme situasjon fremover om dette fortsetter. På grunn av den pågående krigen i Ukraina skyter nå pris-

stigningen på en rekke varer ytterligere fart. Strømprisene har vært høye hele vinteren og vi ser nå at det settes nye rekorder. Spesielt hardt rammes næringslivet som ikke har fått noen kompensasjon. Drivstoffprisene har økt betydelig og man har sett priser på opp mot 24 kroner literen. Olje- og gassprisene går til himmels og prisene vil dermed fortsette oppover. Matvareprisene øker også kraftig og det ropes fra ulikt hold varsko om at det kan bli matmangel i verden. Dette vil drive prisene videre oppover. På samme tid som kjøpekraften for folk flest svekkes betydelig får staten enorme ekstraintekter på olje, gass og strøm.

Svar:

Energiprisene har økt betydelig gjennom 2021 og inn i 2022. Dette ga særlig utslag i økte strømpriser. Krigen i Ukraina har de siste ukene ført til ytterligere prisøkning, særlig på drivstoff. I tillegg øker matvareprisene globalt.

Siden representantens spørsmål ble oversendt 8. mars, har regjeringen varslet at strømstøtteordningen

for husholdninger forlenges til og med mars 2023. Vi er opptatt av å gjøre en krevende hverdag for folk litt mindre vanskelig. Nå ser vi ekstreme strømpriser, og da ønsker vi å gi folk en trygghet og forutsigbarhet. Med denne forlengelsen har folk en trygghet for kostnadene frem til over neste vinter. Regjeringen vil også forlenge strømstøtteordningene under Landbruks- og matdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet til og med mars 2023.

Endringer i skatter og avgifter bør vurderes samlet i forbindelse med statsbudsjettet, slik at en ser sammenhengen i skatte- og avgiftspolitikken. Ved endringer i viktige rammebetingelser kan det være aktuelt å vurdere justeringer i skatter og avgifter i revidert nasjonalbudsjett. Regjeringen vil 12. mai 2022 legge frem forslag til Revidert nasjonalbudsjett 2022. Det vil være naturlig å vurdere eventuelle endringer i skatter og avgifter i den sammenhengen.

SPØRSMÅL NR. 1506

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 16. mars 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke påregnelige kostnader hos kommunene i forbindelse med reversering av kommunereformen vil statsråden ikke dekke, og kan statsråden basert på dette gi et anslag på hvor mye av kostnadene ved kommunedeling Ålesund kommune faktisk vil få dekket?

BEGRUNNELSE:

Den 1. januar 2020 ble Ålesund, Skodje, Ørskog, Haram og Sandøy slått sammen til nye Ålesund kommune. Regjeringen har i regjeringsplattformen uttrykt at de vil oppløse sammenslåtte kommuner som søker innen 1. juni etter vedtak i kommunestyre. Kommunestyret i Ålesund skal ta stilling til dette 17. mars.

Ålesund kommune har allerede hatt kostnader knyttet til å få spørsmålet utredet, og til å gjennomføre en høringsrunde og en folkeavstemning. Kommunedirektøren i Ålesund opplyser at kostnadene for dette ligger på om lag 2 millioner kroner. Kommunen har imidlertid kun mottatt 100 000 kroner for utredningen og tilsvarende beløp for gjennomføringen av høringsrunden. Dette tils-

varer altså om lag 10 % av de reelle kostnadene. Søknad om å få dekket de faktiske kostnadene er avslått av departementet.

En eventuell reetablering av hele eller deler av tidligere Haram kommune vil medføre betydelige kostnader knyttet til blant annet prosjektorganisering, økt ressursbruk i gjenværende kommunens administrasjon, økte kostnader på politisk organisasjon og sekretariat, IT-system og lisenser. Regjeringen har tidligere uttalt at den vil dekke de nøkterne og nødvendige kostnadene ved en eventuell reversering. Av respekt for kommunestyret i Ålesund sin beslutning, bør omfanget av konkrete kostnader staten ser for seg å dekke være kjent før avstemningen.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til at Ålesund fikk dekket 200 000 kroner av de to millionene kommunen oppgir å ha brukt på utredning og innbyggerhøring. Størrelsen på støtten til utredning og innbyggerhøring var kommunen gjort kjent med på forhånd, gjennom brev fra departementet 12. november 2021.

Regjeringen vil kompensere de tvangssammenslåtte fylkeskommunene og kommunene for kostnadene direkte knyttet til delingsprosessen. Disse kostnadene skal ikke gå ut over tjenestene til innbyggerne. Kommunen som har søkt om å deles, skal sende en egen søknad til departementet som skal inneholde budsjetterte kostnader i forbindelse med deling. Departementet kan ikke ta stilling til slike søknader før de foreligger.

Det fremgår imidlertid av departementets brev til tvangssammenslåtte kommuner og fylkeskommuner 11. februar 2022 at de direkte delingskostnadene fylkeskommunene og kommunene kan få kompensert gjennom søknad, er gruppert i tre kostnadstyper: prosjektledelse og prosjektorganisering, intern og ekstern informasjon og nødvendige tilpasninger av IKT-systemer.

Departementet har i brevet 11. februar 2022 gitt en del føringer og premisser for hvilke kostnader som skal

dekkes. Søknadene skal basere seg på en svært nøktern tilnærming til hva som er absolutt nødvendig for å gjennomføre delingsprosessene. Utgifter som kan unngås, blir ikke kompensert. Der det er grunnlag for gjenbruk og samarbeid om IKT-løsninger, vil dette bli lagt til grunn i vurderingen av kompensasjonen. Utgifter til generell nivåheving av IKT-systemene vil ikke bli dekket.

For å kunne motta kompensasjon fra staten, må kommunene og fylkeskommunene sende søknad til Kommunal- og distriktsdepartementet på grunnlag av et budsjett, etter at delingene formelt er vedtatt av henholdsvis Stortinget (for fylkeskommunene) og Kongen i statsråd (for kommunene). Ålesund kommune har fått utsatt frist til 18. mars med å søke om deling. Etter at fristen for å søke om deling er ute, vil departementet beramme et møte for dialog om videre prosess med de aktuelle kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1507

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 16. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Regjeringen har bevilget inntil 2 mrd. kroner i humanitær støtte til arbeidet i Ukraina. Det mener KrF er et viktig bidrag i dagens situasjon.

Vil dette komme i tillegg til allerede bevilget utviklingsbistand i 2022, eller vil regjeringen ta fra langsiktig bistand for å dekke inn denne ekstrabevilgningen til humanitær støtte?

BEGRUNNELSE:

Fra regjeringens side har det blitt meldt at disse 2 mrd. kronene skal være addisjonelle, men jeg kan ikke se at regjeringen har avklart om det kun er addisjonelt til øvrig humanitær bistand eller om det kommer i tillegg til allerede bevilget bistand for 2022.

Dersom disse betydelige midlene skal tas fra langsiktig bistand, vil det få store konsekvenser for viktige prosjekter innen helse, utdanning og klimatilpasning. I realiteten vil det da være verdens aller fattigste som tar regningen for vår solidaritet med Ukraina.

Svar:

Den russiske krigføringen har ført til at over 3 millioner har flyktet fra Ukraina. Den har store konsekvenser for sivilbefolkningen og det er store ødeleggelser på sivil infrastruktur. FN og humanitære organisasjoner rapporterer om enorme behov for humanitær bistand som mat, vann, medisiner og annet livsnødvendig utstyr.

Regjeringen har besluttet at Norge skal bidra med to milliarder kroner til Ukraina-krisen. Midlene vil gå til FN, Røde Kors-bevegelsen og de norske humanitære organisasjonene som arbeider i området. Norge bidrar også med støtte gjennom felles europeiske beredskaps- og responsmekanismer. Ytterligere humanitære bidrag til Ukraina vil avhenge av behov og hvordan situasjonen utvikler seg.

Regjeringen er svært opptatt av at den annonserte humanitære bistanden til Ukraina-krisen ikke skal gå på bekostning av andre humanitære kriser i verden og langsiktig utviklingsinnsats.

Derfor foreslår regjeringen at 1,75 milliarder kroner kommer i tillegg til dagens bistandsbudsjett. Vi vil komme tilbake til Stortinget med detaljene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1508**Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 16. mars 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen****Spørsmål:**

Har forsvarsministeren, i tråd med den vedtatte overføringen av Forsvarets museer til Kultur- og likestillingsdepartementet, noen konkrete planer for å vurdere endring i forvaltningen av Forsvarets musikk (Ref. beskrivelsen i Meld. St. 8 (2018–2019) “Kulturens kraft” om at Kulturdepartementet vil vurdere armlengdes avstandsprinsippet i kulturlova)?

BEGRUNNELSE:

Vedtaket om å overføre Forsvarets museer til Kultur- og likestillingsdepartementet er stadfestet i Prop. 1 S (2021–2022) og skal skje innen 2024. Til grunn for overføringen ligger faglige og organisatoriske argumenter med sterk betoning på armlengdes avstandsprinsippet. Armlengdes avstandsprinsippet er en normal praksis i forvaltningen av kulturinstitusjoner og beskrevet i NOU 2013:4 Kulturtredningen 2014 og i Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft. Den samme argumentasjonen er også nærliggende å benytte i forhold til en endring av dagens forvaltning av Forsvarets musikk.

Forsvarets musikk har hatt en særdeles svak budsjetutvikling i perioden fra 2016–2022. Dette til tross for at KUD har finansiert 40 % av budsjettet til 4 av korpene med et tilskudd på til sammen 243,725 mill. kr. i perioden 2018–2022. Samtidig har Forsvarsdepartementet i samme periode gjennom ABE-reformen og andre varige og tilfældige kutt akkumulert redusert budsjettet med 58,631 mill. kr. Det kan derfor fremstå som en bevisst strategi fra Forsvarsdepartementet å redusere Forsvarets musikk sitt budsjett i den grad at korpene ikke er i stand til å løse sine oppgaver eller levere konserter til militært og sivilt publikum i tråd med samfunnsoppdraget. Den utadrettede virksomheten mot sivilt publikum er en viktig del av samfunnsoppdraget og er definert som ett av to kjerneoppdrag for Forsvarets musikk. Samfunnsoppdraget er beskrevet i en rekke dokumenter fra NOU 1979:50 Forsvarets musikk, St. meld. 33 (2008–2009) Kultur å forsvare, Innstilling nr. 62 til Prop. 1 S - Kampkraft og bærekraft (2015–2016) og i de årlige Prop. 1 S fra Forsvarsdepartementet.

Det fremstår også i tråd med innført stillingsstopp og det pågående utvalgsarbeidet med hensikt å effektivisere Forsvarets musikk, (oppdrag gitt av sjef Forsvarets Fellestjenester i 2020) som om Forsvaret og Forsvarsdepartementet nå har til hensikt å omgå Stortingets vedtak i Innstilling nr. 62 til Prop. 1 S - Kampkraft og

bærekraft (2015–2016) om fortsatt drift i fem korps. Korpens driftsgrunnlag er på bakgrunn av dagens tildeling lite bærekraftig og det søkes nå å reorganisere driften ved å kutte utgifter til administrasjon og husleie, samt redefinere størrelse, oppdrag og virksomheten til korpene.

Svar:

Forsvarets musikk er en viktig kulturbærer og en essensiell del av Forsvarets kultur og virke. Forsvarets musikk får en rekke oppdrag fra Forsvaret, og ansettelsesforholdet i Forsvaret hjemler bruk av militær uniform. Således er Forsvarets musikk et viktig ansikt utad for Forsvaret. Prinsippet om armlengdes avstand ivaretas gjennom at Forsvarets musikk selv velger sitt repertoar og sin kunstneriske profil og kompetanse. Videre initierer Forsvarets musikk en rekke produksjoner rettet mot et bredt publikum, i tillegg til at musikkorpene utfører oppdrag for kongehuset, Stortinget, regjeringen og Forsvaret. Ansettelsesforholdet i Forsvaret er dermed ikke bestemmende for om prinsippet om armlengdes avstand ivaretas.

Det foreligger ingen planer om å overføre Forsvarets musikk til Kultur- og likestillingsdepartementet. En slik overføring ville endre både rolle, profil og finansieringskilde for musikkorpene. Jeg er opptatt av at dagens forutsigbarhet for personellet i Forsvarets musikk og deres tilhørighet til Forsvaret videreføres.

Representanten viser i begrunnelsen for sitt spørsmål blant annet til budsjetutviklingen for Forsvarets musikk, som hun mener er negativ. Her vil jeg henvisne til omtale av Forsvarets musikk i Prop. 1 S (2021–2022) Forsvarsdepartementet under kap. 1720;

«Forsvarets musikk videreføres med fem profesjonelle korps. I tråd med Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) skal 40 pst. av de samlede utgiftene til fire av korpene i Forsvarets musikk finansieres av Kulturdepartementet. I Kulturdepartementets budsjettforslag for 2022 foreslås bevilgningen til korpene videreført med 51,215 mill. kroner, jf. omtale under kapittel 323, post 22, i Prop. 1 S (2021–2022) for Kulturdepartementet. Bevilgningen til Forsvarets musikk foreslås videreført på om lag samme nivå som saldert budsjett for 2021.»

SPØRSMÅL NR. 1509**Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 16. mars 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Lisensene for § 7-lotteriene er gitt under et lotteriregime der enerettsmodellen er lagt til grunn. Målet må være å få på plass rammebetingelser som bidrar til at aktørene og deres arbeid sikres de inntektene fra disse lotteriene som det hele tiden har vært meningen at de skal få.

Vil kulturministeren være med på å legge til rette for at formålmottagerne kan sikres inntekter fra lotteriene i tråd med intensjonene?

BEGRUNNELSE:

Det er behov for å følge opp svaret kulturministeren ga på mitt spørsmål om å dele vurderingene departementet har gjort da de kom til at det ikke er mulig å slå sammen lisenser for § 7-lotterier, innenfor omsetningstaket og enerettsmodellen/EØS-rettens rammer.

I dag er det gitt fem § 7-lisenser på 350 millioner. Totalt kan det omsettes lotterier innenfor disse pengespillene for 1,75 mrd.

I sitt svar skrev kulturministeren følgende:

«Dersom man åpner for en sammenslåing av flere lotteritillatelser, vil de organisasjonene som har slik tillatelse i dag, kunne tilby pengespill med en omsetning på minst 700 millioner kroner årlig. Dette overstiger omsetningen til flere av Norsk Tippings tallspill i dag.»

Det er ingen som har sagt at man vil utfordre det totale omsetningstaket. Det er videre ønskelig fra formålmottagerne at flere kan gå sammen, både ved å slå sammen flere lisenser og for å dele lotteriinntektene. Hensikten er jo at flere formålmottagere enn i dag skal få benytte lisensene de er gitt og sikres inntekter til sitt humanitære arbeid gjennom å samarbeide.

Hovedutfordringen er at det har vist seg vanskelig, å etablere lotterier med en bærekraftig økonomi under dagens regulering. Bare to av de fem tillatelsene er aktive i dag. Dette innebærer at mange aktører som driver et godt og viktig humanitært arbeid går glipp av inntekter som kunne kommet mange til gode. Når dagens betingelser vanskeliggjør at disse lotteriene faktisk kan gjennomføres, så bør det være rom for å undersøke hvilket handlingsrom vi har innenfor EØS-retten. Målet må være å få på plass de nødvendige rammebetingelsene som kan føre til at aktørene og deres arbeid kan få de inntektene fra disse lotteriene som det hele tiden har vært meningen at de skal få.

Kulturministerens avslutter sitt svar med å skrive at det ikke er tillatt å velge litt enerettsmodell og litt lisens-

modell. Det er vi helt enige om. Det er derfor behov for å presisere at § 7-lisensene er gitt under et regime med enerettsmodellen til grunn.

Svar:

Som representanten selv påpeker, er tillatelsene til § 7-lotteriene gitt under en enerettsmodell. De eksisterende rammevilkårene for disse lotteriene, herunder omsetningsgrensen på 300 millioner kroner per lotteri, ble derfor valgt nettopp for å sikre at dette private lotterimarkedet ligger innenfor et begrenset omfang som kan anses for å være et supplement, og ikke en konkurrent, til enerettstilbydernes pengespill.

Representanten synes å mene at det utelukkende er den totale omsetningen for dette private lotterimarkedet som er av betydning, slik at det ikke spiller noen rolle hvorvidt man gir én tillatelse med en tillatt omsetning på 1,75 milliarder kroner, eller om det gis fem tillatelser med en omsetning på 350 millioner kroner hver, så lenge den totale omsetningen er den samme.

Det er jeg grunnleggende uenig i.

Det er betydelig forskjell på at én eller et par private aktører tilbyr pengespill i storskala, framfor at fem private aktører tilbyr fem mindre pengespill. Dersom én eller et par private aktører skulle begynne å tilby pengespill med en tilsvarende, eller til og med langt høyere, omsetning enn Norsk Tippings tallspill, så vil dette utfordre utgangspunktet om at Norsk Tipping har enerett til å tilby pengespill med høy omsetning. Som jeg også nevnte i mitt forrige svar til representant Pettersen, vil dette i tillegg generere unødvendig konkurranse innenfor enerettsmodellen. Dette vil igjen vil kunne øke spillelysten i befolkningen, i strid med de hensynene som ligger til grunn for at vi har en enerettsmodell i Norge.

Videre vil jeg minne om at Stortinget nå har vedtatt en ny pengespillov, hvor det framgår klart og tydelig at Norsk Tipping og Norsk Rikstoto har enerett til å tilby pengespill med høy omsetning, jf. ny pengespillov § 10. Det vil derfor harmonere dårlig med denne forutsetningen dersom vi nå skulle åpne opp for at andre private aktører også skal kunne tilby pengespill med en tilsvarende eller høyere omsetning.

SPØRSMÅL NR. 1510**Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 22. mars 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan barne- og familieministeren gjøre rede for hvordan virksomhetene får den nødvendige og forutsatte veiledning etter åpenhetsloven, slik at de kan etterleve loven på en måte som gjør at de ikke blir ilagt sanksjoner?

BEGRUNNELSE:

Åpenhetsloven trer i kraft 1. juli 2022, og virksomhetene er nå i ferd med å forberede seg på dette.

Etter § 8 i loven skal Forbrukertilsynet blant annet arbeide for at reglene i loven ble fulgt.

I Prop. 150 L (2021-2022) var det en tydelig forutsetning at Forbrukertilsynet skal veilede. "Loven må suppleres av veiledningen" fra Forbrukertilsynet heter det blant annet, nettopp fordi pliktene i loven er mindre tydelig og mindre detaljerte enn det som var ønskelig. Tilsynet skal spille "en viktig rolle i å konkretisere plikten" til å utføre aktsomhetsvurderinger, heter det videre.

Proposisjonen peker også på at "den primære oppgaven for tilsynsmyndigheten blir å få virksomhetene til frivillig å innrette seg etter reglene gjennom å gi god veiledning". "God generell veiledning blir et viktig virkemiddel for å oppnå lovens målsetning på en ressurseffektiv måte", skrev departementet også.

Veiledningsplikten ble beskrevet slik at den "innebærer at Forbrukertilsynet blant annet skal avholde kurs om pliktene i loven, utarbeide veiledningsmaterieell som eksempelvis konkretiserer menneskerettighetene som lovens plikter omfatter, og gi virksomhetene nærmere bistand med hvordan de skal gå frem for å oppfylle lovens krav".

I Innst. 603 (2020-2021) var det et tydelig signal fra komiteen om at Forbrukertilsynet måtte styrkes. Den forrige regjeringen satte derfor av 10 mill. kroner til slik styrking.

Forbrukertilsynet skriver i dag på sine nettsider at "Vi jobber nå med å rekruttere og bygge opp kompetanse om åpenhetsloven. Vi har derfor ikke anledning til å svare på alle henvendelser, eller veilede konkret og individuelt".

Det ser derfor ut til at bedriftene ikke får den veiledningen som var klart forutsatt ved forberedelsen av loven. Denne kan igjen bety at det blir vanskeligere for bedriftene å etterleve loven fra 1. juli 2022, med risiko for sanksjoner. Flere tar nå til orde for at Forbrukertilsynet bør utsette bruken av reaksjoner.

Svar:

Som representanten er kjend med, har Forbrukertilsynet fått oppgåva med å rettleie dei næringsdrivande og føre tilsyn med openheitslova. Reglene om sanksjonar trer i kraft samstundes med resten av lova den 1. juli 2022.

Forbrukertilsynet arbeider aktivt med å få på plass naudsynt kompetanse og god rettleiing. Dei har oppretta ein eigen seksjon for rettleiing og tilsyn med openheitslova. Tilsynet har òg innleia dialog og samarbeid med ulike offentlege- og private aktørar for å dele erfaringar og informasjon om dei tilhøva lova gjeld og korleis tilsynet vil utøve si rolle. Fram mot at lova trer i kraft, har tilsynet planlagt føredrag og møte med næringsdrivande og interesseorganisasjonar for å informere om krava i lova og korleis tilsynet arbeider.

På nettstaden til Forbrukertilsynet er det ei eiga temaside om openheitslova. Temasida inneheld mellom anna informasjon om kven lova gjeld, og ulike kjelder med opplysingar som dei næringsdrivande kan nytte i arbeidet med å oppfylle krava i lova. Temasida blir kontinuerleg utvida. Forbrukertilsynet har òg oppretta e-postadressa apenhetsloven@forbrukertilsynet.no som dei næringsdrivande kan nytte dersom dei har spørsmål om lova. Spørsmåla som tilsynet får, blir nytta til å forbetre rettleiinga om lova. Forbrukertilsynet skal gje god rettleiing, og målet er å hjelpe dei næringsdrivande også i spesifikke og konkrete spørsmål.

Barne- og familiedepartementet har i tildelingsbrevet til Forbrukertilsynet for 2022 peikt på at rettleiing om openheitslova skal prioriterast. Det er ikkje eit mål at Forbrukertilsynet raskt skal ta i bruk sanksjonar. Forbrukertilsynet har bekrefta at rettleiing og informasjon vil være det primære for arbeidet i tida framover. Eg er likevel oppteken av at det ikkje blir skapt eit inntrykk av at tilsynet ikkje vil reagere på omfattande og openberre brot på reglane i openheitslova. Eit slikt inntrykk vil kunne føre til at næringsdrivande ikkje kjem i gang med arbeidet for å rette seg etter lova.

SPØRSMÅL NR. 1511**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 16. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden gi utvalget som skal evaluere den økonomiske krisepolitikken gjennom koronapandemien et mandat som inkluderer å foreslå tiltak som kan rette opp konsekvensene av pandemien og politikken som har blitt ført de siste to årene, og ser regjeringen behovet for økt skattlegging av delene av det norske samfunnet som har tjent på krisen, for å bidra til å finansiere krisetiltakene som har blitt iverksatt?

BEGRUNNELSE:

12. mars er det to år siden Norge stengte ned første gang. Siden den gang har Stortinget vedtatt en lang rekke krisetiltak, med en total kostnad på drøyt 260 milliarder kroner.

Ved behandlingen av regjeringens tiltakspakke i Innst. 119 S (2021-2022), ble regjeringspartiene enige med SV om å nedsette et utvalg, etter at alle tiltak er avviklet, som skal «evaluere den økonomiske krisepolitikken gjennom koronapandemien». Flertallspartiene nøyde seg ellers med uforpliktende formuleringer om at utvalget bl.a. bør «vurdere hva som kunne vært gjort annerledes» og «se på effektene på fordeling av inntekt og formue.»

Rødt mener det er riktig at krisepolitikken gjennomgås, men mener at et slikt utvalg må bli satt til mer enn å lage en liste med læringspunkter til framtidige kriser. I samme innstilling fremmet derfor Rødt et konkret forslag som presiserte at et slikt utvalg også burde «vurdere tiltak mot ulikhet og urettmessig gevinst», som flertallspartiene stemte mot. Høsten 2020 stilte de samme partiene seg derimot bak en felles merknad med Rødt og MDG i Innst. 38 S (2020-2021) som slo fast at partiene «mener det vil være i både næringslivets egen og samfunnets interesse å rette opp i etterkant hvis noen aktører sitter igjen med uforholdsmessig stor fortjeneste som følge av koronapandemien.»

Den siste tiden har det kommet flere indikasjoner på krisas effekt på ulikheten. Statistikk fra SSB viser at både inntekts- og formuesulikheten økte i krisåret 2020. Og Kapitals nyeste liste viste at formuene til landets 400 rikeste økte med 288 mrd. kr fra 2019-21, en økning på over 20 pst. Mens hundretusenvis har blitt rammet av arbeidsløshet og store inntektsbortfall, har deler av nærings-

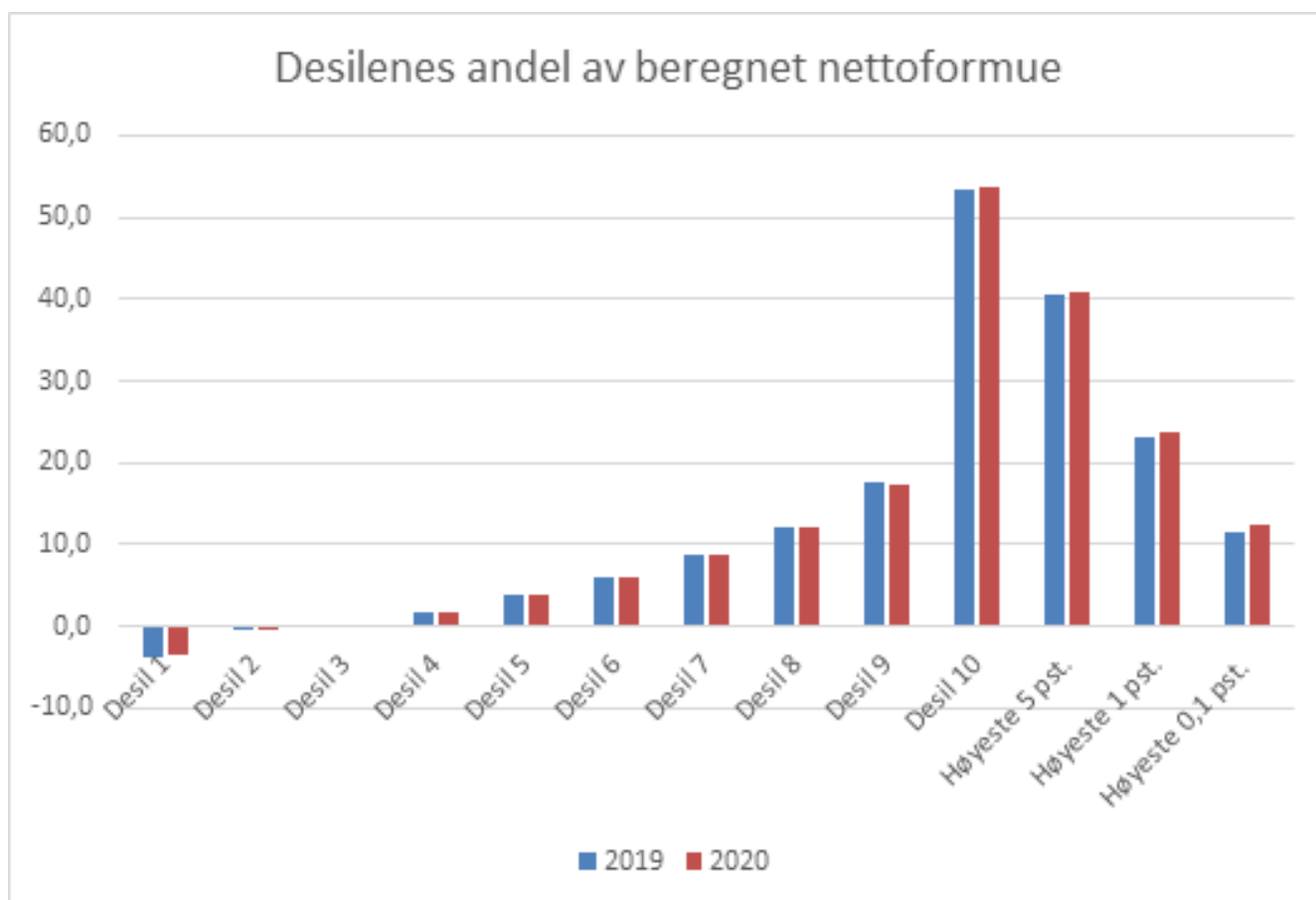
slivet gått veldig godt gjennom pandemien, bl.a. innen dagligvarehandel og eiendom. At formuesveksten til landets milliardærer de to siste årene alene tilsvarende fellesskapets kostnader for samtlige krisetiltak, kan gi en pekepinn om at den økonomiske eliten ikke har tatt sin del av byrden til nå. Skal resultatet etter koronapandemien bli noe annet enn økte forskjeller i det norske samfunnet, bør regjeringen være villig til å signalisere noen ambisjoner om å ville bruke målrettet politikk for å omfordele mellom pandemiens vinnere og tapere i etterkant av krisen.

Svar:

Økonomiske kriser og nedgangskonjunkturer påvirker hele økonomien og kan også virke inn på fordelingen av husholdningenes inntekter. Norge stod bedre rustet til å håndtere pandemien og dens økonomiske virkninger enn mange andre land, blant annet på grunn av godt utbygde velferdsordninger og et velfungerende arbeidsmarked. De midlertidige økonomiske krisetiltakene som ble innført, har hatt som mål å sikre inntekt for personer, sikre samfunnsoppgaver, unngå unødige oppsigelser og konkurser i ellers levedyktige bedrifter og å gardere mot problemer i det finansielle systemet. Noe av det første Stortinget vedtok i møte med pandemien, var å utvide stønadsordningene ovenfor husholdningene, slik at flere arbeidstakere kunne beholde en større andel av sin inntekt.

I mars 2022 publiserte SSB ny statistikk for inntekts- og formuesfordelingen for pandemiens første år. Statistikken viser at Gini-koeffisienten for markedsinntekter (inntekt før skatt og overføringer) økte fra 0,420 i 2019 til 0,429 i 2020. Samtidig økte ulikheten i disponibel inntekt kun fra 0,250 til 0,252, som er samme nivå som i 2017. Skatte- og overføringssystemet har med andre ord bidratt til å motvirke økende inntektsulikhet i pandemiens første år. Ser vi på fordelingen av husholdningenes beregnede nettoformue, har andelen som tilfaller de øverste gruppene, økt noe i 2020 sammenlignet med 2019. Samtidig er den negative formuen i 1. og 2. desil noe redusert fra 2019 til 2020, se figur 1.

Figur 1 Desilfordelt beregnet nettoformue for husholdninger. 2019 og 2020. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Regjeringen har allerede fått gjennomført en rekke tiltak på skatteområdet for å redusere de sosiale forskjellene. I 2022 er inntektsskatten for dem med inntekter under 750 000 kroner redusert, mens skatten for andre er økt, i tråd med Hurdalsplattformen. Det er gitt lettelse fra bunnen gjennom redusert trygdeavgift og økt personfradrag, mens trinnskatten på de høyeste inntektene er økt. Inntektsskatten er også gjort mer omfordelende ved å øke skatten på aksjeutbytte mv., og ved å stramme inn fradrag og særordninger som benyttes mest av høyinntektsgrupper. Videre er formuesskatten økt på blant annet primærboliger med høy verdi, aksjer og driftsmidler gjennom høyere verdsettelse, samtidig som formuesskattesatsen er økt. Gjennom budsjettforliket ble det innført et nytt trinn i formuesskatten for de høyeste formuene. Regjeringen er opptatt av å følge med på og synliggjøre utviklingen i ulikhet, og vil vurdere behovet for å styrke omfordelingen gjennom skattesystemet i forbindelse med de årlige budsjettene.

Krisestøtten til bedrifter under pandemien bidro trolig til at arbeidsledigheten kunne komme raskere ned

enn ellers, og til at aktiviteten raskt kunne komme seg opp da smitteverntiltak var fjernet. Under runden med strenge smitteverntiltak i forbindelse med omikronvarianten av viruset i vinter ble det gjort enkelte tilpasninger for å sikre at støtten skulle bli mer målrettet mot de som trengte støtten. I kompensasjonsordningen for næringslivet ble det lagt begrensinger på utbytte og hvor stort overskudd bedriftene kan ha uten å måtte tilbakebetale støtten. I tillegg ble det maksimale støttebeløpet redusert sammenlignet med tidligere perioder med strenge smitteverntiltak. Den nye lønnsstøtteordningen ble begrenset til dem som var direkte eller indirekte rammet av smitteverntiltakene, jf. utvalgte paragrafer i covid-19 forskriften. Enkelte av bedriftene som i ettertid har gjort det godt, har dessuten valgt å betale tilbake støtten til staten.

Krisetiltakene er finansiert gjennom økt oljepengebruk. Regjeringen har lagt vekt på at de midlertidige krisetiltakene ikke skal erstattes av andre tiltak når de avvikes, slik at nivået på oljepengebruken kommer ned igjen etter krisen. Det er det beste bidraget til langsiktig bærekraft i statsfinansene, slik at de offentlige velferdsordningene kan opprettholdes på lang sikt.

Regjeringspartiene og SV er enige om at det er viktig å få vurdert omfanget på og innretningen av den økonomiske håndteringen av pandemien og at det bør settes ned et utvalg. Et slikt utvalg bør evaluere de samfunnsøkonomiske konsekvensene av den økonomiske krisepolitikken, herunder effektene på fordeling av inntekt og formue, omstilling av næringsliv og arbeidsmarked, nivået på den økonomiske aktiviteten og statsfinansene. Regjeringspartiene og SV har videre uttrykt at utvalgets arbeid bør starte

etter at de økonomiske tiltakene er avviklet. Enkelte av tiltakspakkene er forlenget til sommeren, og omfattende ordninger som lønnsstøtte og kompensasjonsordningen er fortsatt åpne for søknader og dermed ikke ferdigbehandlet. Regjeringen vil komme tilbake til hvordan vi ser for oss at en slik evaluering mest hensiktsmessig kan gjennomføres, og mandat for gruppen som skal gjøre evalueringen.

SPØRSMÅL NR. 1512

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 11. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har departementet gitt Politidirektoratet i oppdrag å legge til rette for etablering av et eget barnehus i det samiske kjerneområdet, og når ble eventuelt oppdraget gitt til Politidirektoratet?

etablering, som skal sendes departementet innen 1. april 2022.

Det nye barnehuset skal, i likhet med det øvrige barnehuset, etableres og driftes i samsvar med felles retningslinjer for barnehusene. Frist for etablering er satt til utgangen av 2022.

BEGRUNNELSE:

Statsråd Mehl har bekreftet både i svar på skriftlig spørsmål datert 1. mars og i ordinær spørretime 2. mars at departementet enda ikke har gitt POD i oppdrag å sette i gang opprettelsen eget barnehus i det samiske kjerneområdet. I iFinnmark.no den 8. mars uttaler imidlertid statssekretær Hans Petter Aasen fra Senterpartiet at «[a]rbeidet med å opprette et eget barnehus i det samiske kjerneområdet er igangsatt ved at det er gitt et eget oppdrag til Politidirektoratet».

Svar:

I brev av 2. mars 2022 har Justis- og beredskapsdepartementet gitt Politidirektoratet i oppdrag å opprette et Statens barnehus i Finnmark politidistrikt, lokalisert i det samiske kjerneområdet. Det er bevilget 5 millioner kroner i 2022, for etablering av det nye tilbudet.

Etableringen av det nye barnehuset er også omtalt i tildelingsbrevet fra departementet til direktoratet for 2022. På bakgrunn av at tilbudet i barnehusene omfatter flere instanser enn politiet ble det gitt en nærmere beskrivelse av oppdraget i eget brev. Som ved tidligere nyetableringer, skal berørte tjenester og institusjoner involveres i prosessen så tidlig som mulig. Politidirektoratet er bedt om å utarbeide en forpliktende framdriftsplan for

SPØRSMÅL NR. 1513**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 16. mars 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Den 7-18. mars møtes verdens ledere til et havmøte i regi av FN, hvor de skal forhandle om en global havavtale med mål om minst 30 prosent vern av verdens havområder innen 2030.

Vil statsministeren, som leder av det internasjonale havpanelet og Norge som havnasjon, jobbe for å verne minst 30 prosent av norske havområder innen 2030?

BEGRUNNELSE:

I 2016 skrev statsminister Jonas Gahr Støre av havet er en truet art. Siden den gang har situasjonen blitt enda verre. 30 prosent av verdens fiskebestander trues av overfiske, samtidig som destruktive fiskemetoder truer annet liv i havet. I tillegg sliter havet med forsurening, oppvarming, plastforurensning samt negativ påvirkning fra olje- og gassutvinning. At regjeringen jobber med å åpne havområder for mineralutvinning, gjør ikke situasjonen bedre.

Akkurat nå, fra 7-18. mars, forhandler verdens ledere en global havavtale. Lederen av det internasjonale havpanelet, Jonas Gahr Støre, sier han vil gjøre alt han kan for å sikre en sterkest mulig avtale. Målet er at minst 30 prosent av verdenshavene vernes innen 2030. Våren 2021 forpliktet Erna Solberg Norge til dette målet.

Naturvern er verdens viktigste klimatiltak. FNs klimapanel slår i sin siste delrapport fast at det er umulig å nå klimamålene uten å verne mer natur, og at opptil halvparten av all natur i verden bør vernes for å unngå klimakatastrofe.

I forvaltningsplanene for alle de norske havområdene, dvs. Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet og Nordsjøen/Skagerrak, er det identifisert særlig verdifulle og sårbare områder (SVO). SVO er områder som har vesentlig betydning for det biologiske mangfoldet og den biologiske produksjonen i havområdet, ofte også utenfor områdene selv.

SVO-ene utgjør i dag 40 prosent av Norges havområder. Hadde Norge vernet disse områdene kunne vi ha gått foran som et godt eksempel i internasjonal sammenheng, oppfylt målet om 30 % vern, sikret at karbon ble liggende i havbunnen som bidrar til å oppnå klimamålene våre samtidig som vi hadde beskyttet sårbare økosystemer og forvaltet havområdene våre bærekraftig.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 1513 fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson. Spørsmålet er oversendt fra statsministeren til klima- og miljøministeren for bevarelse.

Regjeringen støtter et internasjonalt mål om at minst 30 prosent av verdens havområder innen 2030 skal vernes eller beskyttes gjennom andre effektive arealbaserte bevaringstiltak. Det internasjonale høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet), som ledes av Norges statsminister sammen med presidenten i Palau, var tidlig ute med å peke på behovet for en slik målsetting. Vi deltar videre bl.a. i de ambisiøse koalisjonene Global Ocean Alliance og High Ambition Coalition for Nature and People, som arbeider for å oppnå enighet om et slikt mål på FNs naturtoppmøte i Kunming i Kina høsten 2022. Under Konvensjonen om bevaring av det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhav (OSPAR) har Norge allerede sluttet seg til et felles mål om bevaring av minst 30 prosent av Nordøst-Atlanteren innen 2030.

Norge deltar også aktivt i arbeidet med å få på plass en ny FN-avtale om biodiversitet i havområder utenfor nasjonal jurisdiksjon. FN-møtet 7.-18. mars i år er den del av denne prosessen. Et nytt mål om 30 prosent bevaring av verdens havområder er ikke et tema direkte i tilknytning til disse forhandlingene. Avtalen skal imidlertid etter planen inneholde virkemidler som blir viktige når vi sammen skal oppfylle de internasjonale målene om å bevare marin natur.

Når det nye internasjonale rammeverket med bl.a. nye mål for bevaring av viktige områder for marin natur er på plass, vil regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan disse målene skal oppfylles. Jeg vil imidlertid understreke at for å oppfylle de internasjonale målene, må også Norge bidra med å bevare egne kyst- og havområder. Vi må arbeide videre med både marint vern etter miljøvernlovgivningen, samt gjøre bruk av andre effektive arealbaserte bevaringstiltak, i form av f.eks. fiskeritiltak som også kan bidra til effektiv bevaring av marint naturmangfold.

Stortinget behandlet i juni 2021 Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur, jf. Innst. 557 S (2020-2021). Det var i denne forbindelse bred enighet om at det pågående arbeidet med marin verneplan fra 2004 skal fortsette. Denne planen består av 36 områder som til sammen skal dekke et representativt utvalg av norsk undersjøisk natur. 17 av områdene er hittil vernet, mens verneprosesser pågår for de fleste av de resterende områdene. Samtidig

skal verneplanen fra 2004 suppleres med flere områder. En god kobling til arbeidet med helhetlige forvaltninger for havområdene, der det bl.a. identifiseres særlig verdifulle og sårbare områder (SVO-er), blir viktig i det videre arbeidet.

Marine verneområder etter naturmangfoldloven kan i dag bare opprettes ut til territorialgrensen, dvs. ut

til 12 nautiske mil fra grunnlinjene. Det finnes imidlertid viktige områder for marin natur også utenfor territorialgrensen. Regjeringen foretar nå en gjennomgang av om og eventuelt hvordan lovgivningen for marin bevaring utenfor 12 nautiske mil kan forbedres.

SPØRSMÅL NR. 1514

Innlevert 8. mars 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 16. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Oligarker og skjult russisk eierskap i gruveselskapet Nussir ASA. Sammen med en ukjent russisk investor holder selskapet Thrane Ltd. en betydelig eierpost i gruveselskapet Nussir ASA. Thrane Ltd har hatt forretningsvirksomhet i russisk gruveindustri siden tidlig 1990-tall. I tillegg er 23 % av øvrige aksjer i Nussir ASA forvalterregistrerte aksjer (skjulte aksjer). Gruvedrift og metallhandel er basis for mange Putin-vennlige oligarkers formue.

Kan statsråden forsikre at ikke oligarker har eierposter i Nussir ASA?

BEGRUNNELSE:

Russlands invasjon av Ukraina, og innføring av strenge sanksjoner mot russiske investorer globalt, har aktualisert spørsmålet om åpne eierskapsregistre, nasjonale myndigheters og allmenhetens krav til informasjon. Rødt mener at muligheten enkeltelskaper eller banker har til å holde aksjeposter på vegne av investorer som ikke vil gi seg til kjenne, er et betydelig samfunnsproblem. Når det gjelder den omstridte Nussir-gruven ved Repparfjorden i Hammerfest kommune, har bl.a. Sametinget ved flere henvendelser til departementet forsøkt å få klarhet i hvem som er de reelle eierne av selskapet, uten å nå fram.

Kobbergruven som planlegges igangsatt i løpet av 2022, er ofte framhevet som en nasjonal strategisk ressurs. Og da er det beklagelig at departementet ikke har sørget for at de reelle eierne er gjort kjent. Samtidig er konfliktene med urfolks rettigheter, reindrift og sjøsamisk næring så store at flere investorer har trukket seg fra prosjektet. I August 2021 annullerte selskapet Aurubis en milliardkontrakt med Nussir ASA etter å ha vurdert virksomheten opp mot egne bærekraftsmål og sin CSR (corporate social responsibility).

I dagens situasjon der verdenssamfunnet med alle midler forsøker å hindre Russland å investere, er det svært uheldig at russisk kapital er inne på eiersiden av Nussir ASA med en ukjent investor via medeierskap i selskapet Thrane Ltd. I tillegg er det flere banker som holder eierposter på vegne av ukjente eiere. Dette er HSBC Bank 12 %, Euroclear Bank 8,5 % og Citibank 2,4 %.

Svar:

De restriktive tiltakene som har blitt vedtatt av EU, og som vil innføres i norsk rett, utgjør den mest omfattende pakken av tiltak EU har vedtatt noensinne. Dette er et sterkt og troverdig signal om at EU og Norge fordømmer Russlands pågående krigshandlinger. Tiltakene vil ramme blant annet russisk finanssektor, en lang rekke listeførte russiske individer, energisektor, eksport og handelsruter. Det er avgjørende for norsk og europeisk sikkerhet at vi står sammen med våre allierte og partnere og reagerer kraftig på Russlands uakseptable handlinger.

Nærings- og fiskeridepartementets fattet vedtak om tildeling av driftskonsesjon for utvinning av Repparfjorden kobberforekomst til Nussir ASA i februar 2019. Vedtaket ble påklaget og opprettholdt av Kongen i statsråd samme år. Selskapets søknad ble vurdert opp mot vilkårene og vurderingstemaene i mineralloven. Mineralloven gir ikke anledning til å vektlegge hvem som eier selskapet i denne vurderingen. Driftstillatelsene som gis, gir virksomhetene rammer som enhver eier må forholde seg til og overholde. Eierskap i et selskap kan uansett endre seg, også etter at konsesjoner gis. Dette har også vært situasjonen for Nussir ASA. Etter hva departementet kjenner til, er det ingen listeførte russiske individer som har direkte eierposter i Nussir ASA.

I spørsmålet henvises det også til forvalterregistrerte aksjer i selskapet. Utenlandske eiere kan velge å la aksjene sine i norske selskaper med verdipapirregistrerte aksjer føres gjennom et finansforetak. Ordningen med forvalterregistrering innebærer at allmennheten ikke har innsyn i hvem de utenlandske aksjeeierne er. Selv om det er forvalterens navn som fremgår av aksjeeierregisteret, kan imidlertid selskapet og offentlige myndigheter kreve at forvalteren oppgir hvem som eier aksjene forvalteroppdraget omfatter, og hvor mange aksjer hver enkelt eier. Det er derfor ikke slik at eierskap til forvalterregistrerte aksjer er skjult, men det er i realiteten i mange tilfeller vanskelig for både selskapet, offentlige myndigheter og allmenheten å skaffe seg kunnskap om hvem eierne er.

Ved endringslov 11. juni 2021 nr. 84 vedtok Stortinget at enhver kan be om innsyn i hvem som er eiere av for-

valterregistrerte aksjer. Før disse reglene kan tre i kraft, er det behov for systemtekniske tilpasninger hos aktørene i verdipapirmarkedet. Stortinget vedtok samtidig at departementet kan gi nærmere bestemmelser om at selskaper periodisk skal offentliggjøre oversikt over aksjeeiere i selskapet. Dette vil inkludere eiere av forvalterregistrerte aksjer, og jeg arbeider nå med oppfølgingen av dette vedtaket.

Nærings- og fiskeridepartementet har ikke krevd innsyn i hvem som eier de forvalterregistrerte aksjene i Nussir ASA. Når det gjelder sanksjonene overfor Russland, er det selskapene selv som må påse at sanksjonsregelverket overholdes. Som det fremgår over har Nussir ASA anledning til å få oppgitt hvem som eier de forvalterregistrerte aksjene.

SPØRSMÅL NR. 1515

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Vil statsråden finne en løsning for de som gjentatte ganger opplever at den andre forelderen saboterer at felles barn kan få pass?

BEGRUNNELSE:

NRK har i dag en artikkel om skilte foreldre som opplever at det er vanskelig å få pass til felles barn. Regelverket er utformet for å hindre barne bortføring, men brukes som et negativt våpen i vedvarende konflikt mellom foreldre.

Det er en del av foreldreansvaret å bestemme om et barn skal ha pass eller ikke. Derfor må begge foreldrene gi sitt samtykke når ansvaret er delt. Det kan være mange grunner til å nekte. Reglene skal blant annet forhindre barne bortføring.

I enkelte tilfelle kan allikevel det utstedes pass selv om den ene av foreldrene ikke godkjenner dette. Det blir i slike tilfeller vurdert enkeltvis, og skjer blant annet utfra en helhetsvurdering av foreldrenes og barnas tilknytning til Norge, reiseplan/billetter, og andre faktorer. Slike pass vil kun være gyldige for den planlagte reisen. I tilfelle der det mistenkes fare for barne bortføring skal det ikke utstedes pass.

Noen foreldre opplever å gjentatte ganger måtte søke om pass uten den andre forelderens samtykke. Det burde

være mulig å gjøre det enklere, for eksempel når tilfellet er vurdert enkeltvis flere ganger tidligere.

<https://www.nrk.no/osloogviken/kranglete-foreldre-saboterer-pass-til-barna-1.15868420>

Svar:

Det er den del av foreldreansvaret å beslutte om barn skal ha pass. Det er derfor også nedfelt i passloven at begge foreldre må samtykke til passutstedelse når de har foreldreansvaret sammen. Uenighet mellom foreldrene må avklares gjennom reglene i barnelova om foreldreansvar, eventuelt via rettsapparatet.

Barneloven § 41 gir adgang for en av foreldrene til å gjennomføre en «stuttare utanlandsferd» uten den andres samtykke, og passloven § 4 åpner for å utstede pass uten begges samtykke i disse tilfellene. Passmyndigheten må likevel forsikre seg om at den andre forelderen er kjent med at det er søkt om pass til barnet, og gi vedkommende en frist til å reise sak om utreiseforbud.

Dersom det ikke reises sak om utreiseforbud, vil det bli utstedt pass med gyldighetstid begrenset til det tidsrom som er nødvendig for å gjennomføre den planlagte reisen. Det er ikke tilrådelig å innføre en ordning som innebærer at passmyndigheten må ta stilling til om ordinært pass skal utstedes i tilfeller hvor det er uenighet mellom forel-

dre med felles foreldreansvar, selv om nåværende ordning

innebærer ulempe og utgifter for den av foreldrene for hver utenlandsreise må søke om nytt pass til barnet.

SPØRSMÅL NR. 1516

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. mars 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Meiner samferdselministeren at ferjefylka er sveltefora ang. statlege løyvingar til sin drift, når til dømes Møre og Romsdal fylke går med 395 million kr i overskot, og har samferdselministeren plan om å revidere og endre ferjeinntektsnøkkelen til fylkeskommunane, jamf. at SP og AP i ferjefylka høglytt har hevda at ferjedrifta er underfinansiert av staten?

GRUNNGJEVING:

I mange år har vi fått høyre frå spesielt SP men også AP at ferjedrifta i ferjefylka har blitt underfinansiert av staten. Det er hevda at fylkeskommunane har vore kraftig underfinansiert for drifta av ferjene frå staten. Mange fylkeskommunar har derimot levert store overskot der både Møre og Romsdal og Nordland spesielt har gode driftsresultat og høge fondsavsetningar. Møre og Romsdal Fylkeskommune gjekk i 2019 med eit overskot på 313,5 million kroner og no i 2021 la fylkesrådmannen fram eit driftsresultat på heile 395 million kroner i mindreforbruk i drifta. Likevel har politikarar frå både SP og AP hevda at fylkesferjene var underfinansiert av staten, sjølv om altså ferjefylka “vassar i pengar” og fylkeskommunane lever i “suss og i dus” økonomisk ser det ut til. Fylkesordførar frå AP og leiaren i samferdselsutvalget frå SP i Møre og Romsdal var sågar i Stortinget og klaga si nød ang frejedrifta i 2019, samtidig som det samme dagen vart lagt fram dei gigantstore overskota i drifta til fylket.

Svar:

Fylkeskommunane får den største delen av inntektene sine som skatteinntekter frå egne innbyggjarar og rammetilskot frå staten, såkalla frie inntekter. Frie inntekter er midlar som fylkeskommunane kan rå fritt over, utan andre føringar frå staten enn gjeldande lover og reglar. Det overordna føremålet med inntektssystemet til fylkeskommunane – som fordeler dei frie inntektene – er å utjamne dei økonomiske føresetnadene, slik at alle har moglegheit

til å tilby eit likeverdig tenestetilbod til innbyggjarane sine, og til å kunne tilpasse tenestetilbod til lokale forhold. Utgifter til ferjedrift vert også dekt av dei frie inntektene.

I Hurdalsplattforma står det at alle innbyggjarar skal ha tilgang til god kritisk infrastruktur som veg og ferje, og at det er ei viktig oppgåve å gi eit godt ferjetilbod. For å gi kommunesektoren rom for auka tenesteyting, styrkte regjeringa dei frie inntektene til fylkeskommunane med 0,5 mrd. kroner for 2022 utover forslaget frå Solberg-regjeringa. I 2021 fekk kommunesektoren ein ekstra auke i skatteinntektene som bidrog til gode økonomiske resultat.

Kostnadsnøklane i inntektssystemet omfordeler ei gitt ramme mellom fylkeskommunane, men fastset ikkje størrelsen på beløpet som skal omfordelast. Dagens delkostnadsnøkkel for båt og ferje vart innført i 2018, og vart vidareført med nokre justeringar ved revisjonen av inntektssystemet i 2020. Departementet har nyleg kunngjort eit eksternt prosjekt for å få utvikla ein ny kostnadsmodell for utrekning av kriteriet normerte ferjekostnader. Departementet tar sikte på at prosjektet kan ferdigstillast i løpet av hausten 2022, og vil deretter vurdere om den nye modellen kan takast i bruk til å berekne ferjekriteriet i inntektssystemet. Ei eventuell oppdatering av modellen kan dermed tidlegast skje frå 2024.

Regjeringa utnemnde eit ekspertutval 8. mars i år, som skal gjere ein heilskapleg gjennomgang av inntektssystemet for fylkeskommunane. Dette inkluderer òg ein gjennomgang av alle delkostnadsnøklar, inkludert delkostnadsnøkkelen for båt og ferje. Utvalet skal levere utgreiinga si innan 1. desember 2022.

SPØRSMÅL NR. 1517**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 16. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kva konkrete støtteordningar for næringslivet vil regjeringa få på plass raskt for å sikre overkomelege straumprisar og føreseielege rammevilkår for små og mellomstore bedrifter med høgt straumforbruk, i lys av dei rekordhøge straumprisane dei no opplever?

GRUNNGJEVING:

I spørjetimen 9. februar sa Næringsministeren at regjeringa endå ikkje hadde tatt ei avgjerd på om næringslivet skal kompenseras for dei høge straumprisane, og at situasjonen blir fulgt tett av regjeringa.

Siden den tid har krigen brote ut i Ukraina, EU har lagt fram ein plan på korleis Europa skal redusere sin avhengigheit til russisk gass, og USA har innført eit importforbod mot russisk olje. Som konsekvens har straumprisen nådd ekstraordinære høgder, og næringslivet må førebu seg på langt høgare prisar enn i ein normalsituasjon. Det er også all grunn til å tro at situasjonen vil vare over tid. Mange små- og mellomstore slit i tillegg med svak likviditet i etterkant av pandemien, har eit krevjande lønsoppgjær rett rundt hjørnet og er difor meir avhengig enn nokon gong av konkrete signal om dei vil bli kompensert for dei rekordhøge straumprisane – slik vi allereie har fått på plass for m a privathushaldningar, landbruket og frivillige organisasjonar.

Svar:

Dei siste månadene har straumprisane vore klart høgare enn gjennomsnittet for siste tiår. Dette rører ved dei aller fleste straumkundar, òg i næringslivet. Fleire faktorar gjer at utviklinga i straummarknaden og andre energimarknader er ekstraordinær, og at straumprisane dermed held seg høge og uføreseielege.

Når det gjeld spørsmålet om næringslivet skal kompenseras for dei høge straumprisane og eventuelt i kva grad, byggjer dette på ei brei vurdering der mange omsyn er relevante. Mellom anna må vi heile tida vurdere grensene mellom bedriftene og staten sitt ansvar. Vi skal vere varsame med å ta grep som flytter ansvaret for å drive for eiga rekning og risiko frå bedriftene til skattebetalarane. Nokre bedrifter har valt fastprisavtaler på straum. Dei har dermed akseptert å betale meir for straumen i periodar der spotprisen er lav, som i 2019 og 2020, mot å få fordelene av å vera forsikra mot prisauke i framtida. Dette

var ein moglegheit alle bedrifter hadde, men som mange valde å ikkje nytte seg av.

Næringslivet er van til å handtere svingingar i prisen på ei rekke ulike faktorar, som råvarer, drivstoff, fraktratar og valuta. Bedrifter har òg generelt større moglegheit til å tilpasse seg midlertidige kostnadsauke enn private hushald. Eg minner om at det er regjeringa sitt ansvar å sørgje for at fellesskapet sine middel vert nytta på ein mest mogleg effektiv og rettferdig måte, slik at samfunnet får mest mogleg igjen.

I vinter har Stortinget slutta seg til støtteordningar på til saman over 20 mrd. kroner, for å hjelpe næringslivet ut av pandemien. Regjeringa viste klart og tydeleg at vi stiller opp for bedrifter som vert ramma av omfattande inntektssvikt.

Det er ifølge SSB om lag 164 000 små og mellomstore bedrifter med tilsette i kommunar med høg kraftpris. Venstre har tidlegare i vinter foreslått for Stortinget å setje av 1 mrd. kroner til ein straumstøtteordning for denne gruppa, som bedriftene skal søke kommunen om. Avhengig av modell og fordelingsnøkkel gjev dette kanskje ein tusenlapp eller to til kvar bedrift i nokre månader, og enormt mykje byråkrati for norske kommunar. Dersom Venstre verkeleg vil hjelpe små og mellomstore bedrifter med straumrekninga, må det leggest mange fleire milliardar i potten, det er store summar vi snakkar om.

På noverande tidspunkt er situasjonen i den norske og europeiske kraftmarknaden som sagt svært uføreseieleg. Regjeringa vurderer difor at alle alternativ fortsett bør halddast opne. Vi kan per i dag ikkje avvise at det kan bli aktuelt å ta nye grep knytta til straumprisane. Eg kan forsikre representanten at vi vil halde Stortinget oppdatert om regjeringas politikk på området, og at vi vil presentere eventuelle nye ordningar knytta til straumprisane på ein ordna måte, etter gjeldande retningslinjer.

SPØRSMÅL NR. 1518**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 17. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for fremgangen for den juridiske og tekniske gjennomgangen av Mercosur-avtalen og når vi kan forvente at den vil være i effekt?

BEGRUNNELSE:

Sammen med EFTA-landene Sveits, Island og Liechtenstein signerte Norge frihandelsavtale med Mercosur-landene Argentina, Brasil, Paraguay og Uruguay i august 2019. Regjeringen opplyser på sine nettsider at avtalen nå gjennomgås for teknisk og juridisk gjennomgang, samt enkelte tekniske avklaringer.

Svar:

Avtaleutkastet er ikke undertegnet av partene. Når hele avtalen er gjennomgått, vil tekstene bli gjort offentlig tilgjengelig. Regjeringen vil da ta stilling til undertegning av avtalen og fremleggelse av proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon. Det er stor usikkerhet om når dette kan skje.

Den tekniske og juridiske gjennomgangen har pågått siden august 2019. Et hovedformål med gjennomgangen er blant annet å sikre konsistent begrepsbruk og intern sammenheng i avtalen. Et annet formål med gjennomgangen er å avklare spørsmål hvor det ble oppnådd enighet under forhandlingene, men hvor dette ikke var nedfelt skriftlig. Prosessen har fortsatt med digitale møter under pandemien, men så langt uten at partene har kunnet avslutte gjennomgangen.

Samtidig er konflikten rundt den pågående avskogingen i Amazonas en vesentlig årsak til at prosessen med å ferdigstille avtalen har trukket ut i tid. Norge og EFTA har overfor Mercosur gitt klart uttrykk for våre bekymringer knyttet til dette. EU-kommisjonen har opplyst at EU vil be om tilleggsavtaler vedrørende avskoging og urfolks rettigheter før signering og ratifikasjon av EUs frihandelsavtale med Mercosur. Norge følger sammen med de øvrige EFTA-landene EUs initiativ nøye. Når det er nærmere avklart hvilke tilleggsavtaler EU og Mercosur eventuelt blir enige om, vil vi vurdere om en tilsvarende løsning også kan være aktuell for EFTA. Fra regjeringens side er det viktig at løsningen blir god nok ut fra norske behov.

SPØRSMÅL NR. 1519**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 18. mars 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil regjeringa ta initiativ til å innføre eit utsleppsrekneskap som kartlegg klimagassutslepp frå produksjon og frakt av varer Noreg importerer, og frå forbruk og transport av varer vi eksporterer, samt mål og tiltak for å redusere desse utsleppa?

GRUNNGJEVING:

Noreg er ein av verdas største eksportørar av olje og gass, samtidig som vi har eit svært høgt materielt forbruk. Ein stor del av varene og tenestene vi forbruker er importert

frå andre land, og fører til klimagassutslepp i dei landa vi importerer frå.

I tråd med internasjonale bokføringsreglar for klimagassutslepp, fell ikkje desse utslippa inn under Noreg sine utsleppsrekneskap. I lys av den nyaste rapporten frå FN sitt klimapanel må alle land no sjå på korleis dei kan kutte utslipp i tråd med ei meir rettferdig ansvarsdeling. Då kan eit utsleppsrekneskap, som også måler effekten av forbruket vårt på utslipp i andre land, vere eit viktig verktøy for å få betre oversikt over kva samla påverknad Noreg sin økonomiske aktivitet har på klimagassutslepp.

Svar:

Norges forpliktelser mot FN og EU følger av geografisk avgrenset utslippsregnskap. Et utslippsregnskap som inkluderer utslipp i andre land som følge av norsk økonomisk aktivitet kan være et godt bidrag for å øke kunnskapen om det totale klimafotavtrykket vårt.

Men det å beregne det totale klimafotavtrykket vårt er en krevende øvelse hvor ulike avgrensninger og forutsetninger må legges til grunn. Miljødirektoratet er derfor bedt om å hente inn mer kunnskap om metoder for å beregne klimagassutslipp i andre land som følge av økonomisk aktivitet i Norge.

Klimautfordringen er global og kan bare løses gjennom et globalt samarbeid. Produkter og tjenester må ha

mye lavere klimafotavtrykk framover. Det må lønne seg å investere i grønne løsninger. EU har varslet om at de vil sette krav om at produsenter må levere regnskap over utslippene til sine produkter (Environmental product footprint eller carbon footprint). Det er viktig å følge opp utvikling av slike metoder og at norsk næringsliv henger med på utviklingen.

Myndighetene har et viktig ansvar for å hjelpe forbrukere å velge mer klimavennlig. Her er informasjon og bevisstgjøring ved blant annet miljømerking viktig, og kan føre til at forbrukere tar grønnere valg. For å redusere utslippene knyttet til forbruk og utnytte ressursene vil utviklinga av sirkulærøkonomi også være viktig.

SPØRSMÅL NR. 1520

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 16. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan bankene avvike hvitvaskingsreglene slik at nyankomne flyktninger fra Ukraina kan opprette kundeforhold i norske banker og sette inn sine sparepenger på konto, og har statsråden sikret at Skatteetaten raskt kan utstede D-nummer?

BEGRUNNELSE:

Et stort antall flyktninger fra Ukraina har ankommet Norge, og det er ventet at antallet vil øke. Regjeringen har uttalt at Norge vil gi kollektiv, midlertidig beskyttelse til ukrainske flyktninger i lys av Russlands invasjon. Det er grunn til å tro at mange av flyktningene har med seg oppsparte sparepenger i kontanter. Det er viktig at norske banker kan bidra til å gi flyktningene en god mottakelse og innvilger kundeforhold med bankkonto og bankkort slik at flyktningene kan disponere penger de har med seg og/eller mottar. Dette krever igjen at Skatteetaten har god nok kapasitet til å utstede D-nummer. Det tar i dag normalt to uker fra man møter opp på skattekontoret til man mottar D-nummer. Bankene er iht. hvitvaskingsloven underlagt strenge krav til å kjenne pengenes opprinnelse og kjenne sine kunder, og det er krav om at begge deler skal dokumenteres. Disse kravene er vanskelig å etterleve dersom flyktningene ikke har D-nummer eller godkjent

identifikasjonsbevis, og møter opp i banken med kontanter.

Svar:

Hvitvaskingsloven krever at identiteten til kunder bekreftes. I veiledning til hvitvaskingsloven har Finanstilsynet gitt informasjon om hvilke typer dokumenter som møter kravene til gyldig legitimasjon. Blant eksemplene er utenlandske pass – noe som inkluderer ukrainske pass. Dersom flyktninger mangler pass, er det gitt veiledning fra Finanstilsynet om hvordan bankene skal legge til rette for at de kan få konto. Da kan de f.eks. innhente kopi av annen type utenlandsk identitetskort, i tillegg til oppholdskort fra norske myndigheter. Jeg understreker at det i hvitvaskingsloven ikke er et absolutt krav om å ha d-nummer for å få konto – i stedet kan det innhentes opplysninger om fødested, fødselsdato og kjønn.

Hvitvaskingsloven forbyr ikke at kunder setter kontanter inn på konto. I forbindelse med opprettelse av kundeforhold skal bl.a. banker innhente opplysninger om kundeforholdets formål og tilsiktede art. Som ledd i denne informasjonsinnhentingen har Finanstilsynet sagt at det bør innhentes opplysninger om midlenes opprinnelse. Det dreier seg om de midlene som skal inngå i et kundeforhold og som f.eks. en bank skal befatte seg med. Hvor mye som er nødvendig, vil variere med risiko.

I veiledningen har Finanstilsynet sagt følgende i punkt 4.2.5:

«For kunder med lav og middels risiko kan opplysninger om midlenes opprinnelse angis generelt i et kunderegistreringsskjema e.l. Eksempelvis kan det fremgå at midler som skal inngå i kundeforholdet vil innbefatte «lønn», «arv», «sosiale ytelser», «leieinntekter» e.l. Det forutsetter i slike tilfeller at den rapporteringspliktige har annen kunnskap som tilsier at det en slik angivelse er tilstrekkelig, eksempelvis antatt lønnsinntekt, arbeidsgiver mv.»

Når det gjelder formuens opprinnelse, er forventningene primært knyttet til høyrisikokunder. Med formuens opprinnelse menes her opplysninger om kundens totale økonomiske situasjon, og ikke bare de midlene som skal inngå i kundeforholdet.

Vurderingen av risiko må sees i lys av at bankene har mulighet til å tilby kundeforhold med ulike typer begrensninger, som skal redusere risikoen ved et kundeforhold. I punkt 4.3.1.8 sier Finanstilsynet følgende om dette:

«Rapporteringspliktige som er finansforetak har ansvar for å legge til rette for finansiell inkludering. Disse foretakene har også kontraheringsplikt etter finansregelverket, særskilt for å tilby grunnleggende banktjenester og forsikringsprodukter.

Med grunnleggende banktjenester menes konto, betalingskort uten bilde (debetkort) og tilgang til nettbank. Banktjenestene kan underlegges bruks- og beløpsbegrensninger for å redusere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering. Den rapporteringspliktige må foreta en konkret risikovurdering om skal settes en maksimal grense for innskudd og uttak fra konto, forby kontantuttak, og om banktjenestene skal begrenses til kun innenlandsoverføringer.

De rapporteringspliktige må håndtere gjennomføringen av kundetiltak som oppfyller minstekravene, selv der disse er mer kostnadskrevende eller byrdefulle enn tjenesteyterens ordinære prosedyrer for å inngå kundeforhold.

Kunder som innebærer høyere risiko, må håndteres basert på konkrete risikofaktorer. Finansforetak som er underlagt krav til kontraheringsplikt og finansiell inkludering må påse at det ikke utvikles en diskriminerende praksis basert på flyktningstatus e.l. Kunden må vurderes ut fra den konkrete risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering som kunden representerer.»

Med andre ord er det gode muligheter innenfor regelverket til å tilby banktjenester til ukrainske flyktninger, om nødvendig med ulike typer begrensninger som reduserer risikoen for misbruk av tjenestene. Finanstilsynet publiserte for øvrig 14. mars 2022 en nyhetssak om bankenes plikter til finansiell inkludering av flyktninger i lys av den pågående situasjonen.

Stortingsrepresentanten spør også om Skatteetaten raskt kan utstede d-nummer. I forbindelse med situasjonen i Ukraina har Finansdepartementet avklart med Skatteetaten at etatens system for utstedelse av d-nummer har kapasitet til å håndtere et ev. stort antall rekvireringer fra UDI på kort tid. D-nummer til asylsøkere fra Ukraina rekvireres digitalt fra utlendingsmyndighetene til Skatteetaten. Prosessen er digitalisert og tildeling av d-nummer skjer automatisk, slik at det ikke er ventetid og asylsøkeren vil raskt kunne få d-nummer. Saker som ev. slår ut til manuell kontroll vil Skatteetaten prioritere til behandling, men etatens erfaring er at det kun er et fåtalls saker som må behandles manuelt.

SPØRSMÅL NR. 1521

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 16. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Mener statsråden vilkårene for å utvise EØS-borgere er tilstrekkelig strenge, og er det etter statsrådets syn rom for å skjerpe kravet om personlige forhold eller gjentakelsesfare i utlendingsloven § 122 første avsnitt, og vil statsråden eventuelt ta initiativ til å gjennomføre en slik skjerpelse?

BEGRUNNELSE:

Den 7. mars 2022 avsa Høyesterett dom i en sak gyldigheten av et vedtak om utvisning av en EØS-borger. Høyester-

ett kom til at vedtaket var ugyldig ettersom utledningen i den aktuelle saken ikke utgjorde en reell, aktuell og tilstrekkelig trussel mot grunnleggende samfunnshensyn. Regjeringen har i Hurdalsplattformen varslet at den i større grad vil ta i bruk og utnytte handlingsrommet i EØS-avtalen for å sikre nasjonale interesser. Ivaretagelse av offentlig orden og trygghet en grunnleggende samfunnsinteresse, og krever at vi slår hardt ned på særlig narkotika-, vinnings- og voldskriminalitet.

Svar:

Norge er gjennom EØS-avtalen bundet av bestemmelser i denne, samt direktiver som inngår i saksområder omfattet av avtalen. EØS-borgere har i utgangspunktet rett til innreise og opphold i en annen medlemsstat. Adgangen til å begrense retten til fri bevegelse, herunder adgangen til å utvise EØS-borgere, følger av direktiv 2004/38/EF (unionsborgerdirektivet). Utlendingsloven § 122 og utlendingsforskriften § 19-29 bygger på bestemmelser i unionsborgerdirektivet.

Etter regelverket er det en forutsetning for utvisning at hensynet til offentlig orden eller sikkerhet må tilsi en et slikt inngrep. Videre er det blant annet et vilkår at det må foreligge personlige forhold knyttet til utlendingen som innebærer en virkelig, umiddelbar og tilstrekkelig alvorlig trussel mot grunnleggende samfunnshensyn. Dette forutsetter blant annet at det må være en risiko for nye

lovbrudd eller forstyrrelse av offentlig orden på annen måte (gjentakelsesfare).

I Høyesteretts dom 7.mars 2022 la retten til grunn at tyveri normalt vil være en alvorlig forstyrrelse av offentlig orden som generelt tilsier utvisning, forutsatt at øvrige vilkårene er oppfylt. Høyesterett bemerket videre at det er klart i samsvar med EØS-retten at norske myndigheter gjennom utvisningspraksis prioriterer slik kamp mot kriminalitet.

Høyesterett mente at tyveriet i den konkrete saken var tilstrekkelig alvorlig til at hensynet til offentlig orden, isolert sett, tilsa utvisning. Men etter en konkret vurdering av utlendingens personlige forhold og faren for gjentakelse, fant retten at vilkårene for å utvise ikke var oppfylt. Ved denne vurderingen la retten til grunn de vilkårene for gjentakelsesfare mv. som følger av EØS-regelverket. Jeg kan derfor ikke se at det er noe rom for å utvide adgangen til å utvise gjennom å endre formuleringer i det norske regelverket om gjentakelsesfare mv.

SPØRSMÅL NR. 1522

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 16. mars 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan forbereder regjeringen kommunene på å hurtig kunne følge opp og normalisere hverdagen for de ukrainske barna med hensyn til å raskt komme i barnehage, skole og fritidsaktiviteter?

BEGRUNNELSE:

Grunnet den allmenne verneplikten for menn i Ukraina er det stor overvekt av kvinner og barn blant menneskene som er på flukt i Europa. Familier blir splittet ved grensa, og vi har også sett mange tilfeller av barn som flykter alene i media.

Disse familiene og spesielt barna er i en svært sårbar situasjon. Opplevelsen av en nylig oppsplittet familie og det å forlate hjemlandet svært brått og under dramatiske omstendigheter setter utvilsomt dype spor.

Asylmottakene er vanligvis ikke tilrettelagt for opphold for barn over lang tid med nøktern standard og preg av midlertidighet. Redd Barna advarer mot å la barn tilbringe lang tid på asylmottak og det er lett å se behovet for å fylle de ukrainske barnas dager med tilnærmet normal aktivitet så fort som overhodet mulig. Tilgang på

barnehage og skole danner nettverk som kan være viktige verktøy både for å mestre tiden på mottak og åpenbart for videre integrering.

Svar:

Det er en dramatisk utvikling av krigen i Ukraina og i antall ukrainere på flukt. Vi vet foreløpig ikke hvor mange flyktninger som vil komme til Norge, men vi ser nå en markant økning i antall asylsøkere. Per 14. mars 2022 er det registrert til sammen nærmere 2 000 asylsøknader fra ukrainske borgere i Norge, og av disse er omtrent 750 barn. Vi forventer at tallet vil øke betraktelig fremover. I tillegg er det ukrainere i Norge som kan reise visumfritt og som så langt ikke er registrert.

Regjeringen har iverksatt en ordning som innebærer at personer som er fordrevet fra Ukraina vil kunne gis midlertidig kollektiv beskyttelse i ett år. Ordningen som nå iverksettes ligger tett opp mot det EU har besluttet for sine medlemsland når det gjelder midlertidig beskyttelse. Ved kollektiv beskyttelse er det ikke behov for individuell vurdering av asylsøknader, og det er derfor forventet at ukrainere vil kunne gis oppholdstillatelse raskt etter

ankomst. Det betyr igjen at barn, ungdommer og voksne raskt kan komme i gang med barnehage, opplæring og norskopplæring. Rett til barnehage og opplæring er forankret i lov, og rett til opplæring også i menneskerettighetene.

Rett til barnehageplass, i tråd med barnehageloven § 16, inntreer når familien er bosatt i en kommune, men også barn i mottak kan etter søknad fra mottakene gis tilbud.

Selv om barn i asylmottak under skolepliktig alder ikke har rett til barnehageplass, har de rett til spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 31. Spesialpedagogisk hjelp til barn under skolepliktig alder i asylmottak finansieres gjennom rammetilskuddet til kommunene, og det er kommunen som har ansvar for at slik hjelp tilbys.

Opplæringsloven § 2-1 gir rett til grunnskoleopplæring for alle barn som det er sannsynlig skal være i Norge i mer enn tre måneder. Retten skal oppfylles så raskt som mulig og senest innen én måned. Plikt til grunnskoleopplæring inntreer når oppholdet i Norge har vart i tre måneder.

Det eksisterer allerede tilskuddsordninger rettet mot kommuner som har mottak og som bosetter flyktninger. Det er både generelle ordninger og ordninger rettet mot barnehage og skole.

En betydelig økning i flyktninger fra Ukraina vil kunne gi behov for flere lokaler, lærere og læringsressurser. Departementet vurderer nå i samarbeid med underliggende virksomheter hvordan vi kan støtte kommunene i bosetting av flyktninger og i å gi et barnehage- og skoletilbud i tråd med norske lover. Vi vurderer også hvordan vi kan ta i bruk den kompetansen ukrainere selv kommer med, for eksempel lærere. Utdanningsdirektoratet er ellers i gang med oppdateringer av nettressurser, informasjon og veiledning.

Norge har gode forutsetninger og god erfaring med å bosette flyktninger. Jeg har likevel stor forståelse for at kommunene står i en krevende situasjon om de får svært mange flyktninger i mottak eller til bosetting. Regjeringen vil støtte kommunene i dette arbeidet. Forrige flyktningkrise viste at svært mange kommuner klarte å gi gode tilbud til barn og unge og at barna raskt kom i gang med opplæring.

Som kunnskapsminister er jeg opptatt av at vi i Norge skal gjøre vårt for at barn og unge på flukt skal få et godt tilbud om barnehage og skole raskt etter at de kommer til landet. Dette er viktig for å gi barn og unge stabilitet og normalitet i en svært vanskelig og krevende livssituasjon.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 18. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil Regjeringen iverksette tiltak, komme med kompensasjonsordninger, for å demme opp mot den høye og økende drivstoffprisen som rammer transportnæringen og folk flest?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har vi sett en kraftig økning i bensin og dieselpriene.

Senest onsdag 9. mars kunne vi se priser på over 26 kroner for dieselen i Stavanger-regionen og over 27 kroner i Tromsø.

Høyere drivstoffpriser gir høyere inntekter til staten.

Folk flest over hele landet er avhengig av bilen i hverdagen, spesielt i distriktene er man avhengig av bilen for å komme til og fra jobb, skole/barnehage og fritidsaktiviteter. Næringslivet er helt avhengig av å godstransport

med frakt råstoff inn og ferdige produkter ut fra sine virksomheter, samtidig som vi er helt avhengig av transport av varer til og fra distriktene.

Svar:

Energiprisene har økt betydelig gjennom 2021 og inn i 2022. Krigen i Ukraina har de siste ukene ført til ytterligere prisøkning og drivstoff. Det er store variasjoner i drivstoffprisene, både fra sted til sted og over tid.

Det er mest sannsynlig at de høye drivstoffprisene ikke vil vedvare over tid. Oljeprisen steg kraftig etter Russlands invasjon i Ukraina 24. februar og nådde et toppunkt på om lag 130 US dollar per fat den 8. mars. Deretter har oljeprisen falt og omsettes nå for om lag 100 US dollar per fat. Prisene i terminmarkedet tilsier at markedsaktørene forventer ytterligere reduksjoner i oljeprisen fremover. Et fall i oljeprisen vil gi reduserte drivstoffpriser. Den fremti-

dige prisutviklingen på råolje, og dermed på drivstoff, er svært usikker.

Endringer i skatter og avgifter bør vurderes samlet i forbindelse med statsbudsjettet, slik at en ser sammenhengen i skatte- og avgiftspolitikken. Ved endringer i viktige rammebetingelser kan det være aktuelt å vurdere

justeringer i skatter og avgifter i revidert nasjonalbudsjett. Regjeringen vil 12. mai 2022 legge frem forslag til Revidert nasjonalbudsjett 2022. Det vil være naturlig å vurdere eventuelle endringer i skatter og avgifter i den sammenhengen.

SPØRSMÅL NR. 1524

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. mars 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Hvor mye vil det koste å henholdsvis fylle opp ammunisjonsbeholdningen i Forsvaret i henhold til Forsvarets operative krav til forsyningsberedskap (SDOS) og å sikre personlig bekledning og utrustning i Forsvaret på et akseptabelt nivå, og hvor raskt vil ammunisjonsbeholdningen være i henhold til nevnte krav dersom de nødvendige anskaffelser settes i gang umiddelbart?

BEGRUNNELSE:

I VG 8. mars slo Norges offisers- og spesialistforbund (NOF) ved forbundsleder Torbjørn Bongo alarm om mangel på våpen, ammunisjon, uniformer og reservedeler i det norske Forsvaret. Forsvarets ansatte, fagbevegelsen og forsvarsekspertene har lenge advart mot disse manglene.

Ifølge NOF vil det koste milliarder å få beholdningene opp på et akseptabelt nivå. Spørsmålsstiller deler forbundslederens bekymring og mener Russlands grovt folkerettsstridige angrep på Ukraina viser at det haster å tette hullene i den norske forsvarsberedskapen.

Svar:

I den vedtatte langtidsplanen for forsvarssektoren ble det lagt til grunn styrket forsyningsberedskap, herunder også ammunisjon. Styrkingen skal gjøres i sammenheng med investeringer i nytt materiell og økt personellvolum innenfor den økonomiske opptrappingsbanen langtidsplanens ambisjon forutsetter. Økt vektlegging av- og evne til beredskap krever kontinuitet og langsiktig planlegging.

Denne regjeringen vil styrke Forsvaret, inkludert å øke evnen til beredskap og utholdenhet, raskere og i større grad enn hva vedtatt langtidsplan legger opp til. Vedtatt langtidsplan gir prioritet til at strukturen skal ha en grunnbeholdning med ammunisjon som gir evne til rask

fellesoperativ innsats. Til dette er det avsatt i størrelsesorden 4 mrd. kroner frem til 2028, ut over allerede planlagte og godkjente investeringsprosjekter relatert til ammunisjonsanskaffelser. Når det gjelder spørsmålet knyttet til personlig bekledning og utrustning for styrkestrukturen, er det avsatt i størrelsesorden 3,2 mrd. kroner til investeringer frem til 2028, for å dekke mangler i dagens struktur og legge til rette for den videre strukturutviklingen. I tillegg dekkes løpende utskifting av personlig bekledning og utrustning som en del av de årlige driftsbudsjettene.

I lys av den pågående krigssituasjonen i Europa registrer jeg økende usikkerhet om tilgang på råvarer og komponenter som brukes i produksjon av blant annet våpen og ammunisjon. Jeg jobber likevel med å identifisere eventuelle muligheter for å kunne forsere anskaffelser av personlig bekledning og utrustning og ammunisjon. Jeg vil på en egnet måte komme tilbake til Stortinget med hvordan denne regjeringen vil styrke Forsvaret ut over vedtatt langtidsplan.

SPØRSMÅL NR. 1525**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 18. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren ta initiativ til at norske myndigheter, i samarbeid med ukrainske myndigheter, UNICEF og UNHCR, tar et spesielt ansvar for enslige mindreårige og spesielt utsatte barn som flykter fra institusjoner og kostskoler i Ukraina?

BEGRUNNELSE:

I følge UNICEF er det nå cirka 100 000 barn som befinner seg på barnevernsinstitusjoner, barnehjem og kostskoler i Ukraina. Over halvparten av disse barna har alvorlige funksjonshemminger, og det er hjerteskjærende og fortvilende å vite at de ikke bare er adskilt fra familiene sine, men også at mange av de ansatte har flyktet eller er evakuert til andre steder.

UNICEF har mottatt rapporter om institusjoner som på heltmodig vis forsøker å flytte barn i sikkerhet i nabolandene og andre land. Mange av barna har levende slektninger og verger, og deres rett til ikke under noen omstendighet å bli adskilt fra dem, står – og skal stå - svært sterkt. I særskilte situasjoner hvor det står om livet og det ikke finnes annet alternativ enn evakuering på humanitært grunnlag, må spesielle tiltak iverksettes for å kontakte slektninger og innhente samtykke til å flytte disse barna i sikkerhet - for så å sørge for gjenforening dem med familiene deres når situasjonen tilsier det. Der hvor det ikke er mulig å oppnå kontakt med familie/verge, må det sikres at barna kan evakueres til et trygt land, hvor man umiddelbart kan starte opp arbeidet for gjenforening - slik som med barna fra Afghanistan, hvor alle barna som kom alene til Norge ble gjenforent med familiene sine. Her kan Norge spille en viktig rolle basert på tidligere erfaringer.

UNICEF jobber i tett samarbeid med UNHCR og ukrainske myndigheter for at nabolandene til Ukraina skal etablere og styrke screeningsprosesser for å identifisere enslige og atskilte barn ved grensene, inkludert umiddelbar screening av minibusser og busser som transporterer flere barn. I tillegg til etablering og styrking av trygge rom for barn ved grenseoverganger og andre strategiske steder som skal være bemannet med sosialarbeidere og barnepsykologer, slik at identifiserte barn umiddelbart kan henvises og gis øyeblikkelig hjelp.

Gitt de enorme mengdene flyktninger nabolandene nå tar imot, og at gruppen flyktninger det her er snakk om, vil være ressurskrevende og trenge en annen form for oppfølging, bør norske myndigheter forplikte seg til

å ta imot et betydelig antall av disse barna sammen med deres familier, der det er mulig å holde familien samlet. Evakueringer uten foreldre må være aller siste vei.

Svar:

Den russiske krigføringen i Ukraina har store konsekvenser for sivilbefolkningen inne i Ukraina og for de over 3 millioner som er drevet på flukt. Vi deler representantens bekymring for mindreårige uten omsorgspersoner og familier som kommer bort fra hverandre.

Regjeringen har besluttet at Norge skal bidra med milliarder kroner til Ukraina-krisen. Vi har raskt bidratt med støtte, til innsats i både Ukraina og nabolandene, til organisasjoner som har mandat og lang erfaring med denne type arbeid. Dette inkluderer UNICEF, FNs høykommissær for flyktninger og Redd Barna som jobber med beskyttelse av barn. I tillegg støtter vi Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) som bistår med å søke etter savnede og gjenopprette av familieforbindelser, og vi støtter IOMs arbeid mot menneskehandel.

SPØRSMÅL NR. 1526**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 16. mars 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

I Hurdalplattformen er regjeringen tydelig på at vi skal nå klimamålene, og at man må utvikle storbyområdene slik at økningen i persontransport kan gjennomføres til fots, på sykkel eller med kollektivtrafikk.

Vil statsråden i fremtiden derfor si nei til etablering av nye bilbaserte kjøpesentre med detaljhandel utenfor bysentre og eksisterende handelsområder, eller vil statsråden bidra til ytterligere sentrumsdød gjennom å åpne for mer detaljhandel i områder reservert for storvarer?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på skriftlig spørsmål om reguleringsplanen for Ringsaker handelspark begrunner statsråden sin overkjøring av Statsforvalteren først og fremst med at det i denne saken dreier seg om flytting av en allerede eksisterende virksomhet innenfor et avgrenset og sammenhengende handelsområde. Utenlandske handelskjeder som Biltema er imidlertid i prosesser for å etablere nye, store kjøpesentre også utenfor eksisterende handelsområder og utenfor bysentre. Det gjelder for eksempel Kongsberg, der Biltema ønsker å etablere et nytt varehus med opp mot 90 prosent detaljvarer godt utenfor Kongsberg sentrum. Statsforvalteren, Statens Veivesen og fylket har innsigelser mot dette prosjektet. Det er derfor interessant å vite hvordan kommunalministeren vil stille seg til prosjekter av denne typen, hvor man ikke kan argumentere med at det dreier seg om flytting av eksisterende virksomhet innenfor et etablert og avgrenset handelsområde.

I sitt svar til meg unnlot statsråden også å svare på en sentral problemstilling, nemlig at han ved å overkjøre Statsforvalteren også eksplisitt sørget for at det etableres detaljhandel som et fullverdig kjøpesenter, i et handelsområde reservert for storvarer. Dette er sentralt fordi det bryter med statlige retningslinjer som skal hindre etablering av kjøpesentre utenfor byene. All erfaring og all nyere forskning, blant annet fra NIBR i 2018 og Asplan Viak i 2013, viser at bilbaserte kjøpesentre utenfor bysentrene utarmer sentrumsområdene og er en forklaring på hvorfor mange byer opplever sentrumsdød.

Denne utarming av sentrumsområdene fortsetter. Nye kjøpesentre utenfor bysentrene har lavere kostnader enn handel i sentrum, og medfører derfor at aktører i sentrumshandelen også etter hvert flytter ut av hensyn til konkurranseforholdene. Dette bidrar ytterligere til at bysentrene blir mindre trivelige og mindre attraktive, stikk i strid med den utviklingen vi nasjonalt ønsker.

Ved å overkjøre Statsforvalterens innsigelser undergraver kommunalministeren Statsforvalterens oppgaver, og åpner opp for en pågående forretningsstrategi som utfordrer de statlige retningslinjene og vil ramme by etter by fremover. Biltema alene har 66 kjøpesentre i Norge, og planlegger for totalt 100.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har et overordnet ansvar for planlegging etter plan- og bygningsloven. I gjeldende nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging heter det at «.. det er viktig at hovedtyngden av handelsvirksomhet, boligbygging og arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter lokaliseres innenfor tettsteder som defineres og avgrenses gjennom kommunal planlegging». I henhold til statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, skal det legges til rette for at handelsvirksomhet kan lokaliseres ut ifra en regional helhetsvurdering som er tilpasset eksisterende og planlagt senterstruktur og kollektivknutepunkter.

Et godt handelstilbud er viktig for et levende sentrum. Det samme er flere sentrumsnære boliger, arbeidsplasser og tjeneste- og kulturtilbud, gode fysiske omgivelser og møteplasser, og god tilgjengelighet. I tillegg er det behov for en målrettet og aktiv lokal politikk og engasjement for å fylle sentrum med liv, aktiviteter og tilbud – både ute og inne. Dette forutsetter at kommunen samarbeider godt med sentrums- og næringsforeninger, næringsdrivende, gårdeiere og innbyggere. Departementet samarbeider for tiden med flere byer om å utvikle et verktøy for å styrke det offentlig – private sentrumssamarbeidet, og ivareta den økonomiske bærekraften i sentrum av byer og tettsteder.

Kommunene har stor mulighet til å styre hvor de ønsker å lokalisere handel gjennom sine arealplaner. De kan vedta planbestemmelser innenfor de rammene som legges gjennom nasjonale føringer og regionale planer som berører senterstruktur og handel. Samtidig vil størrelse på handelstilbud i stor grad styres av etterspørselen i markedet. Selv om kommunen har en viktig rolle i å definere hvor handelstilbud skal lokaliseres, har det blitt stadig mer krevende å styre en utvikling preget av bransjeendringer, konseptutvikling og eierendringer. Kommunal- og distriktsdepartementet vil derfor styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom en egen utredning om hvordan

lokalisering av handel er omsatt og praktisert i kommunal planlegging, og i beslutninger om lokalisering av handel.

I mitt forrige svar til representanten Wold orienterte jeg om at jeg har satt i gang en evaluering av de statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Hensikten er å få et faglig grunnlag for det videre arbeidet med en eventuell revidering av planretningslinjene. Utredningen vil gjennomgå hvordan retningslinjene følges opp, hva som er praksis, og hvordan de

bidrar til å følge opp ulike mål. Lokalisering av handel vil være et av områdene som vil inngå i vurderingen. Dette vil gi regjeringen viktig kunnskap om hvordan gjeldende nasjonal og regional politikk for styring av handel gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven virker. Evalueringen av de statlige planretningslinjene og utredningen om lokalisering av handel vil sammen gi et godt grunnlag for å vurdere behovet for en eventuelt ny politikk.

SPØRSMÅL NR. 1527

Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 17. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Lokalsamfunnet i Sør-Varanger kommune preges sterkt av både pandemien og konsekvensene den har for turistnæringa og konsekvensene av de økonomiske sanksjonene innført overfor Russland. Mange av bedriftene lokalt er avhengig av handel over grensa. Det innebærer at mange arbeidsplasser er umiddelbart truet, og det kan få dramatiske konsekvenser for næringsvirksomheta og befolkningsutvikling på sikt.

Vil regjeringen, som i tidligere kriser, stille opp med en krisepakke for lokalsamfunnet og næringslivet i Sør-Varanger?

med en tiltakspakke, og vil komme tilbake med detaljer rundt innretningen av denne på egnet måte.

Svar:

EU har innført en historisk kraftig sanksjonspakke som svar på den russiske invasjonen av Ukraina. Det arbeides intenst med å innføre sanksjonene i norsk rett. Sanksjonene får ikke bare konsekvenser for Russland, men også for Norge og norske virksomheter, og særlig i grensenære områder som Øst-Finnmark hvor det russiske markedet og russiske kunder har vært viktig.

Regjeringen vurderer situasjonsbildet og vil holde næringslivet løpende informert. Vi har kontakt med næringsorganisasjoner, handelskamrene og bedrifter. Jeg besøkte Kirkenes og Sør-Varanger 8. mars for å diskutere konsekvensene av sanksjonene med lokalt nærings- og organisasjonsliv. Jeg har stor forståelse for at situasjonen oppleves som alvorlig i lokalsamfunnene i Øst-Finnmark.

Jeg har tidligere kommunisert at det kan være aktuelt med krisetiltak for Øst-Finnmark. Vi jobber i disse dager

SPØRSMÅL NR. 1528**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 18. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram detaljert status for prosjektet E-134 Bakka -Solheim, også inkl. arm til Bergen?

GRUNNGJEVING:

E-134 Bakka -Solheim er eit av dei viktige vegprosjekta som er omtalt i Meld. St 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) med oppstart i første planperiode, jamf. innst. 653 S (2020-2021) som viser at eit stort fleirtal i Stortinget stiller seg bak.

Svar:

Eg vil vise til at Statens vegvesen allereie utfører utbetringssarbeid på deler av strekninga E134 Bakka – Solheim i dag. Når det gjeld vidare arbeid på strekninga, er det frå Statens vegvesen si side lagt opp til start av reguleringsplanarbeidet tidlegast 2024, då med prioritet på den vestlegaste delen Mo – Bakka. Når reguleringsplanarbeidet er ferdig, er prosjektet avhengig av løyvde midlar til investering i statsbudsjettet.

Prosjektet er ikkje prioritert i Nasjonal transportplan, men som det går fram av Innst. 653 S (2020-2021) ga eit fleirtal av partia dette prosjektet støtte i merknadar til innstillinga. Statens vegvesen skal i mai levere sitt forslag til gjennomføringsrekkefølge for prosjekta i NTP (porteføljeprioritering). Eg har bedt om at de i denne samanheng også vurderer prosjekt støtta av eit fleirtal i Stortinget under NTP-handsaminga, blant anna E134 Bakka – Solheim. Eg vil minne om at det ikkje var einigheit om korleis nye prosjekt som ble foreslått tatt inn skulle finansierast. Sjølv om Statens vegvesen er bedt om å ta med fleire prosjekt enn det som er i NTP, må dette skje innanfor uendra rammer. Eg legg vidare opp til at desse prosjekta tas med i den gjennomgangen av vegportefølja i NTP som Stortinget har bede om.

Det pågår eit eige arbeid med konseptvalutgreiing (KVU) «E134 Arm til Bergen». Arbeidet vil mellom anna ta utgangspunkt i utgreiinga frå 2014 om samband mellom Vest- og Austlandet. Vidare ser ein på korleis tema som eksempelvis klima og regionale verknader skal arbeidast vidare med. Statens vegvesen har som ambisjon at KVU-arbeidet kan slutførast i 2023. Høyring av KVU-rapport og ekstern kvalitetssikring KS1 av KVU-rapporten vil gjerast parallelt, som grunnlag for regjeringa si vurdering.

SPØRSMÅL NR. 1529**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Paal Kloster****Besvart 15. mars 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

UNDP er ryggraden i FNs utviklingssystem.

Hvilke planer har regjeringa for støtten til FNs utviklingsarbeid generelt og FNs utviklingsprogram spesielt?

BEGRUNNELSE:

Norge er en av de viktigste og mest pålitelige støttespillerne for FN. Forutsigbare budsjettbidrag i flere år uten uventede kutt har satt FN-organisasjonene i stand til å

planlegge framover. Denne tryggheten fikk et skudd for baugen da UNDP ble foreslått kuttet med 16,6 millioner kroner av regjeringa og ble kuttet med ytterligere 201 millioner i budsjettforhandlingene med FrP, til et totalt kutt på 217,6 millioner, i 2021. Reduksjonen i 2021 var politisk omstridt. I merknad til budsjettbehandlingen skrev det daværende mindretallet bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti blant annet følgende:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil fremheve at UNDP selv nylig

meldte om at covid-19-pandemien kan føre til antallet ekstremt fattige i verden overstiger 1 milliard innen 2030. Disse medlemmene stiller seg derfor svært kritisk til at regjeringen legger opp til en massiv reduksjon på hele 201 mill. kroner i kjernestøtten til UNDP gjennom budsjettforliket med Fremskrittspartiet.»

I statsbudsjettet for 2022 ble det foreslått videre kutt, men etter stortingsvalget ble UNDP, og andre poster for utvikling, styrket i budsjettavtalen mellom SV og regjeringspartiene. Men UNDP er fremdeles ikke tilbake til 2020-nivå og kuttet fra 2021 er dermed ikke reversert. FNs Utviklingsprogram står med det overordnede ansvaret for FNs langsiktige utviklingsinnsats og fungerer som et nav for FNs utviklingssystem. UNDP jobber med et bredt og helhetlig utviklingsmandat i så å si alle utviklingsland (170 landkontor). UNDP målbærer bærekraftsmålene internasjonalt og er premissleverandør for FNs utviklingsarbeid og innretning. FN-sambandet og UNDP i Norge er urolige for støtten til FN-systemet spesielt og langsiktig utvikling generelt. UNDP er et godt eksempel på at langsiktig samarbeid mellom FN og Norge kan bli skadet når store kutt kommer brått. Jeg og organisasjonene på feltet vil gjerne vite hvilke økonomiske planer regjeringen har for utviklingsarbeid.

Svar:

Som representanten Kloster fremhever, er UNDP ryggraden i FNs utviklingssystem. Vi vil fortsette å jobbe for at kjernestøtten til store FN-organisasjoner, som UNDP, holdes på et høyt nivå.

Regjeringens har en rettighetsbasert og systemisk tilnærming til utviklingspolitikken. Norges utviklingspolitikk skal bidra til samfunnsendring. Dette er også i kjernen av UNDPs mandat.

Klimaendringene er den største langsiktige trusselen verdenssamfunnet står overfor. Klimaendringene underminerer både oppnådde resultater og framtidig innsats på utviklingsfeltet. Derfor vil regjeringen forene klima- og utviklingspolitikken. Som FNs største klimaaktør er UNDP også her en sentral partner. På landnivå jobber UNDP med sammenhengene mellom klima, energi og katastrofeforebygging. UNDP forvalter i dag en klimaportefølje på ca. 1,3 milliarder dollar, og evalueringer viser at UNDPs klimaarbeid også har en viktig normativ dimensjon.

En vesentlig del av norsk bistand går til humanitær innsats. Samtidig skal vi ha et langsiktig perspektiv som bidrar til mer bærekraftige løsninger. Norsk innsats skal styres slik at den settes inn der den gir mest mulig effekt og skaper flest mulig positive, selvforsterkende ringvirkninger. UNDP jobber med langsiktig utvikling, men jobber også med å få gode løsninger for å bygge bro mellom kortsiktig nødhjelp og langsiktig bistandsarbeid.

Norge skal være en pådriver for å styrke FN-systemet og gjøre det mer effektivt. UNDP har en sentral rolle i arbeidet med å reformere FNs utviklingssystem.

Stortinget hargitt tilslutning til at Norge skal videreføre flerårige indikative tilsagn om frivillige kjernebidrag til FNs fond, programmer og særorganisasjoner. Tilsagnene er i tråd med Norges oppslutning om «Funding Compact», som er den fremforhandlede enigheten mellom FN og medlemslandene om felles innsats for et mer effektivt FN. Flerårige bidrag gir organisasjonene forutsigbarhet i arbeidet med å følge opp internasjonalt vedtatte planer, særlig for å nå bærekraftsmålene.

UNDP en av de FN organisasjonene som mottar mest kjernestøtte årlig. I tillegg til kjernestøtten kommer den viktige støtten vi gir UNDP gjennom andre budsjettposter.

SPØRSMÅL NR. 1530

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 16. mars 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva slags informasjon har kommunene fått om at det fra skolestart blir gratis halvdagsplass i SFO for alle førsteklassinger i Norge, og hvordan vil statsråden sikre at kommuner med foreldrebetaling over gjennomsnittet vil få dekket omkostningene med å gjøre SFO gratis for alle barn i kommunen uten at tilbudet blir svekket?

BEGRUNNELSE:

I budsjettavtalen med regjeringen sørget SV for at det fra skolestart blir gratis halvdagsplass i SFO for alle førsteklassinger i Norge, slik at alle barn kan være med på leken, og familier over hele landet sparer store summer. Vi står med andre ord midt i utrulling av en SFO-reform. Kommune-Norge må i løpet av de neste månedene ta

stilling til hvordan de skal løse utrulling av gratis SFO. Da må regjeringen sikre at kommunene har fått den nødvendige informasjonen og de pengene som skal til for at ordningen skal holde høy kvalitet.

Svar:

Jeg viser til at det gjennom forliket mellom regjeringen og SV ble fattet vedtak om å innføre en ordning med 12 timer gratis SFO for alle elever på 1. trinn fra høsten 2022. I henhold til avtalen er det avsatt 655 mill. kroner til ordningen i 2022, av dette er 15 mill. kr satt av til friskoler og de resterende 640 mill. kroner er lagt i kommunerammen. Den samlede helårseffekten av tiltaket er om lag 1,4 mrd. kroner i 2023.

En slik ordning må fastsettes i forskrift. Kommunene har inntil forskriften er ferdigstilt fått informasjon, blant annet gjennom Rundskriv H-2/22 Statsbudsjettet for 2022 - Det økonomiske opplegget for kommuner og fylkeskommuner. Forskriften skal sendes på høring om kort tid, og det tas sikte på at den skal fastsettes sommeren 2022. Det tas også sikte på en kort omtale av tiltaket i kommuneproposisjonen for 2023.

På samme måte som grunnskoleopplæring, finansieres SFO gjennom de frie inntektene til kommunene. Kommunene har anledning til dekke hele eller deler av kostnaden til SFO-tilbudet gjennom foreldrebetaling.

Kommunene prioriterer selv hvor mye ressurser de bruker på SFO, såfremt gjeldende lover og regler overholdes. Det er dermed ikke definert fra statens side hvor mye ressurser den enkelte kommune skal bruke på SFO.

Kompensasjonen til kommunene er fordelt etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Dette gjør at kommunale tjenester ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Et viktig formål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene og fylkeskommunene kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for slike ufrivillige kostnadsforskjeller.

Det er stor forskjell mellom kommunene både når det gjelder foreldrebetaling, kommunal egenfinansiering og deltakelse i SFO. Ifølge tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) varierer deltakelsen på 1. trinn fra om lag 13 prosent til 100 prosent deltakelse, og er om lag 83 prosent på landsbasis. Departementet har ikke hatt grunnlag for å vurdere hvor mye etterspørselen vil øke ved innføring av gratis SFO. I kompensasjonen for innføring av 12 timer gratis SFO på 1. trinn er det derfor lagt til grunn at alle 1. klassinger vil benytte seg av tilbudet, dvs. 100 pst. deltakelse i SFO. Kompensasjonen inkluderer kommunenes gjennomsnittlige egenfinansiering per plass for opprettelse av nye plasser utover dagens nivå.

SPØRSMÅL NR. 1531

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 21. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren garantere at det ligger inne nok midler til ny Eigerøy bru i 2023, slik at Statens Vegvesen kan inngå kontrakter med entreprenører og starte anleggsarbeidet for ferdigstilling av ny Eigerøy bru?

BEGRUNNELSE:

Eigerøy bru på Rv. 426 mellom Eigerøy og Egersund er utdatert.

På grunn av befolkningsvekst, samt ikke minst stor tung industri har behovet for ny bru blitt prekært. Egersund er en av Norges største fiskerihavner, og store fiskeribedrifter med et stort transportbehov. I tillegg har vi store bedrifter som daglig har svært mye godstransport.

De siste år har gitt store utfordringer med vektbegrensning for tungtransporten på eksisterende Eigerøy bru. Dette rammer spesielt næringslivet og hindrer også utviklingen i regionen.

Svar:

Utbedring av rv 426 (inkludert ny bru) er omtalt i NTP 2022 – 2033, og det er satt av 337 millioner 2021-kr i første seksårsperiode. Statens vegvesen vil vurdere oppstart av dette prosjektet i forbindelse med sin årlige revisjon av gjennomføringsplanen, ut fra rammene som gis i de årlige budsjetter. Hvilke rammer regjeringen foreslår i budsjettet for 2023 vil framkomme når Stortinget mottar Prop 1 S (2022-2023).

SPØRSMÅL NR. 1532**Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 14. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden gjennomføre oppbemanningen av politiet, og når kan det ventes at oppbemanningen vil bli gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Det fremgår av Hurdalsplattformen at regjeringen vil:

«Evaluere effektane av nærpolitireforma og leggje fram ein konkret plan for å styrkje politiets nærvær i heile landet, inkludert omsynet til lokalt nærvær i byane, meir ressursar til politidistrikta og auka grunnbemanning.»

Det ble nylig publisert søkertall for årets opptak til Politihøgskolen. Tallenes tale er at det er 3340 søkere på 400 studieplasser ved årets opptak. Dette innebærer at man i beste fall – forutsatt at det ikke er noe frafall underveis i studiene – utdanner 400 nye politifolk i 2025.

Dette er foranledningen til spørsmålet, og det ønskes besvart hvordan oppbemanningen av politiet som varsles i Hurdalsplattformen skal gjennomføres og hva som er tidshorizonten for denne.

Svar:

Siden regjeringen Støre overtok i høst, har vi styrket politiets driftsbudsjett med 200 mill. kroner mer enn forrige regjeringens forslag. Midlene går til bedre lokal tilstedeværelse, økt bemanning og styrket kriminalitetsbekjempelse. Det er viktig for å styrke beredskapen og den lokale tilstedeværelsen i hele landet.

Regjeringen arbeider nå med en plan for å styrke politiets nærvær i hele landet. Regjeringen er opptatt av at vi skal møte behovene ute i distriktene, og til det trenger vi kommunenes vurderinger. Derfor har jeg sendt et brev til alle landets kommuner for å be om deres innspill.

Videre vil utvikling i politiets bemanning være sterkt knyttet til opptaket ved Politihøgskolen. Dette bestemmes i stor grad av deres budsjetter, som fastsettes av Stortinget. Eventuelle endringer i budsjett og opptak ved Politihøgskolen vil bli fremmet i regjeringens budsjettforelegg til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Terje Hansen****Besvart 17. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva ønsker statsråden å gjøre for å avhjelpe situasjonen som mange enkeltbedrifter i Øst-Finnmark står oppe i, med tanke på sanksjoner og vårt endrede forholdet til Russland?

BEGRUNNELSE:

Russlands invasjon i Ukraina er møtt med fordømmelse og målrettede sanksjoner mot Russland og russisk økonomi og myndigheter fra store deler av verdenssamfunnet. Dette er helt nødvendig. Samtidig rammer sanks-

jonene direkte og indirekte deler av norsk næringsliv, og særlig næringslivet tettest mot Russland geografisk.

Blant annet er maritim industri, skipsagenter og leverandørindustri blitt hardt rammet fordi samhandelen med russiske partnere er i ferd med å stoppe opp.

For å unngå eventuelle konkurser, oppsigelser og permitteringer kan mange virkemidler være aktuelle, for eksempel statlige garanterte lån, slik som under korona-støttepakkene, reduksjon av arbeidsgiverperiode ved permittering eller andre målrettede tiltak.

Svar:

EU har innført en historisk kraftig sanksjonspakke som svar på den russiske invasjonen av Ukraina. Det arbeides intenst med å innføre sanksjonene i norsk rett. Sanksjonene får ikke bare konsekvenser for Russland, men også for Norge og norske virksomheter, og særlig i grensenære områder som Øst-Finnmark hvor det russiske markedet og russiske kunder har vært viktig.

Regjeringen vurderer situasjonsbildet og vil holde næringslivet løpende informert. Vi har kontakt med

næringsorganisasjoner, handelskamrene og bedrifter. Jeg besøkte Kirkenes og Sør-Varanger 8. mars for å diskutere konsekvensene av sanksjonene med lokalt nærings- og organisasjonsliv. Jeg har stor forståelse for at situasjonen oppleves som alvorlig i lokalsamfunnene i Øst-Finnmark.

Jeg har tidligere kommunisert at det kan være aktuelt med krisetiltak for Øst-Finnmark. Vi jobber i disse dager med en tiltakspakke, og vil komme tilbake med detaljer rundt innretningen av denne på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1534

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Terje Hansen

Besvart 22. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil statsråden se på regelverket, eventuelt håndteringen av regelverket, vedr. skattemyndighetenes håndheving av endret arbeidsgiveravgift på grunn av at foretaket etter myndighetens side er i økonomiske vanskeligheter?

BEGRUNNELSE:

I ulike medier kan vi lese om bedrifter i soner med lavere arbeidsgiveravgift som har fått varsel om bokettersyn og deretter varsel om endring av arbeidsgiveravgift og ilegelse av tilleggsskatt. Dette på grunn av et regelverk som sier at foretak i økonomiske vanskeligheter ikke kan motta offentlig støtte, her definert som at foretaket vil måtte innstille sin virksomhet på forholdsvis kort sikt.

Mange av bedriftene sier at regelverket er nytt for dem, og at Skattedirektoratet ikke har opplyst om regelverket i møter og under kurs vedr. lover og regler. Det kan virke som om reglene er en godt bevart hemmelighet og som det ikke er gitt informasjon om til fagmiljøer eller bedrifter.

En rekke bedrifter er også uenige i Skatteetatens vurdering, og viser til at revisor ikke har gitt anmerkninger i sin beretning vedrørende lav egenkapital, eller usikkerhet med tanke på fortsatt drift.

Revisorforeningen, ved administrerende direktør Karen Kvalevåg, sier til Altaposten at «Jeg er veldig bekymret for konsekvensene dette kan få for næringslivet. Det er nå et akutt behov for å få avklart hvordan disse sakene blir håndtert videre og eventuelt sanksjonert.

Svar:

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er ett av de viktigste regionalpolitiske virkemidlene vi har. Det sentrale i ordningen er at virksomheter innenfor gitte geografiske områder betaler en lavere sats enn den ordinære satsen på 14,1 prosent. Hensikten er å stimulere til økt bosetting i distriktene.

Daværende finansminister Siv Jensen foreslo i 2014 at det i avgiftsvedtaket med virkning fra 1. juli 2014, skulle fremgå at bedrifter som var i økonomiske vanskeligheter ikke skulle ha rett til lavere sats enn den ordinære selv om de var lokalisert i distriktsområder med redusert sats for arbeidsgiveravgift. Siden den gang har dette vært en del av Stortingets årlige avgiftsvedtak.

Redusert sats for arbeidsgiveravgift innenfor virkeområdet innebærer som kjent statsstøtte i henhold til EØS-avtalen. Statsstøtte er i utgangspunktet forbudt etter EØS-avtalen fordi det gir noen virksomheter en fordel andre ikke har.

EØS-reglene tillater imidlertid at det kan gis regionalstøtte på nærmere bestemte vilkår. Disse vilkårene er vedtatt av ESA og fremgår av de generelle retningslinjene for regionalstøtte, som gjelder for EØS/EFTA-statene. Det gjelder tilsvarende regler innenfor EU.

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er godkjent av ESA innenfor dette regelverket, og Norge er forpliktet til å forvalte ordningen innenfor disse rammene. Det er Skatteetaten som har ansvar for å sikre at skatte- og avgiftsreglene etterleves, og som også skal sikre at det ikke gis støtte i form av redusert avgiftsplikt i strid

med reglene. Hvis det er gitt ulovlig støtte, skal dette rettes ved at støtten betales tilbake.

Det kan i utgangspunktet virke ulogisk og urimelig at en ikke kan gi slik støtte til foretak i vanskeligheter. Et argument kan være at det særlig er disse som trenger støtte i form av offentlige midler. EUs begrunnelse for denne begrensningen har vært at offentlige midler som hovedregel ikke skal bli brukt til å holde liv i mindre effektive foretak på bekostning av mer effektive foretak. EU har vurdert det slik at hensynet til å verne konkurransen her er viktigere enn statenes mulighet til å gi støtte.

Jeg vil ta opp med Europakommisjonen hvordan reglene for støtte til foretak i vanskeligheter bør være i fremtiden.

Foretak som etter definisjonen anses å være i økonomiske vanskeligheter, må derfor i utgangspunktet benytte full sats for arbeidsgiveravgift i alle soner, men kan bruke redusert sats innenfor et årlig fribeløp på 500 000 kr.

Vilkåret har vært omtalt i et eget punkt i Skattedirektoratets årlige meldinger om arbeidsgiveravgift siden 2014.

Jeg nevner også at det i Skatteinfo for 2019 (nr. 6-2019) var en artikkel om arbeidsgiveravgift som tok for seg vilkåret om foretak i økonomiske vanskeligheter. Skatteinfo er et informasjonsskriv utarbeidet av Skatteetaten, som særskilt er beregnet for revisorer og regnskapsførere. Det har dermed vært informert om at disse reglene finnes og må etterleves.

Den konkrete vurderingen av om et foretak skal anses å være i økonomiske vanskeligheter etter retningslinjene, hører under Skatteetaten. Jeg har tillit til at Skatteetaten anvender reglene i samsvar med forpliktelsene. Hvis en virksomhet mener at Skatteetatens vurderinger er feil, kan dette påklages til skatteklagenemnda.

Jeg vil avslutningsvis påpeke at jeg vil ta opp med EU-kommisjonen reglene for støtte til foretak i økonomiske vanskeligheter da jeg mener at dagens regler kan gi noen urimelige utslag.

SPØRSMÅL NR. 1535

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 17. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Dersom personbilsalget for januar og februar legges til grunn for resten av 2022 hva vil dette innebære for provenyet fra engangsavgiften sammenlignet med statsbudsjettet for 2022?

Svar:

I saldert budsjett for 2022 ble inntektene fra engangsavgiften anslått til 8 710 mill. kroner i 2022. Departementet gir ikke anslag for de enkelte særavgiftene løpende gjennom året. I statsbudsjett for 2023 vil det bli oppgitt oppdaterte anslag for inneværende og kommende år for skatter og avgifter blant annet basert på skatte- og avgiftsinngangen i løpet av året.

Engangsavgiften betales inn månedlig og fristen for å betale inn avgiften er den 18. i påfølgende måned. Engangsavgiften som innbetales i 2022 påløper i perioden fra 1. desember 2021 til og med 30. november 2022. I desember 2021 ble det registrert mange nye biler, mens det var få nye registrerte biler i januar og februar 2022. Sam-

let er antall nyregistrerte biler for desember–februar på nivå med gjennomsnittet for de samme månedene som i perioden 2016–2021. Salgstallene for januar og februar gir dermed ikke grunnlag for å si at det vil bli behov for å justere anslaget fra budsjettet.

Inntektene fra engangsavgiften faller i takt med økt salg av elbiler som er fritatt for engangsavgift. Dersom elbilandelen blir vesentlig høyere enn det som var lagt til grunn i budsjettet for 2022, kan inntektene fra engangsavgiften bli lavere enn anslått.

SPØRSMÅL NR. 1536**Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 18. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Skal sivilforsvaret tilføres økte midler i den mulige tilleggsprosposisjonen dersom den blir fremlagt eller ved revideringen av statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådens redegjørelse i Stortinget den 10.03.22. Det ble der redegjort for at sivilforsvaret nå bistår UDI flere steder på Østlandet og de spiller en viktig rolle i situasjonen vi nå er i, med håndtering av flyktningstrømmen fra Ukraina.

Det ble videre varslet en mulig tilleggsproposisjon for finansiering av håndteringen av flyktningstrømmen, utover bevilgningen i det ordinære statsbudsjettet og før revidering av statsbudsjettet. Det spørres derfor om det i den anledning planlegges at sivilforsvaret også kompenseres for den bistanden de nå yter i forbindelse med håndtering av flyktningstrømmen, slik at dette ikke utelukkende må finansieres av sivilforsvarets ordinære budsjett.

Fremskrittspartiet vil styrke sivilforsvaret og vår sivile beredskap. Det lå i vårt alternative statsbudsjett inne en betydelige økning av bevilgningen til sivilforsvaret. De hendelser som har funnet sted i våre nærområder siden budsjettbehandlingen i høst, understreker og øker vik-

tigheten av at vi har en god sivil beredskap og et robust sivilforsvar.

Spørsmålsstiller er bekymret for at sivilforsvarets evne til å ivareta sine kjerneoppgaver svekkes, dersom deres ressurser går til å bistå UDI med håndteringen av flyktningssituasjonen uten at dette blir kompensert. Det er riktig og viktig at sivilforsvaret yter denne bistanden slik situasjonen er nå, men det er også svært viktig at dette ikke går ut over sivilforsvarets evne til å ivareta sitt samfunnsoppdrag fordi denne bistanden innebærer at de taptes for ressurser.

Svar:

Regjeringen har varslet at den vil styrke den sivile beredskapen i Norge med 200 mill. kr. I dette ligger det at regjeringen blant annet vil foreslå at Sivilforsvaret rustes opp med materiell og mulighet for økt øvelsesaktivitet.

Da denne regjeringen tiltrådte var det et betydelig materielletterslep i Sivilforsvaret. Gjennom Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022) og nysalderingen i 2021 viste regjeringen et taktskifte i satsningen på Sivilforsvaret. Gjennom den nå foreslåtte tilleggsbevilgningen vil materielletterslepet være innhentet, - og Sivilforsvarets mannskaper vil kunne gjennomføre flere øvelser. Dette er bra for beredskapen i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1537**Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 21. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvilke virksomheter er godkjent som leverandører i ordningen fritt behandlingsvalg, hvilken helseregion tilhører virksomheten, hvor mange plasser er godkjent, behandles det pasienter gjennom ordningen, hvilke tjenester er virksomhetene godkjent for og hvilken periode er aktørene godkjent for?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har gitt klart uttrykk for at Støre-regjeringen vil avvikle pasientrettigheten Fritt behandlingsvalg fra 2023. Pasienter gir nå tilbakemelding om at de opplever å ikke lenger bli gitt mulighet til å velge behandling fritt hos helseinstitusjoner som er godkjent etter forskrift om fritt behandlingsvalg. Mange er bekymret for hvordan det vil ramme tilbudet de i dag har gjennom godkjenningen av private virksomheter for fritt behandlingsvalg og det er

usikkerhet om aktører som har fått godkjenning utover 2023 kan belage seg på godkjenningen.

Svar:

representanten. Svaret fremgår av tabellene nedenfor.

Tabellene er inndelt etter hvilket tjenesteområde virksomhetene er godkjent for. Tabell 1 viser leverandører i psykisk helsevern, tabell 2 viser leverandører i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), tabell 3 viser leverandører av somatiske tjenester og tabell 4 viser leverandører av habilitering og rehabilitering. Enkelte virksomheter er godkjente for å levere tjenester innen flere tjenesteområder, f.eks. både i psykisk helsevern og TSB. Disse virksomhetene inngår da i flere tabeller.

Videre har jeg angitt i hvilken helseregion virksomhetene er lokalisert.

Leverandørene godkjennes ikke for et gitt antall plasser. Det er derfor ikke mulig å svare på hvor mange plasser de er godkjent for.

For å svare på om virksomhetene har behandlet pasienter gjennom ordningen, har jeg tatt utgangspunkt i om virksomhetene har fått utbetalt refusjon for gjennomført pasientbehandling i 2021. Det tas forbehold om at enkelte nye virksomheter ikke har utbetalinger i 2021, men kan ha hatt aktivitet på slutten av året og hvor utbetalingen kommer i 2022.

For å svare på hvilken periode virksomhetene er godkjent for, har jeg angitt vedtaksdatoen for gjeldende godkjenning. Godkjenningens varighet er fem år. Jeg gjør oppmerksom på at enkelte virksomheter har fått forlenget sin godkjenning etter at den opprinnelige godkjenningen har utløpt. Enkelte virksomheter står med flere vedtaksdatoer. Det innebærer at virksomheten på et eller flere tidspunkter har søkt og fått godkjenning for å levere flere tjenester enn de opprinnelig var godkjent for.

Tabell 1. Virksomheter godkjent innen psykisk helsevern

Virksomhet	Lokalisasjon etter helseregion	Om virksomheten har behandlet pasienter i 2021 (basert på registrerte utbetalinger)	Vedtaksdato (godkjenningens varighet er fem år fra vedtaksdato)
Capio Anoreksi Senter AS	Helse Sør-Øst	Nei	04.11.2021
Friskstiftelsen	Helse Sør-Øst	Ja	11.07.2017
Vitalis Helse Kragerø	Helse Sør-Øst	Ja	09.04.2019
Capio Anoreksi Senter AS Bergen	Helse Vest	Nei	11.05.2020
Recovery Akademiet AS, avd. Hurdalsjøen Recovery-senter Haraldvangen	Helse Sør-Øst	Ja	26.06.2020
Recovery Akademiet AS, avd. Hurdalsjøen Recovery-senter Haugne	Helse Sør-Øst	Ja	26.06.2020
Modum Bad	Helse Sør-Øst	Ja	12.06.2020
WeCare Omsorg AS avd Sotra	Helse Vest	Ja	25.02.2021
Stiftelsen Fekjær - Fekjær psykiatriske senter	Helse Sør-Øst	Ja	21.06.2021
FOI Helse AS	Helse Vest	Nei	02.11.2021
WeCare Omsorg AS avd Levanger	Helse Midt-Norge	Ja	03.11.2021
Allos Stiftelsen	Helse Midt-Norge	Nei	18.02.2022

Tabell 2. Virksomheter godkjent innen TSB

Virksomhet	Lokalisasjon etter helseregion	Om virksomheten har behandlet pasienter i 2021 (basert på registrerte utbetalinger)	Vedtaksdato (godkjenningens varighet er fem år fra vedtaksdato)
Mestringshusene Bolkesjø AS, avd Notodden	Helse Sør-Øst	Ja	10.02.2022
Blå Kors Loland Behandlingssenter AS	Helse Sør-Øst	Ja	11.07.2018
Blå Kors Loland Behandlingssenter AS	Helse Sør-Øst	Ja	23.03.2021
Stiftelsen Finnmarkskollektivet	Helse Nord	Nei	28.03.2019
Sigma Nord AS	Helse Nord	Ja	02.07.2019
Vitalis Helse Kragerø	Helse Sør-Øst	Ja	09.04.2019
Vangseter	Helse Sør-Øst	Ja	27.05.2020
Mestringshusene Tysnes	Helse Vest	Ja	29.04.2020
Stiftelsen Guts Finnerud Gård	Helse Sør-Øst	Nei	26.10.2020
Unicare 12 Trinn	Helse Vest	Ja	23.09.2020
Stiftelsen Karmsund ABR senter	Helse Vest	Ja	07.12.2020
Omegastiftelsen	Helse Sør-Øst	Ja	05.02.2021
Stiftelsen Holt Behandlingsenter	Helse Sør-Øst	Ja	27.04.2021
Stiftelsen Fredheim	Helse Sør-Øst	Ja	20.04.2021
Vitalis Helse Kragerø, avd Holmen Gård	Helse Sør-Øst	Ja	05.05.2021
Stiftelsen Fekjær - Fekjær psykiatriske senter	Helse Sør-Øst	Ja	21.06.2021
Heim Behandlingssenter AS	Helse Vest	Nei	14.09.2021
WeCare Omsorg AS avd Levanger	Helse Midt-Norge	Ja	03.11.2021
WeCare Omsorg AS avd Gjerdrum	Helse Sør-Øst	Nei	03.11.2021
Mestringshusene Notodden AS	Helse Sør-Øst	Nei	30.11.2021
Allos Stiftelsen	Helse Midt-Norge	Nei	18.02.2022

Tabell 3. Virksomheter godkjent for somatiske tjenester

Virksomhet	Lokalisasjon etter helseregion	Om virksomheten har behandlet pasienter i 2021 (basert på registrerte utbetalinger)	Vedtaksdato (godkjenningens varighet er fem år fra vedtaksdato)
Colosseumklinikken Medisinske Senter AS	Helse Sør -Øst	Ja	24.11.2020
Vikersund Bad og rehabiliteringssenter AS	Helse Sør -Øst	Ja	07.12.2017

Ibsensykehuset Gjøvik AS	Helse Sør -Øst	Nei	08.12.2017
Ibsensykehuset Porsgrunn AS	Helse Sør-Øst	Ja	08.12.2017
Medi 3 Ringvoll Klinikken avd Oslo	Helse Sør-Øst	Ja	27.04.2018
Medi 3 Ringvoll Klinikken avd Kirurgi Hobøl	Helse Sør-Øst	Ja	27.04.2018 og 25.02.2020
LHL Sykehuset Gardermoen	Helse Sør-Øst	Ja	03.05.2018
LHL klinikken Tønsberg	Helse Sør-Øst	Ja	29.06.2020
LHL-klinikkene Bergen	Helse Vest	Ja	08.06.2021
LHL sykehuset Vestfold AS	Helse Sør-Øst	Ja	06.09.2017
Kolbotn Hjertesenter AS	Helse Sør -Øst	Ja	11.07.2018
Volvat Medisinske Senter AS Oslo - Majorstuen	Helse Sør-Øst	Ja	10.08.2018
Volvat Medisinske Senter AS Moss	Helse Sør -Øst	Ja	10.08.2018
Volvat Medisinske Senter AS Fredrikstad	Helse Sør-Øst	Ja	10.08.2018 og 19.05.2021
Volvat Medisinske Senter AS Bergen - Lagunen	Helse Vest	Ja	09.09.2018
Volvat Medisinske Senter Nord og Midt-Norge – Tromsø	Helse Nord	Nei	03.06.2021
Volvat Medisinske Senter AS - Ulriksdal	Helse Vest	Ja	07.06.2021
Volvat Medisinske Senter AS Storo	Helse Sør-Øst	Nei	28.12.2021
Volvat Medisinske Senter Nord og Midt-Norge AS - Stokkan	Helse Midt-Norge	Nei	10.08.2018
Ullevål Hageby Legesenter (Odd Johansen)	Helse Sør-Øst	Ja	19.12.2018
Sykehuset Oslo Øst (Kalbakkenklinikken AS)	Helse Sør-Øst	Ja	20.03.2019
Faust Medisinske Senter AS	Helse Sør -Øst	Ja	09.05.2019
Privathospitalet Fana Medisinske Senter AS	Helse Vest	Ja	12.06.2019 og 16.08.2021
C Medical avd. Oslo	Helse Sør -Øst	Ja	11.03.2019, 20.06.2019 og 06.11.2020
Clinique Bellevue AS	Helse Vest	Ja	04.01.2019 og 02.07.2019
Ringerike Spesialistsenter AS	Helse Sør-Øst	Ja	19.11.2019
Privatklinikken i Skien	Helse Sør -Øst	Ja	12.11.2019
Privatsykehuset Haugesund	Helse Vest	Nei	05.02.2020 og 27.11.2020
Majorstuen Spesialistsenter	Helse Sør -Øst	Ja	20.04.2020

Moloklinikken AS	Helse Sør -Øst	Ja	10.08.2020
Mjøskirurgene AS	Helse Sør -Øst	Ja	22.01.2021
Aleris Ålesund	Helse Midt-Norge	Ja	02.03.2021
Aleris Solsiden, Trondheim	Helse Midt-Norge	Ja	03.03.2021
Aleris Rosenborgklinikken, Trondheim	Helse Midt-Norge	Ja	03.03.2021
Aleris Nesttun, Bergen	Helse Vest	Nei	02.03.2021
Aleris Bergen sentrum	Helse Vest	Nei	23.03.2021
Aleris Agder	Helse Sør -Øst	Ja	02.03.2021
Aleris Drammen	Helse Sør -Øst	Nei	03.03.2021
Aleris Strømmen	Helse Sør -Øst	Ja	03.03.2021
Aleris Frogner	Helse Sør -Øst	Ja	30.03.2021
Aleris Stavanger	Helse Vest	Ja	03.03.2021 og 30.04.2021
IFOCUS øyeklinikk AS	Helse Midt-Norge	Ja	26.04.2021
Legevakt Vest AS	Helse Sør -Øst	Nei	20.05.2021
Kongsvinger Ortopedi Nesland	Helse Sør -Øst	Ja	16.08.2021
Christiania Hjerteklinikk AS	Helse Sør -Øst	Ja	03.09.2021
Colosseum Faust AS		Ja	
A-Medi	Helse Sør -Øst	Ja	13.03.2018, 12.11.2020, 08.11.2021 og 28.02.2022
Sandvika Nevrosenter	Helse Sør -Øst	Ja	17.11.2021
Ringstad Klinikken AS	Helse Nord	Nei	24.02.2022
Kardiologi AS	Helse Sør-Øst	Nei	03.04.2021

Tabell 4. Virksomheter godkjent for habilitering og rehabilitering

Virksomhet	Lokalisasjon etter helseregion	Om virksomheten har behandlet pasienter i 2021 (basert på registrerte utbetalinger)	Vedtaksdato (godkjenningens varighet er fem år fra vedtaksdato)
Barnas fysioterapisenter	Helse Vest	Ja	10.08.2017
Valnesfjord Helsesports-senter	Helse Nord	Ja	15.05.2019, 25.05.2020 og 25.05.2020
Unicare Bakke AS	Helse Sør-Øst	Ja	02.09.2019 og 09.08.2021
Unicare Steffensrud AS	Helse Sør-Øst	Ja	05.11.2019
Unicare Jeløy AS	Helse Sør-Øst	Nei	09.12.2019
Unicare Landaasen AS	Helse Sør-Øst	Nei	12.02.2020
Unicare Hokksund	Helse Sør-Øst	Nei	03.06.2020
Ringens Rehabiliteringssenter	Helse Sør-Øst	Nei	25.08.2020
Ringens Rehabiliteringssenter avd Høyenhall	Helse Sør-Øst	Nei	25.09.2020
Unicare Røros Rehabiliteringssenter	Helse Midt-Norge	Ja	21.10.2020
Unicare Helsefort	Helse Midt-Norge	Ja	28.10.2020
Treningsklinikken	Helse Midt-Norge	Ja	28.10.2020
Diakonistiftelsen Røysum Avd Nordre Skogskoleveg	Helse Sør-Øst	Nei	05.03.2021

Kastevoll Rehabiliterings-senter	Helse Midt-Norge	Nei	04.06.2021
HLF Briskeby rehabilitering og utadrettede tjenester AS	Helse Sør-Øst	Nei	10.08.2021
Vikersund Bad Rehabiliteringssenter AS	Helse Sør-Øst	Nei	19.08.2021

SPØRSMÅL NR. 1538

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 17. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når ser statsråden for seg å følge opp dette og hvordan?

BEGRUNNELSE:

Dagligvaremarkedet har stor betydning for forbrukerne. Derfor er det viktig at markedet fungerer godt. Et velfungerende dagligvaremarked kjennetegnes blant annet av tilgang til et bredt utvalg av dagligvarer av god kvalitet og til riktig pris. Norge har høyere matvarepriser og mindre utvalg enn våre naboland. Markedet preges av noen få aktører med stor markedsrett. Det er en utbredt oppfatning at konkurransen per i dag ikke er god nok.

I tillegg står vi midt oppe i en internasjonal krise som følge av Russlands invasjon av Ukraina. En av konsekvensene er høyere matvarepriser. Det er blant annet fordi krigen i Ukraina i verste fall kan bety full stans av korneksport fra Ukraina og Russland. De to landene står sammen for ca. 30% av eksporten av mathvete i verden.

Selv om Norge nesten ikke importerer korn fra disse landene, fører det likevel til prisvekst.

I en situasjon hvor prisene øker på det meste for norske forbrukere, treffer prisvekst på dagligvarer ekstra hardt for dem som allerede har det vanskelig økonomisk. Derfor er det viktig å sikre bedre konkurranse i det norske dagligvaremarkedet.

En av utfordringene Stortinget påpekte under behandlingen av Dagligvaremeldingen var behovet for tiltak for å sikre mer åpenhet i verdikjeden for mat.

Svar:

Jeg forstår det slik at stortingsrepresentant Westgaard-Halle ønsker svar på når jeg ser for meg å følge opp tiltakene i dagligvaremarkedet, og hvordan.

Regjeringen er opptatt av at konkurransen i verdikjeden for mat skal være effektiv. Det er allerede iverksatt flere tiltak for å styrke konkurransen i verdikjeden. Blant annet har Konkurransetilsynet over tid hatt en særlig innsats rettet mot dagligvaremarkedet, og Stortinget har vedtatt at denne satsingen skal være permanent. I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 27 (2019-2020) Dagligvare og konkurranse – kampen om kundene, vedtok Stortinget flere tiltak, ut over tiltakene i dagligvaremeldingen. Flere av disse vedtakene er relevante for Konkurransetilsynets arbeid med dagligvaremarkedet. I supplerende tildelingsbrev av 2. mars 2021 ba derfor Nærings- og fiskeridepartementet Konkurransetilsynet om å følge opp Stortingets vedtak på egnet måte, ved bruk av de ulike virkemidlene tilsynet har til rådighet. Departementet følger også opp stortingsvedtakene i den ordinære styringsdialogen med tilsynet.

Videre har Konkurransetilsynet styrket kontrollen med innkjøpspriser gjennom årlige kartlegginger. For å styrke forståelsen av hvorfor det oppstår forskjeller i innkjøpspriser, har tilsynet også bedt et utvalg av leverandørene om å opplyse om årsakene til forskjellene i innkjøpsprisene. Dette vil gi tilsynet et bedre kunnskapsgrunnlag, noe som er avgjørende for å sikre en effektiv og virkningsfull håndheving av konkurranseloven. Konkurransetilsynet har også styrket sin veiledning i dagligvaremarkedet ved hjelp av en informasjonsside på tilsynets hjemmesider. I tillegg er tilsynet i gang med å utarbeide en generell veileder om prisdiskriminering som akkurat har vært på høring.

Jeg er enig med representanten i at det er behov for tiltak som sikrer mer åpenhet i verdikjeden for mat. Derfor fremgår det blant annet av Hurdalsplattformen at regjeringen ønsker å sikre bedre maktbalanse i verdikjeden for mat, gjennom bedre tilsyn, større åpenhet og mer rettferdig fordeling av verdiene i hele verdikjeden. Det er imidlertid viktig å presisere at regjeringen ønsker mer åpenhet mellom aktørene i den enkelte avtale, og ikke overfor tredjeparter. Økt informasjon om kontraktsvilkårene til konkurrenter vil kunne være svært uheldig for konkurransen, og vil blant annet kunne øke faren for koordinert adferd mellom aktørene. Dette kan videre bidra til høyere priser til forbrukere.

Dagligvaretilsynet, som håndhever lov om god handelsskikk, ble opprettet 1. januar 2021. Tilsynet vil arbeide for større åpenhet i verdikjeden for mat. Loven slår blant annet fast at partene skal gi hverandre den informasjonen som kreves for å skjønne hva avtalen betyr for dem. Dette kan for eksempel være informasjon om grunnlaget for beregning av rabatter. Loven krever videre at avtalene som inngås mellom partene skal være skriftlige og klare, og at det ikke kan gjøres ensidige endringer i avtalen. Loven og tilsynet er imidlertid nytt, og det er derfor for tidlig å konkludere om effektene av tilsynets arbeid. Før det eventuelt kan bli aktuelt med ytterligere tiltak, bør loven få virke en stund, samt at Dagligvaretilsynet får samlet relevant erfaring.

Representanten viser også til den internasjonale krisen som følge av Russlands invasjon av Ukraina, og at dette

har medført høyere matvarepriser. Jeg har stor forståelse for at dette er utfordrende, særlig for dem som allerede er i en vanskelig økonomisk situasjon. Dagligvareprisene påvirkes imidlertid av mange faktorer, blant annet priser på råvarer, lønn, faste kostnader og valutakurser. I tillegg spiller konkurransesituasjonen i hvert ledd en rolle for prisen forbruker får i butikk. Hvorvidt en kostnadsøkning fullt ut videreføres til forbruker avhenger blant annet av konkurransen mellom aktørene i hele verdikjeden for mat.

Store deler av prisøkningen den senere tid kan skyldes reelle kostnadsøkninger for dagligvarekjedene, og er noe som trolig hadde kommet uavhengig av konkurransesituasjonen. Spesielt for i år, er at både kunstgjødselsprisene, transportkostnadene og energiprisene har økt samtidig.

Arbeidet med konkurransen i verdikjeden for mat er et pågående arbeid, og noe regjeringen vil rette stor oppmerksomhet mot også i tiden fremover. Vi er i gang med å vurdere den videre oppfølgingen av tiltak. I mitt møte med konkurransedirektøren forrige uke ba jeg om en vurdering av hvilke eventuelle nye tiltak og verktøy Konkurransetilsynet trenger for å øke konkurransen i markedet. Det er imidlertid for tidlig å si noe konkret om oppfølgingen på nåværende tidspunkt. Jeg er åpen for å vurdere nye virkemidler, og er opptatt av å involvere Stortinget på en god måte. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte om oppfølgingen av de øvrige vedtakene.

SPØRSMÅL NR. 1539

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 21. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil helse- og omsorgsministeren legge til rette for at vaksineringskapasiteten som finnes i apotekene, blir best mulig utnyttet under influensavaksineringen høsten 2022?

BEGRUNNELSE:

Apotekenes bistand til å vaksinere mot korona og sesonginfluensa har vært og er et viktig bidrag i en krevende pandemi. De har gitt et raskt og tilgjengelig tilbud til befolkningen og i flere kommuner er nå covid-vaksineringen

kun hos apotek, noe som bidrar til at kommunehelsetjenesten kan konsentrere seg om sine vanlige oppgaver.

Svar:

Personer med økt risiko for alvorlig forløp av influensa anbefales influensavaksine. I tillegg er det enkelte andre grupper som for eksempel helsepersonell som anbefales influensavaksine. Etter forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram skal kommunen organisere vaksinasjon slik den finner det mest hensiktsmessig for å oppnå høyest mulig vaksinasjonsdekning. I mange kommuner er fastlegene viktige samarbeidspartnere for gjennomføringen

av influensa-vaksineringen. Alle kommuner kan inngå avtale med apotek om å bidra med influensa-vaksinasjon dersom de ønsker det. Apotekene gjør også en stor innsats ved å tilby influensavaksine utenom vaksinasjonspro-

grammet. Det er viktig at kommunene hele tiden vurderer hvordan de kan sørge for høyest mulig oppslutning om influensavaksinasjons-programmet.

SPØRSMÅL NR. 1540

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 16. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har myndighetene noen kontrollmekanismer for å være sikre på at arbeidsforholdene ved stedene som blir valgt ut til akuttmottak for flykninger er i tråd med norsk arbeidslivslovgivning og at driften drives forsvarlig, og hva består disse mekanismene i så fall i?

BEGRUNNELSE:

9. mars kunne Bergens Tidende avsløre at Nautnes fiskevær i Øygarden er et av stedene som er valgt ut som akuttmottak for ukrainske flykninger.

Nautnes fiskevær eies av en forretningsmann som har blitt dømt både av Hordaland tingrett og lagmannsretten for å ha utnyttet en latvisk kvinne som arbeidet på feriestedet i 2020. Mens den latviske kvinnen jobbet på Nautnes fiskevær fikk hun hverken lønn, kontrakt eller timelister, og da Arbeidstilsynet fant henne i juni 2020 hadde hun røde skjolder og hvite blemmer på armene. Kvinnen selv kunne fortelle at hun hadde blitt behandlet som en hund. Hordaland tingrett dømte forretningsmannen til 60 dagers fengsel og til å betale 300.000 kroner i erstatning til den fornærmede kvinnen. Forretningsmannen anket til lagmannsretten, som i begynnelsen av februar 2022 konkluderte med at han hadde utnyttet henne slik at hun havnet i en sårbar posisjon. Forretningsmannen har anket saken videre til Høyesterett, men Høyesterett har enda ikke rukket å ta stilling til om saken skal behandles der.

Hero Norge, et av landets største drivere av asylmottak, har gjennom den siste tiden gjort sonderinger og kartlegginger rundt hvilke steder som kan egne seg for akuttmottak for flykninger, og basert på denne kartleggingen har Hero gitt et tilbud til UDI. Direktøren i Hero sier at de ikke var kjent med domfellelsene da de tok stilling til å ta med Nautnes i sitt tilbud til UDI, men sier til Bergens Tidende at de nå må gjøre en vurdering, i lys av saken.

I den krevende og utfordrende situasjonen vi står i nå er det viktig at myndighetene gjør alt de kan for å skaffe trygge mottak for ukrainske flykninger. Rødt er ikke imot at en del av myndighetenes beredskapsplan her er å kjøpe plasser hos alle tilgjengelige hoteller, feriesteder og liknende. Tvert imot. Det vil nok også være en sårt tiltrengt støtte til en bransje som ble veldig hardt rammet av Covid-19 pandemien. Det er vanskelig å anslå noen konkrete tall på hvor mange ukrainske flykninger som kommer til Norge. Det er derimot sannsynlig at det kan medføre at mange av de lokasjonene som er valgt ut som mottak kan trenge å hente inn ekstra arbeidskraft for å sikre forsvarlig drift.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for asylmottaksdriften til Utlendingsdirektoratet (UDI). Som en del av dette ansvaret skal UDI følge opp kontraktene med driftsoperatørene. UDI skal kontrollere at driftsoperatørene driver asylmottaket i henhold til gjeldende avtale, og at de leverer den tjenesten de har forpliktet seg til.

Asylmottakene er også omfattet av arbeidsmiljølovens bestemmelser, og er derfor å anse som tilsynsobjekter for Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynets oppgave er å føre tilsyn med at virksomheter følger de krav som er fastsatt i arbeidsmiljøloven. Arbeidsmiljølovens hovedregel er at den gjelder for alle virksomheter som sysselsetter arbeidstakere. Hovedfokuset for Arbeidstilsynet vil normalt være de ansatte i asylmottakene, asylmottakene som arbeidsplass, og arbeidsmiljøet der.

SPØRSMÅL NR. 1541**Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 17. mars 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Vil statsråden ta grep for at Norge samkjører praksis med øvrige europeiske land knyttet til felles regelverk for selmonterte sporingsmekanismer på fugl, hvor norsk praksis nå er strengere enn de andre lands og bryter med hensikten i EUs forsøksdyrdirrektiv om like regler og vilkår mellom landene?

BEGRUNNELSE:

Mange av våre fuglebestander er sterkt redusert, og den norske rødlisten i 2021 viser at situasjonen forverres. Kunnskap om hvor artene finner næring, deres trekk- og leveområder gjennom året er mangelfull. Det hindrer bruk av gode forvaltningsgrep for å motvirke artstapet. Det haster med å skaffe bedre kunnskap spesielt om truede fuglearter.

Sporingsteknologi har gitt bevaringsrettet forskning på fugler nye muligheter de siste 30 årene. Forskningen har gitt avgjørende kunnskap for forvaltningen av sårbare og truede arter, f.eks. dverg-gås. Sporing av noen få dverg-gjess knekte her koden for å løse bestandens problemer, med en aktiv forvaltning, internasjonalt samarbeid og vern av våtmarkene arten bruker i inn- og utland, som resultat. Bestanden har økt og tiltakene har foreløpig hindret arten fra utryddelse i Norge.

Fra 2019 har behandlingen av søknader om feltforsøk innen bevaringsrettet forskning med sporingsmekanismer i Norge blitt betydelig endret. I praksis har Mattilsynet forbudt all instrumentering med enheter som festes med seletøy eller stropper på fugler, som for mange arter er eneste alternativ. Den nye praksisen skiller seg vesentlig fra EU-landenes, da Mattilsynet brått tolker regelverket strengere. At Mattilsynet i Norge står isolert i sin vurdering illustreres godt i et stort internasjonalt forskningsprosjekt på svarttrost (ICARUS) med 17 EU-land der prosjektdeltakerne i Norge måtte avstå, da Norge (ved Mattilsynet) som eneste land ikke ga tillatelse til instrumenteringen.

Det er avgjørende for internasjonalt forskningssamarbeid at metoder vurderes likt i forhold til dyrevelferd og forsøksdyrregelverk i EU og Norge. Dette er hovedbegrunnelsen for at direktiv 2010/63/EU ble en del av EØS-avtalen i 2014 og inkorporert i norsk forsøksdyrforskrift.

Forskjellen i EU og Norge når det gjelder risikovurdering av og tillatelser til forskning med selmonterte enheter rammer mange norske fugler på rødlisten. Norge benytter ikke lenger beste tilgjengelige teknologi for å

skaffe tilveie avgjørende kunnskap for å sikre sårbare og truede fuglearter. Det er derfor viktig å få klarhet i om Mattilsynets praksis er i tråd med EØS-avtalen, og om statsråden vil sørge for at Mattilsynets vurderingspraksis justeres i forhold til felles regelverk i EØS og EU.

Svar:

Forskrift om bruk av dyr i forsøk og Instruks om Mattilsynets forvaltning av forsøksdyrforskriften tar EU-direktiv 2010/63 inn i norsk rett. Forskriften er rettet mot oppdrettere, formidlere og brukere av dyr i forsøk, mens instruksjonen er rettet mot Mattilsynet.

Det er riktig som spørsmålsstiller viser til at direktivet har til hensikt å redusere forskjellene mellom landenes regelverk for bruk av dyr i forsøk. Ulike regler kan legge hindringer i veien for handel med produkter og stoffer der forsøk på dyr har vært brukt i utviklingen. Direktivet skal dermed sikre at det indre markedet fungerer på en tilfredsstillende måte.

Fortalen til direktivet sier imidlertid også at det er hensiktsmessig å gi medlemsstatene en viss fleksibilitet når det gjelder å beholde nasjonale regler for et mer utvidet vern av dyr, i den grad disse reglene er forenlige med TEUV (Traktaten om Den europeiske unions virkemåte) og ikke påvirker det indre markedets virkemåte.

Fortalen fremhever at den metoden som bør velges er den som kan gi de mest tilfredsstillende resultatene, og mest sannsynlig vil forårsake minst mulig smerte, lidelse eller frykt. Dette hører med til de såkalte 3 R-er: Reduce, Refine, Replace. Mer belastende metoder skal erstattes med mindre belastende, når slike finnes. Forsøksmetodene skal stadig forbedres for å unngå, forebygge, fjerne eller minimalisere enhver mulig smerte, frykt, varig skade eller annen belastning for dyrene. Både dyrevelferdsloven og forsøksdyrforskriften krever at dyr som brukes i forsøk, skal belastes minst mulig (Refine). GPS-ryggsekk med sele til fugl er ifølge Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) en belastende metode.

Forsøksdyrinstruksen krever at Mattilsynet ved godkjenning av forsøk blant annet skal vurdere om forsøket er i samsvar med kravet i forsøksdyrforskriften § 9 om erstatning, reduksjon og forbedring.

Mattilsynet har gitt følgende informasjon om den aktuelle saken med svarttrost: Mattilsynet godkjente i 2019 et forsøk med inntil 50 individer av i alt 8 fuglearter (men ikke svarttrost) for å kartlegge trekkfuglers bevegelse under vår- og høst-trekk. Fuglene skulle fanges og

en liten radiosender skulle limes på fuglenes ryggfjær. Radiosenderen faller av etter ca. 1-3 måneder. I september 2020 mottok Mattilsynet søknad om endring av forsøket. Begrunnelsen var at Norge var invitert til å delta i et stort europeisk prosjekt der trekkøkologien til svarttrost skal studeres. Det norske forsøket skulle omfatte 150 svarttrost som skulle merkes med GPS-ryggsekk med sele. Søknaden ble avslått fordi søkeren ikke hadde utredet alternative metoder godt nok. Mattilsynet mente at metaanalysen i søknaden ikke dokumenterte at bruk av GPS-sendere på rygg er dyrevelferdsmessig forsvarlig, og kunne ikke se av tilsendt dokumentasjon at ICARUS-senderne gir lik eller mindre belastning enn metoden som ble fremhevet som banebrytende i den opprinnelige søknaden. Mattilsynet mente derfor at overgang til en mer belastende metode brøt med forsøksdyrforskriften § 9 om erstatning, reduksjon og forbedring. Mattilsynet vurderer at deltakelse i ICARUS-prosjektet ikke er tungtveiende nok grunn til å bryte med dette prinsippet.

Samlet sett er det riktig at Mattilsynet har blitt strengere i sin vurdering av forsøk som innebærer bruk av GPS-ryggsekk på ville fugler. Begrunnelsen er at GPS-ryggsekk må regnes som en belastende metode, som bør erstattes med mindre belastende metoder der det er mulig. Dersom søkeren gir en god nok vurdering av 3 R, herunder effekten på dyrevelferden og muligheten for å benytte en mindre belastende metode, vil Mattilsynet likevel kunne gi tillatelse til å bruke GPS-ryggsekk. Tillatelse forutsetter at formålet med forsøket er så viktig at den aktuelle belastningen på fuglene er akseptabel.

Forsøksdyrregelverket tolkes altså litt forskjellig i ulike land. Dette kan skyldes ulik vektlegging av hensynet til dyrevelferd opp mot formålet med forsøket. Mattilsynet mener at vår tolking og håndheving av forsøksdyrregelverket ligger trygt innenfor de rammene som forsøksdyrdirektivet og den norske dyrevelferdsloven setter. Jeg støtter denne vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 1542

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 17. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det gjort vedtak i Stortinget der vedtekne øyremerkte planmidlar, kr. 15 millionar, for strekningen Kyrkjenes-Bjotveit på rv. 13 er omdisponert, og er det noko som er til hinder for at Nye Veier AS kan motta øyremerkte midlar, og i dette tilfellet dei øyremerkte planmidlane som omtalt over?

BEGRUNNELSE:

Strekningen Kyrkjenes-Bjotveit på rv. 13 i Ullensvang kommune er for smal i høve trafikkmengda i sommarhalvåret. Det fører til kork og kaos.

For å oppretthalde beredskap og flyt i trafikken er det innført verkemidlar som lysregulering og kolonnekøyring på strekningen.

Slike tiltak er sterkt inngripande for fastbuande ved strekningen, næringsliv og turistar.

Frp har difor prioritert planmidlar for denne strekningen med sikte på ein ferdigstilt reguleringsplan, og dermed eit grunnlag for utbetring av strekningen. Dette vart ein del av budsjettforliket i Stortinget vedkomande statsbudsjettet for 2021.

I svar til underteikna opplyser samferdsleministeren at Nye Veier AS snart skal kunngjere oppstart av utbetningsarbeid på rv. 13 mellom Skare og Sogndal. Eg vil bemerke at Nye Veier AS har opplyst at det er for strekningar der det føreligg ferdige planar.

I same svaret opplyser samferdsleministeren også at han ikkje har kunnskap om kva planarbeid Nye Veier AS vil prioritere framover på rv.

13. Det indikerer at omdisponeringa av dei øyremerkte planmidlane ikkje er erstatta av forsikringar frå Nye Veier AS om prioritering av planarbeid for Kyrkjenes-Bjotveit i Samferdsledepartementet sin kontakt med selskapet.

Svar:

Eg syner til svaret mitt på spørsmål nr. 1429 som vart svart ut i brev 8. mars 2022.

Strekninga Kyrkjenes-Bjotveit er ein del av rv. 13 Ska-re-Sogndal som vart overført frå Statens vegvesen til Nye Veier AS den 21. september 2021, i samsvar med føringane i Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033.

Som nemnd i svaret mitt på spørsmål nr. 1429, får Nye Veier AS ei felles løyving til planlegging, utbygging, drift og vedlikehald. Midlane som vart løyva av Stortinget til planlegging av strekninga Kyrkjenes–Bjotveit er ikkje nytta og difor omdisponert til andre formål innanfor Statens vegvesens ansvarsområde.

Nye Veier AS vurderer som nemnd sjølve korleis planmidlane kan nyttast mest effektivt for å gjere prosjekta klare for utbygging. Eg gjev ikkje føringar for kva for strekningar selskapet skal planleggje. Dette ansvaret ligg til styret og leiinga i Nye Veier AS i samsvar med modellen til selskapet.

SPØRSMÅL NR. 1543

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Mener regjeringen Russlands folkerettsstridige invasjonen er en aggresjonsforbrytelse etter folkeretten og/eller at invasjonen bør etterforskes som en aggresjonsforbrytelse?

Svar:

Russlands folkerettsstridige invasjon av Ukraina er etter regjeringens syn en aggresjonshandling iht. folkerettslig sedvanerett og slik det er definert i Kampala-tillegget til Roma-vedtektene som oppretter Den internasjonale straffedomstol (ICC).

Enhver ulovlig maktbruk mellom stater er ikke nødvendigvis ledsaget av individuelt straffansvar. Det må skilles mellom statsansvar og aggresjon som individuell forbrytelse.

Som representanten er kjent med, er ICCs jurisdiksjon til å etterforske og straffefølge individer for aggresjonsforbrytelser begrenset: Med mindre Sikkerhetsrådet har henvist situasjonen til ICC, har domstolen ikke jurisdiksjon over aggresjonsforbrytelser som er blitt begått av en borger fra en stat som ikke er statspart til Roma-vedtektene. Uten en sikkerhetsrådshenvisning forutsetter ICCs jurisdiksjon over aggresjonsforbrytelser at både aggressorstaten og den angrepne stat er statsparter til Roma-vedtektene og har ratifisert Kampala-tillegget til vedtektene.

Hverken Ukraina eller Russland er statsparter til Roma-vedtektene. ICC vil derfor ikke ha jurisdiksjon over aggresjonsforbrytelser begått av russiske borgere. Ukraina har imidlertid akseptert at domstolen har jurisdiksjon over andre forbrytelser under ICCs jurisdiksjon som er begått på sitt territorium siden 21. november 2013. ICC har dermed jurisdiksjon over andre forbrytelser innen-

for domstolens jurisdiksjon begått i Ukraina, som feks. krigsforbrytelser. Sammen med 38 andre stater har Norge 2. mars 2022 henvist situasjonen i Ukraina til ICCs hovedanklager for etterforskning. Flere stater har siden sluttet seg til henvisningen. Med statspartshenvisningen kan hovedanklageren raskere sette i gang etterforskningen og sikre bevis. Selv om ICC ikke vil kunne straffefølge russiske borgere for aggresjonsforbrytelser, er henvisningen en klar beskjed om at krigshandlingene etterforskes, og at det ikke kan gjøres regning med straffrihet for krigsforbrytelser og andre alvorlige forbrytelser på ukrainsk territorium.

Norge vil fortsette å delta aktivt i internasjonale diskusjoner om ansvarliggjøring for forbrytelser begått i forbindelse med Russlands invasjon av Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1544**Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 16. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at EU jobber med en fordelingsmekanisme av ukrainske flyktninger, slik statsråden ga uttrykk for i sin redegjørelse til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I sin redegjørelse til Stortinget torsdag 10.mars viste statsråden til diskusjoner i EU om en fordelingsmekanisme av ukrainske flyktninger. Regjeringen vil derfor avvente med å organisere transport av flyktninger før en slik fordelingsmekanisme foreligger. Derimot viser EU sitt eget asylbyrå til at det ikke er noen pågående diskusjoner om fordeling eller forflytting av ukrainske flyktninger mellom EUs medlemsland, og at det ikke vil være nødvendig med en slik fordelingsnøkkel.

Svar:

Da direktivet for midlertidig beskyttelse ble iverksatt i EU 4. mars i år, ble det i tillegg etablert en mekanisme for solidaritet mellom medlemslandene, en såkalt «Solidaritet-splattform» ledet av Kommisjonen.

Kommisjonen skal koordinere samarbeidet og utveksling av informasjon mellom landene, særlig når det gjelder mottakskapasitet og behov for bistand. Direktivet innebærer også at medlemslandene skal samarbeide om overføring (transferral) av personer som omfattes av direktivet, basert på landenes kapasitet. Det er denne mekanismen jeg viste til i min redegjørelse til Stortinget, og hvor jeg også opplyste at det foreløpig ikke er kommet i stand en konkret europeisk fordelingsmekanisme.

Regjeringen har stilt seg positiv til å bidra til en fordeling av flyktninger innenfor rammen av det europeiske samarbeidet. Vi følger derfor arbeidet med solidaritetsmekanismen tett med tanke på hvordan Norge eventuelt kan bidra inn i dette samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1545**Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 18. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener distriktsministeren sentraliseringsgrepet regjeringen nå foretar ved å flytte eksportstrategirådet fra Ålesund til Oslo er god distriktspolitikk?

BEGRUNNELSE:

Solberg-regjeringen la Eksportstrategirådet til Ålesund fordi Sunnmøre er en sterk eksportregion med solide næringsmiljøer. Høyre i regjering så behovet for å koble det eksportrettede næringslivet langs kysten tettere på avgjørelser om eksport. Denne etableringen var ment til å styrke distriktsnæringslivet og bygge videre på det eksportkompetansen som finnes i Distrikts-Norge.

Svar:

Regjeringen vil ta i bruk hele landet, også når det kommer til statlige arbeidsplasser. Derfor får Eksportfinansiering Norge (Eksfin) nå regional tilstedeværelse i både Ålesund og Stavanger. Vi skal bygge et sterkt eksportmiljø i Ålesund, og vi står ved forventningene som er skapt om nye arbeidsplasser der. Ålesund, Sunnmøre og hele vestlandskysten har mye å bidra med i regjeringens eksportreform «Hele Norge eksporterer». Det er derfor heller ingen tilfeldighet at de to første nasjonale eksportfremmesatsingene er innen havvind og maritim sektor/verftsindustri. Dette går rett inn i verdiskapingen på Vestlandet.

Jeg vil gjerne beskrive forskjellene i Høyres modell og regjeringens modell. Solberg-regjeringens handlingsplan for eksport «For og med norsk næringsliv» slo fast

at «økt eksport og handel med utlandet er ikke et mål i seg selv (...)». Det er kanskje dette manglende ambisjon-nivået som gjorde at Norge i 2021 hadde et rekordstort handelsunderskudd fra fastlandet. Støre-regjeringens ambisiøse mål er å øke norsk eksport utenom olje og gass med 50 pst. innen 2030. Derfor har vi dårlig tid og vi må komme så raskt som mulig til målet.

Solberg-regjeringens svar på utfordringene var å opprette enda en offentlig etat. Vi har allerede 17 ulike næringsrettede virkemiddelaktører som i 2016 hadde over 180 virkemidler i aktiv bruk. De gjør en god jobb, men i mine møter med næringslivet får jeg tilbakemelding om at vi må forenkle virkemiddelapparatet, ikke gjøre det mer komplisert. Dette er grunnen til at vi nylig lanserte «En dør inn», slik at alle bedrifter har ett sted å henvende seg ved spørsmål for å få hjelp videre. Vi er også i gang med et større prosjekt for å forenkle. Målet mitt er at virkemidlene skal være effektive, tilgjengelige og at de skal bidra til størst mulig verdiskaping i næringslivet, ikke mest mulig offentlig byråkrati.

Å opprette en ny etat og få den til å fungere godt, tar minst 3-5 år. I tillegg er det kostnads-krevende: regn-

skapssystemer, HR-systemer, egen administrasjon, egne logoer, nettsider med mer. Den tiden har kanskje en regjering som mener at det ikke er et mål i seg selv å øke eksporten, men jeg er utålmodig og kan ikke vente på dette. Derfor har regjeringen sammen med næringslivet og arbeidslivets parter utviklet en ny eksportmodell som jeg mener vil ta oss raskere til målet. Jeg har opprettet et Nasjonalt Eksportråd som både skal gi innspill til større eksportfremmesatsinger og gi regjeringen råd om strategisk innretning på eksportarbeidet. Som støtte til Nasjonalt Eksportråd etableres det et sekretariat, hvor representanter fra partene i arbeidslivet, relevante departementer og virkemiddelaktører inviteres til å bidra. Slik sørger vi for at eksportfremmearbeidet får en bedre helhet, sammenheng og forankring. Den nye modellen bidrar til forenkling av virkemiddelapparatet ved at antall virkemiddelaktører reduseres, og frigjør ressurser fra administrasjon til programmer og ordninger for næringslivet. I tillegg til den nye modellen for arbeidet med eksportfremmesatsinger har regjeringen lansert flere andre eksportrelaterte tiltak som har blitt godt mottatt av næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 1546

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 22. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Rettighetshaverne på Snøhvit-feltet utreder en omlegging av kraftforsyningen til LNG-anlegget på Melkøya fra gassturbiner til kraft fra strømmettet fra land.

Er det samfunnsøkonomisk lønnsomt å elektrifisere Snøhvit, hvordan vil forbruket på Snøhvit påvirke kraftbalansen i NO4 og pris på elektrisk kraft i området og er delvis elektrifisering av Snøhvit, der varmen hentes enten fra eksosgass og/eller gassfyrt kjel, blitt vurdert?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet om elektrifisering av Snøhvit reiser en rekke spørsmål. En ev. elektrifisering vil være svært kostbar og kreve store mengder kraft fra land. Effektuttaket fra kraftnettet er i tidligere analyser anslått til om lag 300 MW, altså så godt som tre ganger så mye som for Oseberg-feltet. Videre er det behov for å vurdere grundig alternativer som delvis elektrifisering. Staten bærer en direkte andel av kostnader og inntekter fra Snøhvit gjennom statens direkte

økonomiske engasjement. Det er derfor av stor interesse å få besvart spørsmålene knyttet til beslutningen om en ev. elektrifisering av Snøhvit.

Svar:

Regjeringen vil at norsk petroleumsindustri skal utvikles og vil legge til rette for fortsatt høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel. Utslippene fra olje- og gassvirksomheten skal ned, slik et bredt stortingsflertall også har tatt til orde for. Økt bruk av kraft fra strømmettet på land er nødvendig for at de ambisiøse målene om utslippsreduksjoner fra sektoren skal kunne nås.

Hovedvirkemidlene for å få ned utslippene på norsk sokkel er kvoteplikt og CO₂-avgift. Høye utslippskostnader gir oljeselskapene sterk egeninteresse av å redusere utslipp av klimagasser, blant annet gjennom drift med kraft fra land.

Rettighetshaverne på Snøhvit-feltet arbeider med planer for omlegging av energiforsyningen på Melkøya

(Hammerfest LNG) fra gassturbiner til kraft fra nettet. I en tidlig fase av planleggingen vurderte rettighetshaverne ulike alternative løsninger for å redusere utslippene fra anlegget, blant annet en løsning med delvis bruk av kraft fra nettet. En slik løsning gir ikke like store utslippsreduksjoner som om hele anlegget drives med kraft fra nettet. Rettighetshaverne har derfor valgt bort denne løsningen til fordel for en løsning med full drift av LNG-anlegget med kraft fra nettet.

En omlegging fra gassturbiner til kraft fra nettet på Hammerfest LNG forutsetter at kraftnettet fra Skaidi til Hammerfest styrkes. Det er med bakgrunn i planer om denne omleggingen at konsesjonsbehandlingen av en ny 420 kV kraftledning fra Skaidi til Hammerfest ble gjenopptatt av energimyndighetene. En styrking av kraftnettet til Hammerfest legger også til rette for andre aktører som planlegger ny industriell virksomhet med behov for kraft i Hammerfest. I konsesjonsbehandlingen vil relevante hensyn vurderes og ivaretas, herunder hensyn til natur og miljø og samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

I november 2021 søkte rettighetshaverne om anleggskonsesjon etter energiloven for det elektriske anlegget. Søknaden er til behandling i Norges vassdrags- og energidirektorat.

Områdene i nord har stort sett lave kraftpriser som følge av et økende kraftoverskudd og begrenset nettkapasitet mot sør. Dette er en utvikling som forventes å vedvare i årene framover, med en høy utbygging av bl.a. vindkraft i nordlige deler av Sverige. Ethvert økt kraftforbruk vil isolert sett peke i retning av høyere priser. En samtidig realisering av ny kraftproduksjon i nordlige deler av Norden trekker i motsatt retning. Det er vanskelig å si hvilken innvirkning en drift med kraft fra nettet av Hammerfest LNG vil ha på kraftprisen.

Rettighetshaverne planlegger endelig investeringsbeslutning med påfølgende innlevering av endret utbyggingsplan etter petroleumsloven til Olje- og energidepartementet i løpet av 2022. Departementet vil ved behandlingen av en eventuell endret utbyggingsplan på ordinær måte vurdere de forholdene representanten spør om.

SPØRSMÅL NR. 1547

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 25. mars 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for at den nye organiseringen av Statped ivaretar målsettingen om kompetanse tettere på spesielt ute i kommuner og fylker der behovet for slik kompetanse er størst?

BEGRUNNELSE:

Det er et mål at spesialpedagogisk kompetanse skal være "tettere på" barnehager og skoler. Omorganisering av Statped er et ledd i dette. Det må forutsettes at dette innebærer at Statpeds aktiviteter i størst mulig grad legges til de ulike regioner rundt om i landet. Det er forhold ved den nye organisasjonsmodellen som kan tyde på at regionale ressurser reduseres og at for store ressurser sentraliseres i Oslo.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet om Statped og om den nye organiseringen av Statped vil ivareta målset-

tingen om at kompetansen skal være tettere på barna og elevene.

Statped er en statlig spesialpedagogisk tjeneste for kommuner og fylkeskommuner. Statped skal være en landsdekkende, flerfaglig virksomhet som skal gi tjenester og kompetanse på små og særlig spesialiserte fagområder. Statped gjennomgår en omstilling fram til 2024. Dette med bakgrunn i at de skal utvikle seg som en statlig støttetjeneste for kommuner og fylkeskommuner i deres arbeid for at barn, unge og voksne med varige og omfattende behov for særskilt tilrettelegging får gode, tilpassede barnehage- og opplæringsstilbud i inkluderende fellesskap. Kommuner og fylkeskommuner skal ha lik tilgang til tjenester fra Statped, og av lik kvalitet.

Omstillingen av Statped har sin bakgrunn i Meld. St. 6 (2019-2020), Tett på - tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO som ble behandlet i Stortinget 24. april 2020. Et sentralt mål er at kompetansen skal komme tettere på barna og elevene. For å få til dette, er det nødvendig å bygge opp mer kompetanse i kommuner og fylkeskommuner, slik at de som jobber tett

på barn og unge i det daglige kan fange opp og følge opp behovene raskt. Vi er derfor i gang med å utvikle et varig kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis for ansatte i barnehager, skoler, PPT og andre i laget rundt barnet og eleven i kommunene. Vi jobber også med tiltak for å styrke det tverrfaglige samarbeidet, slik at den samlede kompetansen i kommuner og fylkeskommuner kan utnyttes bedre.

Statpeds spisskompetanse skal altså utnyttes enda bedre ved å prioritere tjenesteområder der vi ikke kan forvente at kommuner og fylkeskommuner har eller bygger egen kompetanse. De nye rammene for Statped skal gi en tydeligere avgrensning av Statpeds tjenester og mer likeverdige tjenester uavhengig av hvor du bor. Budsjettreduksjonen som følge av Statpeds omstilling, blir brukt

til kompetanseheving av de som jobber tett på barn og unge i barnehager og skole, herunder er det bevilget midler til videreutdanning i spesialpedagogikk.

Vi har nær kontakt med Statped om omstillingen og om hvor de skal være lokalisert. Statped skal fortsatt ha kontorer og kompetanse i ulike deler av landet, og andelen ansatte i Oslo skal ikke øke. Den nye organisasjonsmodellen til Statped skal virke fra 1. mai 2022, og organisasjonsmodell skal ivareta utvikling av spisskompetanse og flerfaglig samarbeid i en landsdekkende tjeneste. Statpeds faglige virksomhet skal organiseres på tvers av og uavhengig av tidligere regioninndeling for å sikre at spisskompetansen når fram til alle brukere, uavhengig av Statpeds kontor plasseringer.

SPØRSMÅL NR. 1548

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Sofie Høgestøl

Besvart 16. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Innebærer de to milliardene regjeringen har lovet til humanitær innsats i Ukraina en omdisponering innenfor gjeldende budsjettammer, og vil regjeringen komme til Stortinget med forslag om ytterligere nødhjelp til Ukraina utover inneværende budsjettammer?

BEGRUNNELSE:

Den 6. mars lovet statsministeren to milliarder kroner til humanitær innsats i Ukraina. Disse midlene er formodentlig omdisponert innenfor gjeldende budsjettammer, og det har ikke blitt presisert fra regjeringens side hvilke satsinger en slik omprioritering vil gå utover, eller om regjeringen vil komme til Stortinget for å øke bistandsrammen i tråd med de uforutsette nødhjelpsbehovene som nå lar seg gjelde i Ukraina.

Svar:

Den russiske krigføringen har ført til at over 3 millioner har flyktet fra Ukraina. Den har store konsekvenser for sivilbefolkningen og det er store ødeleggelser på sivil infrastruktur. FN og humanitære organisasjoner rapporterer om enorme behov for humanitær bistand som mat, vann, medisiner og annet livsnødvendig utstyr.

Regjeringen har besluttet at Norge skal bidra med to milliarder kroner til Ukraina-krisen. Midlene vil gå til FN, Røde Kors-bevegelsen og de norske humanitære organisasjonene som arbeider i området. Norge bidrar også med støtte gjennom felles europeiske beredskaps- og responsmekanismer. Ytterligere humanitære bidrag til Ukraina vil avhenge av behov og hvordan situasjonen utvikler seg.

Regjeringen er svært opptatt av at den annonserte humanitære bistanden til Ukraina-krisen ikke skal gå på bekostning av andre humanitære kriser i verden og langsiktig utviklingsinnsats. Derfor foreslår regjeringen at 1,75 milliarder kroner kommer i tillegg til dagens bistandsbudsjett. Vi vil komme tilbake til Stortinget med detaljene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1549**Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 17. mars 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Regjeringen må komme med en plan for hvordan Norge kan få full bredbåndsdekning innen 2025, og ta ut størst mulig samfunns gevinst av dette. Dette er helt nødvendig for å sette fart på den digitale verdiskapningen over hele landet.

Hva er regjeringens plan for å oppnå et fullt utbygget nett og ser man muligheten av å oppnå en full utbygging innen 2025?

BEGRUNNELSE:

Bredbånd over hele landet er mulig innen 2025. Det er det mest konkrete tiltaket for å løfte verdiskapningen i hele landet. Raskere bredbåndsutbygging i Nordland vil lønne seg, og vil bety flere arbeidsplasser.

Digitalisering og ny teknologi har de siste tiårene endret samfunnet i et enormt tempo, og har bidratt til hele 80 prosent av den årlige gjennomsnittlige produktivtetsveksten i norsk økonomi siden 2003.

Full bredbåndsdekning er ikke bare avgjørende for å få liv og bedrifter til å gå rundt. Full dekning og digitalisering er også viktig for å lykkes med klimakutt og omstilling til et grønnere næringsliv over hele landet.

Alt tilsier at digitaliseringens bidrag til økonomisk vekst og samfunns nytte vil forsterkes i årene som kommer, i alle sektorer. Det vil skje gjennom utvikling av helt nye digitale løsninger og produkter, effektivisering av oppgaver som allerede er digitale, kjent teknologi på nye områder og ny teknologi på felt vi ikke kjenner til i dag.

Tempoet på bredbåndsutbyggingen i Nordland fram mot 2025 må opp. Det vil ha en høyere samfunnsmessig avkastning enn de fleste andre investeringene staten gjør. En ny rapport fra NHO, KS, Abelia og Nelfo viser at en forsering av full bredbåndsdekning kan gi en mervest i verdiskapning i fastlandsøkonomien på hele 75 milliarder kroner. For at Nordland og andre distriktsfylker skal få delta fullt ut i dette, må nett på plass, slik at alle steder i fylket får like muligheter.

Staten har bidratt med ca. 1,4 milliarder kroner til utbygging de siste fire årene. Likevel har bredbånds utbygging så langt hovedsakelig blitt finansiert av markedet. Nå er vi kommet til sluttfasen av utbyggingen, hvor det kreves et større bidrag fra det offentlige.

Svar:

Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil gjøre tilgangen til høykapasitets internett til en rettighet på lik linje med strøm, og sikre at alle husstander der det bor fastboende skal ha tilgang til høyhastighetsbredbånd innen 2025. Regjeringen mener det er et statlig ansvar at alle i Norge – både husstander og bedrifter – har tilgang til høyhastighetsbredbånd.

Ved utgangen av juni 2021 hadde litt over 90 prosent av husstandene i Norge tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s nedlastningshastighet. Cirka 86 prosent hadde tilbud om fiber og/eller oppgraderte kabel-TV-nett, som er i stand til å levere hastigheter på 1 Gbit/s (1 000 Mbit/s) eller mer. Dekningen er bedre i tettbygde enn i spredtbygde strøk. I spredtbygde strøk hadde kun 66 prosent av husstandene tilbud om 100 Mbit/s nedlastningsfart.

Regjeringen vil videreføre hovedprinsippene i bredbåndpolitikken, det vil si en markedsbasert og teknologinøytral politikk. I områder hvor markedet ikke strekker til, vil staten bidra med kraftige målrettede tiltak. Staten har flere økonomiske ordninger for økt tilgang til internett. Den viktigste er tilskuddsordningen, som i 2022 har et budsjett på 305 millioner kroner, etter at Ap/Sp-regjeringen i tilleggnummeret til Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022, økte bevilgningen til bredbånd med nærmere 50 prosent. Tilskuddsordningen forvaltes av fylkeskommunene, som har ansvar for å gjennomføre tildeling av prosjektmidler etter de retningsslinjer som departementet gir. Det stilles blant annet krav om at kommuner og/eller fylkeskommuner bidrar med lokal medfinansiering, noe som gjør at de statlige midlene strekker lenger.

En annen viktig ordning er forpliktelsen til utbygging av høyhastighetsbredbånd for 560 millioner kroner etter 5G-auksjonen høsten 2021. Denne ordningen vil gi et ekstra bredbåndsløft i distriktene frem mot 2025.

Regjeringen har satt et ambisiøst mål om høyhastighetsbredbånd til alle innen 2025, og det målet tror jeg vi vil nå. Jeg viser for øvrig til mine merknader til representantforslag 116 S (2021-2022) om full bredbåndsdekning og realisering av gigabitsamfunnet innen 2025.

SPØRSMÅL NR. 1550**Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 17. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å tilrettelegge for et samarbeid med analysetjenesten til Foreningen Tryggere Ruspolitikk, slik at vi sammen kan lykkes enda bedre med det skadereduserende og helsefremmende arbeidet i ruspolitikken?

BEGRUNNELSE:

Foreningen Tryggere Ruspolitikk og Legestudentenes Rusopplysning i Oslo har etablert et analysetilbud der personer som bruker ulovlige rusmidler kan få analysert rusmidlene for å avdekke urent stoff, kopistoffer og stoffer med høy styrkegrad. Hensikten er å forebygge overdoser og skader, komme i kontakt med brukere som i liten grad fanges opp av helsetjenestene, og å kunne varsle dersom det er særlig farlige stoffer i omløp. I

overdosestrategien står rusmiddelanalysetjenester som et mulig tiltak for å forebygge overdoser, og i SERAFs rapport konkluderes det med at denne type tjenester kan ha en skadeforebyggende effekt.

Nylig har tjenesten avdekket flere tilfeller av et ukjent stoff som selges som MDMA, men den har ikke avanserte nok analysemetoder til å identifisere det ukjente stoffet selv. Dette vanskeliggjør varsling om farlig stoff i omløp, da eksisterende offentlige varslingsrutiner forutsetter at stoffet allerede er identifisert som særlig potent. Det finnes ingen rutiner for varsling om uidentifiserte stoffer eller stoffer med ukjent skadepotensial. Det bør etter mitt syn gjøres noe fra regjeringshold for å lage bedre rutiner og samhandling mellom etater og andre myndigheter for å sikre at innbyggerne våre er så trygge som mulig når det er ukjente stoffer i omløp.

Selv om statsråden var imot Venstre og Solberg-regjeringens rusreform håper jeg likevel at hun er enig i at alle tiltak som kan redusere farene for overdoser og at man får i seg farligere stoffer enn man tror, er gode prioriteringer. Det handler tross alt om å redde liv.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at vi kan og bør lykkes enda bedre i arbeidet med å fremme helse og redde liv for personer som bruker narkotika. Det er nettopp derfor regjeringen har besluttet å utarbeide en forebyggings- og behandlingsreform. Arbeidet med denne er nå igangsatt og blant tiltakene som kan bli vurdert er et mulig opplegg for testing.

Jeg viser i den sammenheng også til at Helsedirektoratet gjennom overdosestrategien skal vurdere om testing av innholdet i ulike rusmidler kan være et egnet virkemiddel, både på brukerrommene og med test-kits der brukerne selv kan teste innhold i et rusmiddel. Det vurderes nå innretning på arbeidet med å redusere narkotikautløste dødsfall etter at den gjeldende overdosestrategiens utløp, og i den forbindelse innhenter direktoratet erfaringer for å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag før et eventuelt slikt forsøk iverksettes. Naturlig nok vil det i så tilfelle ikke være departementet som inngår samarbeid med private aktører om slike forsøk.

Helsedirektoratet har også bestilt en kunnskapssoppsummering fra FHI som skal kartlegge hva som finnes internasjonalt av varslingsystemer for overdosefare, f.eks. ved forekomst av svært potente eller forurensede rusmidler. Det er sentralt å gjennomføre slike kartlegginger for best mulig å sikre oppdaterte og forsvarlige handlingssalternativer.

Hva gjelder Foreningen Tryggere Ruspolitikk så er jeg kjent med at de har søkt Helsedirektoratet om tilskuddsmidler til nettopp dette prosjektet. Søknaden er imidlertid avslått fordi tiltaket faller utenfor tilskuddsordningen de søkte på. Så vidt jeg har klart å bringe på det rene, eksisterer det heller ikke andre tilskuddsordninger som vil kunne dekke slikt formål.

SPØRSMÅL NR. 1551**Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 18. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Nordland ønsker at regjeringen også prioriterer Havvindprosjekter i Nord Norge. En satsing på havvind i Nord-Norge vil kunne gi muligheter til å utvikle leverandørindustrien, samt sikre at det fortsatt vil være et kraftoverskudd som kan gi ytterligere industrisatsinger.

Vil statsråden ta initiativ til at feltet Ytre Helgeland raskt sendes ut på høring?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la 9.februar fram en plan for på havvind. De prioriterte feltene er Utsira Nord og Sørlige Nordsjø 2.

Målet til regjeringen er å legge til rette for at Norge har tilgang på rikelig med fornybar og rimelig kraft, slik at dette også i framtida er et fortrinn for norsk industri og bidrar til verdiskaping og sysselsetting i heile landet. Prioriteringen av Sørlige Nordsjø 2 og Utsira Nord vil øke krafttilførselen til Sør-Norge, men Nord-Norge vil ikke dra nytte av havvindsatsingen i første runde.

Nordland har et stort potensial for å kunne bidra til å skaffe kraftbalanse i Norge. Overskudd av ren og billig energi er et konkurransefortrinn få andre regioner er forunt, og har tiltrukket seg flere bedrifter som ønsker å etablere storstilte industrisatsinger. Kraftoverskuddet vil med de nye etableringene bli mindre, og det krever at det bygges ut ny fornybar energi.

Etterspørselen etter fornybar energi uten for store naturkonflikter øker, og havvind imøtekommer behovet. Nordland er en framoverlent industriregion med dyktige leverandører og solid erfaring fra fiskerier og maritime næringer.

Svar:

Olje- og energidepartementet ba i 2020 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om en vurdering av om det har skjedd vesentlige endringer i kunnskapsgrunnlaget for områdene utenfor Nordland siden konsekvensutredningen i 2010-2012. NVE mente det har skjedd endringer som tilsier at det bør gjennomføres en ny konsekvensutredning før en eventuell åpning av områdene. I Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid ble det fra den forrige regjeringens side redegjort for at områdene Træna Vest og Trænafjorden-Selvær ikke åpnes basert på konsekvensutredningen fra 2012.

Olje- og energidepartementet har gitt NVE i oppgave å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs basert på innspill fra en direktoratsgruppe, og å utarbeide forslag til konsekvensutredningsprogram. NVE skal i arbeidet med å finne nye områder som kan egne seg for fornybar energiproduksjon til havs forsøke å finne områder som legger til rette for god sameksistens med andre næringer. Ytre Helgeland og eventuelt andre områder i Nord-Norge vil bli vurdert gjennom dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1552**Innlevert 9. mars 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 18. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Møsvatn i Telemark er et av Norges største vannmagasin. Vinje kommune har i flere omganger klaget på regulanten, og at de tømmer under kravet når strømprisen er høy og overfyller når strømprisen er lav, slik at det har gått utover innbyggerne, og tilsynelatende i strid med reglene i konsesjon og manøvreringsregelverk.

Hvordan sikrer statsråden faktisk etterfølgelse av konsesjonsvilkårene i vannkraftmagasinene slik at reguleringsene ikke går utover folk og miljø?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2020 rant Møsvatn over og vannstanden var over lang tid mye høyere enn høyeste regulerte vannstand. Det er Øst-Telemarkens brukseierforening (ØTB) som er regulant for magasinet.

I perioden 29. juli 2020 til 18. august 2020 var det svært høy vannstand i Møsvatn - noe som skapte store problemer for de 46 - veiløse - fastboende. I tillegg skapte mye vann store

erosjonsproblemer.

I det gjeldende manøvreringsreglementet fra 2015, står det at vannstanden i Møsvatn fra 1. mai til 1. desember aldri skal være under 914 meter over havet. Videre heter det at vannmagasinet i samme tidsområde normalt ikke skal overstige 918 meter over havet. I flomsituasjoner åpnes det for at vannspeilet kan økes til 918,5 meter over havet.

Sommeren 2020 var det mange dager med mye mer vann enn det i Møsvatn - rekorden ble satt 6. august - med 918,67 meter over havet.

I 2021 så var det motsatt situasjon med etterhvert høye priser. På grunn av lite nedbør så søkte Øst-Telemarkens brukseierforening (ØTB) på ettersommeren om å gå under 914,00 – uten å få verken ja eller nei fra NVE da de ikke hadde hjemmel til å ta en avgjørelse.

Den 12. september tappet regulanten for første gang Møsvann under denne grensen i den aktuelle tidsperioden. Dette er også klaget på, men det er så vidt vi vet ikke kommet respons på den klagen.

Svar:

Ny konsesjon for regulering av Møsvatn ble gitt ved kgl. res. 13.02.2015 og regulant er Øst-Telemark Brukseierforening (ØTB). Som del av konsesjonsvilkårene ble det fastsatt et manøvreringsreglement for reguleringen av

Møsvatn, med grenser for høyeste og laveste vannstand, hvor den øverste 0,5 m av magasinet skal nyttes som flomdempingsmagasin. Det er samtidig fastsatt detaljerte bestemmelser for oppfylling på våren og for manøvrering under flomsituasjoner. Det er regulantens eget ansvar å overholde reglementet, både i år med mye tilsig og år med lite tilsig. Samtidig har regulanten et særskilt ansvar for å minimere de samlede skadene i vassdraget ved flomsituasjoner.

Vinje kommune har 18.08.2020 klaget til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) på ØTBs manøvrering av Møsvatn. Vinje kommune viser i klagen til at vannstanden i Møsvatn var høy i perioden fra 29.07.2020 til 18.08.2020, og klager på ØTBs praktisering av manøvreringsreglementet. NVE har gjort en grundig gjennomgang av reglementet og ØTBs manøvrering under flomsituasjonen sommeren 2020, og har besvart klagen fra Vinje kommune i brev av 23.12.2021. NVE mener manøvreringen sommeren 2020 ikke er brudd på reglementet gitt ved kgl. res. 13.02.2015.

Vinje kommune har også henvendt seg til NVE om reguleringen av Møsvatn sommeren 2021. NVE gjennomgår nå ØTBs manøvrering for sommeren 2021.

Ettersom Olje- og energidepartementet er klageinstans for eventuelle vedtak NVE fatter om overtredelse av reglementet, kan jeg ikke uttale meg om manøvreringen sommeren 2021.

Generelt kan jeg likevel si at jeg er opptatt av at manøvreringsreglementene for regulerte vassdrag overholdes. Miljøtilsynet i NVE følger opp meldinger om uønskede hendelser som kommer fra allmenheten og regulantene. NVE fører også tilsyn med utvalgte anlegg i drift, for å sikre at anlegg driftes i tråd med konsesjonsvilkårene. Ved eventuelle overtredelser kan NVE pålegge retting og eventuelt også ilegge sanksjoner i henhold til vilkårene og bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven.

SPØRSMÅL NR. 1553

Innlevert 10. mars 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 21. mars 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Hva vil forsvarsministeren gjøre for midlertidig å stanse salget av den nedlagte luftforsvarsstasjonen Mågerø i Færder kommune slik at leiren kan tilrettelegges som mottak av flyktninger fra Ukraina og for øvrig utnytte den

store fjellhallen på stedet som et svært tiltrengt tilfluktsrom i kommunen?

BEGRUNNELSE:

Luftforsvarets stasjon Mågerø er for lengst nedlagt og en stor del av småhus og leiligheter for forsvarets personell er solgt. Mannskapsforlegninger etc. er lagt ut for salg og Skifte Eiendom regner med at avhending av disse vil finne sted i løpet av kort tid. Det er foreløpig heller ikke planer for utnyttning av den store fjellhallen på området der radarstasjonens operasjonssenter var lokalisert.

Krigen i Ukraina har medført behov for å ta imot millioner av flyktninger til Vest-Europa. Fordi det gis obligatorisk oppholdstillatelse for ukrainske flyktninger til Norge vil dette medføre behov for svært mange mottaksfasiliteter. Justisministeren har uttalt at Norge har en «stor oppgave» foran seg i så måte.

Den godt beskyttede leiren i naturskjønne omgivelser på Tjøme må anses å være svært godt tilrettelagt for en slik oppgave. Det bør derfor være naturlig å vurdere å stanse salgsprosessen midlertidig inntil behovet for tilgjengelige flyktningmottak er avklart.

I tillegg har det i senere tid blitt rettet kritikk fra kommunens innbyggere mot de kommunale myndighetene for at det ikke finnes offentlige tilrettelagte tilfluktsrom i

søndre del av Færder. Behovet for et nært tilfluktsrom er blitt et aktuelt tema i forbindelse med mulige radioaktive lekkasjer fra kjernekraftverk i krigssonene i Ukraina. Forsvarets fjellanlegg er selvsagt skreddersydd for å motstå radioaktivt nedfall.

Svar:

Antallet krigsflyktninger fra Ukraina over grensen til Norge utvikler seg raskt. Forsvarsdepartementet har fått forespørsel fra Justis- og beredskapsdepartementet om å stille innkvarteringskapasitet, og Forsvarsbygg har kartlagt mulige tilgjengelige fasiliteter som kan benyttes til flyktninger. Mågerø leir inngår i oversikten over mulige innkvarteringssteder. Dersom leiren ønskes benyttet som innkvarteringssted, vil Forsvarsdepartementet søke å legge til rette for det.

Forsvarsbygg opplyser at Færder kommune vedtok kjøp av fjellanlegget og omliggende friluftsområde på Mågerø vinteren 2021, med overtagelse våren 2022. Om kommunen ønsker å benytte anlegget til tilfluktsrom er et spørsmål kommunen må ta stilling til.

SPØRSMÅL NR. 1554

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 18. mars 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Pandemien har vært svært utfordrende for mange barn og unge. Mediebildet fylles nå med grusomme bilder av Putins meningsløse krig i Ukraina. Det skaper grobunn for frykt og redsel hos barna og ungdommene våre. Regjeringen har ansvar for å sikre at barn og unge ivaretas på en best mulig måte, og at den informasjonen som gis er til å stole på.

Har regjeringen en overordnet plan for å ivareta barn og unge i denne situasjonen, og hvilke konkrete tiltak har regjeringen iverksatt for ikke å skape unødig frykt blant barn og unge?

BEGRUNNELSE:

Barn og unge må få mulighet til å snakke om denne alvorlige situasjonen på sine premisser. Da er det viktig at de blir møtt av trygge voksne som kan gi gode svar med god og riktig informasjon. Kommunene har ansvar for en

rekke tjenester hvor barn og unge ferdes, som barnehager, skoler og helsestasjoner. Vi får tilbakemelding om at det nå er sendt ut forespørsel om signatur fra foresatte om at barnehager og skoler kan dele ut jod-tabletter i forbindelse med en atomkraftulykke uten noe nærmere begrunnelse og informasjon av hvorfor dette gjøres nå. Det kan bidra til å skape unødvendig frykt både blant barn og voksne. Kommunene må derfor få en klar oppfordring av hvilken informasjon som bør gå ut til alle barn, unge, foresatte og de som jobber med barn og unge i denne alvorlige situasjonen som vi er inne i.

Under pandemien hadde Solberg-regjeringen flere pressekonferanser hvor både statsministeren, barne- og familieministeren og kunnskapsministeren var til stede, og som var direkte rettet mot barn og unge. I tillegg gjennomførte de barnas spørretime hvor barn og unge kunne stille spørsmål til myndighetene med det de lurte på. Dette er gode tiltak som jeg vil oppfordre Støre-regjeringen til å gjennomføre.

Svar:

Russlands angrepskrig mot Ukraina er et alvorlig brudd på folkeretten. Krigen rammer ukrainerne hardt og har tvunget millioner på flukt. Bildene fra krigen er skremmende, både for voksne og for barn. Det samme er brutaliteten som ligger bak angrepskrigen, og usikkerheten som er knyttet til utviklingen videre.

Det er per nå ingen informasjon som tilsier at Russland vil utføre militære angrep mot andre land enn Ukraina, og fordi avstanden mellom Norge og Ukraina er stor, vil konsekvensene for Norge være begrenset også dersom krigshandlinger fører til utslipp av radioaktive stoff i Ukraina. Like fullt befinner Europa seg i den mest alvorlige sikkerhetssituasjonen siden andre verdenskrig, og mye er uforutsigbart.

I en slik situasjon er kommunikasjonen fra myndighetene viktig. Den skal på den ene siden gi presis informasjon om krigen og dens konsekvenser for våre innbyggere, herunder vår beredskap for ulike scenarier. På den andre siden må kommunikasjonen unngå å bidra til unødvendig frykt. Informasjon om jod-tabletter illustrerer denne balansen. Avstanden til Ukraina er så stor at det mest sannsynlig ikke vil bli nødvendig å bruke jod-tabletter selv ved et stort utslipp. Med skjerpet beredskap er det likevel viktig at skolene informerer om at skolene har slike tabletter på lager, og innhenter samtykke til å kunne gi jod-tabletter til elevene hvis det skulle bli anbefalt. Kommuner og skoler bør forklare godt hvorfor dette etterspørres, slik at barna forstår begrunnelsen uten at de blir skremt.

Regjeringen etterstreber den samme balansen i vår kommunikasjon om krigen. Vi vil fortløpende gi så pålitelig og tilgjengelig informasjon som mulig til hele befolkningen. Barn og unge er en viktig målgruppe for den kommunikasjonen. Vi har ingen egen kommunikas-

jonsplan for barn og unge, men kommunikasjon rettet mot barn og unge er innarbeidet i våre generelle planer. Regjeringen har hatt egen pressekonferanse for barn, og jeg har deltatt på Elevkanalen til TV2 og laget video med barn og unge som målgruppe til bruk i digitale kanaler. Jeg har også hatt med meg Aftenposten junior på skolebesøk. Regjeringen vil også fremover kommunisere med og til barn og unge på egnet måte.

Det finnes ellers mange gode kanaler for informasjon til barn og unge om krigen i Ukraina. Barnemediene er en viktig informasjonskilde for mange. Det gjelder for eksempel Aftenposten junior, NRK Supernytt, og Framtida. I tillegg bruker mange barn og unge ung.no, hvor det finnes god informasjon om krigen og tips til de som blir urolige av å se krig på nyhetene. Faktisk.no og deres skoleavdeling Tenk gir råd til hvordan man kan være kritisk til mediedekningen av krigen. Det kan hjelpe til å skille ut upålitelig informasjon og russisk propaganda.

Det er likevel ikke direkte fra regjeringen eller gjennom egne kanaler, men sammen med foreldrene hjemme og med lærerne på skolen at barn flest har best mulighet til å lære om og snakke om krigen og frykten mange kjenner på. Foreldre og lærere bør gi barn og unge informasjon tilpasset alderen deres og huske at barn og unge får vite mye på nett. Jeg har tillit til norske foreldre og lærere løser dette på en god måte, på grunnlag av pressedekning og informasjonen myndighetene gir. Lærerne har kompetanse til og erfaring med å tilpasse undervisningen og kommunikasjonen i klasserommet og med enkeltelever i situasjoner elevene kan oppleve som skremmende.

Utdanningsdirektoratet har dessuten samlet råd og ressurser til lærere og barnehagelærere om hvordan de kan kommunisere med elevene om krigen i Ukraina. Disse er tilgjengelige på nettsidene til direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 1555

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 21. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for å sikre bred tilgang til å avdekke genfeil med arvelig kreft som konsekvens, og hvordan vil statsråden sikre informasjon om arvelig kreft på et tidlig nivå?

BEGRUNNELSE:

BRCA1 og BRCA2 er to gener som er forbundet med svært høy risiko for bryst- og eggstokkreft. Hver av de to genene kan gi opp mot 85 prosent sannsynlighet for brystkreft. For mange er dette derfor trist, men nyttig informasjon å ha.

Ved å tilgjengeliggjøre informasjon om genfeil som kan gi kreft, så sørger vi for at flere liv kan bli reddet, med at folk er mer påpasselig, legger føre-var-prinsippet til grunn og at man kan jobbe forebyggende mot kreften. Det er klart det for mange er trist informasjon å få høre at man har en høy sannsynlighet for å få kreft, men samtidig kan informasjonen redde liv.

Mange mennesker har i dag en genfeil som kan gi bryst- eller eggstokkreft, uten å selv vite det. Heldigvis er det mange fastleger som gjør en viktig jobb for å gi pasientene deres informasjon og råd om å ta en prøve for å avdekke genfeil. Likevel er det viktig å sørge for at denne informasjonen kommer fra flere fastleger, slik at flere kan få avdekket eventuelle genfeil tidlig.

Svar:

Arvelig bryst- og eggstokkreft rammer mange, og er en bekymring for mange familier. Brystkreft rammer rundt 3 500 kvinner i Norge årlig, og var i 2020 den hyppigst forekommende kreftformen blant kvinner i Norge. Eggstokkreft er mindre vanlig, men rammer omtrent 450 kvinner årlig. I Norge har opptil 20-25 prosent av alle kvinner med eggstokkreft og 2-3 prosent av alle kvinner med brystkreft genfeil i BRCA1 eller BRCA2 genet. Disse genfeilene forekommer hyppigere i Norge enn i mange andre land. På grunn av dette, testes også flere kvinner i Norge for denne genfeilen enn i mange andre land.

Den nasjonale faglige retningslinjen for brystkreft påpeker at ved mistanke om arvelig økt risiko for brystkreft eller påvist mutasjon i BRCA1 eller BRCA2, skal kvinnen henvises til genetisk utredning før eventuelle tiltak i form av radiologiske kontroller blir satt i verk. Kvinner under 60 år som får påvist brystkreft blir undersøkt for å se om de har genfeil. Dersom undersøkelsen viser at de har genfeil i BRCA1 eller BRCA2 genet, vil legen anbefale at familiemedlemmer får tilbud om genetisk veiledning og eventuelt gentest.

Som representanten påpeker er dette viktig kunnskap for mange kvinner og familiene deres, selv om det ikke er informasjon noen av oss ønsker å få. Jeg mener at Helsedirektoratets faglige retningslinje og helsetjenestens praksis ivaretar dette på en god måte. Dersom man mistenker arvelig bryst- eller eggstokkreft, henviser fastlege eller sykehuslege til gentest. Mitt syn er at dette fungerer godt, og at vi har bred tilgang til slik testing i Norge i dag.

Jeg er enig med representanten Hoksrud i at det er viktig at primærhelsetjenesten er oppdatert på mulighetene som ligger i persontilpasset medisin, og betydningen av genetik for pasienters risiko for sykdom og valg av behandling. Regjeringen skal i år revidere den nasjonale strategien for persontilpasset medisin. Det er naturlig at primærhelsetjenesten får en større plass enn i strategien fra 2017.

SPØRSMÅL NR. 1556

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 21. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

BT har avdekket at det så langt ikke engang er startet samtaler i EU om viderefordeling av flyktninger fra Ukraina. For å få en samordnet nasjonal overføring av flyktninger kreves at noen går foran.

Vil justisministeren ta initiativ til at Norge tilbyr overføring av et større antall flyktninger, eventuelt i samarbeid med andre nordiske land, eller vil fortsatt å vente på EU være regjeringens strategi i denne krisen?

BEGRUNNELSE:

«Norge er klare til å bidra med overføring av flyktninger fra Ukrainas naboland innenfor det europeiske samar-

beidet», sa Justisministeren under sin redegjørelse for Stortinget 10. mars, og forklarte videre at det «foreløpig ikke er kommet i stand en konkret europeisk fordelingsmekanisme, men dette kan endre seg raskt etter hvert som situasjonen utvikler seg». Realiteten som nå kommer fram, og som justisministeren unnlot å informere Stortinget om, er at det ikke engang er påbegynt noen samtale om viderefordeling av flyktninger mellom landene.

Erfaring fra tidligere flyktningkriser viser at det også er svært tidkrevende å komme til noen form for enighet, dersom slike samtaler eventuelt skulle komme i gang.

Derfor vil det kreve at noen tar et initiativ for å få til en mer samordnet overføring. Norge er et av landene som

er best rustet til å ta et slikt initiativ, eventuelt sammen med nærstående nordiske land. Å ikke gjøre noe for å få et ordnet opplegg for overføring, samtidig som man fraråder frivillige å bidra i dette arbeidet, virker som en svært passiv strategi. Det samme vil det å bare avvente EU være.

Svar:

Regjeringen vil bidra til å avlaste Ukrainas naboland med overføring av flyktninger. Det som er viktig for regjeringen er at den bistanden vi gir fra norsk side skjer på en ordnet måte, gjennom koordinerte initiativ. Dette gjelder, enten vi gir humanitær hjelp eller bidrar til avlastning med omfordeling av flyktninger. På den måten kan vi hjelpe flest mulig, på best måte.

Moldova har anmodet om overføring av flyktninger fra sitt land. Regjeringen har besluttet å tilby overføring av 2 500 ukrainske flyktninger fra Moldova til Norge. Dette er på linje med de bidragene Tyskland og Frankrike tilbyr.

I tillegg har regjeringen gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) meldt inn at vi kan evakuere inntil 550 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende. Med familie vil dette bety evakuering av inntil 2 750 personer.

Prosessen med å overføre flyktninger vil skje innenfor rammen av EUs solidaritetsplattform og i tråd med felleseuropeiske prosedyrer. Som del av EUs iverksettelse 4. mars av Direktivet for midlertidig beskyttelse, ble det etablert en mekanisme for solidaritet mellom medlemslandene, en såkalt «Solidaritetsplattform» ledet av Europakommisjonen. Denne mekanismen skal sørge for utveksling av informasjon mellom landene, særlig når det gjelder mottakskapasitet og behov for bistand, herunder samarbeid om overføring (transferral) av personer som omfattes av direktivet. Norge er invitert til å delta i mekanismen.

SPØRSMÅL NR. 1557

Innlevert 11. mars 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 21. mars 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Villrein på Hardangervidda vert fortrent av menneskeleg aktivitet og infrastruktur. Likevel bli planer som aukar reiselivsaktivitet på og i rundt Hardangervidda godkjent. Tvert imot naturfaglege råd gav kommunaldepartementet løyve til ein heilårs alpinlandsby i Sysendalen i Eidfjord kommune i 2019.

Kva vil Regjeringa gjere for å betre kåra for villreinen på Hardangervidda, og kan utbygginga av fjellandsbyen og andre prosjekt stansast når kvalitetsnormen ikkje er nådd og reinen er blitt raudlista?

GRUNNGJEVING:

Noreg har underteikna internasjonale konvensjoner for bevaring av natur og forplikta seg til å arbeide for å stanse tap av biologisk mangfald. I AICHI måla forplikta Noreg seg til å ta tak i dei underliggande årsakene til tap av biologisk mangfald, og stanse tapet av artar innan 2020. Naturpanelet sin rapport frå 2019 peika på at dei fem viktigaste årsakene til tap av artar er menneskeskapte og den aller viktigaste årsaka til artstapet er arealbruksendring og oppstyking av leveområder. Klimaendringane

kom på ein tredjeplass over årsaker. Ei meir heilheitleg økosystembasert forvaltning av leveområda til ville dyr er difor nødvendig, skal ikkje fleire arter gå tapt. Noreg forvalter den siste villreinstammen i Europa og har såleis eit særleg ansvar for å ta vare på denne arten og leveområda den er avhengig av. Hardangervidda nasjonalpark er det største samanhengande villreinområdet i landet, og nasjonalparken med omkringliggande omsynsoner er difor svært viktig for overlevinga av arten. Villreinen vert sterkt påverka av endra klima og er difor ekstra sårbar for andre faktorer som reduserer kvaliteten på leveområda. Villreinen er svært sky og den blir sterkt negativt påverka av all menneskeleg aktivitet og infrastruktur. Store utbyggingar som genererer auka ferdsel og aktivitet kan få store fylgjer langt utanfor utbyggingsområdet fordi reinsdyra skyr områda når aktiviteten aukar, sjølv om den har bruk for beita. Oppstyking og auka ferdsel fører til tap av funksjonelt areal. På grunn av stadig meir inngrep, stadig lenger opp og inn i fjellet, marknadsføring av naturverdiar og gamle og nye friluftaktivitatar, veks presset frå menneskeleg aktivitet. Reinsflokkane vert pressa til å opphalde seg på mindre og mindre områder. Villreinen på Hardangervidda har svekka kondisjon, låge kalvevektar og auka plage

med parasittar som fylgje av endringane som skjer. GPS sporing syner at villreinen søkjer til områda med minst ferdseil, sjølv om det ikkje er dei beste beita. vurdering av beitekvalitet er dei vestlege områda mellom anna verdfulle på grunn av geologi og meir mineraler i jordsmonnet enn lenger sør aust på vidda der dyra ofte står. I februar 2022 vart 1000 dyr filma der dei gjekk og beita på det som er regulert til Eidsfjord Resort alpinlandsby.

Svar:

Jeg følger nøye med på situasjonen for villrein og villreins leveområder, og deler representanten Kjerstads bekymring. Funnet av CWD i Nordfjella og på Hardangervidda har de siste årene blitt en alvorlig trussel og bidratt til å forverre situasjonen for villreinen. Denne situasjonen følger vi tett opp i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet, Mattilsynet, Miljødirektoratet og en rekke lokale aktører.

Gjennom en årrekke er det gjort mange viktige grep for å bedre villreins levekår. Blant annet ble det fra 2007 til 2017 utarbeidet regionale planer etter plan- og bygningsloven for alle villreinområdene. Planene avgrensar nasjonale villreinområder og fastsetter en langsiktig arealforvaltning som balanserer bruk og vern for de aktuelle fjellområdene med randområder.

Hovedinntrykket er at oppslutningen om de regionale planene er god, og at de gir et viktig grunnlag for videre planlegging i kommunene. Hvis kommunale planer bryter med de regionale planene og tilsidesetter nasjonale interesser, kan statsforvalteren og fylkeskommunen fremme innsigelse til planene. Også andre statlige sektormyndigheter som fatter vedtak som berører villreinområder, må legge de regionale planene til grunn.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjente i 2019 kommunedelplan for Sysendalen i Eidfjord kommune. Kommunedelplanen omfattet avbøtende tiltak for å motvirke ferdseil inn i villreins leveområder. Det ble i departementets vedtak forutsatt at tiltakene skulle baseres på et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Jeg legger til grunn at føringene fra kommunedelplanen følges opp lokalt, for eksempel gjennom ferdseilsplaner og informasjonstiltak.

Innsigelsen til kommunedelplanen for Sysendalen ble behandlet av den forrige regjeringen, og i etterkant har kommunen vedtatt reguleringsplan for området. Det er ikke aktuelt for denne regjeringen å endre kommunens vedtak. Dette er knyttet til at hele det kommunale plan-systemet er basert på å gi forutsigbarhet for offentlige og private aktører. Jeg legger imidlertid tid til grunn at hensynet til villreinen må veie tungt i fremtidige utbyggingssplanen som berører villreins leveområder, og at konsekvensene for villrein i slike saker blir grundig utredet.

I 2006 ble Norsk villreinsenter på Hjerkin og Skinbarbu åpnet. Sentrene har som hovedformål å fremme

bevaring og bærekraftig forvaltning av villreinbestandene og villreinfellene i Norge.

I 2017 etablerte Klima- og miljødepartementet to Europeiske villreinregioner. Et sentralt element i disse er verdiskapningsprogrammet «Villreinen som verdiskaper». Gjennom programmet kan ulike aktører søke om midler til verdiskapning knyttet til villreinområdene. Blant en rekke forutsetninger i programmet er det vesentlig at prosjektene ikke skal gi økt negativ belastning på villreinen og sårbare leveområder, men snarere kanalisere ferdseilen bort fra sårbare områder og øke bevisstheten blant folk om at villreinen må hensyntas.

I forbindelse med pågående og planlagt revisjon av vassdragskonsesjoner er det bestemt at det skal opprettes villreinfond som skal nyttes til konkrete tiltak for å bedre tilstanden for villreinen i det berørte villreinområdet. Foreløpig er det bestemt at slike fond skal opprettes for Nordfjella og Snøhetta, men det er også planlagt vilkårsrevisjoner for Hardangervidda.

Mest aktuelt akkurat nå er at jeg venter på de første klassifiseringene av våre ti nasjonale villreinområder etter kvalitetsnormen som du viser til. Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt i 2020 og skal beskrive tilstanden til villreinen i hvert av våre 24 villreinområder, hvilke faktorer som påvirker villreinen negativt og hva vi kan gjøre for å bedre leveforholdene for villreinen. Kvalitetsnormen fastsetter at det er et mål å nå minimum middels kvalitet for de enkelte villreinområdene. På lenger sikt er målsetningen at de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet.

Klassifiseringen av de ti første områdene er ventet i mars 2022. De 14 andre områdene skal etter planen være klare høsten 2023.

Når områdene er klassifisert starter arbeidet med å utarbeide påvirkningsanalyser for å klarlegge årsakene til at et villreinområde ikke oppnår middels eller god kvalitet.

Dersom ikke kvalitetsmålet nås, eller det er fare for at det ikke nås, vil Klima- og miljødepartementet i samråd med aktuelle myndigheter vurdere å utarbeide en tiltaksplan om hvordan ønsket kvalitet likevel kan oppnås.

Det er på det rene at situasjonen for villreinen er dramatisk forverret de siste 100 år og at de mange grepene som er forsøkt for å bedre situasjonen ikke har gitt ønsket ivaretagelse av villreins leveområder. Villreinen er en ansvarsart for Norge og mer enn 90 prosent av villreinen i Europa lever i de sør-norske fjellområdene. Jeg vil derfor vurdere hva som bør gjøres og om det er behov for å iverksette flere tiltak for å hindre at utbygging og ferdseil ytterligere reduserer villreins leveområder og reins tradisjonelle trekruter.

SPØRSMÅL NR. 1558**Innlevert 12. mars 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 18. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Allerede i februar var potten til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år brukt opp. Jeg har fått tilbakemelding fra unge voksne som har vært isolert gjennom pandemien, som nå har funnet en aktivitet men ikke kommer i gang fordi de ikke får nødvendig hjelpemiddel. Når potten er tom så tidlig på året viser det at den er for liten. Det er viktig å ta hverdagen tilbake etter pandemien, og det må også de som trenger aktivitetshjelpemidler få mulighet til.

Vil statsråden øke potten til aktivitetsmidler for personer over 26 år?

Svar:

En rammestyrte ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år ble opprettet fra 1. juli 2014. Aktivitetshjelpemidler er hjelpemidler som er spesielt utviklet for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i fysisk aktivitet, som for eksempel sit-ski, hånddrevne tre- og firehjulssykler og tandemcykler med og uten hjelpemotor og/eller støttehjul, samt hjelpemidler for å aktivisere

bevegelsesapparatet for personer som ikke kan benytte ordinære aktivitetshjelpemidler.

Ordningen er hjemlet i folketryktdloven. Det er et vilkår at personen har en varig funksjonsnedsettelse og at aktivitetshjelpemidlet er nødvendig og hensiktsmessig for at vedkommende skal kunne utføre fysisk aktivitet, enten alene eller sammen med andre. Siden ordningen er rammestyrte, blir innvilgelsene av søknader om aktivitetshjelpemidler stanset av Arbeids- og velferdsetaten når bevilgningen er bundet opp i innvilgede søknader.

For 2022 ble det bevilget 55,1 mill. kroner, jf. forslag i Prop. 1 S (2021–2022) fra regjeringen Solberg og som ble videreført i Prop 1 S Tillegg 1 (2021–2022). De fire siste årene har det blitt iverksatt stans i innvilgelsen i løpet av året. Erfaringene fra tidligere år, har ført til at flest mulig ønsker å søke om aktivitetshjelpemidler tidlig i året. For inneværende år (2022) er det allerede fattet så mange vedtak om innvilgelser at rammen ble bundet opp ved utgangen av februar.

Ev. endring i bevilgningen til ordningen vil jeg vurdere i forbindelse med den årlige budsjettprosessen, herunder revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1559**Innlevert 13. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 18. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvis ikke kraftutvekslingsavtalene for mellomlandsforbindelsene reforhandles og krafteksporten reguleres, hvor mye mer ny kraftproduksjon må Norge bygge og igangsette før prissmitten fra Europa elimineres?

BEGRUNNELSE:

Nordlink og North Sea link kablene som ble igangsatt det siste året, økte eksportkapasiteten fra Norge betraktelig. Kablene ble bygget med forutsetning om kraftutveksling og økt forsyningssikkerhet. På grunn av dårlig europeisk energi- og klimapolitikk, hvor klimapolitikk har fått for-

rang framfor forsyningssikkerhet så har den europeiske kraftsituasjonen utviklet seg vesentlig dårligere enn forventet og kraftkablene virker nå som eksportkabler.

Vannverdien til norske vannkraftprodusenter er på bakgrunn av dette økt, og produksjonen av kraft fra vannkraft finner nå primært sted når prisene er høyere enn gjennomsnittlige norske priser (30 øre kwt siste 10 år) i de sørlige prisregioner.

Kablene går ikke for fullt, så det er fremdeles ledig kapasitet i kablene til å eksportere mer kraft.

Regjeringen ser ikke ut til å ha planer om å gjøre noe med kraftutvekslingsavtalene, hvor eksporten kunne f.eks. blitt begrenset hvis vannfyllingsgraden var under fastsatte

grenser. Basert på dette, hvor mye ny kraftproduksjon må bygges før det Norske prisnivået i større grad, eller helt, frakobles det Europeiske kraftmarkedet, og "prissmitten" fjernes.

Svar:

Det siste året har rekordhøye energipriser i Europa bidratt til ekstraordinært høye kraftpriser i Norge. Det er mange faktorer som påvirker den norske, og også den europeiske kraftprisen. Norge har et fornybart og væravhengig kraftsystem som gjør at produksjon og forbruk varierer mellom sesonger, uker og dager. Dette gjelder også kraftprisene. Prissmitten fra utlandet vil også variere avhengig av vær-situasjon og forhold i det europeiske kraftmarkedet. I perioder vil Norge importere rimeligere kraft fra utlandet.

Det er derfor vanskelig å gi et konkret tall på hvor mye ny kraftproduksjon som må til for å eliminere prissmitten.

Regjeringen vil nå gjennomføre flere utredninger som omhandler kraftmarkedets funksjonsmåte. Vi vil blant annet gå gjennom kraftsituasjonen i 2021-2022, der virkninger av utenlandskabler og virkninger for forbrukere og norsk økonomi av høye kraftpriser er blant temaene som skal utredes. Vi vil også gjøre vurderinger av risiko for liknende situasjoner kommende år.

Regjeringen har satt ned en energikommisjon som skal kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft og at norsk industri og norske strømkunder fortsatt skal ha rikelig tilgang på fornybar kraft.

SPØRSMÅL NR. 1560**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 21. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

SVs Kari Elisabeth Kaski foreslo i januar i år skatteøkninger for å betale for koronatiltakene, slik at man hentet inn igjen de økte utgiftene staten hadde hatt med koronamidler og støtte til folk og næringsliv siden pandemien startet.

Kan statsråden avklare om det er dette som foregår i praksis nå, og er det regjeringen med SVs oppmuntring som krever tilbake støttemidlene fra befolkningen og næringslivet, slik at staten får tilbake enhver krone som ble gitt under koronapandemien?

BEGRUNNELSE:

SVs finanspolitiske talsperson ville i januar øke skattene for å betale for koronatiltakene siden pandemien startet.

Sv er regjeringens støtteparti og nødvendig for at regjeringen skal få flertall i Stortinget.

Regjeringens sendrekthighet hva gjelder støtteordninger til husholdningen kombinert med at næringslivet ikke får støtte, medfører i praksis en gigantisk skatteøkning for folk flest.

Støtteordningene som er lansert medfører et prisnivå som ligger mer enn dobbelt så høyt som gjennomsnittsprisen de siste ti årene, selv med strømstøtteordningen.

Dette medfører en overføring av verdier fra private husholdninger og næringsliv til staten som er uten sidestykke i moderne tid. Er årsaken til regjeringens svake pakker og sendrekthighet et ønske om å gi SV en seier i saken om å øke skattene for å betale for koronatiltakene.

Svar:

Det legges ikke opp til at støtte gitt gjennom koronastøtteordningene skal tilbakebetales, med unntak av de tilfeller der bedriftene eller husholdningene har fått støtte urettmessig eller mer støtte enn de har krav på.

Strømstøtnadsordningen for husholdninger som er vedtatt av Stortinget, gjelder foreløpig for perioden desember 2021 – mars 2022. Regjeringen har varslet at den vil foreslå forlengelse av ordningen. Under strømstøtnadsordningen er det heller ikke satt krav om tilbakebetaling, annet enn i tilfeller hvor stønad er utbetalt til noen som ikke er rettmessige mottakere. Regjeringen har videre etablert strømstøtteordninger for frivillige organisasjoner og jordbruks- og veksthusnæringen, økt bostøtten, gitt et ekstraordinært stipend til studenter, økt støtten til kommunene for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp som følge av høye strømpriser, og økt midlene til energisparetiltak gjennom Enova. Dette er midlertidige tilskudd som en ikke legger opp til at skal tilbakebetales. I tillegg er

det innført en lavere vintersats i elavgiften for å ta hensyn til at husholdningenes strømkostnader typisk er høyest i vintermånedene.

Regjeringen har videre varslet forlengelse av strømstønadordningene til husholdninger, jordbruks- og veksthusnæringen og frivillige organisasjoner til og med mars 2023.

For øvrig har regjeringen gjort skattesystemet mer sosialt og geografisk omfordelende i tråd med Hurdal-

splattformen. I det vedtatte budsjettet for 2022 reduserte vi inntektsskatten for de med inntekter under 750 000 kroner og økte skatten for andre. Formuesskatten er gjort mer rettferdig og økt særlig for de med store formuer. Regjeringen vil vurdere endringer for ytterligere omfordeling gjennom skattesystemet i forbindelse med fremtidige budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 1561

Innlevert 13. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 28. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å få revidert de nasjonale faglige retningslinjene for palliasjon for barn og unge?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet utarbeidet i 2016 nasjonale faglige retningslinjer for palliasjon til barn og unge uavhengig av diagnose, som slår fast at alle barn- og ungdomsavdelinger bør ha egne lokale tverrfaglig palliative team og et regionalt barnepalliativt team. Det skjer mye på område og utviklingen går nå raskere. Nye tilbud er besluttet opprettet, herunder «lindrende enheter basert på hospicefilosofien for barn og unge». Retningslinjene må revideres og oppdateres slik at de gjenspeiler utviklingen på området samt synliggjøre hvilken «plass» nye tilbud skal ha.

Retningslinjene er ikke tilpasset dagens situasjon samt mangler oppdatert forskning, tallmateriale og statistiske analyser. Videre er kartleggingen av behovene som skal dekkes på det barnepalliative området ikke godt nok ivare tatt av retningslinjene. Det er viktig for eksempel å se på hva som skal utøves av tilbud, hvilke faggrupper skal utføre tjenesten, hvor tett bør/skal lokale og regionale tilbud være pasient og familie eller hvordan finansieringen av de ulike nivåene skal være.

Svar:

Palliasjon til barn og unge – Nasjonal faglig retningslinje ble publisert i mars 2016. Ifølge retningslinjen bør alle barn og unge i Norge med livstruende og livsbegrensende sykdom, og deres familie, tilbys palliativ oppfølging i tråd med WHO's definisjon og utdyping. Barnepalliasjon er en

aktiv og helhetlig støtte til barnets og familiens fysiske, psykiske, sosiale og eksistensielle behov. Det starter ved diagnosetidspunktet og varer livet ut, med etterfølgende oppfølging for familien.

Barnepalliasjon ivaretas som en integrert del av helsetilbudet til barn, både i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det krever omfattende tverrfaglig samarbeid for å bedre barnets og familiens livskvalitet. Retningslinjen omfatter derfor en rekke tema – diagnose og erkjennelser av livstruende sykdom, pasientforløp, symptomlindring, barn og familie som skal leve med livsbegrensende tilstander, terminalfase og død, organisering og samhandling, krav til kompetanse og forskning, barns grunnleggende rettigheter, etikk og juridiske forhold.

Barnehospice ble vurdert allerede i arbeidet med retningslinjen i 2016. I følge Helsedirektoratet ble hospice ble etter grundig vurdering, ikke inkludert, i tråd med anbefalinger fra fagmiljøene. Dette er også i samsvar med NOU 2017:16, På liv og død. Det var og er fortsatt udekkede behov for organisering av basistilbud innen barnepalliasjon, både i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, som må være på plass for å sikre et likeverdig nasjonalt tilbud til alle barn med behov for palliativ behandling. Det er bred enighet om at behovet først er å etablere en basisorganisering - deretter kan et behov for barnehospice vurderes. Samtidig vil jeg vise til at det allerede er etablert et hospice i Malvik og at det er under etablering et barnehospice i Kristiansand. I statsbudsjettet for 2022 er det bevilget øremerkede midler til de to hospicene for å sikre finansiering i pilotperioden.

Retningslinjen gir en sterk anbefaling om opprettelse av tverrfaglig palliativt team for barn, lokalisert

til den regionale barne- og ungdomsavdelingen i alle regioner. Teamet bør ha hovedansvar for fag- og kompetanseutvikling i sin region og være rådgivere for lokale barnepalliative team. Teamene er en avgjørende del av et barnepalliativt tilbud og skal legge til rette for at barnet, med familien, kan få tverrfaglig, omsorgsfull og spesialisert palliativ behandling så nært hjemmet som mulig. En rekke barneavdelinger har nå godt etablerte team og et aktivt og engasjert fagnettverk – i tråd med retningslinjen. Jeg er kjent med at det er utfordringer knyttet til drift av de lokale barnepalliative teamene flere steder. Retningslinjens forslag til organisering er imidlertid fortsatt like viktig og meget aktuell for å oppnå en enhetlig og likeverdig tjeneste i hele landet. De palliative tilbudene til barn og unge anbefales primært gitt lokalt, der barn og familie med søsken bor, og de lokale palliative teamene for barn og unge har veiledning- og samarbeidsplikt med kommunene.

På OsloMet har det siden 2017 vært et studietilbud om tverrfaglig videreutdanning i barnepalliasjon. Studiets mål er å kvalifisere helsepersonell til å bli sentrale ressurspersoner for barnepalliative team i de større barneavdelingene og for å bedre samhandlingen mellom spesialist- og kommunehelsetjeneste for pasienter med behov for barnepalliasjon.

Tverrfaglig kompetansenettverk for palliasjon til barn og unge ble opprettet i juni 2021 av fagmiljøet i Barnesykepleierforbundet og Barnelegeforeningens interessegruppe for barnepalliasjon. De har valgt organisasjonsmodell etter legemidler til barn, som anbefalt av retningslinjen for barnepalliasjon og som Stortinget støttet

etter behandling av Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag - Men alle andre dager skal vi leve. Alle landets regionale helseforetak er representert i nettverket som kan bidra med kompetanse i videre arbeid med barnepalliasjon.

Ifølge Helsedirektoratet er det nå behov for en oppdatering av retningslinjen. Helsedirektoratet viser til at aktuelle tema med behov for oppdatering er kapitlene om medikamenter og symptombehandling, visse lover og forskrifter, samt at det er behov for oppdatering med nye insidenstall. Det vil også være viktig å oppdatere kunnskapsgrunnlaget og hente erfaringer fra både kommunale helse – og omsorgstjenester og fra spesialisthelsetjenesten etter hvert som det etableres regionale og lokale palliasjonsteam og andre tilbud.

Helsedirektoratet har de siste årene, på grunn av pandemien, ikke hatt kapasitet eller ressurser til å starte arbeidet med revisjon av retningslinjen. Helsebiblioteket har imidlertid i 2021 tatt inn store deler av Nasjonal faglig retningslinje for barnepalliasjon i Veileder i Pediatri, utgitt av Norsk Barnelegeforening. Her er man i sluttfasen av revisjonsarbeidet.

Helsedirektoratet har i 2019 levert en rapport om barnehospice på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. I tillegg har Helsedirektoratet i september 2020 levert en rapport om avanserte hjemmesykehus for barn/ ungdom som et viktig ledd i barnepalliasjon. Begge rapportene vil være relevante inn i et revisjonsarbeid.

Helsedirektoratet planlegger å starte arbeidet med revisjon av Nasjonal faglig retningslinje for palliasjon for barn og unge høsten 2022.

SPØRSMÅL NR. 1562

Innlevert 13. mars 2022 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 16. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan mener næringsministeren denne kommunikasjonen og tidsbruken påvirker opplevd forutsigbarhet og vilje og evne til å investere inn i denne næringen fra investorer og næringsliv, og når kan vi forvente å få en dato for når endelig avgjørelse skal bli tatt?

BEGRUNNELSE:

Nordic Mining ASA søkte 8. august 2008 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Det planlagte tilta-

ket omhandler utvinning og oppredning av rutil (titandioksid) fra Engebotjellet i Naustdal kommune. Søknaden ble revidert 10. juni 2009. Etter at saken ble anket helt til departementet, ble Nordic Mining i 2013 pålagt av Miljødepartementet å utføre undersøkelser med ett års varighet for å enda bedre dokumentere at den foreslåtte løsningen var trygg. To år etter, i 2015, ble utslippstillatelsen endelig gitt av Klima- og Miljødepartementet. Fem år etterpå, 17. juni 2020, får Nordic Mining konsesjon for gruvedrift. Denne ble anket, og det er ennå ikke klarhet i når saken blir endelig avgjort. Viser til mitt spørsmål av

9. november 2021, angående behandling av ankesak for driftstillatelsen til Nordic Mining, fikk jeg som svar at det var ventet en “snarlig avklaring”. I senere kommentarer har jeg sett at avklaring er ventet “om ikke lenge”. Nå nærmer det seg et halvt år, noe som vanligvis ikke kalles “snarlig”. Nordic Mining har verken fått endelig svar eller et bekreftet tidspunkt når svaret vil komme. Dette etter gjentatte runder med søknader og utredninger siden 2008. Næringsministeren har også uttrykt at mineralindustrien er et viktig satsingsområde for Norge og at forutsigbarhet er viktig.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet fikk oversendt klagen på tildelingen av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS 9. november 2020.

Engebøsaken er sammensatt, og krever en grundig saksbehandling. Dette har bidratt til den lange saksbehandlingstiden. Hovedårsaken til den lange saksbehandlingstiden skyldes imidlertid meget stor saksmengde som følge av Covid-19-pandemien. Dette har ført til forsinkelser i flere ordinære saker.

Jeg vil understreke at mine tidligere svar om status i saken fremdeles er gjeldende. Saken har høy prioritet i departementet, og jeg tar sikte på en avklaring om ikke lenge.

SPØRSMÅL NR. 1563

Innlevert 13. mars 2022 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 21. mars 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvilken strategi og milepælsplan legger regjeringen til grunn for å nå utslippskravene for offshoreflåten i 2030, hvor mange offshore fartøy i antall skal være nullutslipp-fartøy i 2030 for at målet ansees nådd, og hvor mye fornybar kraft er det planlagt skal gå med til produksjon av ammoniakk og andre bunkersalternativer?

BEGRUNNELSE:

Innen 2030 skal utslippene fra innenriks sjøfart og fiske i Norge halveres. For offshoreflåten er det vedtatt nullutslipp fra 2030. Sjøfartsdirektoratet får fremdeles byggeommeldinger for nye skip som skal ha en levetid på 20 til 30 år, uten at det er lagt opp til lav- eller nullutslippsteknologi. For å få utslippene ned må vi bygge om og bygge nytt, og vi må ta i bruk tilgjengelig teknologi. I dag er to av tre nybygg i ordreboka konvensjonelle skip som skal operere på fossilt drivstoff. Å velge grønn teknologi er frivillig for redere som skal bygge nye skip.

Utslipp fra offshorefartøy er ca. 1 mill. tonn CO₂, hvorav ca. 700 000 tonn CO₂ stammer fra skip som oppholdt seg mer enn 80 prosent av tiden i Norges økonomiske sone (NØS). Offshorefartøyene stod for ca. 26 prosent av alle utslipp fra innenriks sjøfart (ekskludert fiske). Utslippene inkluderer ikke utslipp i havn, som kan inkludere utslipp fra fartøy i internasjonal fart.

Skipskategorien offshorefartøy består av to typer fartøy, forsyningsfartøy og andre spesialfartøy tilknyttet offshorevirksomhet, slik som ankerhåndterere, konstruksjonsfartøy, rørledningsfartøy, kabelleggere, og dykkerfartøy.

Svar:

Grønn omstilling i skipsfarten vil spille en viktig rolle på vei mot å nå klimamålene i 2030 og 2050. Dette vil henge tett sammen med omstillingen til en sirkulær, fornybar og bærekraftig økonomi de nærmeste årene og gjøre oss mindre avhengig av petroleum til transportsektoren.

Hurdalsplattformen legger opp til en tydelig satsing på grønn omstilling av skipsfarten og økonomien for øvrig. Grønn skipsfart er med dette et høyt prioritert satsingsområde for regjeringen. Vi har en ambisjon om å halvere utslippene fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030. Om vi skal få til å halvere utslippene fra innenriks skipsfart innen 2030 må politikken bidra til å øke omstillingstakten i næringene betydelig. Det tar ofte 3–5 år å realisere prosjekter, og dette gjelder både nybygg og ombygging av skip. Å oppnå halveringsambisjonen for 2030 avhenger av at ny politikk med kraftfulle satsinger vedtas i inneværende regjeringensperiode. Dette omfatter også innenriks utslipp fra offshoreflåten. Utslippetsberegninger gjort av DNV basert på AIS-data indikerer at offshorefartøyene stod for

om lag 25 % av utslippene fra innenriks sjøfart og fiske i 2020. Da dette utgjør en vesentlig del av utslippene, har regjeringen i Hurdalsplattformen varslet at regjeringen vil stille krav til lavere utslipp fra offshoreflåten, og helt spesifikt at vi vil stille krav til lavutslippsløsninger fra 2025 og nullutslipp fra 2030 til offshore supply-skip.

Klima- og miljødepartementet har fått utarbeidet et faglig underlag fra Sjøfartsdirektoratet som vurderer mulige lav- og nullutslippskrav for offshoreflåten. I det videre arbeidet er det behov for å belyse nærmere økonomiske, konkurransemessige og sikkerhetsmessige aspekter ved kravstilling. Det må også sikres at krav stilles i tråd med havretten og EØS-retten.

Klima- og miljødepartementet har igangsatt et arbeid for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 831: Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en nasjonal plan for å gjøre land- og ladestrøm, hydrogen, ammoniakk og andre grønne drivstoff tilgjengelig (nr. 831). I dette arbeidet vil det gjøres en vurdering av status for alternative bærekraftige nullutslippsdrivstoff til skipsfarten og behov for tilgjengeliggjøring i lys av ambisjonen om å halvere utslippene fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030. Utslippene fra offshoreflåten vil inngå i denne vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 1564

Innlevert 13. mars 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 21. mars 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Mener statsråden Norge har gode og bærekraftige ordninger for et skogbruk som vil bli kraftigere rammet av klimaendringer i årene fremover, og er statsråden som øverste leder bekymret for om næringen er godt nok sikret og forsikret mot slike endringer?

BEGRUNNELSE:

Stormen i november rammet mange skogeiere hardt og de siste anslagene peker på at ca. 2 mill. dekar skog er gått tapt. Det er den største naturskaden på skog i Norge noen gang. På grunn av klimaendringene må vi forvente mer ekstremvær framover.

Svar:

Skognæringen står ovenfor en betydelig utfordring med å tilpasse seg til et klima som endrer seg. Vi ser allerede konsekvenser av klimaendringene både globalt og i Norge og disse er forventet å forsterkes framover. Endringene vil kunne øke faren for klimarelaterte skader som skogbrann og vindfellinger. Truslene mot skogens helse og vitalitet vil også kunne øke som følge av skadegjørere som sopp og insekter.

Naturskader på skog er i likhet med de fleste andre typer skader på eiendom dekket av private forsikringsordninger. Min oppfatning er at de private forsikringsordningene på dette området fungerer godt. Utforming

og utvikling av skogforsikringsordningen skjer primært gjennom samspill mellom forsikringsselskapet og næringen.

Staten verken kan eller skal utbetale erstatning for skader eller tap som er omfattet av det private forsikringsmarkedet. Dette ville undergrave grunnlaget for velfungerende forsikringsordninger. Imidlertid trer staten inn som reassurandør for skogforsikringsselskapet ved svært omfattende stormskader på skog. Dette bidrar til lavere forsikringspremier.

Statens naturskadeordning kan også i visse situasjoner yte erstatning for skade. Dette gjelder i områder hvor det ikke er naturlig med privat forsikring.

Opprydding av skog som har blåst ned er skogeiers ansvar, jf. Lov om skogbruk (Skogbruksloven) og Forskrift om bærekraftig skogbruk. Kommunen som skogbruksmyndighet kan pålegge skogeierne å sette i verk tiltak som hindrer fare for bille- eller soppangrep, eller for å sikre foryngelse av skogen. Når det gjelder oppryddingsarbeidet etter stormen 19. november 2021, har Landbruksdirektoratet omprioritert tilskuddsmidler og åpnet for å yte driftstilskudd for å forebygge følgeskader fra billeoppblomstring, der kostnadene ved opprydding er uforholdsmessig høye. I tillegg kan underskudd ved uttak av stormfelt skog dekkes med skogfondsordningen når det inngår som et skadeforebyggende tiltak.

Skog vokser sakte. De valgene som blir tatt i dag vil ha konsekvenser for skogen langt fram i tid. Det er den enkelte skogeier som har ansvar for å forvalte sin skog, slik

at den er best mulig rustet i møte med klimaendringene og slik at den kan bidra til framtidig bærekraftig verdiskaping. Det er viktig å gjøre gode valg, bl.a. knyttet til hogstformer, foryngelse, treslagsvalg og skjøtsel. Det er også nødvendig å vedlikeholde og ruste opp veger, bruer og stikkrenner, slik at disse tåler økte nedbørsmengder og ekstremnedbør.

Jeg mener at vi gjennom skogfondssystemet og de ulike tilskuddsordningene for skogbruket har gode ordninger, som bidrar til at skogeiere kan drive en god skogforvaltning som forebygger skader og gjør skogen og infrastrukturen i skogbruket robust mot klimaendringene.

Det pågår viktig forsknings- og utviklingsarbeid på området, bl.a. innenfor foredling av frø- og plantemateriale, beredskap mot brann- og stormhendelser, bekjempelse av skadegjørere og klimarobuste skogforvaltningsstrategier. Dette er et kontinuerlig arbeid. Landbruksnæringen har tradisjon for effektive formidlingskanaler fra forskning til aktiv forvaltning, dette må vi bygge videre på.

Jeg mener vi har gode og bærekraftige ordninger for å stimulere til at skognæringen forvalter skogen på en måte som fremmer en robust fremtidsskog, men dette er ikke statisk. Vi må kontinuerlig vurdere behovet for å oppdatere regelverk og ordninger. Vi må fortsette å utvikle kunnskap og ta denne i bruk for å sikre skogen i en fremtid med endret klima. Næringen har også tilgang på god forsikring mot skade på skog i møte med fremtidige klimaendringer. Det er selvsagt opp til den enkelte skogeier å vurdere hvilken risiko vedkommende ønsker å ta.

Regjeringen har nettopp besluttet at det skal utarbeides en ny strategi for klimatilpasning i Norge i form av en stortingsmelding. Vi må planlegge for løsninger som øker karbonopptaket i skog, reduserer utslippene og reduserer risiko og sårbarhet for klimaendringer. I den nye stortingsmeldingen vil vi se nærmere på hva vi må gjøre for å være forberedt på de endringene som kommer, også for jord- og skogbruket.

SPØRSMÅL NR. 1565

Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden planar om innfri denne formuleringa frå Vestland Ap?

BEGRUNNELSE:

Vestland Ap vedtok på sitt fylkesårsmøte 13. mars dette om Hordfast E39: Arbeidet med utgreiing av indre trase skal starte straks.

Svar:

Når det gjeld prosjektet E39 Stord – Os, legg regjeringa til grunn at Statens vegvesen arbeider vidare med statleg reguleringsplan for prosjektet basert på vedteken statleg kommunedelplan.

SPØRSMÅL NR. 1566**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 22. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden utsette denne innføringa i revidert slik at man får gjennomført utredning før iverksetting slik Vestland Ap ber om?

BEGRUNNELSE:

Vestland Ap er i likhet med FrP opptatt av de småaktørene innanfor havbruk. På årsmøtet denne helga vedtok fylkeslaget ei uttale med overskrifta «Havbruksskatt og lokale arbeidsplasser» der det mellom anna heiter:

«Tilbakemeldinger frå næringa er at skatteomlegginga slik den no framstår, så vil den særleg ramma dei mindre havbruksselskapa som ikkje er børsnoterte aksjeselska p. Ein fryktar at det ikkje vil vera igjen privateigde mindre selskap i vårt område viss formueskatten vert for høg.» Og vidare: «I Hurdalsplattformen har Regjeringa signalisert at ein vil «gjennomgå ordningene med tillatelser i havbruksnæringa for å sikre fortsatt mangfold og lokalt eierskap». Å starte regjeringssperioden med å leggje til rette for at lokalt eigarskap mister konkurransekraft er eit steg i feil retning for å nå dette målet.»

Svar:

Solberg-regjeringa foreslo å oppheve en praksis som har etablert seg der fiskeri- og oppdrettstillatelser ervervet før

1998 ikke er gjenstand for formuesskatt. Regjeringa videreførte dette forslaget i sitt budsjett, og forslaget er nå vedtatt av Stortinget.

Det ble i budsjettdokumentene også presisert at oppdrettstillatelser skal verdsettes til omsetningsverdi, og det ble gitt noen retningslinjer for denne verdifastsettingen. Dette var allerede gjeldende rett, men tall fra Skatteetaten viste at flertallet av virksomhetene innenfor oppdrettsnæringa benyttet betydelig lavere formuesverdier enn omsetningsverdien. Departementet vurderte det derfor slik at nærmere retningslinjer for verdsettelsen kan gjøre det lettere for virksomhetene å rapportere korrekte verdier. Det er varslet at Skatteetaten vil gi nærmere veiledning om skjønnsutøvelsen i verdifastsettingen i samråd med departementet. Som skissert i proposisjonen, vil auksjonspriser i utgangspunktet danne grunnlaget for denne vurderingen, men det kan være forhold som gjør at auksjonsprisene avviker fra omsetningsverdien.

Endringen innebar en opprydding i formuesbeskatningen av oppdrettstillatelser. Før endringen ble i overkant av 25 pst. av alle oppdrettstillatelser holdt utenfor formuesbeskatning som følge av praksisen. Det er vanskelig å begrunne en praksis der tidspunktet for erverv av en tillatelse er avgjørende for om det blir ilagt formuesskatt eller ikke.

Jeg frarår derfor forslag om å utsette krav om innbetaling av formuesskatt på oppdrettskonsesjoner ervervet før 1998.

SPØRSMÅL NR. 1567**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 21. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringa i sitt beredskapsarbeid for å ivareta barna som nå kommer til Norge, både til mottak og privat innlosjering i kommunene, med spesiell vekt på psykososial oppfølging, tilgang til skole og tilgang til helsetjenester?

BEGRUNNELSE:

Norske myndigheter har en forpliktelse etter artikkel 2 i barnekonvensjonen til å ivareta barns rettigheter når de befinner seg innanfor den norske jurisdiksjonen. Dette er spesielt viktig for barn som kommer på flukt til Norge.

Krigen i Ukraina har drevet over 2 million mennesker på flukt til et annet land siden 24. februar. Ifølge tall fra UDI er ca. 40 % av dem som har kommet til Norge så langt barn. Antallet er forventet å stige raskt de neste dagene. Flere bor også privat.

Organisasjoner som Redd Barna er bekymret for hvordan disse barna blir fulgt opp, spesielt med tanke på psykososial oppfølging, tilgang til skole og tilgang til helsetjenester. Det har ikke kommet tydelige føringer for oppfølging av barna som nå kommer. Redd Barna er blant annet bekymret for om forvaltningen er tilstrekkelig oppbygd med barnefaglig kompetanse; at den høye andelen av privat innkvartering utfordrer oppfølging av barn; om det finnes tverrfaglige og koordinerende ledd på direktoratsnivå (slik man hadde under pandemien); og om det er igangsatt mekanismer, så som helsekartlegging, som bidrar til å avdekke sårbarhet hos barna som nå kommer.

Svar:

Oppfølgingen av asylsøkere og flyktninger håndteres i størst mulig grad av de myndighetene som har ansvaret for det konkrete området. Dette gjelder også oppfølgin-

gen av barn som er fordrevet fra Ukraina til Norge som følge av krigen i Ukraina, og betyr for eksempel at utdanningsmyndighetene ansvaret for at barn får et forsvarlig skoletilbud, mens helsemyndighetene har ansvaret for å gi et forsvarlig helse- og omsorgstilbud.

Utlendingsdirektoratet (UDI) er opptatt av å ivareta barn i asylmottakssystemet på en best mulig måte og har egne retningslinjer om oppfølgingen av barn. UDI har også etablert en tett dialog med berørte etater, slik som Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, for å sikre en god og samordnet oppfølging av de barna som nå er fordrevet fra Ukraina til Norge.

Når det gjelder de fordrevne som bor i privat regi utenfor mottakssystemet, har UDI etablert en ordning der kommuner kan kompenseres økonomisk for utgifter til tjenester til denne gruppen frem til de blir bosatt av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

De kommunene som mottar tilskudd fra UDI gjennom denne ordningen har da et ansvar for å sørge for at barna i kommunen blir fulgt opp på en forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1568

Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 22. mars 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hvor mye dyrka mark, herunder andel matjord, planlegges bygget ned i vedtatte kommuneplaner og i pågående og vedtatte planer under Statens vegvesen, Nye Veier AS og BaneNOR?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina har satt flere deler av verden i risiko for matmangel i tiden fremover - også i Norge står vi nå overfor en ekstraordinær situasjon med raskt økende matpriser.

Bare tre prosent av Norges landareal er i dag dyrket mark. Dyrket mark er med dette en svært knapp ressurs. Den beste matjorden finner vi rundt de befolkningstette områdene på Østlandet og i Trøndelag. Dette er områder hvor det også er stort utbyggingspress. Mye av matjorden bygges derfor ned og bare i 2015 ble 6000 dekar omdisponert til andre formål enn matproduksjon, ifølge Norges

Bondelag. Stortinget har satt mål om at den årlige om-disponeringen skal ned til 4000 maks dekar i året innen 2020.

Kommunen er arealmyndighet og alle kommuner utarbeider jevnlig kommuneplanens arealdel hvor det angis hvilke områder som skal settes av til framtidig utbyggingsformål. Mye av dette skjer gjennom om-disponering av landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF) til utbyggingsformål, som bolig og næring. I tillegg til den kommunale arealplanleggingen planlegges det en rekke store, statlige vei- og baneprosjekter i områder med dyrka mark. Summen av de kommunale arealplanene og de statlige infrastruktur-planene vil gi en viktig oversikt på hvor mye dyrka mark, inkludert matjord, vi kan forvente å miste i årene framover.

Svar:

Jeg vil starte med å vise til de foreløpige tallene fra kommunene (KOSTRA) som nettopp er lagt fram av SSB. Disse viser at omdisponeringen av dyrka jord var på ca. 2 900 dekar i 2021. Dersom dette blir de endelige tallene, vil det i så fall bety at vi er under Stortingets vedtatte jordvernmål på 3 000 dekar for første gang, og på det laveste nivået på femti år. Det vil også bety en vesentlig reduksjon i omdisponeringen, særlig fra 2020 (ca. 4 700 dekar), men også fra de tre foregående årene (hhv. ca. 3 900, 3 600 og 3 800 dekar). De endelige tallene kommer i juni.

Jeg vil også peke på at kommunal- og distriktsministeren og jeg er i ferd med å sende et nytt jordvernbrev til kommunene, fylkeskommunene og statsforvalterne. I dette vil vi bl.a. presisere at jordvern skal være et overordnet hensyn i arealforvaltningen, og at kommunene må gå nøye gjennom sine arealplaner, for at vi skal kunne redusere omdisponeringen av dyrka jord mest mulig. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil «Gå kritisk gjennom konkrete nedbyggingsprosjekt for å vurdere om mengda prosjekt er foreneleg med dei fastsette jordvernmåla». Dette er et tiltak som jeg vil følge opp, og det vil kunne gi viktige informasjon til arbeidet med å nå det nasjonale omdisponeringsmålet for dyrka jord.

Vi vet imidlertid en del allerede. Gjennom de virkemidlene som ligger i plan- og bygningsloven vurderer statsforvalterne løpende alle arealplaner og nedbyggingsprosjekter som planlegges i kommunene. Ikke minst kan statsforvalterne fremme innsigelse til kommunale planer som de mener er i konflikt med det nasjonale jordvernmålet.

Virksomhetene under Samferdselsdepartementet har beregnet en forventet nedbygging av dyrket mark de neste 6 årene. Ifølge disse foreløpige beregningene vil i underkant av 6 000 dekar dyrket mark bli nedbygd, hovedsakelig til veiformål. I underkant av 4 000 dekar av dette skyldes såkalt store prosjekter, mens det resterende er mindre tiltak på vei som utbedringer, programområdetiltak, gang- sykkelveier o.l. Jeg vil skaffe meg en bedre oversikt om hvor mye dyrka jord som blir eller vil kunne bli nedbygd i disse prosjektene.

Jeg er også klar over at det er satt av mye dyrka jord til framtidig utbyggingsformål i kommuneplaner, noe som Statistisk sentralbyrå (SSB) nylig har beskrevet i rapporten «Arealreserver i kommuneplaner for bolig- og næringsbygging». Kommunene kan tilbakeføre disse områdene til landbruksformål i kommuneplanen, og statsforvalterne har en viktig oppgave med å få kommunene til å vurdere nettopp dette.

SPØRSMÅL NR. 1569

Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 23. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Mener ministeren det er forsvarlig at UDI inngår avtale om flyktningmottak med en eier som er dømt for å utnytte mennesker i en sårbar situasjon, og hvilke kontrollmekanismer er på plass for å sikre gode arbeidsvilkår for ansatte og trygghet for beboere på mottak?

BEGRUNNELSE:

Forrige uke ble det kjent at Nautnes fiskevær i Øygarden er et av stedene som skal ta imot flyktninger fra Ukraina. Det er eid av Ove Forstrønen som så sent som i februar ble dømt i lagmannsretten for utnyttelse av arbeidskraft på stedet.

Justisdepartementet har uttalt at:

«Departementet legger til grunn at det er skikkelige arbeidsforhold på mottakene med en bemanning som er egnet til å innkvartere mennesker som søker beskyttelse i Norge. Dette skal UDI også følge opp med leverandørene».

Regiondirektør Belén Birkenes i UDI uttalte torsdag forrige uke at har strenge krav til ordnede arbeidsforhold i sin konkurranse og at de

«legger til grunn at våre leverandører også overholder dette».

Arbeids- og inkluderingsministeren har også uttalt at

«jeg legger til grunn at det er skikkelige arbeidsforhold på norske mottak med en bemanning som er egnet til å innkvartere mennesker som søker beskyttelse».

Det fremstår lite betryggende at regjeringen bare legger til grunn at forholdene er ordnet og ikke sier tydelig at man ønsker å gjennomgå rutiner. Det er urovekkende

å legge til grunn ordnede arbeidsforhold når kontrakten er inngått med en person som er dømt i to instanser for brudd på arbeidsmiljøloven. Det er viktig å sikre at også mottak i en akuttstusjon har god nok kvalitet, og at både ansatte og de som skal bo på mottakene kan være trygge på at både eiere og andre involverte i mottaksdriften er kvalifiserte og egnede til å få en slik kontrakt.

Vi forventer at justisministeren gjennomgår rutinene og sender er tydelig signal om at standarden på disse mottakene skal være høy og ivareta tryggheten som flyktninger trenger.

Svar:

Kampen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er viktige områder for denne regjeringen. I Hurdalsplattformen slår vi fast at vi vil utarbeide en Norgesmodell med nasjonale seriøsitetkrav for alle offentlige anskaffelser. Vi er i gang med arbeidet med å etablere nye krav som skal styrke det seriøse arbeidslivet og bidra effektivt i kampen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Denne saken viser hvor viktig arbeidet med Norgesmodellen er.

Det operative ansvaret for drift av asylmottak er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Utlendingsdirektoratet (UDI). Dette innebærer at UDI skal lyse ut, inngå kontrakter og følge opp disse kontraktene med driftsoperatørene.

UDI stiller en rekke krav til driftsoperatørene som skal ivareta beboere og ansatte i mottak, for eksempel krav som skal forhindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping og om fremming av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Alle UDIs krav til driftsoperatørene er regulert i UDIs egne rundskriv som er tilgjengelig på UDIs nettsider.

Som del av det operative ansvaret for mottaksdrift skal UDI kontrollere at asylmottakene driftes i henhold til gjeldende avtale og regelverk, og at driftsoperatørene leverer den tjenesten de har forpliktet seg til.

UDI har også rutiner for kontraktsoppfølging, blant annet med driftsoperatørenes etterlevelse av krav til drift av innkvartering, inkludert krav til trygghet og sikkerhet for beboere, bemanning, arbeidsforhold og med etterlevelsen av arbeidsmiljøloven. UDI foretar løpende veiledning og oppfølging med avtalepartene gjennom hele kontraktsperioden.

Arbeidsmiljølovens bestemmelser regulerer arbeidsforholdene for ansatte ved asylmottak. Loven skal blant annet sikre trygge ansettelsesforhold og arbeidsmiljø. Asylmottak er å anse som tilsynsobjekter for Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynets oppgave er å føre tilsyn med at virksomheter følger de krav som er fastsatt i arbeidsmiljøloven, herunder asylmottak.

Jeg har tiltro til at UDI etterlever min forventning om å ha på plass rutiner for vurderingen av potensielle avtaleparter, og et godt system for å følge opp de leverandørene de inngår en avtale med og deres underlever-

andører. Videre legger jeg til grunn at Arbeidstilsynet og andre myndigheter som fører tilsyn med asylmottaksdriften følger opp ev. lovstridige forhold med UDI.

Når det gjelder den konkrete saken det vises til i begrunnelsen for spørsmålet har Justis- og beredskapsdepartementet vært i kontakt med UDI som har redegjort for hvordan de følger opp saken. UDI er tydelige på at de mener at det er svært uheldig at en driftsoperatør for asylmottak (HERO) har inngått en avtale med en person som er dømt for å ha utnyttet en utenlandsk arbeidstaker over en seks måneders periode. Hverken UDI eller HERO var klare over dette forholdet da de inngikk avtale om denne akuttinnkvarteringen.

UDI har til tross for den uheldige situasjonen ikke kunnet avdekke saklig grunn for å si opp kontrakten. En dom mot eiendomseieren utgjør etter UDIs vurdering ikke uten videre saklig grunn for oppsigelse av kontrakten. UDI har imidlertid fått dokumentert av HERO hvordan akuttinnkvarteringen skal driftes i avtaleperioden. UDI har bekreftet for departementet at huseieren ikke skal ha noen rolle i drift eller andre forhold knyttet til innkvarteringen. HERO har direkte arbeidsgiveransvar for alle ansatte som skal jobbe på Nautnes og har ansatt en meget kompetent mottaksleder som jobbet i det samme mottaket med Syriske flyktninger i 2015 og som UDI har full tillitt til.

UDI vil fremover følge opp i samsvar med rutiner for kontraktsoppfølging, bl.a. om leverandørenes etterlevelse av krav til drift av akuttinnkvarteringen, inkludert krav til trygghet og sikkerhet for beboere, bemanning, og ikke minst ordnede arbeidsforhold og etterlevelse av AML. UDI foretar løpende veiledning og oppfølging av den enkelte akuttinnkvartering gjennom hele kontraktsperioden.

UDI vil også foreta fysiske besøk til og både meldte og uanmeldte kontroller av den enkelte akuttinnkvartering, etter konkrete risikovurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1570**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 21. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

ME pasienter kan i dag pålegges av Nav å gjennomgå behandlingsopplegg som kan gjøre dem verre og hvor det er reist stor medisinsk tvil om en mulig effekt.

Vil statsråden endre forskriftene slik at ME-pasienter ikke pålegges å delta i behandlingsopplegg i regi av Nav som ikke er hensiktsmessig for den enkelte?

BEGRUNNELSE:

I en spørreundersøkelse gjennomført av Sintef og Fafo kommer det frem at 7 av 10 ME-pasienter ble sykere etter å ha deltatt på rehabilitering i regi av Nav. Videre kommer det frem at 9 av 10 svarte nei på spørsmålet om de følte seg mer klar for arbeidslivet etterpå.

ME er en invalidiserende sykdom. Det finnes ingen medisinsk kur, ei heller noen biomarkør som kan avgjøre om du har ME eller ikke, men det er ganske stor enighet om noen strenge kriterier som kan skille ME fra andre former for utbrenthet. Av de som oppfyller disse kriteriene så blir ca. 5 % friske igjen etter kortere eller lengre tid. Det er i Norge i dag anslagsvis mellom 10 000 og 20 000 ME-pasienter. Mange av dem er helt eller delvis sengeliggende og har svært redusert livskvalitet. Situasjonen for de fleste ME-pasientene, og deres pårørende, er at de ber om å få slippe tvangsbehandlinger som gjør dem verre. Mange har måttet gå gjennom slike opplegg for å få utbetalt videre støtte fra Nav. De møter fortsatt også hjelpere som stiller spørsmål ved om de «egentlig» er sjuke.

Svar:

For å kunne motta sykepengene og arbeidsavklaringspengene stilles det blant annet krav til å gjennomføre hensiktsmessig medisinsk behandling med sikte på komme (tilbake) i arbeid. For uføretrygd er det et vilkår at man har gjennomgått hensiktsmessig behandling for å bedre inntektsevnen. Hva slags behandling som er hensiktsmessig baseres på helsetjenestens vurdering og tilbud i forbindelse med den aktuelle sykdommen. Behandlingen skal skje på den måten og i det omfanget som passer best for den enkelte pasienten. Innholdet i kravet til behandling for rett til ytelse fra folketrygden er dynamisk og følger den medisinske utviklingen.

Jeg er kjent med at det ikke finnes noen dokumentert behandling som kurerer denne sykdommen, men det kan finnes behandlinger og strategier som blant annet kan lindre ubehagelige symptomer og bedre funksjonsnivået

på sikt. Enkelte blir friske. Gjennom et ofte langt sykdomsforløp vil det på nærmere vilkår foreligge rett til økonomiske ytelse fra folketrygden. Jeg vil understreke at det ikke er hjemmel i regelverket til å stille som vilkår for en ytelse at man gjennomgår behandlingsopplegg som ikke er hensiktsmessig for den enkelte.

Fastlegen skal lage en plan for utredning og behandling sammen med pasienten, og som hovedregel også i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Tilbudet må være tilpasset den enkelte pasientens tåleevne, og etter den siste oppdateringen av Arbeids- og velferdsetatens retningslinjer i juni 2021 har fastlegen fått et større ansvar for å vurdere nytten av ulike tiltak. Legen skal også vurdere om eventuelle tiltak kan medføre varig forverring. I den grad Arbeids- og velferdsetaten stiller krav om å gjennomgå bestemte behandlingsopplegg for å utbetale ytelse, vil dette mao. bygge på medisinske anbefalinger.

Enkelte ME-pasienter kan være for syke til å ha nytte av tiltak eller gjennomgå behandling. Dersom ro og hvile inngår i en behandleres behandlingsplan for en pasient, kan dette godkjennes som aktivitet og være en del av personens aktivitetsplan.

SPØRSMÅL NR. 1571**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 22. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Er det mulig innenfor handlingsrommet i regelverket for differensiert arbeidsgiveravgift, at bedrifter som opplever kortere perioder med økonomiske vanskeligheter kan betale arbeidsgiveravgift basert på lavere sats ut fra den sone de opprinnelig tilhører?

BEGRUNNELSE:

Bedrifter kan i kortere perioder oppleve krevende tider med negative resultat og dermed en svekkelse av egenkapital. I enkelte tilfeller kan det bety at bedriftens egenkapital, i kortere perioder, kommer under 50 % av den innbetalte selskapskapitalen. I henhold til retningslinjene for innbetaling av arbeidsgiveravgift skal selskaper som havner i økonomiske vanskeligheter betale full avgift, selv om de i utgangspunktet er i en sone med lavere avgift. Det tas hensyn til et minimumsbeløp på 500 000 kr. De fleste bedrifter forholder seg til de satsene som er satt i hver enkelt sone, og mange er nok ikke oppmerksom på at økonomiske vanskeligheter kan bety økte kostnader i form av høyere arbeidsgiveravgift. Det kan også være vanskelig å vite når 50 % av selskapskapitalen er tapt før i ettertid, siden dette er noe som i de fleste tilfeller skjer gradvis, og som kan bety krav om etterbetaling av arbeidsgiveravgift i en situasjon der selskapet er i en krevende omstillingsfase. Det er rimelig å anta at de fleste små- og mellomstore bedrifter forholder seg til de satsene som er satt i hver enkelt arbeidsgiveravgiftssone, og at de ikke nødvendigvis er oppmerksom på at de skal betale arbeidsgiveravgift basert på høy sats dersom de i en kortere periode opplever økonomiske vanskeligheter.

Svar:

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift innebærer statsstøtte etter EØS-reglene, og er godkjent av ESA etter retningslinjene for regionalstøtte. Etter disse retningslinjene er det forbud mot å gi støtte til foretak som anses å være i økonomiske vanskeligheter. En kan dermed ikke benytte redusert sats hvis foretaket anses å være i økonomiske vanskeligheter, slik dette er definert i ESAs retningslinjer.

Dette ble innført i de årlige avgiftsvedtakene etter initiativ fra Finansminister Siv Jensen fra 1. juli 2014. Det har etter dette fremgått av avgiftsvedtaket §§ 1 første ledd og 3 andre ledd, som vedtas årlig av Stortinget. Det er imidlertid adgang til å bruke redusert sats innenfor et årlig

fribeløp på kr 500 000, også for foretak som anses å være i vanskeligheter.

Når et foretak skal anses å være i økonomiske vanskeligheter, beror etter ESAs retningslinjer på objektive kriterier som tar utgangspunkt i regnskapsstørrelser. Vilårene er nærmere omtalt og forklart i Skattedirektoratets årlige melding om arbeidsgiveravgiften. Det er unntak for små og mellomstore bedrifter som har eksistert i mindre enn tre år. Det ble også vedtatt midlertidige unntak for foretak som ikke var i økonomiske vanskeligheter før pandemien, men som har kommet i økonomiske vanskeligheter som følge av pandemien.

Utgangspunktet er at vilårene for å kunne motta statsstøtte må være oppfylt på tidspunktet for tildelingen av støtten. Statsstøtte i form av redusert arbeidsgiveravgift anses tildelt ved innleveringen av a-meldingen.

For ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift skal forbudet mot å gi støtte til foretak i vanskeligheter i utgangspunktet vurderes årlig, med utgangspunkt i det sist avlagte årsregnskapet. Dette fremgår av Skattedirektoratets melding for 2022 punkt 4.5.

Det innebærer at en kan beregne arbeidsgiveravgift med redusert sats frem til det eventuelt avlegges et regnskap som viser at foretaket er i økonomiske vanskeligheter (vurdert etter retningslinjene). Det betyr at et foretak kan ha kortere perioder med økonomiske vanskeligheter innenfor et regnskapsår uten at det får betydning for muligheten til å benytte redusert sats.

Jeg nevner også at foretak som anses å være i økonomiske vanskeligheter ut fra sist avlagte regnskap, likevel kan ha adgang til å benytte en redusert sats. For å kunne benytte redusert sats i slike tilfeller, må det foreligge en mellombalanse som viser at foretaket ikke lenger oppfyller vilårene for å være et foretak i vanskeligheter.

Skatteetaten kan gi nærmere detaljer om hvordan reglene skal anvendes i praksis.

Det kan virke ulogisk at nettopp selskap som strever økonomisk er de som må betale høyere arbeidsgiveravgift. Som nevnt i svaret mitt av 18. mars 2022 på spørsmål nr. 1534 fra stortingsrepresentant Terje Hansen av 10. mars, vil jeg derfor ta opp med Europakommisjonen hvordan vilkåret om foretak i vanskeligheter bør være i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1572**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når vil statsråden tydelig kommunisere ut ulike scenarier for ankomster fra Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Vi står foran den største flyktningkrisen i Europa siden andre verdenskrig. I 2015 kom omlag en million til Europa på ett år. De siste tre ukene har over 2,7 millioner flyktet fra Ukraina. Norge må være forberedt på at det vil bli svært høye ankomster til Norge. Kommunene og andre aktører må få klare styringssignaler fra regjeringen og nasjonale myndigheter.

I Sverige opererer Migrationsverket med tre ulike scenarier for hvor mange flyktninger som kan komme fra Ukraina det første halvåret 2022. Det laveste er 27 000 personer, middelscenariotet er 76 000, og det høyeste scenariet er opp til 212 000 personer. Generaldirektør i Migrationsverket, Mikael Ribbenvik, sier i media at det høyeste scenariet er det mest sannsynlige. Slike scenarier kan gjøre det enklere for kommuner og andre aktører å for-

berede seg. Regjeringen har frem til nå ikke kommunisert til kommunene om ulike scenarier på linje med dette.

Svar:

Regjeringen har kommunisert ut et foreløpig scenario for ankomster. Anslaget tilsier ankomster til Norge på 35 000 i 2022, hvorav 30 000 fra Ukraina.

Det er etablert praksis på feltet at en egen beregningsgruppe, Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (BGU), utarbeider prognoser/scenarier. Gruppen ledes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og består for øvrig av deltakere fra bl.a. politiet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), m.fl. Jeg har nå styrket gruppen med fast deltakelse også fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samt at mitt departement gir gruppen et utvidet oppdrag framover.

BGU er i gang med å etablere scenarier for ankomst-situasjonen fremover, basert på ulike måter krigen kan utvikle seg på. Det er videre etablert direkte kontakt mellom BGU og berørte virksomheter i andre sektorer. Denne informasjonen vil gjøre det enklere for andre å forberede sitt tjenestetilbud fremover.

SPØRSMÅL NR. 1573**Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 22. mars 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Viser til forlengelsen av kompensasjonsordningen for tapte billettinntekter for persontogsselskapene. Denne ordningen forlenges på tross av at pandemirestriksjonene er avsluttet.

Hvorfor forlenges ikke kompensasjonen for tapte billettinntekter i kulturlivet tilsvarende når folk på samme måte som de reiser mindre kollektivt benytter seg mindre av kulturtilbud, og sektorene har likartede utfordringer?

BEGRUNNELSE:

Koronapandemien er offisielt over, og alle begrensninger fra regjeringen er opphevet. Vi skulle derfor tro at krisen i kulturlivet nå er over. Dessverre er ikke dette tilfelle. I nesten to år har en stor og viktig sektor vært mer eller mindre nedstengt, egenkapital er oppbrukt, utstyr er solgt og publikum sitter hjemme, enten av frykt for smitte av omikronvarianten eller fordi vanen med å bestille billetter og å gå på konsert og andre forestillinger ennå ikke er tilbake. Mange sitter også med ubrukte billetter fra utsatte arrangementer, og avventer gjenoppsetningen av disse.

Samtidig har mange utsatt prosjekter som de gjerne vil ha på veien, men det tar gjerne noen måneder å selge nok billetter til å gå med overskudd. Mange av bedriftene i lyd-, lys- og sceneteknikkbedriftene melder også om at de i svært liten grad har blitt kompensert av de ordningene vi hadde fram til restriksjonene ble fjernet og ordningene avvirket. Disse bedriftene er avgjørende for kulturbransjens mulighet til å gjenoppta aktivitet, omsetning og overskudd.

Svar:

Det stemmer at regjeringen forlenger kompensasjonsordningen for persontogselskapene frem til sommeren. Dette skyldes blant annet at togdrift har en kritisk samfunnsfunksjon, og det er da helt vesentlig å opprettholde forsvarlig drift. Hva som anses som en slik kritisk samfunnsfunksjon er ikke noe som vurderes fritt fra kompensasjonsordning til kompensasjonsordning, dette er definert av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og formelt vedtatt av Stortinget.

Når det gjelder støtteordningene for kultursektoren, så har jeg hele veien har vært opptatt av at kultursektoren skal ha gode og treffsikre hjelpetiltak så lenge pandemien varer. Det var derfor jeg gjeninnførte stimuleringsordningen, og det var derfor jeg forbedret kompensasjonsordningen for kultursektoren da innstramningene kom før jul.

Det ble satt av 300 mill. kroner til stimuleringsordningen for perioden. Siden januar har regjeringa i tillegg utdelt 374 millioner kroner til stimulering gjennom eksisterende ordninger og til institusjoner i kultursektor-

en, for å få aktiviteten i gang igjen nå som samfunnet er åpnet opp. Dette er midler som går til museer, musikk- og scenekunstinstitusjoner, artister, arrangører, underleverandører, kunstnerstipend og så videre. Midlene betales ut fortløpende til sektoren gjennom blant andre Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde, Statens kunstnerstipend og Fond for utøvende kunstnere.

Kompensasjonsordninga for arrangører og underleverandører i kultursektoren kompenserer tap knyttet til kulturarrangementer som er avlyste, stengte eller nedskalerte som følge av myndighetenes råd eller pålegg som følge av covid-19. Denne ordningen er nylig godkjent av ESA og forvaltningen av den er flyttet fra Norsk Kulturråd til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Søknadsportalen åpner om kort tid. Det er satt av 480 millioner kroner til denne ordningen.

Jeg vet at det kan være utfordrende med et publikum som ikke er helt tilbake der de var. Folk har ikke fått tilbake vanen med å bestille billetter og gå på konserter og oppsøke kulturopplevelser. Jeg oppfordrer alle til å komme seg opp fra sofaen og ut i det rike kulturtilbudet vi har, og jeg vet at kultursektoren tar flere initiativ som skal minne publikum på hva man går glipp av. Jeg er optimistisk på vegne av norsk kulturliv, og jeg tror folk gleder seg til å få oppleve kunst og kultur på høyt nivå rundt om i hele landet.

Kulturrådet og Norsk filminstitutt jobber med en omfattende gjennomgang av konsekvensene av pandemien for kultursektoren og hvordan vi skal komme ut på andre sida med et styrket kulturliv, og det er en rapport vi ser fram til.

SPØRSMÅL NR. 1574

Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 17. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva vil regjeringa gjere for å få tilbake eit reelt ettermiddagstog på Vossebanen, slik at det igjen blir mogleg å reise kollektivt til det populære friluftsområdet i Raundalen?

GRUNNGJEVING:

Raundalen i Voss herad er eit populært friluft- og hytteområde. Det er òg ein av svært få stadar på Vestlandet der det er mogleg for folk å reise med tog til eit slikt om-

råde. Mellom Voss og Myrdal er det 12 stopp, som er til for fastbuande, friluftinteresserte, næringsdrivande og hytteeigarar.

Det har alltid vore mogeleg å reise med tog fredag ettermiddag frå Bergen til desse haldeplassane i samband med helgeutfarten. Inntil nyleg gjekk det eit tog frå Bergen til Myrdal fredag klokka 16:58. Men etter at Vy la om rutetabellen rundt nyttår, går no siste tog kl. 15:29.

For dei fleste er dette framleis arbeidstid. Konsekvensen av endringa er at dei som tidlegare kunne reise

miljøvenleg og kollektivt, no er avhengige av å køyre bil. Raundalsvegen held dessutan ein dårleg standard og har fleire krevjande og til dels farlege parti. For dei som held til på Upsete, særleg Upsete Fjellstove, får dette store konsekvensar, fordi tog (eventuelt ski) er einaste farbare framkomstmiddel om vinteren.

Tidlegare reisetabell var langt betre tilpassa kvardagen til arbeidsfolk som skal ta del i helgeutfarten. Å få tilbake denne frekvensen vil gjere det enklare å leve miljøvenleg og effektivt i kvardagen for dei mange som nyttar Raundalen som utfartsområde.

Svar:

Rutejusteringa frå desember i fjor har samanheng med innføringa av fleire avgangar på Vossebanen, og er ei tilpassing til planlagde arbeidar på jernbanelinja i regi av Bane NOR. Tilbodet frå Bergen til nemnde Raundalen har samla sett vorte vesentleg betre ved at det no er ein ettermiddagsavgang kvar dag heile veka, mot tidlegare berre fredag. Returavgangane søndag er òg utvida i samband med denne ruteomlegginga. Samla sett har altså dei reisande til Raundalen fleire avgangar å velja mellom når

dei skal reisa til/frå hyttene sine, noko mange reisande set pris på. For å få den nye rutetabellen med fleire avgangar til å gå opp, måtte likevel ettermiddagsavgangen flyttast fram, slik stortingsrepresentanten beskriv, noko som då dessverre rammar dei som ikkje rekk denne avgangen.

Det har vore god dialog mellom Jernbanedirektoratet og Vy tog om tilbodsbeiringane og rutejusteringa. Vy tog har òg hatt dialog med fylkeskommunale Skyss om dette. Vy tog er no i gang med ruteplanprosessen for R23, det vil seia ruteplanar frå desember 2022. Departementet har i samband med dette fått opplyst at ettermiddagsavgangen frå Bergen mot Myrdal, der Raundalen inngår som stopp undervegs, er eit konkret tema i planprosessen fram mot fristen 11. april for å søka om ruteleie hos Bane NOR. Deretter skal Bane NOR vurdera søknaden i forhold til kapasiteten på jernbanelinja, nødvendige og planlagde arbeid og annan togtrafikk. Det er likevel viktig å påpeika at eventuelle endringar i denne ettermiddagsavgangen vil medføre endringar for reisande på andre delar av strekninga. Vy tog må derfor vega fordelane for ei gruppe reisande opp mot ulempene for ei annan.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 14. mars 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 22. mars 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Etter statsrådens vurdering, hvordan har denne endringen påvirket norsk kjøttproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Når en produsent leverer dyr til slakteri, blir verdien av dyret fastsatt ut i fra vekten av skrotten og en pris per kg som varierer ut fra kvaliteten på dyret. Kvalitetsvurderingen skal reflektere den samlede verdien av skrotten når den er utbeinet til ulike anvendelser.

Både for produsent, slakteri og forbruker er det vesentlig at kvalitetsvurderingen bygger på objektive og dokumenterte nedskjæringsresultat, slik at alle parter kan stole på at fastsatt kvalitet er korrekt og upåvirket av markeds-situasjonen og hvilken bedrift som har stått for slaktin-gen.

Fra 1996 har kjøttbransjen i Norge benyttet et felles klassifiseringssystem, EUROP – systemet. Dette benyttes

også i EU. EUROP-systemet har til hensikt å fremme kvalitet og sikre en lik og rettfærdig vurdering. EUROP-systemet er også et viktig fastpunkt i reglene for markedsregulering av kjøtt.

I 2019 ble det gjort endringer i klassifiseringen av storfe etter at de norske slakteriene tok i bruk et egenutviklet system med ny vektlegging av parameter som kjønn, rase og lengdemåling som en del av kvalitetsvurderingen.

Svar:

EUs regelverk om EUROP-systemet for klassifisering av slakt er ikke en del av EØS-avtalen. Den norske kjøttbransjen, Nortura og medlemsbedriftene i Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), har imidlertid valgt å bruke systemet som en frivillig inngått bransjestandard. Dette innebærer at norske landbruksmyndigheter ikke har ansvar for oppfølging av standarden.

Animalia er et norsk fag- og utviklingsmiljø innenfor kjøtt- og eggproduksjon. Kjernen i deres virksomhet er bransjenøytralt arbeid, og ansvaret for EUROP-systemet med bl.a. opplæring og kontroll inngår i dette arbeidet. Et eget Klassifiseringsutvalg med medlemmer fra Nortura og KLF har det overordnede faglige ansvaret, inkl. endringer av regelverket. Ut fra overnevnte har departementet innhentet informasjon fra Animalia om erfaringene med det nye klassifiseringsgrunnlaget for å kunne besvare spørsmålet.

Hensikten med å klassifisere slakt er å kunne få et anslag på slaktenes innhold av kjøtt, bein og fett. Kjøtt kan ha svært ulik verdi avhengig av hvor på slaktet det kommer fra, og dette vil klassifiseringen gi en vurdering av. Bransjens målsetting med den nye metodikken som ble tatt i bruk i 2019, med EUROP-klassifisering basert på lengdemåling for storfe, er å oppnå en objektiv klassifiseringsmetode som gir samme resultat uansett hvilket slakteri man leverer til og som ikke avhenger av en klassifiserers subjektive vurderinger. Tilleggsinformasjon om alder og kjønn for slaktene hentes fra registreringer i Husdyrregisteret.

Animalia viser til at erfaringene fra klassifisering med lengdemåling, er at det gir svært gode resultater når det gjelder å oppnå korrekt klassifisering i henhold

til EUROP-skalaen. Etter bruk av systemet i 2019 vedtok Klassifiseringsutvalget å gjennomføre mindre endringer i lengdemålingssystemet for storfe fra 6. januar 2020. Hovedprinsippene i måten man beregner klasse på ligger imidlertid fast. Endringene innebærer at man i klassifiseringen tar hensyn til kjønn på dyra, og det er fastsatt en bedre differensiering av klassifiseringen mellom de ulike storferasene. Målet med justeringene er å gi hvert slakt så riktig klasse som mulig, ut fra prinsippene i EUROP-systemet.

Ifølge informasjonen departementet har mottatt fra Animalia er det nye systemet etterprøvbart i motsetning til tidligere klassifiseringspraksis. Med bruk av den nye objektive klassifiseringsmetoden med lengdemåling av storfe får både produsenter og slakterier mye bedre dokumentasjon av klassifiseringsresultatet. Dette fordi alle bakgrunnsdata om slaktets klasse nå lagres sammen med fotografi av hver enkelt skrott. Animalia viser til at innføring av objektiv vurdering av EUROP-klasse ikke har påvirket totalvolumet av norsk storfekjøtt.

Som omtalt innledningsvis er det kjøttbransjen selv som velger system for klassifisering av kjøtt. Hvor høy avregningspris slakteriforetakene betale ut fra de ulike kvalitetene på slaktene, er opp til hver enkelt aktør i bransjen.

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Kan justisministeren redegjøre for hva øvre kostnadsramme for tomtekjøp til nytt Oslo fengsel er, samt hvordan kostnad til tomtekjøp er blitt vektet i de ulike silingsprosessene?

BEGRUNNELSE:

Tomter i Stor-Oslo er kostbart, spesielt store tomter. Flere av de seks alternativene som ble identifisert som mulig ny plassering for Oslo fengsel i det siste tomtesøket, har felles at de er relativt små. I tomtesøket ble det satt en nedre grense på bare 65 mål, slik ministeren tidligere har redegjort for, selv om dette er langt under hva som er anbefalt og vanlig. Den foretrukne løsningen på Bredtvet har på sin side en tomtekostnad på 0 kroner for staten. De første og største silingsrundene, som inkluderte svært mange

tomter i Oslo-området, hadde utelatt flere av de største ledige tomtene som er tilgjengelig – selv der hvor disse er offentlig eid. Det kan virke som staten, enten i praksis eller også eksplisitt, har operert med økonomiske grenser eller andre type økonomiske føringer i tomtesøket som kan ha vært til hinder for å finne en best mulig løsning.

Svar:

Statsbygg har gjennomført to lokaliseringstudier for å finne en egnet tomt for et nytt fengsel til erstatning for Oslo fengsel. Det har ikke vært lagt til grunn noen øvre kostnadsramme for tomtekjøp i søk etter tomtealternativer i noen av utredningene. Kostnader for tomteerverv har vært en del av en helhetsvurdering, men ikke eksplisitt vært et kriterium som har utelukket tomtealternativer.

Utvelgelseskriteriene i lokaliseringsutredningen som ble levert i januar 2022, var «tomtestørrelse» og «kjøretid». Utenfor Oslo, ble det lagt til grunn at tomtestørrelse burde være på minst 65 mål, mens noe mindre kunne aksepteres innenfor Oslo. For kjøretid, ble det lagt til grunn at denne ikke burde overstige 45 minutter fra Oslo sentrum.

Silingskriteriene var mer omfattende, og inkluderer forhold som f.eks. tilgjengelighet med offentlig transport, tomtens form (byggbarhet), muligheter for utearealer,

skjerming og innsyn, reguleringsrisiko, naturfare og grunnforhold, ervervsrisiko og kostnader ved grunnerverv.

I den samfunnsøkonomiske analysen, som ble gjennomført for de fem mest aktuelle tomtene, var tomtekostnader et element i de økonomiske beregningene. Flere av tomtene som er vurdert i den samfunnsøkonomiske analysen, er i det øvre prissjiktet i silingskriteriet «kostnader ved grunnerverv».

SPØRSMÅL NR. 1577

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 18. mars 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at en uenighet mellom to direktører ved UiB (ifølge Khrono) har resultert i en 18 måneders permisjon med full lønn tilsvarende cirka 1,6 millioner kroner (noe som skal være utover det jeg oppfatter er retningslinjer i staten og tildelingsbrev til universiteter), og er departementet blitt konsultert i denne saken i tråd med det retningslinjene?

BEGRUNNELSE:

Khrono og «sløseriombudsmannen» har skrevet om og omtalt at uenigheter mellom to direktører ved Universitetet i Bergen har resultert i at en fakultetsdirektør har fått 18 måneder med full lønn, tilsvarende cirka 1,6 millioner kroner. Etter denne perioden skal vedkommende visstnok fortsette med direktørlønn i en rådgiverstilling uten at det er avtalt konkrete arbeidsoppgaver enda.

I følge Khrono er bestemmelser om sluttvederlag regulert i Statens personalhåndbok, men der angis ikke noen satser. Når det gjelder statlige aksjeselskaper er maksimum sluttvederlag for ledere normalt 12 måneders lønn. Når det handler om konfliktsaker er det regulert i tildelingsbrevene til universitet og høyskoler. Der er det gitt fullmakter på maksimalt 300.000 kroner når det handler om forlik og avtaler om erstatning overfor ansatte. Ut over dette skal Kunnskapsdepartementet konsulteres.

Svar:

Ulike regelverk vil være relevant for universitetenes og høyskolenes personalforvaltning. Universitets- og høyskolelovens § 1-5 viser til institusjonenes faglige frihet og

ansvar, og at virksomhetene ikke kan gis pålegg eller instruksjoner om individuelle ansettelses og utnevnelser. Videre skjer institusjonenes personalforvaltning innenfor rammene av Statens personalhåndbok som blant annet inneholder bestemmelser om økonomisk kompensasjon i forbindelse med fratreden i helt spesielle situasjoner og i tilfeller hvor det er et stort behov for å nå fram til en minnelig ordning om fratredelse. I tildelingsbrevene til universitetene og høyskolene har departementet begrenset virksomhetenes økonomiske fullmakter blant annet når det gjelder å inngå forlik.

Kunnskapsdepartementet (KD) har ikke vært forelagt den aktuelle saken ved Universitetet i Bergen, og er kun kjent med saken gjennom omtale i media. Departementet forventer at institusjonene i universitets- og høyskolesektoren forholder seg til gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1578**Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at de midlene som er tiltenkt å finansiere reversering av domstolsreformen vil gå uavkortet til drift og digitalisering av domstolene, dersom det ikke blir parlamentarisk flertall for reversering av domstolsreformen?

BEGRUNNELSE:

Det fremgår av Hurdalsplattformen at regjeringen vil:

«Gjennomføre strukturen for domstolene før domstolsreforma av 2021 for å vareta borgernes rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leing, med unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalde er samde om å oppretthalde dagens struktur.»

Statsråden har gjennom media varslet at regjeringen ønsker en rask reversering av domstolsreformen, aller helst så raskt at det ble kommunisert tvil rundt om man skulle ta seg tid til å gjennomføre høring før reverseringen. Etter press fra så vel berørte fagmiljøer som justispolitisk talsperson for regjeringens foretrukne samarbeidspartnere, ble det omsider besluttet høring og høringsfristen er 26.04.22.

Det må på denne bakgrunn antas at regjeringen i den pågående budsjettkonferansen planlegger og finansier-

er en reversering av domstolsreformen i neste års statsbudsjett. Det bes derfor om en garanti fra statsråden om at de midlene som avsettes til å finansiere reverseringen av domstolsreformen vil gå uavkortet til drift og digitalisering av domstolene, dersom regjeringen ikke får flertall i Stortinget for sitt forslag om å reversere reformen.

Svar:

Forslag om å gjeninnføre domstolstrukturen fra før domstolreformen 2021 ble som kjent sendt på høring 26. januar 2022. Høringsfristen er satt til 26. april 2022. Utgiftene som vil påløpe ved å endre strukturen avhenger av hvilke endringer som gjøres i den enkelte rettskrets. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en egen sak om domstolstruktur, der jeg også vil redegjøre for de økonomiske konsekvensene som vil følge av å endre strukturen.

Driftsutgiftene i domstolene er i hovedsak utgifter til bemanning, leie av lokaler og digitalisering. Regjeringen vil sørge for at domstolene har økonomi til å kunne driftes på en god og forsvarlig måte i årene som kommer, uavhengig av domstolstruktur og organisering. Videre vil regjeringen på vanlig måte legge frem for Stortinget forslag til driftsbevilgninger til domstolene i forslag til statsbudsjettet for det enkelte år.

SPØRSMÅL NR. 1579**Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 22. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Har olje- og energiministeren planer om å gi strømstøtte til bedrifter som sliter med høye strømregninger, i lys av de støtteordningene som Europakommisjonen nå vil iverksette?

BEGRUNNELSE:

Da statsråden tilkjennegjorde at regjeringen skal forlenge strømstøtten, uttalte han at «detaljene i selv støtteordningene må vi komme tilbake til» (8. mars).

Samme dag la Europakommisjonen frem en ny energiplan, REPowerEU, med tiltak for å gjøre EU mindre avhengig av russisk gass. De planlegger bl.a. å igangsette midlertidige krisetiltak for å kompensere bedrifter som blir rammet av økninger i energikostnader i kjølvannet av

krigen i Ukraina. Det kan med andre ord åpnes for støtteordninger innenfor EU og EØS, som ellers har blitt brukt som argument mot strømstøtte til næringslivet.

Også norske bedrifter påvirkes av de skyhøye prisene. Selv om deler av industrien har fastpriskontrakter, og foreløpig skjermes, er det en rekke bedrifter som sliter. Energiprisene i Europa påvirker også norske husholdninger og næringsliv. Dersom ikke sistnevnte får støtte, risikerer vi ikke bare at folk sliter med å betale regningene sine. Folk kan også miste jobbene sine.

Svar:

De siste månedene har strømprisene vært klart høyere enn gjennomsnittet det siste tiåret. Dette rammer de aller fleste strømkunder, også i næringslivet. Flere faktorer gjør at utviklingen i strømmarkedet og andre energimarkeder er ekstraordinær, og at strømprisene dermed holder seg høye og uforutsigbare.

Vi følger situasjonen tett og vurderer løpende hvorvidt det er behov for ytterligere tiltak. En eventuell strømstøtte til næringslivet må utformes slik at den ikke kommer i strid med statsstøtteregulverket.

EU-kommisjonen har i sin meddelelse om REPowerEU blant annet varslet nye midlertidige retningslinjer («Temporary Crisis Framework») for å bøte på den alvorlige forstyrrelsen av økonomien som følge av Ukraina-krisen. Kommisjonen har nå sendt på høring et slikt forslag til midlertidige retningslinjer, som blant annet inneholder bestemmelser som utvider medlemslandenes mulighet til å støtte deler av bedrifters økte strøm- og gasskostnader som følge av Ukraina-krisen. Når det endelige rammeverket er vedtatt av Kommisjonen kan EU- og

EFTA-landene velge å ta i bruk det handlingsrommet det gir.

Spørsmålet om å kompensere næringslivet for økte kostnader bygger imidlertid på en bred vurdering, der flere hensyn er relevante. Blant annet må vi hele tiden vurdere grensene mellom bedriftenes og statens ansvar. Vi bør være forsiktede med å ta grep som flytter ansvaret for å drive for egen rekning og risiko fra bedriftene til skattebetalerne. Noen bedrifter har valgt fastprisavtaler på strøm. De har dermed akseptert å betale mer for strømmen i perioder der spotprisen er lav, som i 2019 og 2020, mot å få fordelene av å være forsikret mot fremtidig prisøkning. Dette var en mulighet som alle bedrifter hadde, men som mange valgte å ikke benytte seg av.

Næringslivet er vant til å håndtere svingninger i prisen på en rekke ulike faktorer, som råvarer, drivstoff og valuta. Bedrifter har også generelt større mulighet til å tilpasse seg midlertidige kostnadsøkninger enn private husholdninger. Jeg minner også om at det er regjeringen sitt ansvar å sørge for at fellesskapets midler benyttes på en mest mulig effektiv og rettferdig måte, slik at samfunnet får mest mulig tilbake.

På nåværende tidspunkt er situasjonen i det norske og europeiske kraftmarkedet som sagt svært uforutsigbart. Regjeringen vurderer derfor at alle alternativer fortsatt bør holdes åpne. Vi kan per i dag ikke avvise at det kan bli aktuelt å ta nye grep knyttet til strømprisene. Jeg kan forsikre representanten om at vi vil holde Stortinget oppdatert om regjeringens politikk på området, og at vi vil presentere eventuelle nye ordninger knyttet til strømprisene på en ordnet måte, etter gjeldende retningslinjer.

SPØRSMÅL NR. 1580

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 24. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I budsjettavtalen med SV ble det enighet om å bruke handlingsrommet i veinormalen til å minimere tapet av natur og matjord, og å holde utbyggingskostnader og bompenger nede. Men fremdeles planlegger Nye Veier overdimensjonerte og svært miljøfiendtlige motorveiprojekter, for eksempel E6 over Lågendeltaet og E16 Kløfta-Kongsvinger.

Vil statsråden gi et tydelig signal til Nye Veier og Statens vegvesen om å minimere tapet av natur og redusere klimagassutslipp i tråd med budsjettavtalen?

BEGRUNNELSE:

Den forrige regjeringa oppretta et eget aksjeselskap – Nye Veier – utenfor vanlige styringsregler med egne ressurser og egne styringssignaler. Dels var dette i strid med allmenne

prinsipp for god saksbehandling og planlegging. Dels var det starten på en privatisering av offentlig styring av samferdselsutviklinga i Norge.

Konsekvensene av dette har på kort sikt vært en omfattende planlegging og dels utbygging av vegprosjekt med langt større kapasitet og omfang enn vi i dag trenger – med enorme konsekvenser for miljø og arealbruk.

En forutsetning har vært et ensidig fokus å planlegge og bygge riksveger med 4 felt og 110 km/t. Gjerne uten konseptvalgutredning (KVU) med tilhørende kvalitetssikring av eksterne konsulenter (KS1). Men vanligst uten at andre reelle alternativ som 2/3 felts veg med 90 km/t eller gjenbruk av en forbedra dagens veg – 0+ - blir utreda. Vi viser her til framstående forskere fra TØI og NTNU som støtter denne vurderinga seinest på et seminar i regi av Naturvernforbundet 2. februar i år

Behovet for å se annerledes på vegutbygging stadig blir mer akutt – nå senest aktualisert av siste rapport fra FNs klimapanel. Oppgaven med å gjøre oss mindre avhengig av bil og løsninger som tvinger oss til å bruke bil, blir bare mer og mer påtrengende. Da blir Nye Veier og 4 felts motorveger med 110 km/t gårsdagens løsning. Venter en for lenge med å ta tak i disse problemstillingene, unnlater en å gripe inn i en utvikling som går i feil retning.

Svar:

I Samferdselsdepartementets tildelingsbrev til Statens vegvesen for 2022 er det vist til Stortingets vedtak, hvor regjeringen bes om å sørge for at Statens vegvesen og Nye Veier AS ved bygging av nye veier bruker handlingsrom-

met i veinormalene for å sikre at tapet av matjord og natur blir så lavt som mulig. Samferdselsdepartementet viser også at vi vil komme tilbake til Statens vegvesen om videre oppfølging av dette.

Statens vegvesen og Nye Veier AS legger allerede i dag vesentlig vekt på bærekraftsvurderinger, herunder arealbeslag, virkninger på natur og miljø samt klimavirkninger gjennom plan- og gjennomføringsprosessen av veiprosjekter. Det gjøres samfunnsøkonomiske analyser i alle veiprosjekter gjennom planprosesser etter plan- og bygningsloven. I slike analyser vurderes både prissatte og ikke prissatte konsekvenser, herunder klima og andre miljøkonsekvenser.

Jeg vil i den videre styringsdialogen med Statens vegvesen følge opp hvordan handlingsrommet i veinormalene brukes for å sikre at tapet av matjord og natur ved utbygging av veiprosjekter blir så lavt som mulig.

Nye Veier AS er et aksjeselskap underlagt aksjelovens regler. Det er styret som har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet, mens ledelsen er ansvarlig for daglig drift. Som eier av Nye Veier AS, har jeg klare forventninger til at selskapet arbeider aktivt med ansvarlig virksomhet i tråd med forventningsområdene i Eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 8 (2019-2020) Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskapning. Ansvarlig virksomhet og aktsomhetsvurderinger er et prioritert mål i Eieroppfølgingen. I Eierdialogen fremover vil jeg særskilt følge opp hvordan selskapet arbeider med slike vurderinger, for å sikre at klima- og miljøhensyn ivaretas i de ulike veiutbyggingsprosjektene.

SPØRSMÅL NR. 1581

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 23. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Som svar på spørsmål 1365 skriver statsråden at det er rom for å bygge firefelts motorveier for lave trafikkmengder, men han unnlater å nevne at det kun gjelder dersom det er samfunnsøkonomisk fornuftig.

Derfor spør jeg på nytt, vil statsråden sette en stopper for at det ikke bygges firefelts motorvei for lave trafikkmengder der det ikke er samfunnsøkonomisk fornuftig, i tråd med veinormalen?

BEGRUNNELSE:

Konsekvensutredningen for E134 Saggrenda-Elgsjø viser at 2/3-felts vei er det klart mest lønnsomme alternativet, og mye mer lønnsomt enn fire felt. Det gir også mindre ulykker, en halv milliard sparte utbyggingskostnader, mindre støy, mindre forurensning og mindre naturødeleggelser.

Bakgrunnen for spørsmålet er at det bygges svært mange overdimensjonerte motorveier i dag, stikk i strid med veinormalen. I budsjettavtalen med SV har reg-

jeringen forpliktet seg til å utnytte handlingsrommet i veinormalen til å minimere tap av natur og matjord, samt redusere klimagassutslipp, utbyggingskostnader og bompenger. I tillegg kan man ifølge veinormalen bare bygge firefelts motorvei på lite trafikkerte strekninger når det er samfunnsøkonomisk fornuftig. Dette ser vi imidlertid at brytes gang på gang. Nå lurer SV på hva statsråden har tenkt til å gjøre for å stoppe den praksisen.

Svar:

Som grunnlag for veiplanleggingen og standardvalg beregnes trafikkmengden på aktuell ny vei 20 år etter forventet åpningsår. Sammen med kunnskap om hvilket behov veien skal tjene, danner dette grunnlaget for vurderingen av standardvalg ut fra veinormalene. I N100 vei- og gateutforming er det nå gitt anledning til å vurdere både 2/3-felt og firefelt fra 6000 ÅDT i prognoseåret, men det er presisert at samfunnsøkonomiske analyser skal legges til grunn for standardvalg. Tidligere var grensen for firefeltsvei 12 000 ÅDT i prognoseåret.

Det gjøres samfunnsøkonomisk analyse for alle vei-prosjekter i kommunedelplanfasen, eller i reguleringsplanfasen dersom man går rett på regulering, noe som også er gjort for prosjektet E134 Saggrenda-Elgsjø. I en slik

analyse vurderes både prissatte og ikke prissatte konsekvenser, herunder klima og andre miljøkonsekvenser.

I dette prosjektet viste trafikkberegningene som ble utført i forbindelse med konsekvensutredningen, at ÅDT i dimensjoneringsåret ville ligge tett opp til kravet for firefelts motorvei på 12.000 ÅDT, selv uten at beregningene tok hensyn til planlagte utbedringer andre steder på E134. Det er usikkerhet knyttet til fremtidig trafikkutvikling på denne viktige øst-vest-forbindelsen, og ut fra en helhetsvurdering anbefalte Statens vegvesen derfor en løsning som er robust utfra usikkerheten knyttet til fremtidig trafikkutvikling.

Statens vegvesen har jobbet med å optimalisere prosjektet og det foreligger ikke oppdaterte beregninger av samfunnsøkonomisk lønnsomhet for en løsning med 2/3-feltsvei. Departementet har bedt om at Statens vegvesen gjøre oppdaterte beregninger før prosjektet går videre i prosessen til KS2 (ekstern kvalitetssikring). Jeg vil vurdere saken på nytt når dette arbeidet er gjennomført. Jeg vil også vise til gjennomgangen som ble varslet i mitt svar på spørsmål nr. 1365 til skriftlig besvarelse. På bakgrunn av dette arbeidet vil Samferdselsdepartementet vurdere endringer i veinormalene, som for eksempel innslagspunkt for firefeltsveier. Dette kan også få konsekvenser for standardvalg for det aktuelle prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1582

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 24. mars 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil statsråden legge fram økonomiske tiltak for Øst-Finnmark generelt, og Sør-Varanger kommune spesielt, der mange bedrifter er direkte rammet av de iverksatte sanksjonene mot Russland?

BEGRUNNELSE:

De omfattende sanksjonene mot Russland rammer også enkelte lokalsamfunn i Øst-Finnmark hardt. Store deler av omsetningen til bedrifter i grenseområdet kommer fra russiske kunder, både i verftsindustrien og handelsstanden. Et anslag gjort kort tid etter krigsutbruddet anslo at så mye som 10 prosent av arbeidsplassene i Sør-Varanger kommune stod direkte i fare. Dette tallet kan øke dersom situasjonen vedvarer, og det er per nå lite som tyder på at forholdet til Russland og den økonomiske samhan-

dlingen i nord vil normaliseres med det første. I tidligere kriser, som oljepriskrise i 2014, har staten stilt med ekstra midler til berørte kommuner og fylker for å sette i gang offentlige tiltak som kan kompensere for noe av aktivitetsfallet. I koronakrisa var begrunnelsen for støtte til bedrifter at politiske beslutninger direkte stengte ned arbeidsplasser, når sanksjonene nå gjør dette nordøst i landet vårt bør man vise samme solidariteten med de som tar en kostnad på vegne av fellesskapet. I ordinær spørretime 9.mars kunne ikke statsråden svare entydig på spørsmålet, og representanten stiller derfor spørsmålet igjen.

Svar:

Russlands krigføring i Ukraina og medfølgende sanksjoner skaper stor usikkerhet for næringslivet i Øst-Finnmark.

18. mars, samme dag som sanksjonene trådte i kraft, foreslo derfor regjeringen fire tiltak for å hjelpe på situasjonen.

Regjeringen foreslår å bruke 50 millioner kroner mer på eksisterende distriktsrettede virkemidler gjennom Innovasjon Norge og Siva. Det vil også bli åpnet for at Troms og Finnmark fylkeskommune kan bevilge midler til kommunale næringsfond i de berørte kommunene. Midlene skal også kunne gå til tiltak for kompetanseutvikling. Midlene kan raskt settes ut i live lokalt.

Regjeringen vil opprette en lånegarantiordning under Eksfin for bedrifter i Øst-Finnmark som står overfor likviditetsmangel som følge av de restriktive tiltakene. Regelverket vil ta utgangspunkt i ordningen som ble laget under pandemien, og utformes i tråd med statsstøttere-

gelverket som EU-kommisjonen har foreslått i forbindelse med Ukraina-krisen.

Videre vil regjeringen øke utlånsrammen for lavrisikolån forvaltet av Innovasjon Norge med en halv milliard kroner, fra 2,5 til 3 milliarder kroner. Den utvidede lånerammen skal rettes mot bedrifter i Øst-Finnmark, og benyttes til å delfinansiere investeringer i bygninger og driftsutstyr, herunder bl.a. fiskefartøyer.

Regjeringen vil også etablere en støtteordning for bedrifter i Øst-Finnmark som har inntektsbortfall som følge av sanksjonene mot Russland. Her må vi imidlertid ta forbehold om at det må avklares nærmere om dette er statsstøtterettslig mulig.

SPØRSMÅL NR. 1583

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 23. mars 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å sikre på kort sikt at både mindre og større kommersielle kunst og kulturaktører ikke går tapt som følge av folks endrede kulturvaner i kjølvannet av pandemien, og hvilke planer foreligger for å gjenreise og styrke kulturbransjen på lengre sikt?

BEGRUNNELSE:

På NRK radio 14.3.22 kunne man høre at veldig mange oppsøker kulturtilbud sjeldnere enn de gjorde før pandemien. Tidligere kulturbruksundersøkelser har avdekket at norske kulturvaner har vært svært stabile over svært lang tid. Grunnene til at de spurte oppsøker arrangementer og tilbud sjeldnere blir oppgitt å være nye vaner, at man har glemt hvilke tilbud som finnes, smittefare, andre prioriteter og at man oftere velger å være hjemme.

Dette er sterkt bekymringsverdig for en allerede svekket kulturbransje. Rødt har tidligere foreslått å utarbeide en plan for å styrke og gjenreise kulturbransjen på lengre sikt i tillegg til å forlenge de allerede eksisterende stimulerings- og kompensasjonsordningene, senest ved siste krisepakkebehandling, men har blitt nedstemt.

Like bekymringsfullt som den omtalte undersøkelsen Norstat har gjort for NRK, er at det, ifølge norske kulturarrangører, er de mindre aktørene og smalere uttrykkene som opplever mest nedgang i besøk. Dette vil kunne svekke mangfoldet av kulturuttrykk og i tilbudet. I tillegg er

dette aktører som allerede lever på små marginer, og som ikke tåler svingninger i markedet i samme grad som de større og mer kommersielle delene av bransjen.

Svar:

Da jeg tiltrådte som kultur- og likestillingsminister hadde forrige regjering nylig gjenåpnet samfunnet etter halvannet år med ulik grad av kontaktreducerende tiltak. På det tidspunktet erfarte deler av kultursektoren at det var krevende å trekke publikum tilbake i salene, men mange var også positivt overrasket over at billettsalget tok seg raskt opp igjen. Som følge av den nye omikronvarianten av viruset måtte regjeringen på nytt stenge ned store deler av samfunnet før jul. Denne nedstengningen rammet kultursektoren svært hardt, ettersom desember og januar er høysesong for mange bransjeaktører.

Regjeringa gjeninnførte derfor stimuleringsordningen og forbedret kompensasjonsordningen for kultursektoren da innstrammingene kom før jul. Det ble satt av 300 mill. kroner til stimuleringsordningen, og 480 mill. kroner til kompensasjonsordningen som nå er godkjent av ESA.

I tillegg har regjeringa bare siden januar delt ut 374 millioner kroner til stimulering gjennom eksisterende ordninger og til institusjoner i kultursektoren, for å få aktiviteten i sektoren i gang igjen nå som samfunnet er åpnet opp. Dette er midler som går til museer, musikk- og scenekunstinstitusjoner, artister, arrangører, underlever-

andører, kunstnerstipend og så videre, og kommer i tillegg til stimuleringsordningen for kultursektoren som nå er avsluttet. Midlene betales ut fortløpende til sektoren gjennom blant andre Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde, Statens kunstnerstipend og Fond for utøvende kunstnere.

Det har vært viktig for regjeringen å se hele verdikjeden innenfor feltet. Fra skapelsen av scenekunst – via utvikling, rigg, oppbygging og fremføring. Rekken av bidragsytere inn er lang – og omfattende, og vi har iverksatt økonomiske ordninger som skal treffe alle deler av bransjen. Derfor var det både svært viktig å likestille arrangører og underleverandører i kompensasjonsordningen og øke de økonomiske tilskuddsordningene til skaperne. - Komponister, musikktekstforfattere, artister og dramatikere er blant dem som taper penger når musikken eller verkene deres ikke framføres og offentlige steder er stengt, det tar vi på alvor.

Så er det viktig for meg å si - at den største jobben i covid-arbeidet, har vært et systematisk og strategisk arbeid for å skape en felles virkelighetsforståelse av at kultur er næringsvirksomhet. 28.000 ansatte med omsetning på godt over en halv milliard i måneden er ikke ubetydelig. Og nettopp fordi konsert- og kulturarrangører har god kunnskap om smittevern og publikumshåndtering, bestemte denne regjeringa seg for å prioritere kulturlivet da vi begynte å åpne samfunnet igjen, og ga unntak fra enmetersregelen for kulturlivet, selv om en-meters regelen gjaldt i resten av samfunnet. Det gjorde at kulturlivet kunne åpne først – fremfor å stå som sistemann i køen, som man opplever har blitt gjort de foregående to årene.

Etter at smitteverntiltaka ble opphevet 12. februar, har regjeringa med andre ord fått på plass økonomiske

hjelpetiltak som vil hjelpe de ulike delene av bransjen i en overgangsperiode. Vi er kjent med at mange i kulturbransjen har en spesielt vanskelig likviditetssituasjon, og vi stiller derfor opp med ekstra midler til sektoren for å opprettholde og stimulere til aktivitet i en overgangsperiode frem til kulturlivet kommer tilbake til normalen. Musikk- og scenekunstfeltet har hatt størst omsetningsfall som følge av pandemien, og særlig populærmusikkfeltet har blitt hardt rammet. Jeg har derfor bedt Norsk kulturråd og Fond for lyd og bilde om å særskilt ivareta populærmusikkfeltet når de fordeler stimuleringsmidler som er satt av til deres ordninger.

Kultur- og likestillingsdepartementet har gitt Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt i oppdrag å analysere pandemiens konsekvenser for kultursektoren og legge frem mulige handlingsalternativer for veien videre etter pandemien. Oppdraget innebærer å vurdere eksisterende virkemidler og foreslå nye tiltak som blir nødvendige i fortsettelsen. Det er levert flere delrapporter som Kultur- og likestillingsdepartementet har sett hen til i den løpende pandemihåndteringen. Om tregheten i billettsalget som deler av kultursektoren opplever nå skyldes en varig eller midlertidig endring i publikums vaner, eller om det kan skyldes en opphoping av arrangementer i markedet, sesongvariasjoner, vegring for langtidsplanlegging eller andre årsaker, er for tidlig å si noe sikkert om. Sluttrapporten som skal leveres av Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt i april vil utgjøre et viktig datagrunnlag når regjeringa skal vurdere tiltak som kan bidra til videreutvikling av kulturbransjen på lengre sikt, og til et nytt kulturløft som vil komme hele landet til gode.

SPØRSMÅL NR. 1584

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 24. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Nesten 100 000 barn befinner seg på institusjoner i Ukraina, melder Unicef. Over halvparten av disse barna har alvorlige funksjonshemminger. De er ekstra sårbare nå, og trenger at land med kapasitet og kompetanse sier ja til å ta imot dem. Nederland og Tyskland skal ha begynt å ta imot fra denne gruppen, som har blitt hjulpet ut av Ukraina.

Vil Norge tilby seg å ta imot noen fra denne gruppen?

BEGRUNNELSE:

Disse barna trenger hjelp nå. De trenger at Norge tar et initiativ, og ikke bare venter på felleseuropeiske løsninger. Institusjoner som jobber i Ukraina melder at Nederland og Tyskland har begynt å ta imot noen. De trenger altså ikke vente på EU. Norge bør være like proaktive i denne alvorlige situasjonen.

Disse barna er ikke bare adskilt fra familiene sine, mange av de ansatte har nå flyktet eller blitt evakuert til

andre steder. De er helt ubeskyttet under bombene, sårbare for overgrep og menneskehandel og er fullstendig prisgitt at noen griper inn og sørger for en trygg evakuering av dem.

Svar:

Barn er særlig utsatt i den krigen som nå pågår, og spesielt enslige barn. Det er også bekymringsfullt med det store antallet barn som oppholder seg på barnevernsinstitusjoner i Ukraina. I følge SOS Barnebyer pågår det en evakuering i regi av ukrainske myndigheter fra østlige regioner til fasiliteter vest i Ukraina.

UNICEF Norge har informert departementet om at ukrainske myndigheter har besluttet at barn fra institusjoner i øyeblikket ikke skal sendes ut av landet med mindre det foreligger en garanti fra mottakende lands myndigheter om at de returneres tilbake til Ukraina når krigen er over. Dersom norske myndigheter må gi en slik garanti til Ukraina er det ikke mulig for Norge å evakuere barn fra landet i henhold til barnekonvensjonen.

UNICEF viser også til at ukrainske myndigheter skal ha gitt nabolandene instruksjoner om at barn som kommer til grensen alene eller sammen med andre privatpersoner eller organisasjoner, ikke skal få bevege seg videre med mindre det er avtalt med de relevante myndighetene

i Ukraina. Vi har ikke fått en henvendelse fra ukrainske myndigheter om å hente noen av disse barna til Norge.

Bistand til enslige barn bør skje på en ordnet måte, i samarbeid med relevante FN-aktører og koordinert med europeiske partnere. På denne måten kan vi sikre god dokumentasjon og oppfølging av disse barna, for å legge til rette for familiegjenforening og unngå menneskehandel.

Regjeringen bidrar med omfordeling av flyktninger innenfor et europeisk samarbeid. Regjeringen har besluttet å hente inntil 5250 ukrainske flyktninger til Norge. Blant dem er det sårbare pasienter. Moldova har anmodet om hjelp, og Norge har svart med å ta imot et tilsvarende antall som Tyskland og Frankrike. Moldova er per nå det eneste landet som har bedt om bistand til overføring av flyktninger. Det som er viktig for regjeringen er at den bistanden vi gir fra norsk side skjer på en ordnet måte, gjennom koordinerte initiativ. Dette gjelder enten vi gir humanitær hjelp, eller bidrar til avlastning med omfordeling av flyktninger. På den måten kan vi hjelpe flest mulig, på best måte.

Avslutningsvis vil jeg understreke at vi skal ta godt imot og godt vare på de barna som kommer til Norge, enten de kommer alene eller sammen med omsorgspersoner.

SPØRSMÅL NR. 1585

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 18. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det blir nå dyrere å kjøre gjennom bomringen i Oslo som en følge av finansieringsbehov for de store kollektivprosjektene i Oslo.

Vil regjeringen stille opp for Oslo og andre store byer med svært kostbare kollektivinvesteringer og øke statens andel slik at en unngår unødvendig høye bompenger framover?

BEGRUNNELSE:

I Oslopakke 3-forhandlingene, der også staten er en part, er det nå enighet om økte bompenger i Oslo for å kunne finansiere og redde framtida til avgjørende kollektivinvesteringer i Oslo. Det er snakk om prosjekter som Fornebu-banen, nytt signalanlegg på T-banen, nødvendig ved-

likehold og ny stasjon på Majorstua. Men dette er jo bare noen av de nødvendige kollektivinvesteringene framover. Fortsatt er det et stort etterslep på kollektivinvesteringer i Groruddalen, der det bor 140 000 mennesker, og biltrafikken i Oslo er fortsatt for høy.

Svar:

Jeg er kjent med at det nå pågår lokale forhandlinger om en revisjon av Oslopakke 3, og at det diskuteres økte bompenger. Jeg er videre kjent med at dagens takstsystem i Oslopakke 3 ligger under den gjennomsnittstaksten som ble lagt til grunn ved Stortingets behandling av saken i 2017 og 2018.

Gjennom den inngåtte byvekstavtalen, og tilleggssavtalen, med Oslo og Viken, stiller staten opp med store

midler til Osloområdet, over 23 mrd. kr i perioden fram til 2029. Hovedtyngden av disse midlene går til prosjekt og tiltak innenfor lokal kollektivtransport, noe som egentlig er et fylkeskommunalt ansvarsområde.

Også i de øvrige tre større byområdene der det er inngått byvekstavtaler, bidrar staten med store midler til lokal kollektivtransport, og innenfor fylkeskommunalt ansvarsområde.

Regjeringen har i sin politiske plattform også lagt til grunn at det statlige bidraget til de såkalte 50/50-prosjektene i de fire største byområdene skal økes til 70 pst. Det

arbeides nå med å se nærmere på innrettingen av et slikt økt tilskudd.

Gjennom pandemien har staten også dekket hele nettotapet i den fylkeskommunale kollektivtransporten - inkl. fylkesveiferjer og skoleskyss - som i all hovedsak har oppstått pga. smitteverntiltak. Disse smitteverntiltakene har ført til færre reisende og derav lavere billettinntekter. I 2019 utgjorde billettinntektene på fylkeskommunal buss, båt og sporvei 7,58 mrd. kr. I hvert av årene 2020 og 2021 har staten utbetalt om lag 3,9 mrd. kr for å dekke tapet i billettinntekter.

SPØRSMÅL NR. 1586

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. mars 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å få vurdert om en gjenåpning av FM-nettet styrker vår sivile beredskap, og vil en slik vurdering være en del av mandatet til totalberedskapskommisjonen?

BEGRUNNELSE:

Det riksdekkende norske FM-nettet ble slukket i desember 2017, og det er i dag kun deler av landet som har lokalt operativt FM-nett.

Det er på bakgrunn av det endrede situasjonsbildet i Europa og den betydningen det har for sikkerhetssituasjonen i våre nærområder, grunn til å se på vår nasjonale beredskap for krigs- og krisesituasjoner. Det å ha beredskap for kommunikasjon mellom relevante aktører i en slik situasjon er en vesentlig del av en slik beredskapsvurdering.

Det er på denne bakgrunn ønskelig å få vite om statsråden vil ta initiativ til å få vurdert om en gjenåpning av FM-nettet styrker vår sivile beredskap, ved at vi da får en kommunikasjonsplattform som er uavhengig av det ordinære mobilnettet.

Svar:

Omleggingen fra analog til digital radio har strukket seg over mange år og er blant annet forankret i to stortingsmeldinger og Stortingets behandling av disse. I forkant av slukkingen av riksdekkende FM-sendinger i 2017 ble det foretatt grundige vurderinger både av DAB-nettets be-

folkningsdekning og beredskapsmessige konsekvenser av å slukke riksdekkende FM-sendinger. Daværende justis- og beredskapsminister redegjorde om disse spørsmålene i Stortinget i desember 2016. Han viste til at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) vinteren 2015 konkluderte med at NRKs DAB-nett, regionblokken, hadde en befolkningsdekning på 99,5 pst. per januar 2015. Høsten 2016 ba Kulturdepartementet Nkom om en ny dekningsberegning etter at NRK hadde bekostet ytterligere 128 DAB-sendere i sitt nett. Nkoms nye tall viste at befolkningsdekningen i NRKs DAB-nett var på 99,7 prosent, altså minst like god som FM-nettets dekning på om lag 98,6 prosent i FM stereo og 99,6 prosent i FM mono. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) utarbeidet i 2016 en rapport med en beredskapsmessig vurdering av overgangen til DAB for Justis- og beredskapsdepartementet. DSBs konklusjon var at det norske DAB-nettet ville være teknisk mer robust enn dagens FM-nett primært fordi hver sender mates separat. DSBs konklusjon var at de beredskapsmessige konsekvensene av slukking var usikre, men sannsynligvis små.

Etter slukkingen i 2017 ble det riksdekkende FM-nettet skrudd av og tatt fra hverandre. De beste FM-senderne ble demontert og sendt til etterbruk i Malawi i Afrika som del av et samarbeid mellom distribusjonsselskapet Norkring og hjelpeorganisasjonen Plan International. Norkring forklarte i den forbindelse at dersom man vil reversere beslutningen om å slukke FM-sendingene, må FM-nettet bygges på nytt. Det må gjøres reinstallasjoner og omfattende arbeid, da utstyr er fjernet og demontert. Det finnes ikke en av-og-på-knapp.

Lokalradioer som sender på FM har fått forlenget sine konsesjoner til utløpet av 2026. Antall FM-apparater og bruken av FM er imidlertid synkende. I følge Radioundersøkelsen 2022 fra analysebyrået Kantar har 93 prosent av husstandene minst én type DAB-apparat, mens 99 prosent av de daglige radiolytterne benytter minst en digital plattform. 87 prosent av de daglige lytterne lytter via DAB. 12 prosent lytter via FM. Kun én prosent lytter kun via FM. Min vurdering er at det vil være lite hensiktsmessig å investere betydelige beløp i en distribusjonsplattform som brukes av stadig færre, når vi allerede har bygget ut et DAB-nett som ifølge Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er teknisk mer robust enn FM-nettet.

God samfunnssikkerhet og beredskap forutsetter samhandling og koordinering mellom beredskapsak-

tører. Ressursene må utnyttes best mulig. Jeg henviser her til at regjeringen har oppnevnt en Totalberedskapskommisjon. Kommisjonen skal gi en prinsipiell vurdering av styrker og svakheter ved dagens beredskapssystemer. Den skal vurdere og fremme forslag til hvordan samfunnets samlede ressurser kan og bør innrettes for å videreutvikle samfunnssikkerhet og beredskap, og sikre best mulig samlet utnyttelse av beredskapsressursene. Kommisjonen skal gi tydelige og konkrete anbefalinger om hva som bør prioriteres i arbeidet med beredskap fremover. Det er derfor opp til kommisjonen, med utgangspunkt i mandatet, å gjøre den endelige vurderingen av hvordan eventuelt FM-nettet skal vektlegges i kommisjonens vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1587

Innlevert 15. mars 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 28. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at helsetjenestene gjør det de kan for å sikre forsvarlige helsetjenester under konflikt og sørge for at Helsetilsynet har nødvendig kontakt med partene for å sikre at vurderingen av om det foreligger fare for liv- og helse bygger på et korrekt faktagrunnlag?

BEGRUNNELSE:

I helsesektoren er veien kort mellom streik og tvungen lønnsnemnd. Regjeringen har det overordnede ansvaret for at spesialisthelsetjenesten er forsvarlig. Samme krav gjelder for kommunene etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og kravet gjelder også under streik. Helse- og omsorgsdepartementet bekreftet i to brev av 28. og 29. mai 2010 at virksomhetene er forpliktet til å søke dispensasjon for å unngå at det oppstår fare for liv og helse under streiken for å oppfylle det lovfestede forsvarlighetskravet.

I sitt svar på spørsmål fra Kirsti Bergstø slår arbeids- og inkluderingsministeren fast at Helsetilsynet skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig og at virksomhetene har gjort det de kan for å sikre pasienter og brukere forsvarlige helsetjenester.

Under Høyre regjeringen valgte Helse- og omsorgsdepartementet ikke å påse at arbeidsgiverne gjorde det de kunne for å unngå at det oppstod fare for liv og helse.

Dette på tross av at kravet til forsvarlighet forble uendret av Stortinget. Helsetilsynet sier også i brev av 14.02.2014 til helse- og omsorgsdepartementet at de har sluttet å kontakte partene fordi Helsetilsynet «har hatt en gjennomgang av tidligere praksis med å ha til dels tett kontakt og dialog med partene om gjennomføringen av konflikten, og kommet til at en slik praksis ikke er forenlig med tilsynsrollen og – mandat, og derfor ikke hensiktsmessig». Konsekvensen var at Helsetilsynets råd om at det var fare for liv og helse ikke bygget på et forsvarlig grunnlag, herunder at det ikke ble stilt krav til at helseforetakene hadde gjort det de kunne for å sikre pasienter og brukere. Det er dette rådet som danner grunnlaget for lønnsnemndsinngrepet. Skal et så alvorlig inngrep som tvungen lønnsnemnd kunne forsvares, må grunnlaget for å gripe inn i tvisten være betryggende. Det innebærer at Helse- og omsorgsdepartementet må sørge for at helsetjenestene også gjør det som er nødvendig for å drive forsvarlig under streiken slik brevene fra 2010 gir uttrykk for og sørge for at Helsetilsynet kontakter partene for å forvise seg at faktagrunnlaget de har fått seg forelagt er riktig før rådet til Arbeids- og inkluderingsministeren gis slik praksis var frem til 2014.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at det er Arbeids- og inkluderingsministeren som varsler partene om at ministeren

vil foreslå at regjeringen beslutter bruk av tvungen lønnsnemnd i en pågående arbeidskonflikt. Dersom begrunnelsen for bruk av tvungen lønnsnemnd er fare for liv og helse, vil dette være basert på en faglig vurdering fra Statens helsetilsyn.

Videre vil jeg peke på at selv om spørsmålet er knyttet opp til helseforetakene, vil spørsmålet om en konflikt medfører fare for liv og helse også kunne oppstå i en rekke andre tilfeller. En streik i energisektoren vil f.eks. kunne medføre fare for liv og helse for personer som er avhengig av helsetjenester i hjemmet slik som pustemaskiner. En transportstreik vil kunne medføre problemer med transport av medisiner. En streik på ferger vil kunne innebære at ambulanser ikke kan komme ut på øyer. For noen år siden ble en streik i vaskeriene stoppet fordi det ikke lenger kunne leveres sterilt tøy til operasjonsstuene.

Statens helsetilsyn er underlagt mitt departement, men Helsetilsynet er i denne typen medisinskfaglige vurderinger uavhengig av departementet. Dette gjelder både under en arbeidskonflikt og i forbindelse med andre tilsyn som Statens helsetilsyn gjennomfører. I sine vurderinger skal Helsetilsynet innhente de opplysninger som de mener er nødvendig for å kunne foreta en best mulig vurdering. Rent praktisk oppretter Statens helsetilsyn kontakt med den enkelte statsforvalter, som igjen oppretter kontakt med den enkelte virksomhet. Statsforvalteren, som ofte har lokalkunnskap, vil innhente informasjon og foreta en første vurdering. Statens helsetilsyn har i sin kommunikasjon med statsforvalterne fokus på å forstå hvilke konsekvenser streiken medfører for helse- og omsorgstjenesten og om det er, eller

kan oppstå, fare for liv og helse som en konsekvens av arbeidskonflikten. Det etterspørres også hvilke kompensierende tiltak som iverksettes for å redusere konsekvensene for tredjepart (pasient/brukere). En virksomhet har naturligvis også under en arbeidskonflikt ansvar for å tilby forsvarlige tjenester og oppfylle forpliktelser de har etter lov og inngåtte avtaler.

Både i tilsynssaker og i vurderinger i forbindelse med en arbeidskonflikt, følger Helsetilsynet ansvarsprinsippet slik det er regulert i lovgivningen. Det følger av Lov om spesialisthelsetjenesten § 2-2 at helsetjenesten skal være forsvarlig, og av samme lovs § 3-9 at det skal være en ansvarlig leder på alle nivå. Det følger altså av lovgivningen at det er virksomhetene i helse- og omsorgstjenesten som er pålagt ansvar for å yte forsvarlige tjenester. Det samme ansvaret har naturlig nok ikke fagorganisasjonene. Det er i tråd med dette prinsippet at Statens helsetilsyn innhenter nødvendig informasjon fra den/de medisinskfaglige ansvarlige for å kunne vurdere den aktuelle situasjonen. I virksomheter i helsetjenesten vil det bli foretatt en medisinskfaglig vurdering, og den som foretar en slik vurdering er ikke nødvendigvis den som innehar arbeidsgiverrollen.

Det er viktig å understreke Statens helsetilsyn sin uavhengige rolle i sitt arbeid. En større involvering fra

Statens helsetilsyn sin side i konflikten, slik det ble praktisert tidligere, vil kunne innebære at det stilles spørsmål rundt denne uavhengigheten. Det vil alltid være partene i en arbeidskonflikt som er ansvarlig for gjennomføringen av en arbeidskonflikt. Jeg mener derfor at den vurdering som Statens helsetilsyn gjorde i 2014 om sin rolle under en arbeidskonflikt, fremdeles bør legges til grunn.

Jeg vil også peke på at en forventning om at Statens helsetilsyn i større grad skal involvere ulike tillitsvalgte i en slik prosess, vil kunne reise en rekke utfordrende spørsmål. Det overordnede vil være at en slik involvering vil kunne oppfattes å endre på ansvarsprinsippet. En full kontradiksjon vil nødvendigvis ta noe tid, og situasjoner som innebærer fare for liv og helse kan oppstå på kort varsel. Videre vil ikke nødvendigvis de yrkesgruppene som er involvert i en pågående konflikt, ha den nødvendige medisinskfaglige kunnskapen til å vurdere om en situasjon vil medføre fare for liv og helse. Som tidligere nevnt er det ikke bare i helsesektoren at det kan oppstå situasjoner som medfører fare for liv og helse. Jeg kan ikke se at det er hensiktsmessig å ha ulike regler avhengig av hvilke yrkesgrupper som er i en pågående konflikt, eller ha ulike regler for Helsetilsynet sitt arbeid avhengig av om de foretar vurderinger i eller utenfor en pågående arbeidskonflikt. En slik involvering vil også kunne utfordre den lovbestemte taushetsplikten. Det er eksempler på at en vurdering av liv og helse har vært knyttet opp til enkelt-pasienter eller et mindre antall pasienter, og taushetsplikten vil da kunne være til hinder for at organisasjonene skal kunne få den nødvendige informasjon.

Jeg finner det mer naturlig at det er partene selv som inngår avtaler om involvering av de tillitsvalgte, før informasjon gis til tilsynsmyndigheten. Det vil i tillegg være slik at i de fleste tariffavtaler vil det være mulighet til å inngå forhåndsavtaler som skal sikre forsvarlig drift under en arbeidskonflikt. Dette gjøres bl.a. ved eventuelle konflikter på flyplasser, hvor det f.eks. sikres tårntjeneste slik at ambulansfly kan opprettholde sin beredskap. Dette er også et mulighetsrom som bør brukes.

SPØRSMÅL NR. 1588**Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 24. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram ei detaljert oversikt over status for regulering, planlegging, og detaljplanlegging av dei ulike utbetningspunktene for heile E-136 frå Moa i Ålesund til Bjorli?

GRUNNGJEVING:

E-136 Romsdalen er betegna som eksportvegen i Møre og Romsdal, og har vore vegprosjekt nr 1 i fylket i lang tid. Statens vegvesen har i snart 30-40 år holde på med planlegging eller rettare sagt mangel på planlegging. Statens vegvesen har åpenbart trenert planlegging av E-136, og dei siste 10 åra brukt sine planleggingsressursar på Møreaksen, ein omveg som omlag 80 % av innbyggjarane her i fylket ikkje vil ha. Det er svært mange flaskehalsar i E-136, heilt frå Ålesund og til innlandet grense.

I strekninga Ålesund til Tresfjordbrua har Statens vegvesen stort sett lagt vekk planlegging av strekning, og har kun fokusert på fjordkryssinga over Romsdalsfjorden.

Frå Tresfjordbrua er det svært mange områder som må utbetrast, dette er:

Måndalen, Innfjorden, Hjelviktunellen, Veblungsnes, Flatmark-Monge-Marstein, Skiri bru og krabbefelt opp Brustugelia. Sansynleg også andre områder. Det siste området i Brustugelia er det einaste ein veit er planlagt.

Med bakgrunn i Statens vegvesen sin trenering og nedprioritering over mange år av E-136 Romsdalen, vart dette vegområdet ført over til Nye vegar as sin portefølgje.

Mange er bekymra over framdrifta i prosjektet, men det kan saktens ikkje gå verre enn det som vi har opplevd med Statens vegvesen sine manglande evner og vilje til å gjere noko med Møre og Romsdal sin viktigaste veg.

Svar:

E136 går frå Ålesund sentrum til Dombås.

Strekninga frå Ålesund til Bjorli kan delast inn i 4 delstrekningar. Ålesund til Breivika, Breivika-Remmem (ved Tresfjordbrua/Vestnes), Remmem-Veblungsnes (ved Åndalsnes) og Veblungsnes-Stuguflåten (ved Bjorli). Frå Åndalsnes til Bjorli har Nye Veier overtatt ansvaret for utbygginga.

Ålesund-Breivika

Ein del av bypakke Ålesund. Det føreligg godkjent reguleringsplan for Lerstad-Breivika (Lerstadtunnelen med to tunnellop) frå 2014. Forberedande entreprise er starta opp på Lerstad med skogrydding og forskjeringsarbeid.

Det pågår endring av reguleringsplan i austenden av Lerstadtunnelen for å redusere kostnadene. Statens vegvesen forventar godkjent reguleringsplan seint på hausten 2022.

Breivika-Remmem

Denne delstrekninga er felles med E39, og planlegginga blir gjennomført som ein del av Møreaksen (Molde-Ålesund). Fjellovergangen Ørskogfjellet ligg på strekninga. Reguleringsplanen for delstrekninga Vik-Ørskogfjellet har vore ute på høyring og offentleg ettersyn med høyringsfrist 15. februar 2022. Reguleringsplan for forbikøyringsfelt (krabbefelt) på sørsida av Ørskogfjellet blei godkjent i 2018. Anleggsarbeidet er no i sluttfasen, og vil bli fullført i løpet av sommaren 2022. På grunn av mykje snø har anleggsarbeidet hatt stopp i vinter.

Remmem-Veblungsnes

På strekninga er det per no definert fem flaskehalsar inkludert nødvendige utbetningar for modulvogntog. Frå aust til vest er desse flaskehalsane Innfjorden, Måndalen (Vollabukta og Måna bru), Hjelviktunnelen og Gjermundnesåsen (også omtalt som Førneset og Tante Klaras Kro). Det er ikkje i gang eller planlagt reguleringsarbeid på denne strekninga.

Veblungsnes-Stuguflåten

Som ein del av porteføljeutvidinga i Nasjonal transportplan 2022-2033 vart ansvaret for E136 Dombås-Vestnes overført til Nye Veier. Selskapet har nyleg overteke plangrunnlaget frå Statens vegvesen. Nye Veier har i parallell med overtaking av grunnlaget frå Statens vegvesen starta arbeid med å førebu vidare reguleringsplanlegging og førebuing for fleire prosjekt på strekninga.

Det er dialog med Rauma kommune om utvikling av prosjekta på strekninga. To prosjekt er prioriterte og oppbemanna for vidare arbeid med reguleringsplanlegginga. Dette gjeld strekninga Flatmark-Monge-Marstein med jernbaneundergangen på Skiri, og prosjektet på Veblungsnes. Samstundes er Nye Veier i gang med å vurdere og kvalitetssikre regulert løysing i Brustuglia. Nye Veier har hatt fleire møte og synfaringar med lokale styresmakter på strekninga.

Nye Veier gjer som ein del av sitt førebuingarbeid vurderingar på heile strekninga for å kartleggja kvar utfordringane er størst og kvar det er størst moglegheit for å få mest framkome og trafikktryggleik for pengane. Selskapet vektlegg god dialog og samarbeid med lokale og regionale styresmakter og interessentar i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1589**Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 23. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har samferdselsministeren tenkt å sjå på ordninga med ansvarsfordelinga på vegnettet i landet, mellom kommune, fylke og stat (Dette for at til dømes fartsgrense og avkøyrslar på fylkesveg vert fylket sitt eige ansvar å handheve, med bakgrunn i at fylka no har rikeleg med komtanse på dette)?

GRUNNGJEVING:

Statens vegvesen har i dag ansvaret for vegtrafikklova og frartsgrensefastsetjing på alle vegar, både kommune, fylke, og riksvegar.

Dei gamle riksvegane vart ført over til fylka i 2010, og seinare for nokre år sidan var sams vegadministrasjon mellom Statens vegvesen og Fylka oppheva, og store delar av dei ansatte i Statens vegvesen overført til fylka.

Det er store utfordringar i fylka med tanke på at dei eig, driv og prioriterar, og finansierar sine eigne vegar, medan enkelte viktige ansvarsområder ikkje er råd å handheve.

Det er Fylka sine vegadministrasjonar som har den daglige drifta og oversikta over sine vegstrekingar og samtidig tett samarbeid med kommunane. Det same gjelder ansvaret og handhevinga av søknadar og reguleringa av av- og påkjørslar til fylkesvegane.

Fylka har dei heile og fulle ansvaret for trafikktryggingstiltak på fylkesvegane, men manglar i verktøyskuffa ansvaret for fartsgrenser.

Det verkar lite gjennomtenkt og lite hensiktsmessig at ikkje dei viktigaste ansvarsområda faktisk ligg til vegeigar. Mykje kan tyde på at her er ein del ansvar som "henger igjen" og som ein gløynde å føre over til fylka når resten av ansvaret vart ført over frå staten til fylka.

I resten av vår forvaltning mellom kommunar, fylke, og stat, har ein lagt stor vekt på å delger ansvare lågast mulig. Såleis burde det ver klokt at også fartsgrensefastsetjing kunne ligge til fylkeskommunane for fylkeveg, og kommunane for kommunevegar.

Berre i Møre og Romsdal fekk fylkeskommunen tilført 133 stillingar frå Statens vegvesen, noko som betyr at ein vesentleg del av Statens vegvesen sin tidlegare kompetanse no ligg i fylket. Dette burde tilseie at det no var mest logisk at alle relevante ansvarsområder vart tillagt fylka, og at ikkje unaturlege områder ligg igjen i Statens vegvesen.

Svar:

I Prop. 79 L (2018-2019) vart det lagt fram forslag til lovendringar som følgje av overføring av fylkesvegadministrasjonen. Her var det mellom anna uttalt at det ikkje vart lagt opp til materielle endringar knytte til tildeling av myndigheit etter vegtrafikklova. Å ikkje overføre myndigheit etter vegtrafikklova på dåverande tidspunkt var difor eit bevisst val, og ikkje noko som vart gløymt.

Fleire fylke har i sine høyringsinnspel til nemnde proposisjon tatt opp spørsmål om skiltmyndigheit med ønske om eit heilskapleg ansvar for oppgåver knytt til eige vegnett. På bakgrunn av dette og eit ønske om å løyse eventuelle praktiske behov for fylkeskommunane, såg Samferdselsdepartementet at det òg er behov for å gjennomgå regelverket om skiltmyndigheit. I august 2020 bad departementet difor Statens vegvesen om å vurdere endringar i regelverket om skiltmyndigheit i samband med opphøyr av sams vegadministrasjon.

I april 2021 vart det frå Statens vegvesen levert vurderingar og anbefalingar, mellom anna om myndigheit for fartsgrenser. Ei oppsummering er at noko av skiltmyndigheita bør overførast, medan andre delar ikkje bør overførast. Overføringa kan uansett ikkje gjerast før det er gjort ein gjennomgang av regelverket i forskrifter, normalar og rettleiingar m.m.

Vi meinte at anbefalingane frå Statens vegvesen om overføring av kategoriar av skiltmyndigheit til fylkeskommunane var fornuftige, og bad i januar 2022 Statens vegvesen jobbe vidare med saka i tråd med anbefalingane. I dette arbeidet har eg bedt Statens vegvesen vere i dialog med fylkeskommunane og andre aktørar som dette temaet vedkjem. Eg er kjent med at denne dialogen er starta. Statens vegvesen skal skissere ein plan for vidare framdrift i arbeidet innan 1. april 2022.

SPØRSMÅL NR. 1590**Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 23. mars 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

For å sikre god ressursutnyttelse og løsninger som er relevante for institusjonene i arkiv, bibliotek og museum, er det viktig at arbeidsdelingen er tydelig og at det sikres medvirkning fra sektoren.

Finnes det et felles målbilde og en tydelig arbeidsdeling for satsingene på digitalisering og nasjonale fellesløsninger for bevaring av og tilgang til digitale arkiv, og hvilke deler av kulturarven i henholdsvis arkiv, bibliotek og museum er det tenkt at Nasjonalbiblioteket skal digitalisere innenfor rammen av bevilgningen?

BEGRUNNELSE:

Det har siden 2020 vært bevilget store ressurser til digitaliseringsatsinger for arkiv-, bibliotek- og museumssektorene. Nasjonalbibliotekets er styrket med en løpende bevilgning på 87 millioner til digitalisering av kulturarven i arkiv, bibliotek og museum. Arbeidet skal foregå ved Nasjonalbibliotekets Senter for kulturarvsdigitalisering i Mo i Rana. I tillegg er det bevilget 35 millioner årlig til Arkivverket i fire år til utvikling av nasjonale fellesløsninger for bevaring av og tilgang til digitale arkiv.

Jeg registrerer en viss uro i sektorene for om disse satsingene er godt nok koordinert. Det pekes blant annet på at det mangler et overordnet målbilde som kan tydeliggjøre arbeidsdeling og hindre overlappende og konkurrerende løsninger. Høyre er engasjert i at en skal ha god bevaring og tilgjengelighet til arkiver uansett hvor i landet en bor.

Slik jeg oppfatter det, skal Digitalarkivet nå være den sentrale infrastrukturen for lagring og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale, uavhengig av originalformat og uavhengig av hvilken institusjonstype som forvalter materialet, altså på tvers av arkiv, bibliotek og museum.

Nasjonalbiblioteket er en leverandør av skanningstjenester for arkivmateriale som senere skal lagres og gjøres tilgjengelig i Digitalarkivet. Arkiv skal slik vi ser det som prinsipp håndteres i Digitalarkivet, uavhengig av hvem som har stått for skanningen, og uavhengig av om originalmaterialet befinner seg i arkiv, bibliotek og museum.

Det vil også være nyttig å vite om hva som er planene fra 2022. Hvilke typer arkivmateriale kan arkivinstitusjoner regne med å få skannet som følge av bevilgningen til Nasjonalbiblioteket?

På sine nettsider slår Nasjonalbiblioteket fast at de digitaliserer «Norges kulturarv – papirmateriale, fotografi, film og lydopptak – fra arkiv, bibliotek og museum over

hele landet». Høyre er av den oppfatning at også kommunalt og regionalt historisk og papirbasert arkivmateriale med kulturhistorisk verdi bør omfattes av satsingen, og dette lå til grunn for Stortingets omfattende bevilgning. Om man ikke inkluderer dette, vil vesentlige deler av kulturarven være utelatt. Det er avgjørende for planlegging, både i Nasjonalbiblioteket og i sektoren ellers, å få avklart hva satsingen omfatter.

Svar:

Stortinget og regjeringen har gitt Nasjonalbiblioteket i oppdrag å digitalisere norsk kulturarv, samt å bidra til bevaring og tilgjengeliggjøring av kulturarven for det norske folk. Digitaliseringen foregår i Nasjonalbibliotekets digitaliseringsanlegg i Mo i Rana.

I 2020 ble Nasjonalbibliotekets budsjett økt med 87 millioner kroner for å utvide kapasiteten ved digitaliseringsanlegget i Mo i Rana. Kulturdepartementet ga samtidig Nasjonalbiblioteket i oppdrag å tilby digitalisering av kulturarvmateriale fra arkiv, bibliotek og museum, det vil si hele ABM-feltet. Materialet som skal digitaliseres omfatter både papir, foto, film og lydopptak. Dette er materiale som befinner seg i mange hundre institusjoner over hele landet, og arbeidet kommer til å pågå i flere tiår framover.

For å utføre digitaliseringsoppdraget har Nasjonalbiblioteket utarbeidet en digitaliseringsplan. Det overordnede målet for planen er å digitalisere hele den dokumentbaserte kulturarven, og for at dette skal kunne oppnås er det avgjørende at Nasjonalbiblioteket kan prioritere for raskest mulig gjennomstrømming og gjennomføring. Planen legger opp til at materiale som står i fare for å forvitne skal prioriteres først. Dette gjelder særlig materiale på det audiovisuelle området. Nasjonalbiblioteket utarbeider digitaliseringsløyper for alle medie- og materialtyper som omfattes av oppdraget. Digitaliseringen er i gang for alle materialtyper.

Videre har Nasjonalbiblioteket opprettet et senter for kulturarvdigitalisering som skal sørge for god kontakt og dialog mellom Nasjonalbiblioteket og AMB-institusjoner. Senteret skal sørge for at kapasiteten brukes slik at digitaliseringstakten øker både for Nasjonalbibliotekets egne samlinger og for materiale som befinner seg i institusjonene. I løpet av det siste året har senteret hatt kontakt med om lag 100 institusjoner landet over. Nasjonalbiblioteket har også oppnevnt et rådgivende utvalg for kulturarvdigitalisering. Rådet består av representanter fra

institusjoner som er i målgruppen for å få samlinger digitalisert av Nasjonalbiblioteket.

Nasjonalbiblioteket er i god dialog med museumssektoren og har satt i gang flere piloter for digitalisering av museenes todimensjonale materiale, i hovedsak fotosamlinger. Det er også en prosess mellom Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og Norsk kulturråd for å legge til rette for at datasystemene til og fra museene vil samspille på en måte som gir god flyt av materiale, både med tanke på digitalisering og for langtidslagring.

Ansvarsfordelingen mellom Nasjonalbiblioteket og Arkivverket ble tydeliggjort av Kulturdepartementet under forrige regjering. Ansvarsfordelingen innebærer at Arkivverket utvikler digitalarkivet, som blir en løsning for å motta, bevare og tilgjengeliggjøre arkivinformasjon fra stat, kommune og privat sektor samlet. Løsningen skal romme papir, foto, lyd, film og digitalt skapte data. Fellesløsningen skal kunne brukes av alle typer norske

bevaringsinstitusjoner, både offentlige og private, som tar vare på historiske arkiver og data.

Museer og ikke-offentlige kulturarvinstitusjoner er imidlertid autonome institusjoner og bestemmer selv hvor de skal sikre og bevare sine analoge og digitale samlinger og privatarkiver, og hvordan disse skal formidles. Nasjonalbiblioteket skal derfor sikre at digitalisert materiale kan overføres både til Digitalarkivet og Digitalt museum etter de standarder og formater som kreves for de ulike tjenestene. Nasjonalbibliotekets formidlingstjenester, nb.no, kan i noen tilfeller også være et alternativ for formidling om eieren av kulturarvsmaterialet ønsker og gir tillatelse til det og infrastrukturen til Nasjonalbiblioteket er tilpasset dette.

Jeg minner om at denne satsingen vil pågå i flere tiår fremover, og at dette var noe som også lå til grunn for regjeringen Solbergs prioriteringer.

SPØRSMÅL NR. 1591

Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 28. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at kreftpasienter og andre alvorlig syke mennesker får dekket reelle reiseutgifter til og fra behandlingsstedet?

BEGRUNNELSE:

Mennesker med kreft og andre alvorlige sykdommer får i dag dekket inntil 2,8 kroner pr. kilometer i kjøregodtgjørelse til og fra behandlingsstedet. De første 159 kronene (400 kroner ved benyttelse av fritt behandlingsvalg) må pasientene betale selv i egenandel. Med galopperende drivstoffpriser står ikke kjøregodtgjørelsen lengre i stil med de faktiske utgiftene knyttet til reisen.

Med galopperende drivstoffpriser står ikke denne kjøregodtgjørelsen lengre i stil med de faktiske utgiftene knyttet til reisen. Dette blir da ekstra utgifter som veltes over på allerede hardt prøvede pasienter.

Spørsmålsstiller håper statsråden vil ta initiativ til å hjelpe disse allerede vanskeligstilte pasientene.

Svar:

Pasienter og ledsagere har rett til dekning av nødvendige utgifter når pasienten reiser i forbindelse med nærmere angitte helsetjenester. Dette følger av pasient- og brukerrettighetsloven. Pasientreiseforskriften gir nærmere bestemmelser om denne retten, og bestemmelser om beregning og utbetaling.

Hovedregelen er at ved reiser under 300 kilometer dekkes reiseutgiftene med kr 2,80 per kilometer uavhengig av hvordan pasienten reiser. Pasienten har rett til å få dekket nødvendige dokumenterte utgifter til drosje eller kilometergodtgjørelse med tilleggsutgifter som til bilferge, bomvei, parkering og piggdekkavgift ved bruk av bil, dersom pasientens helsetilstand gjør det nødvendig å bruke drosje eller bil. Det samme gjelder dersom manglende rutegående transport gjør det nødvendig å bruke drosje eller bil.

Satsene i pasientreiseregelverket vurderes årlig i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene. Kilometerersatsen ble justert fra 1. januar 2022.

Høye drivstoffpriser påvirker befolkningens hverdagsliv. Dette gjelder også de som er syke og som er avhengig av å reise til og fra behandling. Jeg følger med på utviklin-

gen og vil eventuelt vurdere behovet og muligheten for å øke kilometergodtgjørelsen.

SPØRSMÅL NR. 1592

Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 24. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Filter nyheter har avdekket uenighet innad i regjeringen om arbeidet med å få forsendelser med beredskapsutstyr raskt frem i den akutte situasjonen i Ukraina. Statsråder i regjeringen synes, ifølge lekkasjene, selv å mene at beslutningene går for tregt og etterlyser "smidige beslutningsprosesser".

Hvorfor har ikke statsministeren sørget for smidige beslutningsprosesser i en så akutt og kritisk situasjon, og hvilket departement har nå ansvaret for beslutninger om norsk utstyr eller personell som skal sendes via UCPM?

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Ingjerd Schou til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Den russiske krigføringen i Ukraina rammer sivilbefolkningen hardt. Regjeringen besluttet derfor allerede 27. februar å sette av 2 milliarder kroner i humanitær bistand til Ukraina og flyktningsrespons.

Regjeringen har så langt det har latt seg gjøre lagt til rette for raske beslutninger om bistand til Ukraina og naboland. Som i andre kriser, har Norge vært rask med å utbetale bidrag slik at den humanitære innsatsen kan starte opp. Om lag 1 milliard kroner er så langt utbetalt over det humanitære budsjettet.

Den mest effektive bistanden helt i starten av en humanitær krise, er pengestøtte til aktører med erfaring og nettverk på bakken.

Regjeringen besluttet at Norge skal støtte FN, Røde Kors-bevegelsen, EUs ordning for sivil beredskap, Union Civil Protection Mechanism (UCPM) og norske, humanitære organisasjoner og deres innsats i Ukraina og for flyktninger. Dette er partnere som vi vet responderer raskt og effektivt på de humanitære behovene i en humanitær krise.

Regjeringen står sammen med EU i sin støtte til Ukraina.

EUs ordning for sivil beredskap, Union Civil Protection Mechanism (UCPM) er en mekanisme der Ukraina og nabolandene som tar imot ukrainske flyktninger kan melde inn behov om bistand.

På norsk side blir bistandsanmodninger via UCPM vurdert fortløpende. Hva Norge kan bidra med av utstyr og personell via denne mekanismen avhenger av hva Norge har tilgjengelig av beredskaps- og helsemateriell, og tekniske kapasiteter.

Så langt har Norge sendt kirurgisk forbruksmateriell og over 40 tonn medisiner etter anmodning fra ukrainske myndigheter. UCPM har etablert gode logistikkjeder for forsyninger inn i Ukraina. Den første forsendelsen ble overlevert ukrainske myndigheter 7. mars. Det forberedes nå utsending av personlig verneutstyr til helsetjenesten og 4 ambulanser. Vi har også tilbudt telt, feltsenger og hygienesett til Moldova. I tillegg har vi meldt inn at vi skal bistå med sykehusbehandling av ukrainske pasienter. De første pasientene er allerede ankommet Norge. Regjeringen har videre stilt et medisinsk kriseteam (EMT – Emergency Medical Team) i beredskap, om det skulle komme en anmodning om det.

For å sikre informasjonsflyt og rask og effektiv saksbehandling, har vi etablert et tverrdepartementalt samarbeid om håndteringen av disse anmodningene. Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet, med underliggende etater, er ansvarlig for faglige vurderinger av anmodningene som kommer inn og hva Norge kan bidra med. Utenriksdepartementet, som har det faglige og økonomiske ansvaret for den humanitære bistanden, gjør bistandsfaglige vurderinger av hva som til enhver tid er ansett å være best bruk av tilgjengelige midler for å møte de humanitære behovene til mennesker rammet av krigen. Denne organiseringen bidrar til et godt beslutningsgrunnlag for hva Norge kan tilby opp mot hva som er de reelle behovene i Ukraina og nabolandene.

Ukrainakrisen krever en koordinert humanitær respons der støtten gis fleksibelt gjennom ulike organisasjoner og mekanismer som har erfaring med å gi livreddende innsats i kompliserte kriser.

Norge er i kontinuerlig dialog med EU og europeiske land om situasjonen. Denne dialogen dreier seg også om hvordan givere kan koordinere sin humanitære innsats, både gjennom EUs ordning for sivil beredskap og med

støtte til FN og Røde Kors-bevegelsen og humanitære organisasjoner. Det er også dialog mellom FN, ICRC og EUs ordning for sivil beredskap, noe som er viktig for koordineringen av den humanitære responsen.

SPØRSMÅL NR. 1593

Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en ny utredning fra Statsbygg som ser på tomter som Haugenstua, Kjelsrud, Kroksrud o.l. med utgangspunkt i departementets nye planer om 170 plasser i nytt Oslo fengsel?

reisevei for pårørende og med å beholde det som i dag er landets beste tilbud innen spesialisthelsetjenesten.

Alternativene utenfor Oslo må utredes ytterligere, før vi kan avklare hvilken løsning som etter en totalvurdering er best.

BEGRUNNELSE:

I starten av februar la Statsbygg fram sin gjennomgang av aktuelle tomter til nytt Oslo fengsel. I oppdraget Statsbygg fikk skulle de finne tomt til nytt fengsel som skal erstatte dagens fengsel på Grønland og ha plass til mellom 200 og 300 innsatte. I etterkant av framleggelsen er fengselsplanene vesentlig nedskalert, og justisdepartementet ser nå på et alternativ på 170 plasser. Men der er det aldri utreda ulike tomtealternativer, og en ser nå utelukket på Bredtvet. Til tross for at de øvrige tomtealternativene i Statsbyggs rapport vurderes som aktuelle og gode.

Svar:

Det er gjennomført flere grundige søk etter tomter for et nytt Oslo fengsel og jeg vil ikke be om ytterligere utredninger nå. De tomtealternativene som representanten Kaski nevner er alle utredet, og vurdert som lite egnet enten av byggetekniske grunner eller av hensyn til innsatte og ansatte, herunder dårlige grunnforhold, byggbarhet, innsyn, nærhet til sterkt trafikkerte veier, jernbane, strømnnett o.l. Det er heller ikke slik at tomtene vurderes som mer aktuelle med et nedskalert alternativ med 170 plasser.

Jeg ser derfor tomten på Bredtveit som det eneste aktuelle alternativet i Oslo. Dette er det eneste alternativet som ikke bare gir et nytt fengsel for menn, men også et nytt kvinnefengsel, som vil sikre langt bedre soningsforhold for både menn og kvinner.

Alternativet til et nytt manns- og kvinnefengsel på Bredtveit er etter min mening et fengsel for menn utenfor Oslo kommune, med de utfordringer det gir med lengre

SPØRSMÅL NR. 1594**Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 22. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil olje- og energiministeren stille krav om at Statnetts årsrapporter skal inkludere alle indirekte klimagassutslipp (Scope 3) som stammer fra innkjøp av varer og tjenester kjøpt i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Gjennom FNs bærekraftsmål og Paris-avtalen er det satt globale mål for bærekraftig utvikling. Staten som eier av de statlig eide selskapene har et hovedansvar for at virksomhetene leverer i henhold til disse målene. For at offentligheten og næringslivet skal få et mest mulig opplyst grunnlag for å kunne handle og konkurrere om bærekraftige produkter og tjenester, er det helt avgjørende at virksomhetene rapporterer det hele og fulle klimaavtrykket, også indirekte utslipp fra kjøp av varer og tjenester i utlandet.

Olje- og energidepartementet er som eier av Statnett ansvarlig for at foretaket tar nødvendige klima- og miljøhensyn. Statnett rapporterer på bærekraft og har dette som del av sin årsrapport. Men Statnett unngår i sine årsrapporter å si noe om hvilke utslipp de påfører verden gjennom egne innkjøp, for eksempel ved å kjøpe utenlandske kraftlinjer produsert med utenlandsk aluminium (ref. Statnetts årsrapport 2020 hvor kun transportrelaterte utslipp er oppgitt under Scope 3).

Det finnes i dag norske produsenter av blant annet kraftlinjer til Statnett, Lyse og alle nett-eierne i Norge. De produserer stort sett linene med aluminium fra lokale aluminiumsfabrikker, som Hydro på Karmøy. Denne aluminiumen er produsert med norsk vannkraft og står i sterk kontrast til aluminium laget andre steder hvor man benytter seg av kullkraft.

Det er kraft-krevende å produsere aluminium. Derfor blir det ofte billigere hvis man kan produsere det i et land med kullkraft. Mens 1 kg aluminium produsert med vannkraft gir 4 kg CO₂e, gir kullkraft 22 kg CO₂e per produserte kg med aluminium. Dersom norske bedrifter skal ha nytte av konkurransefortrinnet som utslippsfri kraftproduksjon gir, må også utslippene knyttet til kjøp av disse varene synliggjøres for utenlandske leverandører. Statnett, som offentlig eid virksomhet og sentral aktør i det norske kraftmarkedet, har i den sammenheng et særlig ansvar.

Svar:

Statnett er et statsforetak eid av staten ved Olje- og energidepartementet og har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. I tråd med rolle- og ansvarsfordelingen som selskapslovgivningen legger opp til, er det Statnetts styre som har ansvaret for forvaltningen av foretaket, herunder rapportering på klimagassutslipp.

Statnett rapporterer detaljert på såkalte scope 1- og 2-utslipp i sine årsrapporter. Statnett inkluderer også noe scope 3-utslipp i sine årsrapporter, dette gjelder alt av tjenestereiser med fly og helikopterbruk av entreprenører i prosjekter.

Til departementet oppgir Statnett at rapportering på scope-3 utslipp knyttet til innkjøp av varer og tjenester fra internasjonale leverandører vanskelig lar seg gjennomføre i dag. Statnett begrunner dette med at tilgjengelig informasjon er ufullstendig, og at det har vært lav modenhet i det internasjonale markedet for å etterspørre slik informasjon. Statnett oppgir videre at de har igangsatt en kartlegging av indirekte utslipp fra innkjøp, blant annet gjennom å innføre klimakrav i nye innkjøpskontrakter. Dette inkluderer dokumentasjonskrav i form av EPDer (Environmental Product Declaration) for de mest utslippsintensive materialkategoriene (stål, aluminium, betong og kabler). Statnett oppgir at de vil rapportere på scope 3-utslipp knyttet til innkjøp av varer og tjenester når et mer komplett tallmateriale blir tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 1595**Innlevert 16. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. mars 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status i arbeidet med ny barnelov og hvilke grep hun har tenkt å gjøre for å bekjempe samværssabotasje?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2020 fremsatte undertegnede og Fremskrittspartiet Representantforslag om samværssabotasje, Dokument 8:40 S (2020-2021), Innst. 264 S (2020-2021). Stortinget behandlet representantforslag fra Fremskrittspartiet om samværssabotasje i mars 2021. Dessverre var det flere av FrPs forslag som ble nedstemt, men et enstemmig Stortinget vedtok følgende:

- Komiteens tilråding romertall I.

Stortinget ber regjeringen ved oppfølgingen av NOU 2020:14 Ny barnelov – Til barnets beste, utrede strengere reaksjoner som kan motvirke samværshindring.

- Komiteens tilråding romertall II.

Stortinget ber regjeringen ved oppfølgingen av NOU 2020:14 Ny barnelov – Til barnets beste, utrede om det er behov for å gjøre justeringer i barnebidragsreglene for å sikre at økonomi ikke blir en drivende faktor for samværshindring.

Solberg regjeringen hadde høring på NOU 2020: 14 Ny barnelov med høringsfrist 6.5.2021. Det er snart 1 år siden og mange er utålmodig. Samværssabotasje er et alvorlig samfunnsproblem som rammer mange foreldre, og ikke minst barna selv. For dem det gjelder er uker, måneder og verst tenkelig år, en grusom påkjenning. Derfor er undertegnede utålmodig på vegne av dem dette rammer.

Svar:

Departementet er i full gang med oppfølging av Barnelovutvalet sine forslag etter høring. Det same gjeld dei to oppmodingsvedtaka frå Stortinget om samværshindring, som skal vurderast i samanheng med dette arbeidet. Reglane om tvangsgjennomføring av samvær og om barnebidrag er difor under revisjon. Departementet vurderer no kva konkrete tiltak som kan førebyggje og forhindre samværshindring. Barnelovutvalet har utgreia forslag til ei heilheitleg ny barnelov, og forslaget er omfattande. Nokon forslag treng meir utgreiing. Difor vil arbeidet ta litt tid, sjølv om arbeidet er prioritert.

Departementet har òg sett på kva som kan gjerast innanfor dagens bidragsregelverk for å motverke samværshindring. Etter gjeldande praksis kan NAV vente med

å treffe vedtak om barnebidrag når det er usemje om samværet og når ei rettsleg avgjerd om samvær ikkje er langt unna. Dette vil bli vidareført. I tillegg har eg bede NAV om i større grad enn i dag, å vise saker til domstolane for rettsleg avklaring der foreldrekonflikten er særleg fastlåst, fordi det er domstolane som her vil være dei rette til å handtere saka. Samstundes kan det fastsetjast eit mellombels bidragsvedtak som sikrar at barnet vert forsørga.

Eg meiner det i desse sakene òg er naudsynt å sjå på andre tiltak enn lovendringar. Fleire instansar kjem i kontakt med familiar i konflikt, der samværshindring er ei problemstilling. Det er eit mål å få til betre samhandling mellom ulike instansar om konfliktløysing i desse sakene. Bufdir har difor fått i oppdrag å identifisere utfordringar i saker om samværsvegving og samværshindring. Bufdir vil samarbeide med relevante aktørar, mellom anna Arbeids- og velferdsdirektoratet, som forvaltar reglane om barnebidrag, og Domstoladministrasjonen.. Målet er ei betre handsaming av desse sakene og eit betre foreldresamarbeid, til beste for barna.

SPØRSMÅL NR. 1596**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 25. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil en forlengelse av strømstøtten med ett år medføre samfunnsøkonomiske tap, sammenlignet med om man ga kompensasjon gjennom bruksuavhengige overføringer eller lavere skatt, og hvis ja, hva er anslaget over tap for samfunnet?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til høringsnotat fra OED 10. mars, med høringsfrist 15. mars. I høringsnotatet er det ikke redegjort for samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Svar:

Olje- og energidepartementet sendte 10. mars 2022 på høring forslag til endringer i den midlertidige strømstønadsløven med tilhørende forskrift. I høringsnotatet ble det blant annet foreslått at strømstøtteordningen forlenges til og med mars 2023.

Et samfunnsøkonomisk effektivitetstap er vanskelig å tallfeste og vil kreve en større utredning.

Strømstøtteordningen er en prissubsidie. Slik jeg beskriver i mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1359 fra representanten Bru, vil prissubsidier i henhold til økonomisk teori gi et samfunnsøkonomisk effektivitetstap. En prissubsidie påvirker prisene som forbrukeren står overfor, og den gir derfor en endring i sammensetning av det totale forbruket ved at forbruket av ulike varer og tjenester påvirkes. Størrelsen på dette effektivitetstapet avhenger av hvor prisfølsomt forbruket er. I norske husholdninger går strøm i stor grad til oppvarming, og vi har sett relativt liten grad av prisfølsomhet på kort sikt. Normalen er at forbruket på kort sikt påvirkes mindre av prisen enn på lang sikt. På lang sikt kan det for noen husholdninger være mulig å redusere strømforbruket ved å investere i ENØK-tiltak eller alternativ oppvarming når dette er lønnsomt, i tillegg til at tilegnede vaner i større grad endres. Da er det langsiktige prissignalet viktig. Fremtidsprisene på strøm indikerer et lavere prisnivå på lengre sikt enn det vi har sett i vinter, men usikkerheten er betydelig i lys av urolige tider i energimarkedene. Vi er nå i en ekstraordinær situasjon med ekstraordinære strømpriser. Når forbruket påvirkes mindre av prissubsidien på kort sikt, vil effektivitetstapet per tidsperiode være mindre på kort sikt enn på lang sikt. Vi ser derfor trolig et begrenset effektivitetstap i den situasjonen vi er inne i nå.

En bruksuavhengig overføring vil gi en støtte uten å påvirke prisen direkte. Da påvirkes ikke insentivene til å tilpasse forbruket til markedsprisen. Man kan derfor anta at en bruksuavhengig overføring virker om lag nøytralt på samfunnsøkonomisk effektivitet. En kontantutbetaling er imidlertid vurdert som administrativt krevende, og mer krevende hvis utbetalingene skal behovsprøves. En slik måte å overføre til forbrukere på vil dessuten være mindre treffsikker når målsettingen er å avbøte det man antar er en ekstrem og relativt kortvarig situasjon for forbrukere som på kort varsel må håndtere en ekstrem prisoppgang på strøm.

Virkningen av lavere skatt avhenger av hvilken skattelettelse som gjennomføres. Grupper som ikke betaler skatt, vil ikke kunne få effekt av skattelettelse. Skattelettelser påvirker ikke direkte den prisen som forbrukeren står overfor i markedet. Økt personfradrag gir i hovedsak et likt beløp i kroner til alle som betaler skatt av alminnelig inntekt. Man kan anta at økt personfradrag i store trekk virker på samme måte som en bruksuavhengig overføring, det vil si om lag nøytralt på samfunnsøkonomisk effektivitet, men svært lite treffsikkert. Strømstøtten vil også være mer fleksibel ved at overføringen automatisk følger prisutviklingen i markedet. Skattelettelse vil ikke gjøre det, og det vil være svært vanskelig å skalere tiltaket så presist som man kan med strømstøtteordningen.

Dersom alternativene ikke har samme økonomiske ramme, kan effektivitetstapet fra finansieringen påvirke rangeringen. Et eksempel er hvis den aktuelle bruksuavhengige overføringen er vesentlig større enn prissubsidien.

Samfunnsøkonomisk effektivitet er et viktig hensyn, men ikke det eneste i utformingen av tiltak. De skisserte alternativene vil blant annet ha ulike fordelingsvirkninger. Gjennom strømstøtteordningen er det lagt vekt på at ordningen er lett å administrere, og at den skal treffe de som er sterkest berørt av økte strømpriser, og som dermed har fått kjøpekraften mest redusert. Det er også lagt stor vekt på at ordningen skulle kunne etableres raskt, slik at folk fikk hjelp da behovet var der.

Jeg viser også til beskrivelsene mine av skatteendringer i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1359. Der peker jeg blant annet på at en skatteendring ikke er egnet dersom den skal få virkning raskt, fordi den i utgangspunktet først ville fått virkning for folk ved skatteoppgjøret våren 2023.

Jeg mener det har vært riktig å vektlegge disse hensynene i møte med de ekstraordinære strømprisene.

SPØRSMÅL NR. 1597**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 24. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er anslåtte utgifter for staten av å forlenge strømstøtten med ett år, og vil finanspolitikken i 2022 fortsatt være godt tilpasset den makroøkonomiske situasjonen medregnet utgiftene som da påløper i år?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til høringsnotat fra OED 10. mars, med høringsfrist 15. mars. I høringsnotatet er det ikke angitt noe anslag over utgiftene ved utvidelsen eller de makroøkonomiske konsekvensene.

Svar:

Med forlengelsen av strømstøtten kan norske strømkunder være trygge på at regjeringen det neste året skal

dekke en del av kostnadene i perioder der strømprisene er ekstraordinært høye. Slik ordningen er innrettet, vil utbetalingene avhenge av realiserte markedspriser og forbruk.

Regjeringen tar sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget i starten av april der det blant annet vil inngå bevilgningsforslag til forlengelse av strømstøtten.

Regjeringen legger stor vekt på trygg økonomisk styring. Den ekstraordinære situasjonen vi nå står i, med Russlands angrep på Ukraina og utviklingen i energimarkedene mv., vil innebære økte utgifter, men disse må prioriteres innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme. I revidert nasjonalbudsjett som legges frem i mai, vil regjeringen legge frem oppdaterte anslag for hovedtalene på statsbudsjettet og gi en samlet vurdering av den økonomiske situasjonen og budsjettets innretning.

SPØRSMÅL NR. 1598**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Private aktører er viktige for velferdstjenestene fordi de er villige til å ta topper som det offentlige tilbudet ikke alene klarer å dekke, og som det i normaltilfeller ikke er naturlig å ha stående kommunal eller statlig beredskap for. Helseministeren ønsker ikke private kommersielle aktører.

Kan helseministeren derfor svare på hva den årlige kostnaden vil være om man i det offentlige skulle opparbeide stående kapasitet til å kunne ta unna slike topper, samt hvor mange flere stat og kommuner ville måtte ansette på fast basis?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har vi opplevd situasjoner som har krevet brått behov for økt beredskap innen helsetjenester, som følge av en pandemi. Private har bidratt med uvurderlig hjelp både innen testing og vaksinerings. Nå står vi overfor

krig i Europa og flyktningkrise hvor alle gode krefter må tas i bruk, også private kommersielle.

Behovet for den fleksibiliteten private gir vil vi se når det kommer til mottak og bosetning av ukrainere som krigsflyktninger. Ifølge UDI-direktøren er man helt avhengige av private aktører fordi private aktører kaster seg raskest rundt. Ikke bare når det gjelder mottak, men også innen helsehjelp, barnevern og andre tilbud utgjør private et viktig kapasitetssupplement til det offentlige. Et innlegg 15. mars fra daglig leder i Dr. Dropin Daniel Sørli beskriver godt det brennende engasjementet og den viktige fleksibiliteten private aktører bidrar med for å sikre kapasiteten i velferds-Norge. Sørli skriver blant annet:

«Jeg lover at vi skal fortsette å tilby kapasitet når det blåser på toppene hos dere. Som for eksempel på søndag. Eller i pandemien; vi har tatt snart én million covid-tester på oppdrag fra kommuner, og bistått med vaksinasjon og smittesporing.»

Helseministeren ønsker ikke den private kapasiteten. Den bekymrer henne. Men skal det offentlige levere gode helsetjenester med nok kapasitet, også til å ta unna toppen, slik private aktører har bidratt med, må den offentlige stående beredskapskapasiteten økes. Jeg antar statsråden ikke ønsker at det skal skje gjennom midlertidige ansettelser når behovet skulle dukke opp, både fordi regjeringen er imot midlertidige ansettelser, og fordi kapasiteten ikke kan økes raskt nok.

Jeg ønsker derfor besvart hvor mye offentlige budsjetter ville måtte økes dersom stat og kommune skulle rustes opp til å ha stående kapasitet til å ta unna bølgetopper slik pandemien og nå flyktningetilstrømmingen fra Ukraina krever uten bruk av private, samt hvor mange flere som ville måtte ansettes i stat og kommuner.

I svaret kan det legges som forutsetning at den stående kapasitetsøkningen skal skje fra 1. januar 2023.

Svar:

Jeg oppfatter at representanten Hoksrud spør om hva den årlige kostnaden ville vært dersom stat og kommune ikke

skulle kjøpt tjenester fra private aktører i helse- og omsorgstjenesten, og i stedet gjennomført den tilsvarende aktiviteten i egen regi.

Det er ikke mulig å svare på dette. De regionale helseregionene kjøpte helsetjenester fra private aktører for over 16 milliarder kroner i 2020. I tillegg kjøper kommunene et vesentlig volum av tjenester fra private.

Jeg kjenner meg ikke igjen i premisset om at «helseministeren ønsker ikke private kommersielle aktører». Regjeringen har ikke noe imot å samarbeide med private partnere innen områder der det kan gi et bedre tilbud. Det som er viktig er at dette skjer på vår felles helsetjenestes premisser. Vi ønsker ikke at private aktører skal kunne etablere seg fritt, og tappe lokalsykehus for ressurser – slik vi har sett eksempler på med fritt behandlingsvalg-ordningen. Vi ønsker at det er de regionale helseforetakene og kommunene som inngår avtaler med private aktører, da disse kjenner behovene og de lokale forholdene best og kan sette krav til kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 1599

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for å sikre at disse ideelle virksomhetene unngår store økonomiske problemer, i verste fall konkurs?

BEGRUNNELSE:

Ideelle virksomheter som leverer tjenester til det offentlige opplever store økonomiske utfordringer knyttet til dagens høye strømpriser. Disse virksomhetene har ikke som næringslivet muligheter for å øke sine inntekter gjennom påslag på priser. Inntektene er knyttet opp til kontrakter, avtaler eller tilskuddsordninger der ulike forvaltningsorganer har en finansieringsforpliktelse. Disse har så langt ikke vist vilje til å gjøre endringer for å imøtekomme de økte kostnadene de ideelle virksomhetene har.

Virke har gjennomført en undersøkelse blant sine tjenesteytende ideelle virksomheter som viser at strømutgiftene i desember 2021 var 50-200 % høyere enn budsjettert. Problemene har ikke blitt mindre med de vedvarende

høye strømprisene i årets første måneder. Virke sendte 28. januar et brev til helse- og omsorgsministeren, arbeids- og inkluderingsministeren og kunnskapsministeren hvor de tok til orde for at det var nødvendig med en egen støtteordning for ideelle tjenesteytere som har avtaler med det offentlige, subsidiært bransjevise støtteordninger. Så langt har ingen av departementene besvart henvendelsen. Situasjonen begynner nå å bli prekær for en del av virksomhetene. I Hurdalsplattformen sier regjeringen at den vil støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren, og at frivillige og ideelle tilbydere på helse- og omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift. Dagens strømutfordringer krever snarlige grep fra regjeringen.

Svar:

De siste månedene har strømprisene vært klart høyere enn gjennomsnittet det siste tiåret. Dette rammer de aller fleste strømkunder, også ideelle virksomheter som

leverer helse- og omsorgstjenester på oppdrag fra staten eller kommuner. Flere faktorer gjør at utviklingen i strømmerketet og andre energimarkeder er ekstraordinær, og at strømprisene dermed holder seg høye og uforutsigbare.

Vi følger situasjonen tett og vurderer løpende hvorvidt det er behov for ytterligere tiltak. En eventuell strømstøtte til ideelle aktører i helse- og omsorgssektoren, eller til næringslivet for øvrig, må utformes slik at den ikke kommer i strid med statsstøtteregelverket.

Spørsmål om strømstøtte til private virksomheter berører prinsipielle spørsmål om grensene mellom bedrifters og statens ansvar. Alle virksomheter må forholde seg til at prisen på ulike innsatsfaktorer svinger ut fra markedsforhold. Spørsmålet blir da hvordan fellesskapets midler kan benyttes på en måte som samlet sett er best mulig for samfunnet, og om staten skal kompensere for slike svingninger eller ikke.

SPØRSMÅL NR. 1600

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 28. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sikre nok kapasitet til at alle som trenger psykisk helsehjelp gjennom Helse Bergen, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden gjøre for å motvirke psykiske langtidseffekter som følge av pandemi og nedstenging?

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidene kunne man 16. mars lese om den enorme oppblomstringen i henvisninger til psykiatrien. På klinikken på Kronstad har ventetiden økt, og andelen mennesker som bli avvist til å motta psykisk helsehjelp har økt.

Direktørene for de seks distriktpsikiatriske sentrene i kommunene til Helse Bergen, mener det er en sammenheng mellom den store pågangen og pandemien, gjennom at folk har vært isolert, hatt mindre sosial kontakt og struktur i hverdagen.

Mange av henvisningene er på bakgrunn av traumer og spiseforstyrrelser. Til tross for at spiseforstyrrelser blir stadig mer utbredt, kunne man ved statsbudsjettet se at regjeringen kuttet dag-til-dag-bevilgningene til ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser.

<https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/KzRoXe/betydelig-oekning-av-pasienter-i-psykiatrien-dersom-paagan-gen-fortset>

Svar:

Jeg deler representanten Hjemdals bekymring for økningen i henvisninger grunnet psykiske helseutfordringer og kan forsikre om at denne regjeringen har psykisk helse som et av sine viktigste innsatsområder.

Selv om det har vært stor oppmerksomhet om å skjerme sårbare grupper under pandemien, har vi dessverre opplevd en økning i psykiske plager og nedgang i livskvalitet. Flere har opplevd ensomhet og utenforskap, og flere har hatt behov for psykisk helsehjelp enn tidligere. Fra 2019 til 2021 økte antall henvisninger til psykisk helsevern barn og unge med 30 prosent. Tilsvarende tall for voksne er 12 prosent. Flere henvises også med alvorligere lidelser enn tidligere.

Vi må gjøre det vi kan for å forebygge psykiske lidelser, og gi tidlig og god hjelp når behovet er der. De regionale helseforetakene skal innenfor sitt sørge for-ansvar vurdere behov for ulike typer behandlingstilbud. De har styrket tilbudet under pandemien og flere har fått hjelp. Samtidig har ventetidene økt. Dette er bekymringsfullt.

I budsjettet for 2022 har vi lagt til rette for økt behandling i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling gjennom en økning i grunnfinansieringen av sykehusene på 350 millioner kroner. I tillegg er det avsatt om lag 250 millioner kroner til å styrke lavterskel helsetiltak (inkludert 100 millioner kroner i økte inntekter til kommunene og fylkeskommunene begrunnet med blant annet behov for lavterskeltilbud til barn og unge og psykisk helse i videregående skole), nye samarbeidsteam (FACT-, ACT- og FACT ung-team), kompetanseutvikling på selvskadings- og selvmordstematikk, forskning, vurdering av samordning av relevante hjelpetelefoner og ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser. I januar 2022 ble det også bevilget 100 millioner kroner til lavterskel psykisk helsetilbud i kommunene i forbindelse med koronapandemien.

Regjeringen vil også fremover følge nøye med på utviklingen og utfordringsbildet når det gjelder både ko-

rtids- og eventuelle psykiske langtidseffekter av pandemien, og vurdere behov for ytterligere tiltak.

Den kommende opptrappingsplanen for psykisk helse vil være viktig for å styrke både kapasitet og kvalitet i tjenestene. I planen skal vi fokusere både på det helsefremmende og forebyggende arbeidet, med mer tilgjengelig og nær hjelp og med tilbud til dem med alvorlige og sammensatte utfordringer. Vi har også varslet at vi vil

styrke helsestasjonene og skolehelsetjenesten gjennom en opptrappingsplan. Dette arbeidet vil blant annet inngå som en del av opptrappingsplanen for psykisk helse. Regjeringen vil i tillegg øke befolkningens kompetanse om ivaretagelse av psykisk helse. Dette er viktige grep som viser at vi vil sørge for bedre tilgjengelighet og tidligere hjelp for personer med psykiske helseutfordringer.

SPØRSMÅL NR. 1601

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 24. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Svært mange barnehjemsbarn i Ukraina er i akutt fare, og verdenssamfunnet må finne en løsning sammen. Nå har ukrainske myndigheter hastevedtatt en lov for å kunne overføre et midlertidig ansvar for de foreldreløse barna til andre land. Nå gjenstår det kun at de europeiske landene melder seg til tjeneste. Flere land skal ha mottatt henvendelser om å ta imot barnehjemsbarn nå.

Hvordan følges dette opp her i Norge og er barnevernet klare til å bistå på kort varsel?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina fører til mange forferdelige skjebner. Til nå har tre millioner ukrainere flyktet over grensen for å komme seg bort fra krigens herjinger. For de mange tusen foreldreløse barna som bor på barnehjem rundt omkring i Ukraina, er ikke flukten like lett. Redd Barna anslår at det totalt er 100 000 barnehjemsbarn, noen av dem nyfødte, som sitter fast. Av de 100 000 barna, er det kun 4 000 som er evakuert til trygge områder til nå.

Har norske myndigheter kontaktet ukrainske myndigheter og tilbudt å passe på barna til krigen er over? Selv har jeg de siste to ukene fått flere henvendelser fra norske familier som har meldt seg til å være midlertidige fosterfamilier for de foreldreløse barneflyktningene. Jeg tror derfor det norske samfunnet står klar til å bistå.

I Norge er det slik at man mister status som adopsjonssøker hvis man tar imot fosterbarn. Denne regelen bør vel nå vurderes opphevet for en periode? Da vil man kunne åpne muligheten for at familier som er godkjent for adopsjon, kan bli fosterhjem for barn som kommer alene fra Ukraina, uten at de mister plassen sin i adopsjonskøen. Flere av disse familiene er utredet og godkjent for å få om-

sorg for litt større barn, og barn med helseanmerkninger. Det vil være en rask og trygg løsning for mange.

Svar:

Spørsmålet er stilet til barne- og familieministeren. Tema som berører innvandring til Norge er Justis- og beredskapsministerens ansvarsområde, og det er derfor jeg som svarer.

Barn er særlig utsatt i den krigen som nå pågår, og spesielt enslige barn. Det er også bekymringsfullt med det store antallet barn som oppholder seg på barnevernsinstitusjoner i Ukraina. I følge SOS Barnebyer pågår det en evakuering i regi av ukrainske myndigheter fra østlige regioner til fasiliteter vest i Ukraina.

UNICEF Norge har informert departementet om at ukrainske myndigheter har besluttet at barn fra institusjoner i øyeblikket ikke skal sendes ut av landet med mindre det foreligger en garanti fra mottakende lands myndigheter om at de returneres tilbake til Ukraina når krigen er over. Dersom norske myndigheter må gi en slik garanti til Ukraina er det ikke mulig for Norge å evakuere barn fra landet i henhold til barnekonvensjonen. UNICEF viser også til at ukrainske myndigheter skal ha gitt nabolandene instruksjoner om at barn som kommer til grensen alene eller sammen med andre privatpersoner eller organisasjoner, ikke skal få bevege seg videre med mindre det er avtalt med de relevante myndighetene i Ukraina. Vi har ikke fått en henvendelse fra ukrainske myndigheter om å hente noen av disse barna til Norge.

Bistand til enslige barn bør skje på en ordnet måte, i samarbeid med relevante FN-aktører og koordinert med europeiske partnere. På denne måten kan vi sikre god do-

kumentasjon og oppfølging av disse barna, for å legge til rette for familiegjenforening og unngå menneskehandel.

Regjeringen bidrar med omfordeling av flyktnin-ger innenfor et europeisk samarbeid. Regjeringen har besluttet å hente inntil 5250 ukrainske flyktninger til Norge. Blant dem er det sårbare pasienter. Moldova har anmodet om hjelp, og Norge har svart med å ta imot et tilsvarende antall som Tyskland og Frankrike. Moldova er per nå det eneste landet som har bedt om bistand til overføring av flyktninger. Det som er viktig for regjeringen

er at den bistanden vi gir fra norsk side skjer på en ordnet måte, gjennom koordinerte initiativ. Dette gjelder enten vi gir humanitær hjelp, eller bidrar til avlastning med omfordeling av flyktninger. På den måten kan vi hjelpe flest mulig, på best måte.

Avslutningsvis vil jeg understreke at vi skal ta godt imot og godt vare på de barna som kommer til Norge, enten de kommer alene eller sammen med omsorgspersoner.

SPØRSMÅL NR. 1602

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden utrede hvilke klagemekanismer og reparasjonsmuligheter som finnes for å gjenopprette rettstilstanden for personer utsatt for ulovlig tvangsmiddelbruk, og tilgjengeliggjøre disse for den enkelte som har vært utsatt for den ulovlige tvangsmiddelbruk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål av 16.02.22, hvor jeg etterspør hvordan justisministeren vil følge opp riksadvokatens rapport om tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker.

Siden svaret ble mottatt har Riksadvokaten presisert at det på enkelte punkter var systematiske feil og mangler i politiets håndtering av tvangsmiddelbruk i perioden før 9.april 2021. Det har altså vært systematiske brudd på rettighetene til en rekke personer.

Jeg vil vise til at undersøkelsen kun tok for seg tre uker, og at det dermed må regnes med langt flere brudd knyttet til politiets håndtering av tvangsmiddelbruk i disse sakene. Bruddene knytter seg bl. a. til manglende hjemmel, feilaktig bruk av hastekompetanse, samt uforholdsmessighet.

Norges institusjon for menneskerettigheter har tatt til orde for en gjennomgang av hvilke klagemekanismer og reparasjonsmuligheter som er tilgjengelige for personer som har vært utsatt for ulovlige undersøkelser.

Statsråden har vist til Riksadvokaten for å vurdere hvilke rettslige konsekvenser brudd på reglene om tvangsmiddelbruk skal få for den enkelte. Riksadvokaten viser

selv, i en artikkel på Rett24.no, til at spørsmål om kompensasjon ikke er en del av deres undersøkelse.

Det finnes flere muligheter for gjenoppretting av bruddene, som søknad om oppreisningserstatning til statens sivilrettsforvaltning, eller gjennom søksmål mot staten for å konstatere menneskerettighetsbrudd. Men dette er mekanismer som kan være vanskelig tilgjengelig for den enkelte. Terskelen er særlig høy for å saksøke staten. Siden bruddene har vært systematiske, bør staten ta en aktiv rolle i å søke gjenoppretting for den enkelte som har blitt utsatt for rettighetsbruddene.

Staten har plikt til å sikre menneskerettighetene og reparere menneskerettighetsbrudd i Norge. Derfor retter jeg spørsmålet på nytt til statsråden.

Svar:

Personer som mener seg urettmessig behandlet av politiet kan benytte seg av den ordinære klageordningen i politiet, alternativt anmelde saken til Spesialenheten dersom de mener det er begått straffbare tjenestefeil. Videre kan en person som er påført et tap eller skade som følge av politiets etterforskningskritt, ha krav på erstatning fra staten etter reglene i straffeprosessloven kapittel 31. Ransaking, politiavhør og beslag er eksempler på etterforskningskritt som kan gi grunnlag for erstatning. Krav om erstatning behandles og avgjøres av Statens sivilrettsforvaltning, som også veileder om ordningen. Det kan også ytes bistand fra advokat til å fremsette kravet.

Vi har altså etablerte klageordninger og en ordning for erstatning i forbindelse med straffeforfølgning. Jeg ser derfor ikke at det er behov for å utrede spørsmålet om

klagemekanismer og reparasjonsmuligheter nærmere i anledning resultatet av riksadvokatens gjennomgang av

politiets tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker.

SPØRSMÅL NR. 1603

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 25. mars 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Solberg-regjeringen gjorde et viktig arbeid for å realisere et test- og øvingssenter på Fiskebøl i Vesterålen med sikte på byggestart i 2023.

Har regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak og herunder bedt Kystverket gå videre med det forberedende arbeidet for inneværende år?

BEGRUNNELSE:

14.06.21 besluttet Solberg-regjeringen innretning på test- og øvingssenteret, og sendte påfølgende supplerende tildelingsbrev til Kystverket 2306. 0111 Leverte kystverket en konkretisering og optimalisering av test- og øvingssenter mot akutt forurensning på Fiskebøl. Rapporten er tydelig på følgende:

«det forventes at fiskeri- og næringsdepartementet vil beslutte om oppstart av et forprosjekt med ytterligere konkretisering av senteret i 2022, med mulig byggestart 2023».

Det forventes nå at Støre-regjeringen ikke forsinkes prosessen med å realisere et test- og øvingssenter på Fiskebøl men følger opp Stortingets vedtak og intensjoner i denne saken. Det bes derfor om status i dette arbeidet og om forventet byggestart fremdeles er 2023.

Svar:

Det er behov for å styrke beredskapen mot akutt forurensning i nord, bl.a. gjennom å utvikle beredskapsutstyr som er tilpasset bruk i kaldt klima og i arktiske områder.

Håndtering av akutt forurensning i kaldt klima og isfylte farvann krever tilpassede metoder og materiell samt personell som behersker teknikkene som kreves under slike spesielt utfordrende forhold. Det finnes i dag ikke fasiliteter for å teste ut metoder for bekjempelse av akutt forurensning under denne type klimatiske forhold. Det er derfor regjeringens klare ambisjon å få etablert et slikt testanlegg.

Det har vært arbeidet med å få på plass testfasiliteter over lengre tid, og 1. november 2021 overleverte Kystverket en rapport om etablering av test- og treningscenter for beredskap mot akutt forurensning på Fiskebøl til departementet.

Jeg er godt kjent med at det er store forventninger til dette prosjektet, både lokalt og regionalt, og jeg har stor forståelse for at mange ønsker å komme i gang med etableringen. Det er riktig at den forrige regjeringen gjorde et viktig arbeid, men det gjenstår fremdeles mye før prosjektet er klart for realisering. Det er derfor for tidlig nå å avklare om det vil være mulig å gå i gang med oppstart allerede i 2023. Jeg vil derfor på egnet måte komme tilbake til Stortinget med nærmere informasjon om hvordan regjeringen vil følge opp planene om etablering av et senter for testing, øving og teknologiutvikling for bekjempelse av akutt forurensning i kaldt klima og isfylte farvann.

SPØRSMÅL NR. 1604**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil den årlige merkostnaden være ved å ha en domstolleder med stillingstittel sorenskriver ved alle landets rettssteder?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens påbegynte prosess med å reversere domstolsreformen i tråd med Hurdalsplattformen. Reverseringsforslaget er sendt på høring, med høringsfrist 26.04.22.

Ved domstolsreformen ble alle landets rettssteder beholdt i den nye domstolstrukturen. I Senterpartiet og statsrådets historiefortelling er allikevel domstolene svekket, fordi det ikke sitter en domstolleder hvert rettssted.

Det er på denne bakgrunn ønskelig å få vite hva den årlige merkostnaden er ved å innføre stedlig domstolleder ved alle landets rettssteder.

Svar:

Merutgiftene knyttet til lønn som vil følge av å gjeninnføre en desentralisert domstolstruktur, avhenger av hvilke endringer som gjøres i den enkelte rettskrets. Merutgiftene vil også bli høyere dersom de nye sorenskriverne ikke allerede er ansatt som dommere i tingrettene. Dommere og sorenskrivere utnevnes av Kongen i statsråd etter innstilling fra Innstillingsrådet for dommere. Innstillingsrådet er et eksternt, selvstendig og uavhengig organ.

Forslag om å gjeninnføre domstolstrukturen fra før domstolsreformen 2021 ble som kjent sendt på høring 26. januar 2022. Høringsfristen er satt til 26. april. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en egen sak om domstolstruktur, der jeg også vil redegjøre for de økonomiske konsekvensene som vil følge av å endre strukturen.

SPØRSMÅL NR. 1605**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Sykehussaken har vært krevende for innbyggerne på Helgeland og omkamper skaper frustrasjon. Styret i Helgelandssykehuset har over tid vist en evne til å holde konfliktnivået høyt og tiden er nok kommet for at noen gir beskjed om hva som er vedtatt tidligere, og hva som er føringen i veien videre.

Hva vil ministeren gjøre for å sørge for at tidligere vedtak blir fulgt opp, og kan ministeren garantere at vedtakene blir gjennomført som vedtatt av tidligere helseministere?

BEGRUNNELSE:

Sykehusstrukturen på Helgeland har over flere år vært diskutert, styret i Helse Nord gjorde 18. desember 2019 vedtak i sak 137-2019 hvor punkt 2 sier følgende:

Strukturen på det somatiske tjenestetilbudet i Helgelandssykehuset skal baseres på modellen med

ett sykehus som etableres på to lokasjoner som følger:

a) Helgelandssykehuset Sandnessjøen etableres som helseforetakets hovedsykehus med følgende funksjoner: Akuttisykehus med indremedisin med akuttberedskap, generell kirurgi med akuttberedskap, fødeavdeling, anestesi, laboratoriefunksjon og radiologi (i vaksamarbeid med Nordlandssykehuset). Det foreslås videre at Helgelandssykehuset Sandnessjøen skal ha urologi, plastikkirurgi, spesialisert rehabilitering/fysikalsk medisin, og øre-nese-hals som krever sengekapasitet.

b) Helgelandssykehuset Mo i Rana etableres som akuttstusykehus: Indremedisin med akuttberedskap, generell kirurgi med akuttberedskap, ortopedi med akuttberedskap, fødeavdeling, anestesi, laboratoriefunksjon og radiologi (i vaksamarbeid med Nordlandssykehuset HF).

c) DMS i Brønnøysund planlegges som forutsatt.

Helseforetakets hovedkontor og ledelse legges til hovedsykehuset i Sandnessjøen.

Den 27. januar 2020 ble det avholdt foretaksmøte i Helse Nord RHF.

Møtet ble holdt i Helse- og omsorgsdepartementets lokaler i Teatergata 9 Helse- og omsorgsminister Bent Høie var møteleder.

I en periode har tarmkreftkirurgien ved Helgelandssykehuset vært flyttet ut av regionen og til Nordlandssykehuset i Bodø, tarmkreftkirurgi har tidligere vært utført både i Mo i Rana og i Sandnessjøen.

Den 15.3.22 vedtok styret i Helgelandssykehuset at all tarmkreftkirurgi skal i fremtiden utføres i Mo i Rana, dette mener flere vil rokke med vedtaket om at hovedsykehuset skal ligge i Sandnessjøen og omegn når viktige funksjoner flyttes..

Styret i Helgelandssykehuset har over lang tid jobbet intenst for å nå igjennom med sitt syn, og dette kan synes som en omkamp for å oppnå det vedtaket som de selv vedtok 27.11.19, punkt 2 og 3 i vedtaket:

2. Mo i Rana blir hovedsykehus med et bredt akuttmedisinsk tilbud, kreftkirurgi og ortopedi.

3. Sykehuset i Sandnessjøen skal ha generell indremedisin, akuttmedisin og elektiv kirurgi.

Sykehuset skal fortsatt ha akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling.

Svar:

Som representanten viser til så vedtok styret i Helse Nord RHF i desember 2019 at strukturen for det somatiske tjenestetilbudet i Helgelandssykehuset HF skal baseres på modellen med ett sykehus som etableres på to lokalisasjoner, hhv. i Sandnessjøen og Mo i Rana. Videre ble det vedtatt at Helgelandssykehusets hovedkontor og ledelse legges til hovedsykehuset i Sandnessjøen. Helse Nord RHF's vedtak ble bekreftet i foretaksmøtet i januar 2020 og ligger fast.

Disse vedtakene følges nå opp i Helse Nord RHF. Nytt hovedsykehus i Sandnessjøen er under planlegging. Sykehuset i Sandnessjøen skal ha det bredeste tilbudet. Dette er det redegjort for i styresak 17-2022 i Helgelandssykehuset HF.

Sak om tarmkreftkirurgi ble behandlet i Helse Nord RHF sitt styremøte 24. mars 2022, jf. sak 40-2022. Her heter det i vedtaket at styret «anerkjenner at kvalitetsarbeidet som har vært gjennomført ved Helgelandssykehuset har nå lagt forholdene til rette for at tarmkreftkirurgi kan tilbakeføres til en lokasjon i Helgelandssykehuset HF». Det heter videre i vedtaket:

«Styret i Helse Nord RHF ser det som nødvendig at ytterligere utredning av sentrale faglige forutsetninger knyttet til den samlede gastrokirurgiske virksomheten i Helgelandssykehuset HF kommer til styret før endelig beslutning om fremtidig funksjonsdeling av tarmkreftkirurgien inkl. lokalisering kan finne sted. Styret ber om at utredningen gjennomføres så raskt som mulig i samarbeid med Helgelandssykehuset HF og med ekstern bistand.»

Det er Helse Nord RHF og Helgelandssykehuset HF som har ansvar for en funksjonsfordeling mellom sykehusene som sikret kvalitet i behandlingen og god pasient-sikkerhet både på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 1606

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

25. mai 2021 vedtok stortinget å be regjeringen etablere nasjonale retningslinjer for utredning og håndtering av eldrevoldsaker (vedtak 986) og etablere meldeplikt til

tilsynsmyndighetene når de er grunn til å tro at eldre blir utsatt for vold og overgrep (vedtak 987).

Når forventer statsråden at dette blir iverksatt?

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å understreke at arbeidet med å forebygge, oppdage og håndtere eldrevoldssaker er en svært viktig oppgave. Eldre skal være trygge på at fellesskapet stiller opp og denne regjeringen arbeider kontinuerlig for å sikre nettopp dette. Vi ønsker blant annet å sikre trygghet, tilgjengelighet og tillit til tjenestene for våre innbyggere.

Grunnet Covid-19 pandemien og krisen i Ukraina har det vært en ressurskrevende situasjon i Helse- og omsorgsdepartementet etter at anmodningsvedtakene ble vedtatt. Situasjonen har ført til forsinkelser i ulike prosesser.

Vi takker for spørsmålet fra stortingsrepresentant Hussein, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte angående oppfølgingen av aktuelle anmodningsvedtak så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1607

Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 24. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at all relevant informasjon om krafthandel som angår Norge fra kraftbørser vi benytter oss av gjøres tilgjengelig for innbyggerne på en måte som er gratis og brukervennlig?

BEGRUNNELSE:

Som olje- og energiministeren nok har merket har de raskt voksende strømprisene den siste tiden ført til en nyvunnen interesse hos mange for å sette seg inn i kraftsystemet og strømprisenes utvikling. Mange var også engasjert i dette tidligere. Ønsket om lett tilgjengelig og god informasjon er stort, og mange ønsker å følge med på utviklingen over tid og forskjellen mellom ulike prisområder. En av kildene til god informasjon har vært dataportalen til den nordiske børsen for omsetning av elektrisk kraft, Nordpool. Nordpool, som i sin tid ble etablert av Statnett men nå i hovedsak er privateid, har hatt lett tilgjengelig og god informasjon om historiske priser og utviklingen over tid. De har også hatt informasjon om kjøp og salg, utvikling i kapasitet med mer. Til fleres fortvilelse ble svært mye av dette nylig lagt bak betalingsmur, med prisen 600 euro - dvs. 6 000 norske kroner, i året. Dette er viktig informasjon om hvordan våre felles kraftressurser forvaltes på markedet. EUs reviderte elmarkedsdirektiv er innlemmet i EØS-avtalen og slår fast at man skal ha et forbrukerorientert system og viktigheten av forbrukerbeskyttelse. Muligheten til enkelt og greit få innsyn i hvordan kraften forvaltes må nødvendigvis følge av dette. Det kan ikke komme an på størrelsen på lommeboka di. Selv om Solberg-regjeringen privatiserte NordPool håper

jeg statsråden ser viktigheten av at all infoen de samlet på sin dataportal finnes gratis tilgjengelig for innbyggerne.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at vi har et velfungerende sluttbrukermarked for strøm i Norge. Det skal være enkelt å være forbruker i markedet, og en viktig forutsetning er at forbrukere har god nok informasjon til å kunne ta gode valg.

Jeg er enig med representanten i at forbrukere skal ha tilgang til relevant informasjon på en brukervennlig og lett tilgjengelig måte. Regjeringen arbeider derfor for et mer velfungerende sluttbrukermarked for strøm og vurderer flere tiltak som skal legges til rette for dette. I dette arbeidet vil vi blant annet se på hvordan forbrukere kan få tilgang til relevant informasjon på best mulig måte. For øvrig vil jeg legge til at Statnett tilbyr informasjon, tall og data fra kraftsystemet på sine nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1608**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 29. mars 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Mener statsråden at det holder nå, eller ønsker hun enda høyere matvarepriser, slik hun uttrykte i VG før jul?

BEGRUNNELSE:

Med dagens regjering har alt blitt dyrere. Vanlige folk opplever nå økte renter, økte drivstoffavgifter og drivstoffpriser, økte strømpriser, økte egenandeler og nå økte matvarepriser, for å nevne noe. Før jul gikk landbruksministeren ut i VG og krevde høyere matvarepriser. E24 kan 17. mars melde om at en handlekurv hos nettdagligvarekjeden ODA har blitt 11,4 prosent dyrere på seks uker. Dette rammer helt vanlige familier hardt.

Svar:

Jeg vil begynne med å presisere at jeg, i VG i desember, sa at det er en uting å drive priskrig på sesongvarer på den måten som kjedene flere ganger har gjort, blant annet før jul. Som landbruks- og matminister er jeg opptatt av at de

som produserer råvarene og matvarene skal få mer igjen enn i dag. Jeg sa videre at det ikke er min intensjon å øke matvareprisene i Norge, men at jeg ønsker å få til en bedre utjevning mellom kjede, industri og bonde. Kostnader i produksjonen bør kunne gjenspeiles i inntjening og priser gjennom hele verdikjeden. Bøndene henter om lag 2/3 av inntektene sine i markedet, og de må få betalt for den jobben de legger ned hver dag for å sikre forbrukerne god og trygg norsk mat.

Det globale matvaremarkedet er mer uoversiktlig enn det har vært på lenge. Krigene i Ukraina påvirker prisene på viktige innsatsvarer i matproduksjonen. Sammen med eventuelt bortfall av eksport fra Ukraina og Russland vil dette føre til økte matpriser globalt. Det vil også påvirke matprisene i Norge. Det må vi forholde oss til. Regjeringen har imidlertid satt inn tiltak for å redusere presset på matprisene, blant annet gjennom å full ut innfri jordbrukets krav i tilleggshandlingene i høst og innføre en strømstøtnadsordning for jordbruks- og veksthusnæringen. Disse tiltakene gjør at ikke hele kostnadsveksten må tas ut i markedet.

SPØRSMÅL NR. 1609**Innlevert 17. mars 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 23. mars 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen****Spørsmål:**

Det er meget uheldig at Forsvaret med sin praksis er med å stigmatiserer en stor gruppe mennesker. Forsvarets "nei liste" for når ungdom skal avises fra førstegangstjeneste bør absolutt gjennomgå. Mange som har avtjent førstegangstjeneste uproblematisk ligger nok i gruppen som i dag får diagnose ADHD, undertegnede er nok en av de.

Vil statsråden sørge for at praksisen til Forsvaret endres og at en får en gjennomgang av deres "nei liste"?

BEGRUNNELSE:

Meier Hansen (18) elsker å skru båt og søkte om læreplass i Sjøforsvaret. Men en mild ADHD-diagnose satt en brå

stopper for forsvarsdrømmen. Listen over hva som kan gjøre at du ikke slipper inn i Forsvaret, er lang.

En ADHD-diagnose er en av tingene på nei-lista. Flere med ADHD-diagnosen føler seg urettferdig behandlet. Det er nemlig svært ulikt hvordan diagnosen påvirker den enkelte. Og det er slettes ikke alle som går på medisiner.

Meier Hansen hadde et stort ønske om å komme inn i Forsvaret, og ble sjokkert da han fant ut at han ikke engang ble innkalt til sesjon.

Dette til tross for at han ikke går på medisiner, og ikke har noen store praktiske utfordringer med diagnosen sin.

Hansen ønsket mer enn noe annet å bli lærling i Sjøforsvaret. Han er god til å skru på båter, og drømmen var å jobbe i maskinrommet på en marinebåt.

Han ga seg ikke, og bestemte seg for å klage.

Han fikk beskjed om at han kunne sende inn en helseerklæring. Han dro til legen og fikk en bekreftelse på at diagnosen hans var mild, og at han ikke bruker medisiner. Men jeg fikk svar fra en lege i forsvaret om at, kort fortalt, et nei er et nei.

I fjor høst tok Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) opp Forsvarets praksis med Forsvarsdepartementet (FD).

De mener ADHD-praksisen til Forsvaret kan være ulovlig. Og at det er diskriminerende å utelukke noen på grunn av en diagnose uten å gjøre en individuell vurdering.

I et brev fra Forsvarsdepartementet til Forsvaret datert til 13. oktober, anmoder departementet Forsvaret til å endre sin praksis knyttet til dette.

Avdelingsdirektør Kristine Offerdal i forsvarsdepartementet ser følgende:

«En automatisk nedskrivning av den vernepliktiges helseprofil på grunnlag av en eksisterende ADHD-diagnose, tilfredsstillende ikke krav til individuell vurdering av den enkeltes helse, jf. anmodning av 8. mai 2019.»

Hun fortsetter:

«På bakgrunn av ovennevnte kan eksisterende praksis i Forsvaret etter FDs vurdering være i strid med likestillings- og diskrimineringsloven».

10. desember sendte Forsvarsdepartementet et brev til Forsvarsstaben, og ba om svar innen 15. februar 2022. Forsvaret har fått utsatt denne fristen, og saken skal opp til høring.

Bare siden november i fjor har Likestillingsombudet fått sju henvendelser om Forsvarets ADHD-praksis.

Svar:

Forsvaret skal i all sin virksomhet arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Forskjellsbehandling som har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles, vil imidlertid ikke være i strid med likestillings- og diskrimineringsloven.

I henhold til Forsvarsloven har norske statsborgere som er skikket til tjeneste i Forsvaret verneplikt. Det er Forsvarets behov som er styrende for hvilke krav som stilles til dem som kalles inn, og for hvilke funksjoner innkalt personell skal fylle. Bakgrunnen for strenge helsekrav er at Forsvaret skal sikre personellens helse og sikkerhet, hindre forverring av sykdommer, samt sikre Forsvarets stridsevne. Som følge av dette må Forsvaret ha anledning til å ta ut og beholde dem som er best fysisk og psykisk skikket for tjeneste.

Diagnosen ADHD kjennetegnes av funksjonsnedsettelse som kan være uforenlige med de helsekrav

som stilles til tjeneste i Forsvaret. For personer med en ADHD-diagnose kan det imidlertid være store variasjoner i tilstandsbildet. Forsvarsdepartementet har vurdert at det ikke foreligger saklig grunn til å unnlate å foreta en reell individuell vurdering av tjenestedyktigheten til vernepliktige med en eksisterende ADHD-diagnose, og som ikke bruker medisiner som følge av diagnosen. En automatisk nedskrivning av vernepliktiges helseprofil på grunnlag av en slik diagnose, tilfredsstillende ikke kravet til individuell vurdering av den enkeltes helse. På dette grunnlag har departementet anmodet Forsvaret om å endre sin praksis, slik at vernepliktige i denne kategorien får anledning til å få sin tjenestedyktighet individuelt vurdert på grunnlag av fremlagt medisinsk dokumentasjon.

Forsvaret har på departementets anmodning svart at de vil endre sin praksis overfor vernepliktige med ADHD-diagnose, slik at disse blir helsemessig vurdert for militær tjeneste. Personer med ADHD-diagnose vil få anledning til å få sin helse individuelt vurdert på bakgrunn av fremsendt egenerklæring og erklæring fra spesialisthelsetjenesten. Dersom personen blir vurdert tjenestedyktig, vil vedkommende bli innkalt til sesjon og videre vurdert for førstegangstjeneste, på lik linje med andre vernepliktige.

Forsvaret opplyser at «Bestemmelser for medisinsk seleksjon» (P6) som setter rammen for vurderingen av de vernepliktiges helseprofil, er under revisjon, og at revidert utgave vil bli sendt på høring om kort tid. Forsvaret opplyser videre at høringsfristen vil være på minst seks uker, i tråd med Forsvarsdepartementets retningslinjer om utarbeidelse og publisering av regelverk i forsvarssektoren. Forsvaret oppgir at utkastet til nye bestemmelser legger opp til en større grad av individuell vurdering av kandidaters funksjonsevne, basert på fremlagt dokumentasjon.

Forsvarsdepartementet vil følge opp saken overfor Forsvaret. Vernepliktige med diagnosen ADHD skal så raskt som praktisk mulig bli gitt muligheten til å få sin helse og sin tjenestedyktighet individuelt vurdert, slik at også disse får mulighet til å avtjene førstegangstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1610**Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 25. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at investeringsmidler bidrar til målet om likestilling i samfunnet, og sørge for at disse pengene også når kvinnelige gründere?

BEGRUNNELSE:

Rapporten «The Startup Funding Report: The untapped potential in the Nordic Ecosystem and beyond» fra Unconventional Venture kan fortelle oss at 38 prosent av nyetableringer i Norge i 2020 ble gjort av kvinner. Samtidig mottok disse bedriftene bare 0,1 prosent av investeringene. Selskaper med både kvinner og menn fikk ørlite mer – 0,7 prosent, mens alt annet gikk til oppstartsselskaper hvor gründerlaget bare bestod av menn.

I en NRK-artikkel om saken, nevnes en mulig grunn: mange investorer ønsker å bidra med kompetanse. Menn har lite kompetanse om markedet til produktene og tjenesten kvinner tilbyr. Problemet er altså både mangel på kvinnelige investorer i seg selv og at virksomheter startet av kvinner ikke får tilgang på kapital.

Når det kommer til ønsket om å starte for seg selv, er ikke kjønnsforskjellene så store. Men om du setter ideen ut i livet, og hvor godt det går, er i dag tett knyttet opp til om du er mann eller kvinne. Ulike studier og tilgjengelig statistikk viser at virksomheter etablert av kvinner har lavere inntekter, lavere overlevelseshastighet og vokser i mindre grad enn virksomheter etablert av menn.

Samtidig er andelen kvinnelige gründere på vei opp. Det er positivt at andelen kvinnelige gründere er på vei opp, men det er viktig at de byråkratiske hindrene reduseres, også etter at foretaket er etablert. Folk som starter for seg selv har et krevende utgangspunkt i Norge, med færre sosiale rettigheter og tungroddede systemer. For kvinner er hindrene enda flere. Det er problematisk utfra et likestillingsperspektiv, men også fordi det bidrar til at vi går glipp av produkter, tjenester og innovasjon som menn ikke nødvendigvis vil bringe til bords.

Svar:

Takk for et godt og viktig spørsmål. Jeg deler stortingsrepresentantens beskrivelse av utfordringene vi står overfor når det gjelder kvinnelige gründeres tilgang til kapital. At det er så stor forskjell på investeringene som går til kvinnelige og mannlige gründere er en samfunnsutfordring, som får konsekvenser for hvilke typer ideer som utvikles.

Flere studier peker i samme retning, og viser at menn i større grad investerer i menn med lignende bakgrunn som dem selv. Det forklarer noe av forskjellen. En underliggende årsak til at kapitaltilgangen er mindre for kvinnelige gründere er at menn har større formue enn kvinner, investerer i større grad i aksjer og at det er langt flere mannlige investorer.

Det finnes heldigvis flere private initiativer for å gjøre noe med denne utfordringen. «Hun spanderer» og «Hun investerer» er gode tiltak som har fått mye oppmerksomhet. I tillegg ser vi at nesten en tredjedel av selskapene i miljøer som Startuplab har kvinnelige gründere. Det er med andre ord mulig å gjøre det langt bedre enn vi klarer i dag og det er viktig å støtte opp om alle de gode initiativene som finnes. På SHE-konferansen i forrige uke la jeg vekt på hvor viktig det er at vi jobber sammen for å løse utfordringen, for dette er ikke en utfordring som politikere kan løse alene. Derfor har vi invitert alle som ønsker til å komme med innspill og konkrete forslag til hvordan vi kan ta nye grep som virker.

Gjennom virkemiddelapparatet jobber vi med å få fram flere dyktige, kvinnelige gründere. Innovasjon Norge har et særskilt ansvar for å mobilisere flere kvinnelige gründere, men også de andre aktørene jobber for bedre kjønnsfordeling. I 2017 satte Investinor seg konkrete mål om å øke kvinneandelen i selskapene de investerer i. Målet er at det skal være kvinner i alle styreverv og ledergrupper senest innen tre år etter Investinors første investering i selskapet. I en mannsdominert bransje er et viktig første skritt å rekruttere flere kvinner, og sørge for at kvinner er med når investeringsbeslutningene tas. Kvinneandelen i investeringsteamet til Investinor er i dag på 23 prosent, mens bransjesnittet er rundt 5 prosent (Verdipapirfondenes forening). Blant selskapene Investinor har investert i var kvinneandelen i 2021 i gjennomsnitt på 27 prosent, mens 69 prosent av selskapene hadde kvinner representert i styret og ledelsen.

Det å investere i nystartede selskaper innebærer ofte stor risiko. Det finnes gode og dårlige grunner til å la være. Den aller dårligste grunnen til å la være å investere i et selskap er at gründeren er en kvinne, både fra et samfunnsperspektiv, likestillingsperspektiv og lønnsomhetsperspektiv. Jeg vil ikke være fornøyd før kvinner har like muligheter til å tiltrekke seg kapital som menn.

SPØRSMÅL NR. 1611**Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 22. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er samtlige nasjonale beredskapskapasiteter ved beredskapssenteret på Taraldrud døgnbemannet, slik statsråden tidligere har informert om?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine tidligere spørsmål nr. 510, 625, 728, 893 og 1431 om de nasjonale beredskapsressursene, og statsrådets svar på disse. Herunder særlig statsrådets svar på spørsmål nr. 510 og nr. 1431.

Statsråden svarer på spørsmål nr. 510 den 03.12.21 følgende: «De nasjonale beredskapsressursene som består av beredskapstroppen, helikoptertjenesten, bombetjenesten og krise- og gisselforhandlertjenesten, har i dag en døgnbemannet tjeneste». Opplysningen om at de nasjonale beredskapsressursene er døgnbemannet legges så til grunn som premiss for mine spørsmål nr. 625, nr. 728

og nr. 893. Statsråden korrigerer aldri dette premisset ved besvarelsen av de nevnte spørsmål.

Ved besvarelsen av spørsmål nr. 1431 den 11.03.22 svarer imidlertid statsråden følgende: «De nasjonale beredskapsressursene er tilgjengelige døgnet rundt med mulighet for hurtig respons dersom det skulle være behov for det.». Dette avviket i ordlyd fra «døgnbemannet» til «tilgjengelig døgnet rundt» foranlediger dette oppklarende spørsmålet. Det ønskes dermed avklart om de nasjonale beredskapskapasitetene ved beredskapssenteret på Taraldrud er døgnbemannet, slik statsråden opplyste om i sitt svar på spørsmål nr. 510.

Svar:

De nasjonale beredskapsressursene som består av beredskapstroppen, helikoptertjenesten, bombetjenesten og krise- og gisselforhandlertjenesten, har en døgnbemannet beredskap.

SPØRSMÅL NR. 1612**Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 24. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor lang er gjennomsnittlig saksbehandlingstid for registrering av Ukrainske flyktninger under den kollektive beskyttelsesordningen, og hvilke grep gjør regjeringen for å redusere saksbehandlingstiden?

BEGRUNNELSE:

Ukrainske flyktninger har nå fått kollektiv beskyttelse i Norge, med den konsekvens at deres asylsøknader ikke behøver å underlegges den samme individuelle saksbehandling som ved ordinære asylsøknader.

Det er derfor av interesse å få vite hvor lang den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for en Ukrainsk flyktning er pr. i dag. Videre er det også ønskelig å få vite hvilke

grep regjeringen eventuelt gjør for å korte ned saksbehandlingstiden i disse sakene.

Svar:

Regjeringen innførte ved kongelig resolusjon 11. mars 2022 ny bestemmelse i utlendingsforskriftens § 7-5a som gir grunnlag for at personer fordrevet fra Ukraina kan gis midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34. Bestemmelsen gjelder for ukrainske borgere bosatt i Ukraina før 24. februar 2022, tredjelandsborgere eller statsløse som har fått internasjonal beskyttelse eller tilsvarende nasjonal beskyttelse i Ukraina innen samme tidspunkt, eller nære familiemedlemmer av disse personene. Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent opphold, men kan fornyes dersom situasjonen i Ukraina vedvarer.

Politiets utlendingsenhet (PU) har ansvaret for å registrere personer som søker beskyttelse i Norge. Politiet har tilpasset registreringsprosessen av asylsøkere som er i målgruppen for midlertidig kollektiv beskyttelse, jf. utlendingsloven § 34, for å øke effektiviteten. Selve prosessen med registrering av asylsøknaden tar normalt et par timer, og saken ekspederes fra politiet til Utlendingsdirektoratet (UDI) for vedtak uten opphold.

Grunnet det høye antallet som søker beskyttelse i Norge er det press på registreringskapasiteten ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde og registreringsstedene i politidistriktene. Dette har betydning for tiden det tar fra personen ankommer registreringsstedet til asylsøknaden er ferdig registrert.

Etter at søknaden om beskyttelse er registrert ekspederes den til UDI for vurdering av om personen fyller vilkårene for beskyttelse. Siden det er innført midlertidig kollektiv beskyttelse vil de fleste sakene kunne behandles svært raskt. UDI benytter moderne teknologi ved vedtakfattingen som reduserer saksbehandlingstiden. UDI har opplyst at de første vedtakene som er fattet etter bestemmelsen vil sendes ut i disse dager.

Det føres ikke statistikk på gjennomsnittlig tidsbruk for registrering av asylsøknader, men UDI fører statistikk over saksbehandlingstid fra registreringstidspunktet og

frem til vedtak er fattet. Først etter at det er fattet vedtak etter bestemmelsen i et visst omfang vil UDI kunne utarbeide statistikk over saksbehandlingstiden for disse sakene.

Regjeringen iverksetter nå også flere tiltak for å redusere saksbehandlingstiden for personer fordrevet fra Ukraina.

For å redusere tiden frem til registreringen arbeides det bl.a. med å øke registreringskapasiteten på Nasjonalt Ankomstsenter i Råde. Blant tiltakene som forventes å ha størst effekt er omdisponering av over 100 årsverk fra politidistriktene på Østlandet og etablering av 20 nye samtalerom. I tillegg så ble det fra onsdag 16. mars åpnet for registrering hos politiet i alle politidistrikter utenfor Østlandsområdet. Kapasiteten i politidistriktene vil øke fortløpende de neste ukene.

For å redusere saksbehandlingstiden i UDI arbeides det med et automatiseringsløp for sakene som er i målgruppen for midlertidig kollektiv beskyttelse. Automatiseringsløpet vil øke saksbehandlingskapasiteten betydelig. Det medfører at tiden fra man har fått registrert søknaden om beskyttelse frem til man får vedtak fra UDI blir kortere, og de som gis midlertidig kollektiv beskyttelse kan raskere bosettes i en kommune.

SPØRSMÅL NR. 1613

Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 24. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å forsikre seg om at andre mennesker enn Ukrainere blander seg i flyktningestrømmen for å komme inn i Norge under den kollektive beskyttelsesordningen?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 1427 av 02.03.22, samt statsrådets svar på spørsmålet av 11.03.22. Spørsmålet var hva norske myndigheter gjør for å forhindre at andre personer enn Ukrainere skjuler seg i flyktningestrømmen som har oppstått som følge av situasjonen i Ukraina.

I tiden som har gått siden dette spørsmålet ble stilt, har det blitt vedtatt at Ukrainske flyktninger får beskyttelse i Norge gjennom ordningen med kollektiv beskyttelse. Dette gjør håndteringen av flyktingenes asylsøknader

ganske annerledes enn hva som er tilfelle ved ordinær asylsøknadsbehandling. Det er derfor ønskelig å få svar på hvilke grep regjeringen gjør i denne nye situasjonen, for å forhindre at andre enn Ukrainere blander seg i flyktningestrømmen for å få opphold i Norge.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på representantens spørsmål nr. 1427.

Vi står nå i en akutt og krevende situasjon med et raskt stigende antall mennesker som ønsker beskyttelse i Norge. Det er viktig å ha fokus på sikkerhet og kontroll, og vi forsøker å finne løsninger som balanserer de ulike hensynene på en god måte, samtidig som vi ivaretar de som nå kommer.

Regjeringen iverksatte ved en kongelig resolusjon 11. mars d.å. en ordning som innebærer at en avgrenset gruppe personer fordrevet fra Ukraina kan gis midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge. Tillatelse vil ved en slik ordning skje på grunnlag av en gruppevurdering. Det er primært ukrainske statsborgere som omfattes av ordningen. Det er et krav at søkerens identitet dokumenteres eller sannsynliggjøres, fortrinnsvis gjennom pass, nasjonalt ID-kort eller andre dokumenter som kan bidra til å bekrefte identitet (f.eks. fødselsattest).

Utover ukrainske borgere er det kun to grupper av tredjelandsborgere og statsløse som kan omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse. Tredjelandsborgere og statsløse som har fått internasjonal eller nasjonal beskyttelse i Ukraina kan omfattes. Det

er en forutsetning at søkeren kan dokumentere å ha fått slik beskyttelse. I tillegg må også de sannsynliggjøre sin identitet. Den andre gruppen tredjelandsborgere og statsløse er nære familiemedlemmer til noen som er gitt midlertidig kollektiv beskyttelse. Her er det et krav at familierelasjonen sannsynliggjøres, primært gjennom dokumentasjon.

Jeg mener at kravene som er stilt reduserer risikoen for at andre enn de som har et beskyttelsesbehov omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse. Det er politiet som registrerer søknadene om midlertidig kollektiv beskyttelse, og som vurderer om identiteten er sannsynliggjort. Jeg har tillit til at politiet etablerer rutiner som sikrer en god vurdering av vilkårene for en tillatelse.

SPØRSMÅL NR. 1614

Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen

Besvart 26. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Det kommer i disse dager mange flyktninger fra Ukraina til Norge. Mange av de ønsker å komme seg raskt i arbeid.

Vil arbeidsministeren bidra til å raskt sette sammen relevante aktører i næringslivet og det offentlige for å få nyankomne flyktninger ut i arbeid?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina har ført millioner av mennesker på flukt. Mange kommer nå som flyktninger til Norge. Både for den enkelte og for samfunnet for øvrig, må vi sørge for at disse hurtig kan komme i arbeid. Det er mange bedrifter som har slitt de to siste årene på grunn av koronarestriksjoner, permitteringer og sykemeldinger. Det har vært krevende for mange, og vi vet at ikke alle ansatte og bedriftseiere har nytt godt av kompensasjonsordninger. Mange bedrifter trenger arbeidskraft og mange flyktninger som kommer fra Ukraina har uttalt at de ønsker å jobbe. Disse bør få arbeidstillatelse raskt, og istedenfor at de som kan og vil jobbe får passive ytelser fra NAV. Nå er tiden inne for å få på plass et samarbeid med næringslivet og ulike deler av det offentlige for å finne ordninger som kan sørge for dette. Det kan for eksempel være at man i en tidsbegrenset periode utvider ordningen med lønnskompensasjon fra NAV. Næringslivet har tidligere vist at de kan og ønsker å ta samfunnsansvar, og det kan også la seg gjøre i denne situ-

asjonen hvis regjeringen raskt agerer og sørger for dialog med relevante aktører for å få flyktninger raskt ut i arbeid.

Svar:

Krigen i Ukraina har ført til den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig.

I et vanlig år bosettes om lag 5 000 flyktninger i Norge. UDI har anslått at det kan komme 35 000 i år, hvorav 30 000 fra Ukraina. Statsministeren redegjorde for Stortinget om situasjonen fredag 18. mars, og sa at regjeringen også jobber med beredskapstiltak for å kunne håndtere en ekstraordinær situasjon med opp mot 100 000 flyktninger.

Flyktninger fra Ukraina har fått midlertidig kollektiv beskyttelse. Noe av det viktigste vi kan gjøre for mennesker som flykter fra krig, er å gi dem et trygt sted å bo og følelsen av trygghet. I tillegg må vi gi dem muligheter til å arbeide, gå på skole og studere. Og bidra. Samtidig legger vi til grunn for politikken at de aller fleste flyktninger har et ønske om å kunne vende tilbake til hjemlandet sitt, når dette er trygt. Denne tosidigheten – rask og god integrering samtidig som vi åpner for at flyktningene en dag kan returnere til et fritt Ukraina – må vi hele tiden ha med oss.

Flyktninger fra Ukraina får gjennom kollektiv beskyttelse også samtidig arbeidstillatelse.

I forbindelse med ankomst av flyktninger fra Ukraina, er det, som representanten Bergstøl Andersen påpek-

er, viktig med et samarbeid mellom næringslivet og det offentlige. Derfor er det satt sammen en arbeidsgruppe bestående av Arbeids- og velferdsdirektoratet (AV-dir), Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og representanter fra arbeidslivets parter, for å bidra til at de som ønsker og har mulighet går raskt ut i arbeid. Aktuelle problemstillinger for arbeidsgruppen vil bl.a. være kartlegging av kompetanse, matching av arbeidskraft med bedrifter som trenger det, kontaktpunkter for næringslivet og kontakt med markedsnettverk i Nav. Gruppen vil også kunne legge til rette for at flyktningene kommer inn i et seriøst

og trygt arbeidsliv. Arbeidstilsynet er derfor også knyttet til arbeidsgruppen.

IMDi og Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeider nå også en veileder til kommunene for å bidra til at de som har mulighet, og ønske om det, kommer direkte ut i arbeid når de blir bosatt.

Jeg kan derfor forsikre representanten Bergstøl Andersen om at det foregår arbeid for å sette sammen relevante aktører i næringslivet og det offentlige for å få nyankomne flyktninger ut i arbeid på en trygg og seriøs måte.

SPØRSMÅL NR. 1615

Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en tydeliggjøring av et felles mandat for de regionale og lokale barnepalliative teamene slik at disse opprettes med sikte på likebehandling av alvorlig syke barn med forventet kort levetid?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har i sitt oppdragsbrev til Helseforetakene datert 20.jan.2020, gitt tydelige signaler om at foretakene må prioritere å opprette barnepalliative team innen regionene.

Dette er nå godt i gang, men det kan synes som om det er stor forskjell fra region til region på innholdet som skal tilbys disse familiene.

I noen regioner kan det synes som om de barnepalliative teamene kun skal gi støtte på det konsultative nivå, mens i andre regioner tilbys det fra teamene oppsøkende tjenester.

I tillegg arbeides det med å utrede organisering/ansvarsfordeling som skal ivareta overordnet perspektiver/formål for tjenesten hos de regionale kompetansenettverkene som er under opprettelse.

Svar:

Palliasjon til barn og unge – Nasjonal faglig retningslinje, ble publisert i mars 2016. Ifølge retningslinjen bør alle barn og unge i Norge med livstruende og livsbegrensende sykdom og deres familie tilbys palliativ oppfølging i tråd med WHO's definisjon og utdyping.

Retningslinjen gir en sterk anbefaling om opprettelse av tverrfaglige palliative team for barn, lokalisert til den regionale barne- og ungdomsavdelingen i alle regioner. Teamene bør ha hovedansvar for fag- og kompetanseutvikling i sin region og være rådgivere for lokale barnepalliative team. Teamene er en avgjørende del av et barnepalliativt tilbud. Det vil også åpne for at barnet, med familien, kan få både tverrfaglig, omsorgsfull og spesialisert palliativ behandling så nært hjemmet som mulig. En rekke barneavdelinger har nå godt etablerte team og et aktivt og engasjert fagnettverk – i tråd med retningslinjen. Jeg er kjent med at det er utfordringer knyttet til drift av de lokale barnepalliative teamene flere steder. Retningslinjens forslag til organisering er imidlertid fortsatt like viktig og aktuell for å oppnå en enhetlig, likeverdig tjeneste i hele landet. De palliative tilbudene til barn og unge anbefales primært gitt lokalt, der barn og familie med søsken bor, og de lokale palliative teamene for barn og unge har veiledning- og samarbeidsplikt med kommunene.

Tverrfaglig kompetansenettverk for palliasjon til barn og unge ble opprettet i juni 2021 av fagmiljøet i Barnesykepleierforbundet og Barnelegeforeningens interessegruppe for barnepalliasjon. De har valgt organisasjonsmodell etter legemidler til barn, som anbefalt av retningslinjen for barnepalliasjon og som Stortinget støttet etter behandling av Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag - Men alle andre dager skal vi leve. Alle landets regionale helseforetak er representert i nettverket, som vil bidra til at alle som arbeider med barn og unge i palliative forløp har tilgang til nødvendig og relevant kunnskap. Kompetansenettver-

ket har som målsetting at barn og unge i palliative forløp skal ha best mulig livskvalitet og få et likeverdig tilbud uavhengig av bosted.

Ifølge Helsedirektoratet er det nå behov for en oppdatering av retningslinjen. Helsedirektoratet viser til at aktuelle tema med behov for oppdatering er kapitlene om medikamenter og symptombehandling, visse lover og forskrifter, samt at det er behov for oppdatering av nye insidenstall. Det vil også være viktig å oppdatere kunnskaps-

grunnlaget og hente erfaringer fra både kommunale helse- og omsorgstjenester og fra spesialisthelsetjenesten etter hvert som det etableres regionale og lokale palliasjonsteam og andre tilbud.

Helsedirektoratet planlegger å starte arbeidet med revisjon av Nasjonal faglig retningslinje for palliasjon for barn og unge høsten 2022. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 1561.

SPØRSMÅL NR. 1616

Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 24. mars 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneheim

Spørsmål:

IPCCs siste rapport peker på at tiltak i forhold til klima- og fattigdomsutfordringer i sårbare områder, hovedsakelig byer, må prioriteres. NORAD har også i en ny rapport om «Bistandens bidrag» konkludert at byer er viktige arenaer for fattigdomsbekjempelse, klimakutt og -tilpasning.

Hvordan vil regjeringen følge opp NORADs rapport?

BEGRUNNELSE:

I NORAD rapporten « Bistandens bidrag til å redusere klimagassutslipp: løsninger for mennesker, klima og natur». Konkluderes det med at «byen er en sentral arena for fattigdomsbekjempelse, klimakutt og -tilpasning». Det er første gang siden 2002 at NORAD tar opp urban fattigdom i rapportform. Sammenhengen by, klima og fattigdom reflekterer også analysene i Klimapanelets (IPCC) siste rapport: 3,6 milliarder i verden lever i høy sårbarhet – hovedsakelig i byer og tettsteder.

Behovet for å fremme klimarettferdighet er større enn noen gang. Særlig fattigdomsbekjempelse er avgjørende når antall ekstremt fattige de nærmeste årene pga. COVID 19 kan øke med 200 millioner ifølge Verdensbanken. Fordi hverken byen, klimaet eller fattigdommen er sektor-innrettet er det behov for integrerte tilnærminger. Finansierings-mekanismer som Det grønne utviklingsfondet har i liten grad (5-10 %) tilgodesett innsats i regi av lokale myndigheter og sivilsamfunnsorganisasjoner.

I samarbeid med slike aktører har FNs bosettingsprogram (UNHABITAT) i 45 år med norsk støtte gjennom normativt/praktisk arbeid utviklet brede tilnærminger for bærekraftig utvikling. Det har skjedd med fokus på byer og klima, landrettigheter, likestilling, ungdom og syssel-

setting, vann og sanitær m.m. I 2020 stanset regjeringen Solberg Norges tilskudd til programmet etter økninger i 2018 og -19. Tilskuddene til urbane bevegelser som Slum-dwellers International, Huairou Commission (likestilling) samt Cities Alliance, Den internasjonale kommunesammenslutningen og Verdensbankens urbane anker er heller ikke videreført.

Norsk utviklingssamarbeids manglende urbane innsats er vanskelig å forstå. Byer står for 70 % av klimagassutslipp, forbruker 70 % av all energi, skaper 70 % av BNP og er ramme for 2/3 av verdens kriger og konflikter. De huser over halvparten av verdens befolkning. Særlig sterk er urbaniseringen i Afrika og Asia som står for 90 % av befolkningsveksten i verden. Uten analyse og forståelse av denne globale megatrenden risikerer Norge å bomme vesentlig med sin innsats.

Svar:

Som representanten påpeker viser den siste rapporten fra FNs klimapanel (IPCC) at klimaendringene fører til ødeleggelser for mennesker og natur og utgjør en trussel mot vårt livsgrunnlag og klodens tilstand. Dette skjer allerede nå. De virkninger klimaendringene har på naturen er større og mer omfattende enn tidligere antatt. Klimaendringer, inkludert ekstremhendelser, reduserer mat- og vannsikkerhet, påvirker fysisk og mental helse negativt, og bidrar til humanitære katastrofer i sårbare områder. IPCCs rapport viser også til at om lag 3,5 milliarder mennesker lever i områder som gjør dem svært sårbare for klimaendringene.

I urbane områder har klimaendringer allerede ført til virkninger på folks helse, levekår og kritisk infrastruktur.

Områder og miljøer med de største økonomiske og sosiale utfordringer påvirkes mest. Klimarisikoen i byer og bosettinger vil øke raskt med videre global oppvarming, spesielt i land som allerede er utsatt for høye temperaturer, som ligger langs kysten eller er spesielt sårbare av andre grunner.

Det utvikles stadig flere løsninger for å tilpasse urbane områder til klimaendringene. Løsninger som kombinerer tekniske og økosystembaserte tilpasningstiltak, er fortsatt i utviklingsfasen, men slike løsninger kan potensielt redusere kostnader og bidra til flomdempning, bedre sanitærforhold, vannforvaltning og skredsikring, samt beskyttelse av kystområder.

For å begrense virkningene av klimaendringene mest mulig må vi øke innsatsen innenfor alle områder. Derfor prioriterer regjeringen dette arbeidet høyt. Innenfor utviklingssamarbeidet vil vi doble støtten til klimatiltak fram mot 2026. Vi vil minst tredoble den innsatsen som er rettet mot klimatilpasning, med et særlig fokus på matsikkerhet.

Vi vet også at virkningene av klimaendring og klimarisiko kommer til å bli mer komplekse og gjøre forvaltningen mer utfordrende. Det haster derfor mer enn tidligere antatt å legge om til en klimarobust utvikling. Dette handler både om å begrense og tilpasse seg til klimaendringer og samtidig oppnå bærekraftig utvikling. Å bevare økosystemer er fundamentalt for klimarobust utvikling.

Som det fremgår av Norads rapport, er byer viktige arenaer for fattigdomsbekjempelse, klimakutt og klimatilpasning. Byer og urbane områder er imidlertid ikke definert som et eget innsatsområde for norsk bistand. Norsk støtte til byer og urbanisering blir i stedet ivare-

tatt gjennom en integrert tilnærming. Blant annet støtter Norge innsatsen for robuste og bærekraftige byer gjennom de multilaterale utviklingsbankene. Disse har bistått regjeringer og bymyndigheter med å regulere arealbruk, drive byplanlegging, gjennomføre skattelegging, boligbygging og satse på infrastruktur og samfunnssikkerhet. Behovene til kvinner, ungdom og utsatte grupper prioriteres – her som i øvrig norsk utviklingspolitikk.

Innenfor vårt klimaarbeid støttes også en rekke programmer som inkluderer tiltak i byer. I disse programmene skiller det imidlertid i liten grad geografisk mellom tiltak i byer og i rurale områder. Hovedmålet er uansett å redusere utslipp og menneskers sårbarhet. Gjennom Det grønne klimafondet (GCF) støttes tiltak som bidrar til å redusere utslipp fra byer, blant annet gjennom utbygging av mer fornybar energi, energieffektivisering, vannforsyning, lavutslippstransport og tiltak som reduserer menneskers sårbarhet. Det samme gjelder også for Norges støtte gjennom tilpasningsfondet og Det globale miljøfondet (GEF), samt gjennom utviklingsbankene og FN-organisasjoner.

Vår støtte bidrar til å gjøre viktig infrastruktur i klimasårbar land mer robust både når det gjelder nye bygg, gjenoppbygging og rehabilitering. Norge bidrar også til å bekjempe luftforurensning i byer gjennom samarbeidet med internasjonale partnere som Verdens helseorganisasjon (WHO), Verdensbanken og koalisjonen for klima og ren luft (CCAC). Gjennom FN og Verdensbanken har Norge bidratt til tiltak for at risikoreduksjon og katastrofeberedskap integreres i byutvikling og -planlegging for nettopp å bygge motstandsdyktige byer.

Regjeringen følger derfor opp Norads viktige rapport på en rekke områder totalt sett.

SPØRSMÅL NR. 1617

Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 31. mars 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hele kystfiskerinæringen langs hele sørlandskysten står i fare. Enorme økninger i kostnader, særnorske krav og avgifter, sammen med dårlige refusjonsregler gjør hele bransjen utsatt! I Kristiansand melder eier og kaptein av Horisont III at de skyhøye drivstoffprisene og andre avgifter gjør at han taper 50 000 på å reise ut og fiske en uke grunnet drivstoffkostnaden alene.

Med tanke på kystkultur, matberedskap og verdiskapning, vil statsråden og regjeringen komme næringen til unnsetning, før store deler av næringen går konkurs?

BEGRUNNELSE:

Kystfiskerne langs hele sørlandskysten, fra Rogaland, Kristiansand til Oslo, opplever en rekordøkning i kostnadsbasen, både særnorske avgifter, meget høye CO₂ avgifter, skyhøye drivstoffpriser og avgifter, men også store ulem-

per med likviditeten grunnet spesielle regler for moms og annen kompensasjon som medfører at fiskerne må vente opptil 18 måneder for refusjon og kompensasjon. En bransje som sliter med lønnsomheten og likviditeten bør ikke måtte operere som bank for en stat som flommer over av penger! Full CO₂-avgift ble innført for fiskeflåten i 2020. Denne særnorske CO₂-avgiften skal etter planen 3-4 dobles fram mot 2030. Dagens kompensasjonsordning skaper både usikkerhet og er svært kapitalbindende, bl.a. ved at det kan ta mer enn et år fra bunkring til det gis refusjon.

Aktuelle tiltak kan/bør være fjerning/reduksjon av avgifter på drivstoff og CO₂, evt. CO₂ avgift som kompenseres fortløpende fullt ut, fiskeri må innlemmes i ordinær mva refusjon med mulighet for månedlig refusjon, bunkring uten grunnavgift på mineralolje, bagatellmessig støtte til bedrifter, tilskuddsordninger, oppretting av et CO₂-fond, for å støtte fiskeflåtens overgang til lav- og nullslippsteknologi, og mer.

Med bakgrunn i situasjonen i Ukraina og verdensmarkedet for korn og annen matproduksjon, er nasjonal matberedskap viktigere enn noensinne. Hvis man ikke gjør noen tiltak, men lar kystfiskeriet gå konkurs, så svekker man samtidig Norges matvareberedskap stort. Noe som vil være svært lite klokt i dagens situasjon.

Næringen melder at situasjonen er prekær og løsninger haster, ministeren bes derfor tidfeste eventuelle støttetiltak og løsninger for bransjen i svaret!

Svar:

Energiprisene økte gjennom 2021 og inn i 2022. Russlands invasjon av Ukraina 24. februar 2022 førte til en ytterligere prisøkning, bl.a. på råolje. Prisen på råolje økte fra knapt 100 dollar per fat før invasjonen til om lag 130 dollar per fat 8. mars 2022. Økte oljepriser ga økte drivstoffpriser, både internasjonalt og i Norge.

Oljeprisen har, etter toppnoteringen 8. mars, falt noe tilbake. Prisene i terminmarkedet tilsier at markedsaktørene forventer ytterligere reduksjoner i oljeprisen fremover. Et fall i oljeprisen vil gi reduserte drivstoffpriser. Den fremtidige prisutviklingen på råolje, og dermed på drivstoff, er imidlertid svært usikker.

Næringslivet er vant til å håndtere svingninger i priser på en rekke ulike faktorer, som råvarer, drivstoff, renter og valuta. Bedrifter har også generelt større mulighet til å tilpasse seg midlertidige kostnadsøkninger enn private husholdninger. Det er et politisk ansvar å sørge for at fellesskapets midler benyttes på en mest mulig effektiv og rettferdig måte, slik at samfunnet får mest mulig tilbake. Vi bør særlig være forsiktige med tiltak som flytter ansvaret for å drive for egen regning og risiko fra bedriftene til skattebetalerne.

Da den reduserte satsen for fiske og fangst i nære farvann i CO₂-avgiften på mineralske produkter ble avvirket,

opprettet man samtidig en kompensasjonsordning for fiskefartøy. Kompensasjonen tar form av et tilskudd basert på fartøyets andel av samlet omsetning i fartøygruppen det tilhører. Tilskuddsordningen var innført som en midlertidig ordning, men er besluttet videreført. Bevilgningen til ordningen skulle etter planen reduseres fra om lag 255 mill. kroner i budsjettet for 2021 til 205 mill. kroner i budsjettet for 2022. I budsjettet for 2022 foreslo regjeringen å videreføre bevilgningen på 255 mill. kroner i 2022. Regjeringen har også varslet at man vil kompensere fiskerinæringen for den økte CO₂-avgiften i 2022. Siden utbetalingene fra ordningen skjer etterskuddsvis, vil økt bevilgning som følge av økt CO₂-avgift i 2022 først bli fremmet i forslaget til statsbudsjett for 2023. Regjeringen har allerede innført en justering i ordningen med virkning fra 1. januar 2022 om at fartøy som bunkrer i utlandet ikke skal kunne kompenseres. Videre vil jeg ta initiativ til å se nærmere på andre sider av ordningens innretning, med siktemål om å gjøre den mer rettferdig og treffsikker.

Mineralolje som brukes til fiske og fangst, både i nære og fjerne farvann, er fritatt for grunnavgift på mineralolje. Avgiftene på drivstoff i fiskenæringen er derfor betydelig lavere enn for andre næringer og husholdningene, og næringen mottar allerede en kompensasjon for en betydelig andel av det de betaler i CO₂-avgift. Fritaket for fiske og fangst i nære farvann gjennomføres som en refusjonsordning. Søknad om refusjon sendes månedlig på fastsatt skjema til Garantikassen for fiskere. Søknad skal etter bestemmelsene sendes innen utløpet av februar året etter bunkringsåret. Likevel praktiseres ordningen fleksibelt i favør av næringsaktørene. Det blir gitt rentekompensasjonen på refusjonsbeløpet. Refusjonsordningen ble innført i 1989, og har hele tiden vært administrert av Garantikassen for fiskere.

Fiskerinæringen har påpekt at ordningen med årlig innlevering av merverdiavgiftsoppgave forsterker likviditetsutfordringene som følger av de økte drivstoffprisene. Som primærnæringsutøvere har fiskere i utgangspunktet årsoppgave for merverdiavgiften. Det er adgang til å levere inn avgiftsoppgave umiddelbart etter at det aktuelle året har løpt ut, selv om innleveringsfristen er 10. april i det påfølgende året. Fiskere kan også søke om å inngå i den ordinære tomånedsterminen for merverdiavgift. I utgangspunktet må virksomheter som har fått innvilget kortere skattleggingsperiode, vente to år før de kan gå tilbake til kalenderår som skattleggingsperiode. Fiskere som opplever ordningen med årlig merverdiavgiftsoppgave som utfordrende har dermed allerede anledning til å velge å benytte det ordinære systemet om de ønsker det.

Endringer i skatter og avgifter bør vurderes samlet i forbindelse med statsbudsjettet, slik at en ser sammenhengen i skatte- og avgiftspolitikken. Ved endringer i viktige rammebetingelser kan det være aktuelt å vurdere justeringer i skatter og avgifter. Regjeringen vil 12. mai 2022 legge frem forslag til Revidert nasjonalbudsjett 2022.

Det vil i den forbindelse være naturlig å vurdere eventuelle endringer i skatte- og avgiftsreglene som følge av ves-

entlig endrede omstendigheter siden statsbudsjettet ble vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 1618

Innlevert 20. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 29. mars 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Korleis kan vi sikre at kommunale anskaffelsar av renseanlegg for vatn og avløp i åra framover legg til rette for bruk av den mest miljøvenlege og berekraftige tilgjengelege teknologien for rensing, slik at vi kan kutte kjemikaliebruk, gjenbruke fosfor og få best mogleg vasskvalitet i Oslofjorden og andre sårbare norske fjordar og vassdrag?

GRUNNGJEVING:

Norske kommunar må gjennomføre massive investeringar innanfor vatn og avløp dei komande åra. I rapporten «Kommunalt investeringsbehov for vann og avløp 2021-2040» frå Norsk Vann er det estimert eit samla investeringsbehov på over 300 milliardar kroner. Av dette er det berekna at ca. 35 milliardar kroner skal investerast i renseanlegg på Austlandet for å imøtekome såkalla sekundærrensekraft i nedbørfelt for følsome område. Det utløyser trong for investering i biologiske rensetrinn på anslagsvis 150 renseanlegg. I tillegg meiner Miljødirektoratet og Statsforvaltarane i Viken og Vestfold og Telemark at den økologiske tilstanden i Oslofjorden tvingar fram trong for nitrogenfjerning for kystnære anlegg i indre og ytre Oslofjord. Det kan utløyse ytterlegare investeringar for fleire titals milliardar kroner.

Dei enorme investeringane som skal gjerast i nye avløpsanlegg dei neste få åra, vil setje standarden for miljøkvaliteten på avløpsanlegga og dermed også for miljøkvaliteten i Oslofjorden og mange andre fjordar og vassdrag i fleire tiår framover. Det er då urovekkande å sjå at det rundt om i landet, også i Oslofjord-området, blir planlagt å anskaffe avløpsanlegg med gamaldags teknologi som ligg langt under den miljøstandard vi veit er mulig og oppnåeleg i dag. Det vil i praksis føre til at norske renseanlegg må halde fram å bruke 100 000 tonn kjemikalier i året for å fjerne fosfor frå avløpsvatn, som ikkje berre fører til unødvendig høge driftskostnader og høgt klimafotavtrykk, men også blokkerer for gjenvinning av den kritiske ressursen fosfor.

Teknologi for biologisk fosforfjerning frå avløpsvatn har vore tilgjengeleg internasjonalt i meir enn 40 år. Sidan 2016 er det også tatt i bruk i stor skala under norske forhold med svært godt resultat (m a Hias sitt renseanlegg på Hamar, som har vore med å løfte vasskvaliteten i Mjøsa).

Det er no nødvendig med eit nasjonalt initiativ for å sikre at ikkje norske kommunar i åra framover gjer enorme feilinvesteringar i gammaldags miljøteknologi for avløpsanlegg, men i staden tek i bruk ny, moderne og meir miljøvenleg og effektiv teknologi som kuttar kjemikaliebruk og gjer det mulig å gjenvinne og gjenbruke fosfor, gjennom biologisk i staden for kjemikalie-basert fosforfjerning.

Svar:

Utslipp av kommunalt avløpsvann reguleres av forurensningsloven og -forskriften. Statsforvalter er forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, mens kommunen er forurensningsmyndighet for utslipp fra mindre tettbebyggelser. Forurensningsmyndigheten kan i den enkelte tillatelse stille vilkår som for eksempel krav til renseeffekt.

Kommunene som søker om tillatelse til utslipp, sitter på kunnskapen om de økonomiske og tekniske forholdene som ligger til grunn for valg av renseteknologi. Forurensningsmyndigheten stiller funksjonskrav i tillatelsen på bakgrunn av hva som er mulig å oppnå av rensing og reduksjon av utslipp med beste tilgjengelig teknikk, mens det blir opp til kommunen/virksomheten å finne ut hvordan de kan løse dette på best mulig måte.

Det er viktig at kommunene skaffer seg den nødvendige kunnskapen om miljøvennlig og bærekraftig teknologi, samt hvordan denne kan brukes på best mulig måte på det enkelte renseanlegg. Med mer biologisk rensning kan kjemikaliebruken optimaliseres. Det er likevel mange forhold som må vurderes ved valg av renseteknologi. For eksempel vil ikke biologisk fosforfjerning nødvendigvis være en løsning som er aktuell for alle renseanlegg i Norge. Dette henger blant annet sammen med innholdet

av organisk materiale i avløpsvannet. De fleste renseanlegg i Norge mottar avløpsvann med lavt innhold av organisk materiale og det vil derfor fortsatt være nødvendig med kjemisk rensing for å opprettholde høy rensegrad for fosfor, selv om det tas i bruk mer biologisk rensing. Det er for øvrig mulig å utnytte fosfor i avløpsslam selv om det brukes kjemisk rensing. Både med teknologi som utviner fosfor fra avløpsslammet og ved å bruke avløpsslammet direkte som jordforbedring.

Ved at myndighetene stiller funksjonskrav til kommunenes rensing av avløpsvann, og ikke vilkår om en spesifikk teknologi eller løsning, kan man fremme teknologiutvikling og bidra til at kommunene kan velge de mest kostnadseffektive tiltakene for å oppfylle miljøkravene fra myndighetene. Dette legger også til rette for at kommunene kan ta i bruk den mest miljøvennlige og bærekraftige teknologien for hvert enkelt renseanlegg.

SPØRSMÅL NR. 1619

Innlevert 20. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 24. mars 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Ser regjeringa det som aktuelt å la marine verneområde få lokale styre og lokalt tilsette forvaltarar, på same måte som for nasjonalparker og landskapsvernområde på land, som eitt av fleire verkemiddel for å styrke arbeidet med vern av fjordar og andre havområde i Noreg?

BEGRUNNELSE:

I dag har nasjonalparker og landskapsvernområde i Noreg lokal forvaltning. Det skjer gjennom oppnemnte lokale og regionale politikarar som utgjer eit styre, og ein eller fleire tilsette nasjonalparkforvaltarar. Forvaltararne er lokalisert i nærleiken av verneområdet dei jobbar med, slik at dei er tilgjengelege for folk lokalt og har kort veg ut i felt for å sjå på tiltak, tilrettelegging av informasjon, skjøtsel, osv.

Per 2022 er det oppretta 16 marine verneområde i landet. Solberg-regjeringa la ambisjonar for at Noreg skulle ha 30 % marint vern innan 2030, slik det internasjonale havpanelet tilrår, men det er enno langt fram før dette målet er nådd.

Marine verneområde går ofte over fleire kommunegrensar som nasjonalparker og landskapsvernområde, og nokre marine verneområde har stoppa heilt opp i prosessen grunna lokal motstand. Sterkare lokal forankring av marine verneområde, og å sørge for kompetansearbeidsplassar lokalt knytt til forvaltninga av dei marine verneområda på same måte som for verneområde på land, vil vere med å styrke den lokale forankringa av vernet, og truleg også kunne setje fart på arbeidet med vern av fleire havområde. Det vil også styrke sjølve vernet gjennom auka ressursar til kartlegging, informasjonsarbeid, tilret-

telegging for berekraftig lokal næringsaktivitet, rydding av forureining, meir, samt bidra til auka lokal identitetskaping og stoltheit for å ha verneverdige havområde i sitt lokalsamfunn.

Svar:

Et godt samspill mellom lokale, regionale og sentrale myndigheter er helt sentralt både i prosessen med å opprette og i den videre forvaltningen av marine verneområder. En slik modell bidrar til tillit og smidige løsninger i arbeidet med å verne viktige områder for naturen i kyst- og havområdene våre. I Hurdalsplattformen har regjeringen sagt at vi vil «videreutvikle og styrke dagens modell med regional og lokal forvaltning».

Marine verneområder blir forvaltet enten på lokalt eller regionalt nivå. For marine verneområder som befinner seg innenfor én enkelt kommune, blir forvaltningssmyndigheten normalt tilbudt den aktuelle kommunen. For marine verneområder som strekker seg over flere kommuner har forvaltningsmyndigheten i utgangspunktet blitt lagt til statsforvalteren. Ved en slik modell vil statsforvalteren be om og legge stor vekt på innspill fra berørte kommuner i forvaltningen av området. For marine verneområder som grenser til eksempelvis en nasjonalpark som allerede forvaltes av et nasjonalparkstyre, blir forvaltningsmyndigheten i mange tilfeller lagt dit for en mest mulig helhetlig forvaltning av et sammenhengende område. Det kan også være aktuelt å opprette et eget verneområdestyre for det marine verneområdet, etter samme modell som for nasjonalparkstyrene. Dette er særlig aktuelt ved større marine verneområder, og der de berørte kommunene selv ønsker det.

Marin verneplan fra 2004 består av 36 områder som til sammen skal dekke et representativt utvalg av norsk undersjøisk natur. 17 av områdene er hittil vernet, 16 som marine verneområder og ett område som en del av Raet nasjonalpark. Mange av disse områdene er relativt små, og det har i flere tilfeller også vært mulig å samlokalisere forvaltningen med eksisterende nasjonalparkstyrer. For flere av de resterende kandidatområdene i marin ver-

neplan pågår det for øyeblikket prosesser etter naturmangfoldloven med sikte på vern. Blant disse er det også enkelte større områder. Samtidig skal verneplanen fra 2004 suppleres med flere områder. Jeg forventer derfor at det i det videre arbeidet med vern av kyst- og havområder også vil være aktuelt å ta i bruk en løsning med egne lokale verneområdestyrer for forvaltningen av marine verneområder.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 20. mars 2022 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes

Besvart 25. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva kan samferdselsministeren konkret gjera for å hjelpa Vestland fylke med å få finansiert og realisert rassikringsprosjektet Tokagjelet?

GRUNNGJEVING:

Fv 49, Tokagjelet, er omkøyringsveg for E 16 mellom Trenegereid og Voss når den er stengd av rashendingar og ulukker. Den er ein del av det overordna fylkesvegnettet i Vestland, og ein av hovudvegane mot Hardanger og E 134 over Haukeli frå Bergen. Vegstrekka i Tokagjelet er sterkt rasutsett med fleire store ras hendingar dei siste åra. Vestland fylke har etter grundige utgreiingar konkludert med at vegen i sin heilhet må erstattast med ein ny tunnel på ca. 9,3 km. Kostnad for prosjektet er ca. 2,5 milliarder. Kvam herad har nyleg vedteke eigen kommunedelplan for prosjektet, og Vestland fylke har vedteke å starta regulering av prosjektet. Utfordringa i forhold til gjennomføring ligg på finansiering. Vestland fylke sine årlege løyvingar til rassikring gjer det ikkje mogleg å få realisert prosjektet med dagens løyvingar til rassikring.

Svar:

Det går fram av spørsmålet at dette er eit prosjekt på fylkesvegnettet. Vestland fylkeskommune har derfor ansvar for eventuelle tiltak for å rassikra vegen. Ansvaret gjeld og finansiering av tiltak.

Midlar til ras- og skredsikring på fylkesveg vart tidlegare løyvd over ein øymerka post til fylkeskommunane. Frå 2020 er midlane innlemma i rammetilskottet. Midlane vert fordelte mellom fylkeskommunane med utgangspunkt i eit tilskottsprogram for skredsikring på

fylkesvegnettet for perioden 2018 – 2023. Tilskottsprogrammet er utarbeidd av Statens vegvesen og basert på dei økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2018 – 2029.

For 2022 er det fordelt 870,8 mill. kr til ras- og skredsikring på fylkesveg over rammetilskottet til fylkeskommunane. Vestland fylkeskommune har fått tildelt 452,0 mill. kr av desse midlane.

SPØRSMÅL NR. 1621**Innlevert 20. mars 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 26. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at ukrainske flyktninger som kommer til Norge ikke blir utnyttet av arbeidslivskriminelle?

BEGRUNNELSE:

Organisasjonen Fair Play Bygg og LO har slått alarm om at norske flyktningemottak kan bli en lekegrind for kriminelle aktører. De kjenner allerede til eksempler på at desperate ukrainske flyktninger nå blir forsøkt rekruttert til svart arbeid av kriminelle aktører.

“Ukrainerne som nå kommer til Norge er selvsagt spesielt utsatt. Vi har allerede fått rapporter om at kriminelle aktører oppsøker flyktningemottak for å rekruttere arbeidskraft“, sier LO-leder Peggy Hessen Følsvik til Fri Fagbevegelse.

Det er ventet at mellom 30 000 og 100 000 ukrainske flyktninger kan komme til Norge den nærmeste tida som følge av Putins brutale invasjon i Ukraina. Dette er mennesker som befinner seg i en svært sårbar situasjon, og som mangler grunnleggende kunnskaper både om norsk språk og om reglene i det norske arbeidslivet. Samtidig har de stort behov for penger. Mange kan også ha blitt hjulpet til landet gjennom menneskehandel, og slik allerede stå i gjeld til kriminelle aktører.

Det haster å få på plass tiltak som beskytter ukrainske flyktninger mot arbeidslivskriminalitet. Mulige tiltak kan være å skape møteplasser mellom seriøse arbeidskjøpere og ukrainske flyktninger, omdisponering av politiressurser for å skjerpe kontrollen med flyktningemottak og hasteproduksjon av materiell på ukrainsk med informasjon om fagbevegelsen og norsk lovverk. Det kan også være aktuelt å vedta hastebevilgninger til aktører som Fair Play Bygg. Samtidig må man passe nøye på så ikke useriøse asylbaroner nå får hånd om en stor del av mottakskapasiteten.

Spørsmålet dreier seg om regjeringen har vurdert noen av disse tiltakene, eventuelt hvilke andre tiltak statsråden ser for seg å treffe for å hindre at ukrainske flyktninger havner i lomma på kriminelle.

Svar:

Krigen i Ukraina har ført til den største flyktningekrisen siden andre verdenskrig.

I et vanlig år bosettes om lag 5 000 flyktninger i Norge. UDI har anslått at det kan komme 35 000 i år, hvorav 30

000 fra Ukraina. Statsministeren redegjorde for Stortinget om situasjonen fredag 18. mars, og sa at regjeringen også jobber med beredskapstiltak for å kunne håndtere en ekstraordinær situasjon med opp mot 100 000 flyktninger.

Flyktninger fra Ukraina har fått midlertidig kollektiv beskyttelse og det skal legges til rette for at de kan returnere til Ukraina. Samtidig skal de få et trygt og godt opphold mens de er i Norge.

Noe av det viktigste vi kan gjøre for mennesker som flykter fra krig, er å gi dem mulighet til å komme i gang igjen med livene sine så raskt som mulig. Et sted å bo, mulighet for å få barna inn på en skole eller i en barnehage, og få hjelp til å behandle skader og traumer, er det viktig at det norske samfunnet bidrar med.

For de som har muligheter til å jobbe er deltakelse i arbeidslivet viktig for aktivitet og inkludering, og for at flyktningene kan bidra med sin kompetanse og sine ressurser.

Flyktninger fra Ukraina får gjennom kollektiv beskyttelse også arbeidstillatelse.

Flyktninger kan være i en sårbar situasjon når de skal inn i arbeid. De kjenner ikke sine rettigheter og kan være i en utsatt posisjon overfor virksomheter som vil utnytte dem.

På samme måte som i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet for øvrig må mange ta ansvar for å forhindre at dette skjer. Ulike statlige myndigheter, kommunene, arbeidsgivere og arbeidslivets parter må i felleskap sørge for at de flyktningene som skal ut i jobb, kommer inn i et arbeid der de blir behandlet bra. Der de kan bidra til samfunnet, få inntekt og der de ikke blir utnyttet. Som arbeids- og inkluderingsminister er jeg særlig opptatt av at flyktningene møter et organisert og trygt arbeidsliv i Norge.

Arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er viktig for regjeringen i arbeidslivet som helhet, og selvsagt spesielt viktig i den konkrete situasjonen. Derfor jobber vi med tiltak som skal styrke arbeidstakernes rettigheter og bidra til et ryddigere arbeidsliv på en rekke områder.

NAV og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi) har etablert et konkret samarbeid med bl.a. Arbeidstilsynet og partene i arbeidslivet for å etablere møteplasser og formidle muligheter til å få flyktninger inn i norsk arbeidsliv – på en trygg og seriøs måte.

Jeg vil minne om at en prioritert oppgave for Arbeidstilsynet er å gi veiledning til utenlandske arbeidstakere for å styrke mulighetene deres til å ivareta sine rettigheter,

og på denne måten bidra til å forhindre at de blir utnyttet av useriøse og kriminelle arbeidsgivere. Arbeidstilsynet oversetter veiledningen sin til ukrainsk og vil spre denne i ulike kanaler.

I Servicesentrene for utenlandske arbeidstakere (SUA) samarbeider Arbeidstilsynet, politiet, Skatteetaten og UDI for å legge til rette for at utenlandske arbeidstakere skal komme raskt i lovlig arbeid i Norge. Samtidig informerer og veileder sentrene også om rettigheter og plikter i arbeidsforhold.

I Arbeidstilsynets innsats mot useriøsitet og arbeidslivskriminalitet har tilsynet særskilt oppmerksomhet med at utenlandske arbeidstakere har seriøse og anstendige arbeidsvilkår. Tilsyn prioriteres i bransjer, geografiske områder og virksomheter, basert på en risikovurdering av hvor utfordringene er størst. I a-krimsentrene, hvor Arbeidstilsynet samarbeider med politiet, Skatteetaten og NAV, er de felles kontrollene også rettet mot trusselaktører og bransjer hvor det kan forekomme utnyttelse av utenlandske arbeidstakere. Kontrollene skal bidra til å ivareta arbeidstakernes rettigheter og der det avdekkes at arbeidsgiver ikke har oppfylt sine plikter, gir etatene sanksjoner for å sikre at forholdene rettes opp. I kontrollene gis det også veiledning og informasjon til arbeidstakere. Etatene jobber kunnskaps- og etterretningsbasert og vil målrette og prioritere innsatsen sin mot ulike problemstillinger knyttet til flyktnings situasjonen.

Jeg har forelagt spørsmålet for Justis og beredskapsdepartementet som viser til at deres departement og

Barne- og familiedepartementet ønsker en tettere oppfølging av kommunene for å tilby bistand og veiledning for å redusere risiko for menneskehandel og annen utnyttning av flyktninger. De aktuelle myndighetene ved Bufdir, Politidirektoratet, Utlendingsdirektoratet (UDI) og IMDi er bedt om å henvende seg til kommunene om behovet for oppmerksomhet rundt den aktuelle problematikken. Informasjon til og veiledning av kommunene, men også av personell ved flyktningsmottak og politi som nå får et registreringsansvar på regionalt nivå, er av stor betydning. Direktoratene er bedt om i samarbeid å legge frem forslag til tiltak på kort og lang sikt.

Politiet er bedt om å iverksette relevante og nødvendige tiltak for å forebygge uønskede hendelser som følge av den pågående konflikten og gjøre nødvendige prioriteringer til å kunne håndtere politiets oppgaver relatert til konflikten over hele landet.

Alle politidistrikter har egne spesialgrupper for menneskehandel med ansvar for forebyggende tiltak og for etterforskning. Spesialistene innen menneskehandel er fra før kjent med at ukrainske borgere er en utsatt gruppe for utnyttning. I dagens situasjon vil spesialgruppene naturlig rette fokuset på risikoen for menneskehandel blant nyankomne flyktninger.

Regjeringen vil løpende vurdere situasjonen slik at flyktninger får en sikker og seriøs inntreden i det norske arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 1622

Innlevert 20. mars 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 30. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke grep regjeringen har tatt og hvilke planer som foreligger fra hennes side for at norske skoler og kommuner skal ha en tilstrekkelig mulighet til å ta imot ukrainske barn i skolesystemet på en god måte og tilby de en forsvarlig utdanning fra kort tid etter at de ankommer Norge?

BEGRUNNELSE:

Ifølge UDI har minst 3000 ukrainske flyktninger kommet til Norge siden krigens utbrudd. 1100 av disse skal være barn.

Mange kommuner opplever situasjonen rundt ankomst av ukrainske flyktninger som krevende. Det er ventet at antallet som kommer kan bli veldig stort i tiden som kommer.

Vi kunne i VG den 20. mars lese at statsforvalteren i Oslo og Viken allerede med dagens relativt moderate ankomstnivå (gitt mulige prognoser for den kommende tiden) etterlyser bedre kommunikasjon mellom sentrale myndigheter og kommunene, og at hun opplever stor frustrasjon i kommunene knyttet til håndteringen av flyktnings situasjonen.

Svar:

Jeg har fått spørsmålet oversendt fra kunnskapsministeren og med ansvar for bosetting av flyktninger i kommunene svarer jeg på vegne av oss begge.

Vi forventer en stor ankomst av fordrevne fra Ukraina, og mange av disse vil være barn og unge. Mange kommuner er godt rustet til å ta imot barn og unge i skoler og barnehager. Vi arbeider sammen med våre underliggende etater med å vurdere tiltak for å støtte kommunene med de utfordringene vi ser at de får.

Kunnskapsministeren viser til at kommunesektoren får tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold over KDs budsjett (kap. 225, post 64). Tilskuddet gjelder personer i alderen 6–18 år, og omfatter grunnskole og videregående opplæring. Tilskuddsordningen er avgrenset til de som bor på mottak/omsorgssentre eller oppholder seg lovlig i landet mens de venter på å få avgjort søknad om oppholdstillatelse. Tilskuddet justeres med endringer i antall personer i målgruppen, basert på rapporter fra Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen.

Etter bosetting mottar kommuner særskilte tilskudd fra staten. Integreringstilskudd utbetales over fem år per person som bosettes. Kommuner som bosetter enslige mindreårige mottar i tillegg et særskilt tilskudd per enslige mindreårig. Tilskuddene skal gi en gjennomsnittlig dekning av kommunenes merutgifter til bosetting og integrering, herunder ekstratiltak i grunnskolen. Tilskuddet justeres med endringer i antall personer i målgruppen, basert på rapporter fra Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen.

Kunnskapsministeren understreker at et viktig tiltak er å oversette eksisterende og/eller utvikle nytt undervisningsmaterieell og læringsressurser. Forlag og andre fagmiljøer er klare til å sette i gang. I tillegg mener vi at det er viktig å iverksette tiltak for å bedre kommunesektorens tilgang på kompetanse til å ta imot nyankomne barn og elever.

Staten vil stille opp for å bistå kommunene blant annet gjennom å gi tilskudd til å utvikle læremidler på ukrainsk, gjennom fjernundervisning og gjennom å utvide formålet for ordningen med at studenter kan jobbe som vikarer uten å få forkortet studielånet.

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) har et pågående oppdrag med utvikling av kompetansetiltak for lærere som underviser nyankomne elever, og som skal ferdigstilles før jul 2022.

Kunnskapsdepartementet vurderer i tillegg andre tiltak som kan være aktuelle. Eksempler kan være utarbeidelse av veiledningsmaterieell til lærere om å jobbe med språkutvikling i alle fag, hvordan hjelpe barn og unge med traumer, kompetanse i norsk som andrespråk eller støtte til å forstå og jobbe i den norske opplæringsmodellen

for eventuelle ukrainske lærere som ikke har erfaring fra norsk barnehage eller skole.

Fjernundervisning kan være et nyttig tiltak både for å gi et alternativ der stedlig opplæring ikke er mulig, men også i tilfeller hvor tilgang til visse typer kompetanse er knapp og hvor fjernundervisning kan bidra til at denne kompetansen kommer flest mulig til gode.

Som arbeids- og inkluderingsminister har jeg ansvar for bl.a. bosetting av flyktninger. I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til en artikkel i VG 20. mars der statsforvalteren i Oslo og Viken etterlyste bedre kommunikasjon mellom sentrale myndigheter og kommunene når det gjelder håndtering av flyktnings situasjonen, både i mottaksfasen og i bosettingsfasen. Jeg kan forsikre om at regjeringen vektlegger god kommunikasjon og godt samarbeid mellom alle forvaltningsnivåer i denne situasjonen.

Jeg har tatt initiativ til ukentlig, digital dialog mellom regjeringen og kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere. Møtene er en viktig arena for gjensidig informasjonsutveksling og drøfting av utfordringer og tiltak. På møtet sist fredag, 25. mars, deltok også statsministeren og justis- og beredskapsministeren. Det ble også gitt informasjon fra direktørene i IMDi og UDI samt fra statsforvalteren i Møre og Romsdal. Vi planlegger nå for ukentlige møter for å drøfte ulike temaer som er sentrale i forbindelse med bosetting og integrering av flyktninger.

Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger bidrar, under ledelse av IMDIs direktør, til samordnet bosetting av flyktninger. Utvalget har deltakere både fra statlig og kommunalt nivå, herunder en representant for statsforvalterne. Utvalget innkalte til ekstraordinært møte 1. mars og vil følge situasjonen tett.

Noe av det viktigste vi kan gjøre for mennesker som flykter fra krig, er å gi dem et trygt hjem, og mulighet til raskt å komme i gang med livene sine her i Norge. Ikke minst er dette viktig for barn og unge.

Vi vet ikke hvor lenge krigen i Ukraina vil vare. Vi vet heller ikke sikkert hvor mange flyktninger som vil komme til Norge eller hvor lenge de vil bli. Men vi er nødt til å planlegge for at flyktingene blir en stund og vi må ta høyde for at det kan komme et stort antall. Samtidig legger regjeringen til grunn at de aller fleste flyktninger har et ønske om å kunne vende tilbake til hjemlandet sitt, når dette kan skje i trygghet.

SPØRSMÅL NR. 1623**Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener helseministeren at styrevedtaket Helse Vest RHF om å gjennomføre åpne konkurranser innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling og tverrfaglig spesialisert rehabilitering bidrar til å realisere regjeringens politikk for kommersielle velferdstjenester og ideell sektor, og vil hun foreta seg noe for å korrigere det regionale helseforetakets kurs?

BEGRUNNELSE:

Helse Vest RHF behandlet i styresak 00822 i styremøtet 14. februar det regionale helseforetakets anskaffelsesplaner for 2022. Styret besluttet å gjennomføre åpne konkurranser for å anskaffe tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), tverrfaglig spesialisert rehabilitering (TSR), radiologi og kirurgiske tjenester. Det ble besluttet at alle konkurransene skulle gjennomføres som åpne anbudskonkurranser, det vil si at Helse Vest ikke vil bygge på presedensen fra Helse Midt-Norge RHF's anskaffelse av tverrfaglig spesialisert rusbehandling i 2021, på de områdene der det kunne være mulig og naturlig. Det er grunn til å anta at åpne anbudskonkurranser innenfor TSB og TSR vil stimulere til nyetablering av kommersielle virksomheter innenfor disse områdene.

Ideelle aktører driver en rekke ulike tilbud innenfor TSB og TSR i Helse Vests opptaksområde, med lange tradisjoner og høy faglig kvalitet. Ideelle aktører utgjør i dag hoveddelen av det tilbudet som anskaffelsen skal erstatte innenfor TSB og TSR, og det er grunn til å anta at de har kapasitet til å dekke hele behovet til Helse Vest RHF. Bruk av reserverte konkurranser er et virkemiddel Stortinget har sluttet opp om på tvers av de politiske blokkene, for å sikre at det finnes et mangfold av tilbud og for å sikre at ideelle aktører fortsetter å spille en viktig rolle i utvikling av tilbudet i helse- og omsorgssektoren. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2021 besluttet Stortinget å opprettholde et mål om at ideell sektors andel av de samlede helse- og omsorgstjenestene på sikt skal være om lag 10 pst. målt i kostnader, og av rapporteringsdelen i helse- og omsorgsdepartementets budsjettkapitler kan det framstå som om de regionale helseforetakene er bedt om å følge opp og rapportere på dette målet.

Regjeringen skriver i sin plattform at den vil «kraftig redusere omfanget av kommersielle aktører i velferden» og at den vil «støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren», samt «utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle

tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet».

Svar:

Som det framgår av Hurdalsplattformen, vil regjeringen støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren. Vi ønsker at det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse- og omsorgssektoren skal videreutvikles, og legger blant annet til grunn at handlingsrommet i anskaffelsesregelverket til å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet, skal utnyttes.

Representanten Hussein viser i begrunnelsen for spørsmålet til en aktuell styresak om anskaffelsesplaner, som sist måned ble behandlet i styremøte i Helse Vest RHF. Her besluttet styret gjennomføring av åpne anbudskonkurranser innen ulike fagområder, etter vurdering av ulike tilnærminger og utfordringer. De regionale helseforetakene er gjennom foretaksmøter bedt om å ta i bruk handlingsrommet innenfor gjeldende rett til å kjøpe tjenester fra ideelle leverandører. Samtidig har det vært rettslig usikkerhet rundt reservasjonsadgangen for ideelle virksomheter. Aktuelle oppdragsgivere må vurdere om reservasjonsadgang kan og bør benyttes i forbindelse med den enkelte anskaffelse.

I den aktuelle saken som det her vises til, har Helse Vest RHF gjort en vurdering av hvilken fremgangsmåte som vil gi best sikkerhet for å oppnå og beholde et godt tilbud til pasientene. De har her vurdert at det ikke vil være formålstjenlig å reservere kontrakt for ideelle organisasjoner, blant annet fordi en slik reservasjon vil kunne virke så avgrensende på konkurransen at det vil være usikkert om behovet for tjenestekjøp kan dekkes fullt ut. Denne konkrete vurderingen må ligge til styret. Med den risikoen og de vurderingene som det er gjort rede for i styresaken, ser jeg det ikke som aktuelt å overprøve vedtaket.

Jeg vil imidlertid understreke at jeg forventer at Helse Vest RHF legger stor vekt på kvalitet i konkurransen, slik det også fremgår av saksforelegget, og at det legges vekt på kvalitets-aspekter som har blitt fremhevet som særlig verdifulle og bevaringsverdige trekk ved ideelle leverandører.

SPØRSMÅL NR. 1624**Innlevert 18. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 28. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Pasienter og pårørende som reiser til sykehusene våre med bil må i dag betale parkeringsavgift.

Vil statsråden legge frem en oversikt over hvor mye inntekter dette genererer og hva kostnaden for ordningen er, både for det enkelte sykehus og totalt for sykehusene i hele landet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen hevder det skal være gratis å få helsehjelp i Norge. Så vidt spørsmålsstiller er kjent med er parkeringsavgifter også utgifter for pasientene og pårørende.

Svar:

Dagens retningslinjer for parkering ved sykehusene bygger på en felles rapport fra de regionale helseforetakene høsten 2008. Rapportens anbefalinger om retningslinjer

ble fulgt opp i foretaksmøter for de regionale helseforetakene, med blant annet dette kravet: «Foretaksmøtet la til grunn at helseforetakene begrenser betaling for parkering til å dekke kostnadene ved parkeringstilbudet og at de rutiner man har for parkering skal begrense risikoen for gebyr. Alle nye parkeringssystemer skal bygge på prinsippet om etterskuddsbetaling.»

Det ovenstående kravet gjelder fortsatt og må leses slik at inntektene kun skal dekke kostnadene ved parkeringstilbudet, slik at helseforetakene ikke skal tjene penger på parkeringstilbudet. Samtidig skal helseforetakene heller ikke bruke av sitt behandlings-budsjett til å dekke kostnader ved dette tilbudet. Kravet gjelder uansett om sykehusene driver parkeringsordningen i egen regi eller engasjerer et firma til å gjøre dette.

Jeg kan ikke se at det er formålstjenlig å be om at sykehusene skal innrapportere detaljer om inntekter og kostnader for parkeringstilbud.

SPØRSMÅL NR. 1625**Innlevert 19. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 25. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Transportbransjen, entreprenørbransjen og andre storforbrukere av drivstoff opplever meget tøffe tider. Flere bransjeaktører jeg møtte i Agder forrige uke fortalte om store utfordringer med utgiftsnivået, hvor et forbruk på flere millioner liter årlig ga merkostnader på titalls millioner årlig.

Kan statsråden avklare om det vil komme noen hjelp til transportbransjen i form av reduserte drivstoffavgifter, vil statsråden instruere statlige og offentlige aktører til å være imøtekommende angående prisjusteringer og kompensasjon, og hvordan skal regjeringen bidra til at bransjen ikke opplever massekonkurs, og at kunder ikke opplever stor prisvekst som reduserer aktiviteten?

BEGRUNNELSE:

De høye drivstoffprisene, medfører store utfordringer for transport- og entreprenørbransjen. De økte drivstoffprisene spiser opp hele overskuddet og mer til hos mange i bransjen. For å kompensere har flere måttet legge på et energiledd for å kompensere for de økte prisene. Tilbakemeldingen fra bransjen er at de som er minst fleksibel og imøtekommende her, er statlige og offentlige kunder.

Regjeringens økning av CO₂ avgiftene i 2022, kombinert med et generelt høyt avgiftsnivå på drivstoff i Norge, gir høye drivstoffpriser. Avhengig av literpris, så er 45–65 % av prisen rene avgifter til staten. Dette kommer i tillegg til meget høye strømpriser som næringslivet ikke mottar noe støtte for, i tillegg til generelt høy prisstigning innen flere områder. Transport og entreprenørbransjen er vanligvis lavmarginsbransjer, og sliter med lønnsomheten

med dagens utgiftsbilde. De fleste selskaper i transport- og entreprenørbransjen operer med resultatgrad på noen få prosent.

I møter med bransjen i Agder forrige uke kom det fram fra flere selskaper at de store utgiftsøkningene i drivstoff, avgifter og annet siden nyttår spiser opp hele overskuddet og mer til, og gjør at flere selskaper forventer tap. Frykten framover er enda dyrere drivstoff, noe som vil ytterligere forverre situasjonen.

Kontrakter og rammeavtaler med staten og det offentlige med faste priser medfører at mange aktører driver med underskudd, med liten mulighet til å få prisjustert dette grunnet rigide krav fra disse aktørene, og evt. Kofa utfordringer.

Svar:

Energiprisene økte gjennom 2021 og inn i 2022. Russlands invasjon av Ukraina 24. februar 2022 førte til en ytterligere prisøkning, bl.a. på råolje. Prisen på råolje økte fra knapt

100 dollar per fat før invasjonen til om lag 130 dollar per fat 8. mars 2022. Økte oljepriser ga økte drivstoffpriser, både internasjonalt og i Norge.

Oljeprisen har, etter toppnoteringen 8. mars, falt noe tilbake. Prisene i terminmarkedet tilsier at markedsaktørene forventer ytterligere reduksjoner i oljeprisen fremover. Et fall i oljeprisen vil gi reduserte drivstoffpriser. Den fremtidige prisutviklingen på råolje, og dermed på drivstoff, er imidlertid svært usikker.

Endringer i skatter og avgifter bør vurderes samlet i forbindelse med statsbudsjettet, slik at en ser sammenhengen i skatte- og avgiftspolitikken. Ved endringer i viktige rammebetingelser kan det være aktuelt å vurdere justeringer i skatter og avgifter.

Regjeringen vil 12. mai 2022 legge frem forslag til Revidert nasjonalbudsjett 2022. Det vil i den forbindelse være naturlig å vurdere eventuelle endringer i skatte- og avgiftsreglene, herunder drivstoffavgiftene.

SPØRSMÅL NR. 1626

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 29. mars 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre lagringskapasiteten for matkorn i Rogaland nå som Felleskjøpet Agri planlegger å omgjøre Stavanger Havnesilo til leiligheter?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina er en alvorlig trussel mot norsk matsikkerhet. Til sammen sto Russland og Ukraina for en fjerdedel av all verdens korneksport i 2020. Nå er begge land avskåret fra å eksportere korn i overskuelig framtid.

Norge har på sin side bygget ned sin kornproduksjon over tid. Parallelt har staten bygget ned sine beredskapslagre for korn. Mens Norge på slutten av 1960-tallet hadde over 300 000 tonn matkorn på lager, har vi etter 2003 ikke hatt korn i beredskap overhodet.

Avviklingen av beredskapslagrene for korn har ført til at også lagerkapasiteten bygges ned. I disse dager er Felleskjøpet Agri i ferd med å omregulere Norges største kornlager, Stavanger Havnesilo, til leiligheter. Felleskjøpet har uttrykt ønske om å sikre kornberedskapen her, men uten at staten vil betale for beredskapslagre har ikke dette

vært mulig økonomisk. Da lønner det seg langt bedre å utvikle den attraktive og sentrumsnære tomten for salg på det private boligmarkedet.

Dersom Stavanger Havnesilo legges ned, vil lagerkapasiteten for korn på Vestlandet forsvinne. Selv om beredskapslagrene blir bygget opp igjen, vil landsdelen være avhengig av tilførsel av matkorn fra lagre på Østlandet og i Trøndelag. I en stadig mer ustabil verden, med pandemi og krig i Europa som bakteppe, oppleves dette som utrygt for mange.

Spørsmålet dreier seg altså om statsråden vil foreta seg noe for å bevare lagringskapasitet for matkorn ved Stavanger Havnesilo, eventuelt om hun vil foreta seg noe for å bygge opp ny slik kapasitet i Rogaland.

Svar:

Norsk matsikkerhet er per i dag god. I den aktuelle krisen med krigen i Ukraina er konsekvensene for Norge først og fremst knyttet til uro i markedene og større prisøkninger.

Det viktigste vi gjør for matvareberedskapen i Norge er å legge til rette for å produsere så mye som mulig i

Norge av den maten norske forbrukere etterspør. Dette legger regjeringen stor vekt på i utformingen av landbrukspolitikken.

Selv om matsikkerheten per i dag er god, er det også viktig å tenke beredskap innenfor mattilgang. Regjeringen har nylig gitt Landbruksdirektoratet i oppdrag å utrede beredskaps-lagring av matkorn i Norge. Vi starter dermed prosessen med å følge opp Hurdalsplatt-formens punkt om å etablere beredskapslagring for korn. Dette arbeidet er viktig for å stå bedre rustet for bl.a. naturhendelser med

avlingssvikt og i møte med sikkerhetspolitiske kriser som den vi opplever nå med krigen i Ukraina.

Landbruksdirektoratet skal bl.a. vurdere omfang av lagring, lokalisering av lagre og lagerkapasitet. Det skal utredes alternativer med sentral, regional eller lokal lagring og en kombinasjon av disse. Det er ikke mulig nå å si noe spesifikt om hvilken rolle enkelte kornsiloanlegg vil ha i en ordning med beredskapslagring av matkorn.

Utredningen fra Landbruksdirektoratet vil være et viktig grunnlag for regjeringens videre arbeid med beredskapslagring.

SPØRSMÅL NR. 1627

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at det er tilstrekkelig tid og ressurser til at nettbaserte veiledere i barnemedisin for alle norske sykehus blir tilstrekkelig oppdatert og kvalitetssikret?

BEGRUNNELSE:

Pediatriveilederne (veiledere i barnemedisin publisert på Helsebiblioteket) gir anbefalinger knyttet til undersøkelser og behandling av de vanligste sykdommer hos barn.

Veilederne er skrevet av og for barneleger og leger under utdanning på norske barne- og ungdomsavdelinger. Mange av kapitlene fungerer også som nyttige oppslagsverk for fastleger og helsesykepleiere som ivaretar syke barn i primærhelsetjenesten.

Arbeidet med å utarbeide og oppdatere Pediatriveilederne er et meget tidkrevende og omfattende arbeid. Dette arbeidet utføres i hovedsak på ulønnet basis av fagpersoner og medlemmer i Norsk Barnelegeforening. Dette representerer en stor dugnadsinnsats på toppen av vanlig arbeidsoppgaver på sykehuset. Faget pediatri skal dekke alle sykdomstilstander hos barn og unge under 18 år, men det er langt færre barneleger enn legespesialister for voksne pasienter. Allikevel må man naturligvis for barn også ha tilgang på oppdaterte gode faglige veiledere.

Det er uheldig at et så viktig og sentralt arbeid innen barnemedisin må gjøres på dugnad. Mulige konsekvenser av dugnaden er at veilederne dekker færre tilstander enn de bør, at de kanskje ikke er grundige nok på det de faktisk dekker, og at de blir sjeldnere oppdatert. Resultatet

kan være et dårligere behandlingstilbud for barn. Det kan være flere løsninger til hvordan en kan sikre dette viktige arbeidet, men det kreves klare politiske signal om økt resurstilførsel fra regjeringen.

Svar:

Helsedirektoratet er ansvarlig for flere nasjonale retningslinjer og veiledere som blant annet omhandler helsetjenester til barn og unge. Helsedirektoratet utarbeider, utgir og oppdaterer disse i samarbeid med helsetjenesten. Det er satt et mål om at alle retningslinjer og veiledere oppdateres innen fem år etter utgivelsesår eller siste oppdatering, eller ved behov.

Helsedirektoratet har ikke som mål å lage normerende produkter som dekker alle / hele fagområder. Helsetjenesten og fagmiljøene utvikler derfor faglige råd innen en rekke fagområder, for eksempel i barnemedisin. Ofte bygger disse på Helsedirektoratets retningslinjer og veiledere.

Legeforeningen har flere fagmedisinske foreninger som utgir og oppdaterer faglige veiledere. Det er Legeforeningen ved Norsk barnelegeforening som er ansvarlig for utgivelse og oppdatering av Akuttveileder i pediatri og Generell veileder i pediatri, som representanten peker på. Jeg forstår at slike veiledere er viktige for fagfeltet og blir henviset til i utstrakt grad. Fagfolkene som påtar seg arbeid med slike veiledere, hjelper på den måten sine kollegaer i deres fagutøvelse og bidrar til god og trygg pasientbehandling.

Legeforeningen har egne prosesser for utnevning av ledere og styremedlemmer i sine fagmedisinske fore-

ninger, og for organisering av interessegrupper og arbeid med faglige veiledere, herunder også tid- og ressursbruk. Faglige veiledere er produkter som Legeforeningen er ansvarlig for.

Helsebiblioteket er en avdeling i Folkehelseinstituttet, og helsebiblioteket.no er et offentlig finansiert nettsted som gir helsepersonell gratis tilgang til fagkunnskap. Retningslinjer for behandling av barn og unge utarbeidet av bl.a. Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Norsk barnelegeforening er publisert på nettsiden. De faglige veilederne fra Norsk barnelegeforening bruker Helsebibliotekets digitale plattform.

Pasientbehandling, forskning, utdanning av helsepersonell og opplæring er de fire hovedoppgavene i spesial-

isthelsetjenesten. Helsepersonelloven og spesialisthelsetjeneste-loven stiller krav om forsvarlig utøvelse av klinisk arbeid, og at virksomhetene sørger for at helsepersonell får nødvendig utdanning for å utføre sitt arbeid forsvarlig. Helse- og omsorgsdepartementet skal sørge for at helsetjenesten legger til rette for fagutvikling, pasientsikkerhet og kvalitet i helsetjenesten.

Som representanten peker på er Legeforeningens faglige veiledere viktige for fagfeltet, men jeg mener at det ikke er riktig at Helse- og omsorgsdepartementet skal øremerke midler til arbeidet med veiledere i Legeforeningens fagmedisinske foreninger.

SPØRSMÅL NR. 1628

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 29. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvilke forespørsler om UCPM-bistand har blitt håndtert av Utenriksdepartementet siden 14. februar 2022, når ble beslutninger om finansiering tatt og hvordan avvek disse beslutningene fra ønsker innmeldt fra andre relevante fagdepartementer?

BEGRUNNELSE:

15. februar 2022 sendte Ukraina den første forespørselen om nødhjelp i lys av risikoen for en «mulig storskala nødsituasjon». Meldingen ble sendt inn gjennom systemet UCPM. Russlands nye invasjon av landet var et faktum, 24. februar 2022, og da sendte Ukraina en ny forespørsel om hjelp. EUs oversikt over hvilke land som hadde gitt hva per 28. februar, viser at så mange som 22 land i Europa på det tidspunktet hadde svart på forespørselen fra Ukraina. Norge da ennå ikke svart på Ukrainas forespørsel.

Svar:

Den russiske krigføringen i Ukraina har enorme konsekvenser og rammer sivilbefolkningen hardt. Regjeringen har fra krigens begynnelse gjort det klart at Norge skal ta ansvar og stille opp. Også før krigsutbruddet var vi i kontakt med sentrale humanitære aktører for å forsikre om at i tilfelle situasjonen forverret seg ytterligere, ville Norge raskt stille opp med betydelige midler. Søndag 27. februar,

tre dager etter krigsutbruddet, besluttet derfor regjeringen å bidra med to milliarder kroner i humanitær bistand til Ukraina-krisen.

De humanitære bidragene dekkes over bistandsbudsjettet og de føringer som ligger under kapittel 150 Humanitær bistand i Prop. 1 S for 2022 under Utenriksdepartementet (UD). Målet med innsatsen er å redde liv, lindre nød, og ivareta menneskelig verdighet i humanitære kriser og at mennesker i nød har fått nødvendig beskyttelse og assistanse i tråd med de humanitære prinsippene.

Om lag 1 milliard kroner er allerede utbetalt. Dette inkluderer 250 millioner kroner til FNs regionale responsplan under ledelse av FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og 350 millioner kroner til Røde Kors-bevegelsen. Vi har også utbetalt 144 millioner kroner til norske humanitære organisasjoner for deres humanitære respons i Ukraina og nabolandene. Øvrig støtte er i hovedsak utbetalt til FN-organisasjonenes innsats i Ukraina. Dette er partnere vi vet responderer raskt og effektivt på de humanitære behovene og arbeider for å ivareta beskyttelse av sivile.

Disse bidragene kommer i tillegg til kjernestøtte til FNs viktigste humanitære organisasjoner, inkludert UNHCR, Verdens matvareprogram (WFP), FNs nødhjelpskoordinator (OCHA) og FNs nødhjelpsfond (CERF). Gjennom flerårige avtaler kan organisasjonene agere øyeblikkelig når kriser oppstår, herunder krisen i Ukraina. Også norske humanitære organisasjoner har fleksible

midler fra UD som kan trekkes på i en krise-situasjon. Dette, og rask utbetaling av tilskudd øremerket Ukraina, gjør at Norge har bidratt til at den humanitære innsatsen har kunnet komme i gang raskt.

Regjeringen har så langt også satt av om lag 100 millioner kroner til bidrag gjennom EUs ordning for sivil beredskap, Union Civil Protection Mechanism (UCPM). Dette er en mekanisme der Ukraina og nabolandene kan melde inn behov om materiell, teknisk og medisinsk bistand. Anmodninger gjennom UCPM håndteres fortløpende i et tverrdepartementalt samarbeid, der avtalen mellom UD og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ligger til grunn. Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), med underliggende etater, er ansvarlig for faglige vurderinger av anmodningene som kommer inn og hva Norge kan bidra med. Formålet er å sikre at anmodninger om bistand via UCPM blir vurdert og besvart på best mulig måte. UD, som har det faglige og økonomiske ansvaret for den humanitære bistanden, gjør bistandsfaglige vurderinger av hva som til enhver tid er ansett å være best bruk av tilgjengelige midler for å møte de humanitære behovene til mennesker rammet av krigen.

EU-kommisjonen har gitt tilbakemelding om at Norge er en verdifull samarbeidspartner. Samarbeidet preges av stor villighet fra norsk side til å bidra med ressurser, og personellet Norge stiller til disposisjon har høy

grad av profesjonalitet. Dette gjør Norge til et aktivt og verdifullt land i UCPM.

Norge har så langt tilbudt å finansiere følgende bistand via UCPM:

- 28. februar: stille Norwegian Emergency Medical Team (NOR EMT) til disposisjon for å bistå Ukrainas naboland ved behov. Dette teamet står klart til å kunne sendes ut på kort varsel.

- 1. mars: donasjon av kirurgisk forbruksmateriell. Dette er de såkalte 100–10-enheter, der hver pakke rekker til 100 pasienter i 10 dager.

- 6. mars: donasjon av legemidler i tråd med Ukrainas oppdaterte anmodning via UCPM.

- 15. mars: donasjon av telt, feltsenger og hygienepakker til Moldova

- 18. mars: donasjon av ambulanser og personlig vernutstyr til helsetjenesten i Ukraina og naboland via UCPM, fremmet av HOD.

- 27. mars: donasjon av legemidler og vaksiner til Slovakia.

Norge har, gjennom flere kanaler for humanitær bistand, bidratt til tidlig respons på krisen i Ukraina. Gjennom den store allokeringen av bistand til Ukraina vil Norge fortsette å være blant de største giverne av humanitær bistand (i absolutte tall) til Ukraina og nabolandene som bærer de største kostnadene ved flyktningsituasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1629

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 29. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringens utredning av alternativer til EØS fremdeles omfatte erfaringer fra Sveits sin nåværende tilknytning til EU, sett i lys av at det sveitsiske parlamentet nå har bedt regjeringen utrede sveitsisk EØS-medlemskap?

BEGRUNNELSE:

Sveits sitt forhold til EU reguleres gjennom en frihandelsavtale fra 1974 og mer enn 120 bilaterale avtaler på ulike områder. Forholdet mellom Sveits og EU har vært anspent over flere år, og forsøk på å komme fram til en ny institusjonell avtale med EU har havarert. I 2021 ga den sveitsiske regjeringen sitt endelige nei til en ny framforhandlet avtale med EU. Siden den gang har det dannet seg flertall

for et forslag i det sveitsiske parlamentet, der regjeringen bes utrede sveitsisk deltakelse i EØS. Begrunnelsen for forslaget er at frihandelsavtalen ikke er dynamisk nok, og at lappeteppet av avtaler som regulerer forholdet mellom Sveits og EU ikke tjener sveitsiske interesser.

Svar:

I Hurdal-plattformen gjentas det til sammen fire ganger at regjeringen legger EØS-avtalen til grunn for Norges forhold til Europa. Spørsmålets premiss om «utredning av alternativer til EØS» stemmer ikke. Regjeringen har varslet «en utredning for å vurdere erfaringene fra EØS-samarbeidet de siste 10 år».

Mye har skjedd siden forrige EØS-utredning i 2012. EU og EØS har utviklet seg. Det har også Norge. Og de siste ukene har den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa endret seg dramatisk. Det får også betydning for det europeiske samarbeidet vi er en del av.

EØS-utredningen skal se på konsekvenser av EØS for norske borgere, økonomi, herunder betydning for den norske arbeidslivsmodellen og et anstendig arbeidsliv. Den skal også se på hvordan mulighetene i samarbeidet utnyttes og hvordan avtalens forpliktelser gjennomføres nasjonalt. Vårt samarbeid med EU gjennom EØS-avtalen har også en utenriks- og sikkerhetspolitisk dimensjon som bør drøftes, særlig i lys av Russlands krig mot Ukraina.

I tillegg ønsker vi et komparativt element i utredningen ved å se på hvilke erfaringer andre nærstående land utenfor EU har fra sin tilknytning til det europeiske samarbeidet. De erfaringene Sveits har med sine avtaler med EU vil kunne inngå i slik sammenlikning. Det er imidlertid altså ikke snakk om å utrede alternativer til EØS-avtalen. Regjeringen legger EØS-avtalen til grunn for sin europapolitikk.

La meg for øvrig bemerke at sveitsisk EØS-medlemskap er noe som tas opp av politikere i det sveitsiske parlamentet ved jevne mellomrom, uten at det foreløpig har ført til noen endring i den sveitsiske linjen. Den sveitsiske debatten om forholdet til EU vil imidlertid være ett av flere interessante tema for utvalget som skal foreta EØS-utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1630

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 30. mars 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Har statsråden vurdert stans av mottak av russiske fangster og fartøyer, og hva dette ville kreve av kompensasjon til bedrifter på kysten?

BEGRUNNELSE:

Land i Europa stanser i stor grad handel med russiske aktører på grunn av overfallet på Ukraina, ofte til stor kostnad også for egne bedrifter og økonomi. Norge følger stort sett EUs sanksjonsregime, men har ikke stanset mottak av russiske fiskefangster og reparasjon av russiske båter. At Norge opprettholder normalt økonomisk samkvem med russiske aktører innen fiskeri kan oppfattes som lite solidarisk med det europeiske samarbeidet om sanksjoner. Samtidig vil stans i mottak av russiske fangster og fartøyer ramme bedrifter på kysten hardt.

Svar:

Det stemmer ikke at Norge opprettholder normalt økonomisk samkvem med russiske aktører. Det bør være godt kjent at Norge samarbeider med EU, og har sluttet oss til sanksjonene EU har innført. Per dags dato har ikke EU innført sanksjoner som omfatter forbud mot havneanløp av fartøy som er eid eller kontrollert av russere generelt. Det betyr at europeiske og norske havner er åpne, og russiske

fartøy kan legge til kai og losse varer. Norge har ikke innført ensidige sanksjoner. Det er fordi sanksjoner med bred tilslutning har størst effekt.

Vi fordømmer på det sterkeste Russlands militære angrep på Ukraina. Norges naboskap med Russland krever likevel faglig kontakt og dialog også i denne situasjonen. Det er helt grunnleggende for norske interesser å ta vare på fiskerisamarbeidet. Norge har samarbeidet på et fiskerifaglig nivå med Russland i snart 50 år, gjennom et skiftende politiske klima. Samarbeidet ble etablert under den kalde krigen. Fiskerisamarbeidet er viktig for å sikre videreføring av vår felles bærekraftige fiskeriforvaltning i nordområdene, slik at vi tar vare på verdens største torskebestand og de andre fiskebestandene i Barentshavet som vi deler med Russland. Bare på den måten kan vi sikre bærekraftig forvaltning av Barentshavet og ressursene der. Å bryte samarbeidet som er opparbeidet gjennom flere tiår, vil være svært skadelig for bærekraftige fiskebestander, i uoverskuelig framtid.

Norske og europeiske havner er ikke stengt for fartøy som er russisk eid eller kontrollert, og det foreligger derfor ikke rettslig grunnlag for å bortvise disse fartøyene. Det er viktig at vi holder på kravene til rettssikkerhet. Norge er en rettsstat. EU har utarbeidet en konkret og godt begrunnet liste over utvalgte, navngitte personer som det innføres økonomiske sanksjoner mot, som Norge også har implementert.

Dersom et russisk fiskefartøy som eies eller kontrolleres av en listeført fysisk eller juridisk person anløper en norsk havn, vil det som utgangspunkt være ulovlig å stille midler eller formuesgoder til rådighet for fartøyet. Dette gjelder også kjøp av varer eller tjenester i havn, eller lasting og lossing av varer.

Russiske landinger som importeres til Norge utgjør en liten andel av råstoffet som benyttes i norsk sjømatindustri. Våre vurderinger nå er derfor at den økonomiske aktiviteten knyttet til de russiske landingene og import av russisk råstoff til norsk industri, dersom den skulle stoppe opp, ikke er avgjørende for næringen og ikke vil avstedkomme økonomisk kompensasjon.

SPØRSMÅL NR. 1631

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 29. mars 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Med dagens behov for økt beredskap, mener statsråden det er fornuftig å ikke forlenge avtalen med Wilnor om logistikkstøtte og hvordan vil dette påvirke Forsvarets reaksjonstid?

BEGRUNNELSE:

Den 20. mars falt avtalen med Wilnor om logistikkstøtte til Forsvaret bort. Samtidig varsler regjeringen at evnen til alliert mottak skal styrkes. Forsvarssjefens kommunikasjonssjef sier til VG den 19. mars at evnen til alliert mottak vil bli lavere på kort sikt. Det er i denne sammenhengen viktig å få belyst hva løsningene vil være på kort og lang sikt.

Svar:

Forsvarsdepartementets internrevisjon har gjort undersøkelser av Forsvarets håndtering av Wilnor-avtalen. Undersøkelsen ble avsluttet våren 2021. Det ble avdekket avtalerettslige svakheter og kritikkverdige forhold knyttet til inngåelse og forvaltning av Wilnor-avtalen. Forsvarsdepartementet formidlet funnene til Forsvaret for oppfølging og Forsvaret har i etterkant av dette valgt å ikke videreføre avtalen.

Forsvaret opplyser at det i perioden fram til det er på plass en eller flere nye avtaler til erstatning for Wilnor-avtalen kan bli noe økt beredskapsmessig reaksjonstid for Heimevernet. Utover dette har ikke Forsvaret oppgitt at reaksjonstid blir påvirket. Det vises for øvrig også til svar på spørsmål nr. 1632 fra representanten Tybring-Gjedde.

SPØRSMÅL NR. 1632

Innlevert 21. mars 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 29. mars 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Hva blir de praktiske konsekvensene for Forsvaret og alliert mottak, av at avtalen om lagring med Wilnor ikke blir videreført, og hvordan vil dette bli løst fremover?

BEGRUNNELSE:

Den 20. mars falt avtalen med Wilnor om logistikkstøtte til Forsvaret bort. Samtidig varsler regjeringen at evnen til alliert mottak skal styrkes. Forsvarssjefens kommunikasjonssjef sier til VG den 19. mars at evnen til alliert mottak

vil bli lavere på kort sikt. Det er i denne sammenhengen viktig å få belyst hva løsningene vil være på kort og lang sikt.

Svar:

Forvaltningen av denne og andre avtaler ligger til Forsvaret. Forsvaret opplyser at evnen til å gjennomføre alliert mottak ikke er bundet opp i en enkelt avtale med en enkelt leverandør, men gjennom avtaler med flere beredskapsaktører som gir tilgang på en betydelig skalerbar kapasitet.

Avtalen med Wilnor innebar at Wilnor hadde en koordinerende rolle mot øvrige leverandører. Dette gjorde at Forsvaret kunne henvende seg direkte til Wilnor,

og at Wilnor deretter koordinerte leverandører av ulike tjenester. Den praktiske konsekvensen av at avtalen har gått ut er dermed at Forsvaret nå må henvende seg til flere leverandører direkte for å få dekket opp Forsvarets behov.

Forsvaret jobber med å etablere en eller flere avtaler for å dekke Forsvarets fremtidige behov for logistikkstøtte. Inntil dette er på plass blir det i en overgangsperiode mer å gjøre internt i Forsvaret for å sørge for alliert mottak. Forsvaret vurderer dette til å være håndterbart, men det vil kreve prioriteringer. I enkelte tilfeller vil det kunne bety at Forsvaret må prioritere evne til å gjennomføre alliert mottak framfor annen aktivitet. Det kan også oppstå økt grad av samtidighetsutfordringer knyttet til logistikkunderstøttelse frem til ny(e) avtale(r) er på plass.

SPØRSMÅL NR. 1633

Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ble det ved beslutningen om å gi innsyn i hvilke politiansatte som betaler sin medlemskontingent i NNPF ved lønnstrekk vurdert å gjøre unntak fra innsyn etter regelen i offentleglova § 21, og hvilke vurderinger ble eventuelt gjort?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 940 av 17.01.22 om hjemmelsgrunnlaget for beslutningen om å gi innsyn i hvilke politiansatte som betaler medlemskontingent til NNPF ved lønnstrekk, samt statsrådets svar på spørsmålet av 25.01.22.

Statsråden viser i sin besvarelse av spørsmålet til flere bestemmelser i offentleglova. Det vises til § 3, § 13, § 23 annet ledd, § 25 første ledd og § 25 tredje ledd. Det er i statsrådets svar ingen henvisning til offentleglova § 21.

Spørsmålsstiller vil på denne bakgrunn vise til regelen om unntak fra innsyn i opplysninger som gjelder nasjonale forsvars- og sikkerhetshensyn i offentleglova § 21. Bestemmelsen lyder:

«Det kan gjerast unntak frå innsyn for opplysningar når det er påkravd av nasjonale tryggingssyn eller forsvaret av landet.»

Det vises videre til merknadene til offentleglova § 21 i Ot.prp.nr 102 (2004-2005) hvor begrepene tryggingssyn og forsvaret av landet defineres:

«Alternativet forsvaret av landet vil ikkje berre verne om reint militære tilhøve som feks. arten, storleiken og plasseringa av anlegga og utrustinga til forsvaret, men feks. også om sivilforsvaret og etterretningsverksemda til forsvaret. Alternativet nasjonale tryggingssyn vil feks. verne om opplysningar som kan skade verksemda til politiet, medrekna overvakingsspolitiet, og det sivile beredskapsopplegget i samfunnet.»

At de aktuelle opplysningene er egnet til å skade politiets virksomhet har dessverre blitt bevist i denne saken, ved at Politidirektoratet har måtte iverksette skadebegrensende tiltak for ivareta de enkelte tjenestepersoner og etatens funksjoner. Det er på denne bakgrunn ønskelig å få svar på om offentleglova § 21 ble vurdert før beslutningen om å gi innsyn ble truffet, og hvilke vurderinger som eventuelt ble gjort om unntak fra innsyn i medhold av bestemmelsen.

Svar:

Bestemmelsen i offentleglova § 21 ble ikke vurdert som aktuell i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1634**Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 29. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

NRK avdekker i en sak 22.03 at samboergarantien på sykehjem bare gjelder i 18 av landets kommuner, selv om den er forskriftsfestet i verdighetsgarantien.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at samboergarantien, som hun selv var med på å foreslå, gjelder i alle kommuner?

Svar:

Samboergaranti skal være en ordning for par som ønsker det, og det er derfor viktig å understreke at en samboergaranti skal være en frivillig ordning for partene. Der er viktig at alle kommuner ser på mulighetene for å få til at de som ønsker det kan få en ordning med å bo sammen på sykehjem.

Samboergarantien ble den 1. juli 2020 innlemmet i Forskrift om en verdig eldreomsorg (verdighetsgarantien). Det følger nå av denne forskriften at kommunen, ved utarbeidelse av et individuelt tilrettelagt tjenestetilbud, blant annet skal ta hensyn til at par som ønsker det

skal kunne bo sammen (§ 3 bokstav i). Muligheten til å bo sammen vil følgelig være med i den samlede vurderingen av om den enkelte mottar et forsvarlig tjenestetilbud i samsvar med lovens bestemmelser.

Nevnte forskriftsbestemmelse gjelder i alle landets kommuner uavhengig av om den enkelte kommune har valgt å utarbeide egne lokale forskrifter om dette.

Forskriften tar rettslig utgangspunkt i sykehjemsbeboerens tjenestetilbud og hvilke hensyn som skal inngå i kommunens vurdering ved utforming av tjenestetilbudet. Forskriften gir ikke partnere en ubetinget rett til å bo sammen, men dersom begge ønsker det inngår dette som en del av totalvurderingen av om beboeren mottar et forsvarlig og verdig tjenestetilbud. Dersom kommunen etter en konkret vurdering kommer til at partneren vil være til hinder for et forsvarlig tjenestetilbud til sykehjemsbeboeren, øvrige beboere på institusjonen eller andre personer med behov for institusjonsplass, vil forsvarlighetskravet være avgjørende for kommunens vurdering av om samboergaranti kan oppfylles i den enkelte saken.

SPØRSMÅL NR. 1635**Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Lars Rem****Besvart 25. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren gjøre noe med fylkesvei 33 før det skjer en alvorlig ulykke, og vil regjeringen prioritere FV33 som den viktige eksportveien den er, og bevilge nødvendige rassikringsmidler og annen finansiering fylkeskommunene trenger for å sikre veien, industrien, transportnæringen og miljøet?

BEGRUNNELSE:

FV33 er en av Innlandets viktigste eksportveier men har en svært dårlig veistandard. I 2021 var veien stengt mellom Skreia og Feiring i lang tid pga. utbedring etter ras. Med de store nedbørmengdene som kom i mai 2021 kan

det virke som veien på deler av strekningen har sunket opp mot 20 cm. Lokalfolk som er avhengig av å kjøre på denne veien daglig er nå svært bekymret og forteller at det har stått opp til 10 cm vann i veibanen. Veien er fundamentert på en skråning av leire og stein som nå har rast ut. Understøttelsen har rast ut og blitt skyllet vekk på grunn av alt vannet. Man ser tydelig sprekker og ras i fundamentet. Befolkningen og yrkessjåfører er redd for å kjøre der, men har ingen annen mulighet. Ikke nok med at de har levd med stadig ras fra oversiden, men nå faller også grunnen ut på undersiden.

Viken fylke har startet reguleringsarbeid for to tunneller, men endelig beslutning om bevilgninger og oppstart uteblir. Innlandet fylke har ingen planer for

FV33 før i 2026. Det virker dessverre ikke som fylkene har vilje til samarbeide for å lage en helhetlig utbyggingsplan for veien.

En helhetlig utbygging av RV4 vil løse mange trafikku-tfordringer for Innlandet, men på kort og mellomlang sikt vil FV33 fortsatt være den mest økonomiske og miljømes-sige beste løsningen for tungtransporten.

Svar:

Det følger av veglova § 9 andre ledd at vegstyremakt for fylkesveger er fylkeskommunene. For veistrekket som spørsmålet referer til, er det altså Innlandet og Viken fylkeskommuner som er ansvarlige for eventuelle tiltak. Ansvaret gjelder også finansiering av tiltak.

Tilskudd til ras- og skredsikring av fylkesvei ble inn-lemmet i rammetilskuddet til fylkeskommunene fra og med 2020. For 2022 er det fordelt 870,8 mill. kr til ras- og skredsikring over rammetilskuddet til fylkeskommunene. Midlene fordeles med særskilt fordeling i inntektssys-temet for fylkeskommunene med utgangspunkt i et til-

skuddsprogram for skredsikring på fylkesveinettet for perioden 2018–2023. Innlandet og Viken fylkeskommun-er har fått henholdsvis ca. 14,9 og 13,5 mill. kroner av disse midlene i 2022.

Som oppfølging av Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjon-al transportplan 2022-2033, er det i 2022 også etablert en ny øremerket tilskuddsordning med 290 mill. kr til ved-likehold, fornying og utbedring av fylkesveier over Sam-ferdselsdepartementets budsjett. Disse midlene fordeles etter samme fordelingsbrøk som midler til opprusting og fornying av fylkesveier i rammetilskuddet til fylkeskom-munene. Forstørring av bo- og arbeidsmarkedsregioner og/eller viktige næringsveger skal være kriterier for fylke-skommunenenes prioritering av disse midlene.

For øvrig pågår gode prosesser rundt helhetlig utbyg-ging av rv. 4 mellom Mjøsbrua og Oslo. Oppgraderinger her vil være med på å avlaste både fv. 33 og E6 nord for Oslo, og legge forholdene bedre til rette for både lett- og tungtransport i området.

SPØRSMÅL NR. 1636

Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 28. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren levere ein detaljert oversikt over kundeporteføljen til transportnæringa her i landet, og synleggjere kor mykje av dette som er leveransar til det offentlege, dette inklusivt statlege institusjonar, fylke-skommunane og kommunane?

GRUNNGJEVING:

Transportnæringa er i dag sterkt under press, med bak-grunn i skyhøge drivstoffprisar. Konkurransen frå utan-landske transportselskap og konkurransefortrinn som dei har blir verre dag for dag. Mange av transportselskapa har langtidskontrakter som er vanskelege å gå ut av og konkursar kan bli resultatet. regjeringa har valgt å inn-ta ei haldning om "vent og sjå" i staden for å kome med kraftfulle tiltakspakkar overfor transportnæringa. Dei of-fentlege selskap og offentleg drift har ein stor del av kon-traktene med transportnæringa, også langtidskontrakter. Ein burde kunne forvente at offentlege kundar kunne vere smidige og lempe på kontrakter, i ei tid der transportnæ-

ringa har uforutsette høge drivstoffkostnadar, og såleis vere med og ta litt av desse kostnadane.

Svar:

Eg har ikkje grunnlag til å levere nokon detaljert oversikt over kor stor del av transportnæringa i Noreg som leverer til det offentlege. Miljødirektoratet og Digitaliseringsdi- rektoratet leverte ein rapport om nullutslepp i leveransar til det offentlege i 2020 (Mdir, M-1783). Her vert det skilt mellom tre kategoriar av leveransar til det offentlege:

1. eigen transport (t.d. transport i heimetenesta),
2. transport for fellesskapen (t.d. buss, ferje og hurtig- båt)
3. indirekte transport (t.d. vaktmestertjenester, hand- verkartenester, transport av byggemateriale og masse- transport)

Transportnæringa leverer transport til dei to siste kat-egoriane. Statistisk sentralbyrå leverer detaljert statistikk over persontransport for fellesskapen, jf. kategori 2, på op-

ppdrag frå Samferdselsdepartementet, sjå Kollektivtransport (ssb.no).

Samferdselsdepartementet har ikkje oversikt over den indirekte transporten, jf. kategori 3, som vert etterspurd av det offentlege.

SPØRSMÅL NR. 1637

Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 30. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er status for arbeidet med regelverksendringer i garantiordningen for skadeforsikring ref. Finansdepartementets oppdrag til Finanstilsynet med frist 1. november 2021?

BEGRUNNELSE:

Flere hundre yrkesskadde nordmenn ble rammet da det danske forsikringsselskapet Alpha Insurance gikk konkurs i mai 2018.

Hadde lovfestede forsikringer solgt på grensekryssende basis vært dekket av den norske garantiordningen, ville konkursen ikke rammet den enkelte yrkesskadde.

Stortinget behandlet 26. mars 2019 representantforslag 53 S (2018-2019) om bedringer i regelverket for yrkesskadde.

Under stortingsbehandlingen av representantforslaget sa den daværende regjering at det kunne være grunn til å se nærmere på reglene som gjelder yrkesskadeforsikring og konkurs i forsikringsselskap. Dette var også et ønske fra Fremskrittspartiet og Stortinget.

På denne bakgrunn ba Finansdepartementet i brev 24. april 2021 Finanstilsynet innen 1. november 2021 utarbeide et høringsnotat med forslag til regelverksendringer i Garantiordningen for skadeforsikring, slik at den kan sikre utbetalinger forsikrede som er vernet av tvungne, lovfestede forsikringsordninger, som trafikk- og yrkesskadeforsikringer, tegnet gjennom et utenlandsk foretak som driver grensekryssende virksomhet inn i Norge.

Svar:

Finansdepartementet har mottatt en henvendelse fra Justis- og beredskapsdepartementet, som har foreslått at det startes et arbeid med å endre Garantiordningen for skadeforsikring, slik at den også dekker de som er vernet av tvungne, lovfestede forsikringer, som trafikk- og yrkesskadeforsikringer, solgt på grensekryssende basis fra

forsikringsforetak i EØS. Finansdepartementet ba i brev 27. april 2021 om Finanstilsynets vurdering av forslaget, samt om at Finanstilsynet utarbeider et høringsnotat med forslag til regelverksendringer. Finanstilsynet oversendte et utkast til høringsnotat til departementet 28. oktober 2021.

Finanstilsynet uttaler i utkastet til høringsnotat at en utvidelse av dagens garantiordning til også å omfatte forsikringer solgt på grensekryssende basis vil bli administrativt vesentlig mer krevende enn dagens ordning. Finanstilsynet anbefaler derfor primært at utformingen av garantiordningen utredes nærmere.

Finansdepartementet vurderer i lys av anbefalingene fra Finanstilsynet og i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet den videre oppfølgingen av saken, herunder om andre løsningsalternativer enn de som fremgår av Finanstilsynets utkast til høringsnotat, bør utredes nærmere før saken sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 1638**Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 31. mars 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å rette opp i tilskuddene til 6A-skolene på kort sikt i regjeringens reviderte budsjett for 2022, og vurdere hvordan disse skolene kan få forutsigbare og forsvarlige rammevilkår på lang sikt?

BEGRUNNELSE:

De såkalte «6A-skolene» inkluderer en rekke kunstscoler, enkelte bibelscoler og Norsk Yrkesdykkerskole. Dette er scoler som retter seg mot personer som har fullført videregående opplæring og tilbyr en undervisning som supplerer de offentlige utdanningstilbudene.

Satsene for tilskudd til disse skolene, med unntak av Norsk Yrkesdykkerskole, er basert på tre av satsene for frittstående videregående scoler. De tre satsene er de samme som for utdanningsprogram for studiespesialisering, idrettsfag og musikk, dans og drama. Satsene til 6A-skolene er innrettet slik at de mottar 75% av det som har vært rapportert som utgifter ved disse programmene i offentlig skole to år tilbake, altså i 2020.

I statsbudsjettet for 2022 ble tilskuddssatsene for kap.6A-skolene i utgangspunktet beregnet som normalt, men Kunnskapsdepartementet valgte å gjøre fradrag for koronakompensasjon til offentlig skole fordi man antok at 2020 hadde vært et unormalt driftsår i offentlig skole med ekstra høye utgifter. Resultatet ble en kraftig nedgang i støttesatsene blant annet for kap.6A-skolene som er kunstscoler. Departementet varslet derfor i fremleggelsen av statsbudsjettet at de ville gå gjennom tilskuddsgrunnlaget og undersøke om det var urimelige utslag i tilskuddsberegningen.

Både departementet og friskoleorganisasjonene har sørget for å få utredet dette. Etter hva vi har fått videreformidlet, har dette avdekket at offentlig skole ikke hadde unormalt høye utgifter i 2020, men i stedet unormalt lave utgifter i dette året. Dette har ledet til unormalt lave støttesatser for kap.6A-skolene i 2022 og disse har blitt ytterligere redusert fordi man antok at offentlig skole hadde kunstig høye kostnader i 2020 og derfor har gjort fratrukk for koronakompensasjon til offentlig skole i beregning av tilskuddet til kap.6A-skolene i 2022.

Nedgangen i støttesatsene har skapt en vanskelig situasjon for kap.6A-scoler som er kunstscoler, og som har forpliktelser ovenfor studentene om å levere en opplæring av høy kvalitet. Det er viktig å sikre forutsigbare rammevilkår for disse læringsmiljøene som blant annet bidrar til høy kvalitet i norsk kunstproduksjon.

Svar:

Scoler godkjent etter kapittel 6A i friskoleloven får statstilskudd tilsvarende 75 pst. av en tilskuddssats per elev i offentlig skole. Kapittel 6A omfatter rundt 30 scoler, primært bibelscoler, enkelte kunstscoler og Norsk Yrkesdykkerskole. Scolene får tilskudd over kap. 228, post 72 diverse scoler som gir yrkesretta opplæring.

Satsene for tilskudd til de fleste private scoler bygger på de gjennomsnittlige utgiftene i den offentlige skolen, to år tilbake i tid. Tall fra SSBs rapporteringssystem KOSTRA viser at kommunesektoren gjennomgående hadde lavere utgifter til grunnopplæringen i 2020, sammenlignet med 2019. Mange av tilskuddssatsene for private grunn- og videregående scoler blir dermed redusert i 2022 som følge av endringer i tilskuddsgrunnlaget.

Satsene for tilskudd til 6A-skolene, med unntak av Norsk Yrkesdykkerskole, er basert på tre av satsene for private videregående scoler. Disse er hhv. sats for studiespesialisering, idrettsfag og musikk, dans og drama. Satsene ble redusert med mellom 4 og 6,8 pst. fra 2021 til 2022.

Det er en normalsituasjon for offentlige scoler å oppleve at budsjettene svinger noe. Likevel skjønner jeg at nedgangen i satsene i 2022 kan oppleves som krevende for enkelte private scoler. Før jul ga departementet Utdanningsdirektoratet i oppdrag å blant annet vurdere årsakene til endringen i tilskuddsgrunnlaget for private scoler i 2022. Departementet har mottatt rapporten og den vil være et viktig grunnlag for departementets videre vurdering av saken.

SPØRSMÅL NR. 1639**Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 29. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Invasjonen av Ukraina tvinger millioner av mennesker på flukt. I likhet med andre europeiske land, har regjeringen gitt kollektiv beskyttelse til flyktninger fra Ukraina. Samtidig er det fortsatt minst 80 millioner mennesker på flukt også fra andre steder i verden. Deres beskyttelsesbehov har ikke blitt mindre.

Kan justisministeren garantere at regjeringen ikke vil redusere antallet kvoteflyktninger Norge skal ta imot i 2022?

Svar:

Kvoten for overføringsflyktninger er i år på 3 000 plasser. Som følge av Afghanistan-situasjonen hadde regjeringen behov for å vurdere hvor mange plasser det var behov for å holde av for å kunne ta imot flere menneskerettighetsforvarere og noen tidligere ansatte av norske myndigheter. Det er fortsatt 600 plasser på kvoten som ikke er fordelt og regjeringen vurderer hvordan disse skal fordeles.

SPØRSMÅL NR. 1640**Innlevert 22. mars 2022 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 30. mars 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen legge til rette for at flyktninger fra Ukraina får tilgang til betalingstjenester og veksling av ukrainsk valuta til norske kroner?

BEGRUNNELSE:

Financial Times rapporterer 22.03.22 at flyktninger fra Ukraina har problemer med å få vekslet ukrainsk valuta til euro. EU-kommisjonen og Den europeiske sentralbanken arbeider med å finne løsninger for euroområdet.

Svar:

Banker og andre finansforetak har et ansvar for å legge til rette for finansiell inkludering, herunder å tilby grunnleggende banktjenester og forsikringsprodukter. De har også kontraheringsplikt, det vil si at de ikke kan avvise kunde-forhold uten saklig grunn. I hvitvaskingsregelverket er det krav om å bekrefte identiteten til kunder. I veiledning til regelverket har Finanstilsynet gitt informasjon om hvilke typer dokumenter som møter kravene til gyldig legitimasjon. Blant eksemplene er utenlandske pass. Dersom flyktninger mangler pass, er det gitt veiledning fra Finanstilsynet om hvordan finansforetakene skal legge til rette

for at de kan få konto. Bankene kan bekrefte kundens identitet ved å innhente oppholdskort og foreta annen nødvendig kontroll av identiteten. Finanstilsynet har understreket dette overfor foretakene, bl.a. i møter og i en nyhetssak 14. mars 2022. Finanstilsynet har også anmodet finansforetakene om å sikre at flyktninger får tilgang til grunnleggende banktjenester og forsikringsprodukter, og påse at det ikke utvikles en diskriminerende praksis basert på flyktningstatus eller lignende. Dette er det viktig at finansforetakene tar til seg og følger opp i praksis.

Som representanten viser til, er det i media omtalt utfordringer ved å veksle ukrainske hryvnja til euro og andre valutaer, og det pekes på noen mulige tiltak for å legge bedre til rette for slik veksling fremover. Internasjonale kredittkort utstedt i Ukraina antas å fungere som normalt i Europa, samtidig som veksling av kontanter og kontopenger fra hryvnja til annen valuta kan være dyrt og krevende for de som har sparemidler. Dette kan være utfordringer også for flyktninger som kommer til Norge, og vi følger derfor med på utviklingen. På kort sikt er imidlertid det viktigste at flyktningene sikres hjelp og livsopphold ute i kommunene, uavhengig av om de har sparemidler.

SPØRSMÅL NR. 1641**Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 30. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram konsekvensane for ferjedrifta at drivstoffprisane er så høge samt dei skyhøge straumprisane, der det må skilljast mellom riks og fylkesvegferjer, og synleggjerast ved å vise differansen i kostnadane jamf. dei berekna kostnadane til stat og fylka, målt mot dagens reelle drifta av ferjene?

GRUNNGJEVING:

Det er stort fokus på ferjeprisar og kostnadane for dei reisande er ekstra høge no med dei skyhøge drivstoffprisane samt høge straumprisar.

Mange ferjestrekningar er elektrifisert, men fortsatt er dei fleste ferjesamband dieseldrevet.

Dei skyhøge straum og drivstoffprisane har konsekvensar også for ferjedrifta, og ein stor del av drifta er dekt inn av billettinntekter jamf. kontraktene med drivarane.

Svar:

Innan ferjedrift vert det i dag nytta marin gassolje (MGO), flytande naturgass (LNG), biodiesel og straum som energibærarar, og i framtida vil hydrogen verta tatt i bruk.

Auka kostnad for energibærarane vil på sikt kunna auka kostnaden til ferjeselskapa, og dermed også til ferjedrifta. Korleis kostnadsnivået til ferjeselskapa vert påverka avheng mellom anna av kva for energibærar som vert nytta og korleis prisen er avtalt regulert mellom ferjeselskap og leverandør av energibæraren, og mellom ferjeselskapet og oppdragsgjevaren. Det er i dag svært vanleg at det vert nytta fastprisavtalar for levering av energi. Og dei fleste kontraktar mellom ferjeselskap og det offentlege nyttar indeksar der energikostnad er eit av fleire element. Kontraktvilkåra legg føringar for evt. reguleringar av prisar.

Som det går fram av ovanståande fører ikkje auka drivstoffpris i dag nødvendigvis til auka kostnad direkte, korkje for ferjeselskap eller det offentlege. Det vil kunna ta tid før auka kostnader slår inn i kontraktane. Det er derfor viktig å følgja utviklinga framover.

SPØRSMÅL NR. 1642**Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre****Besvart 29. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor velger statsråden å prioritere miljøfiendtlige motorveier som fergefri E39 framfor gode bruksveier og livsviktig rassikring?

BEGRUNNELSE:

Natt til 13. mars var det en stor rashendelse i Fjord kommune, ved utgangen av Linge-tunnelen, like ved Linge ferjekai (FV 650). To lastebiler som er involvert i pågående vedlikeholdsarbeid i tunnelen, ble truffet, heldigvis uten (fysiske) personskader. Raset gikk fra høyt oppe i fjellsida, traff veien i hele bredden og skadet/tok deler av autovernet på flere steder. Mye av massen gikk i sjøen og noe

ville sannsynligvis ha truffet ferja om den hadde ligget til kai på det aktuelle tidspunktet.

Litt lenger nord-øst i Møre og Romsdal ligger Eikesdalen, med sine fastboende innbyggere. Flere dager i vinter har barna i dalen måtte gå på beredskapsskole, fordi skoleveien har vært for farlig og spesielt utsatt for steinras forbi Ågothammaren. Samtidig vet vi at etterslepet på fylkesveiene er i milliardklassen, ikke bare for et og annet fylke, men jevnt over i alle fylkene er situasjonen med etterslepet lik. Likevel er den estimerte regninga på ferjefri E39 på langt over 300 milliarder, og denne ønsker regjeringen å prioritere.

Svar:

Stortingsbehandlingen av Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 viste en bred politisk enighet om fortsatt satsing på transportinfrastruktur. Vei, jernbane, havner, ferjer og flyplasser binder Norge sammen og er helt avgjørende for bosetting og arbeidsplasser i hele landet. Regjeringens og min prioritering er å føre en samferdselspolitikk som sørger for at folk og varer kommer raskt og trygt frem, der god infrastruktur legger grunnlag for levende lokalmiljøer og lønnsomme arbeidsplasser.

Jeg mener at fylkesvei og rassikring har vært nedprioritert av den avgåtte Solberg-regjeringen, derfor har vi i Hurdalsplattformen slått fast at det skal lages en forpliktende plan for opprustning av fylkesvei og utarbeides en nasjonal gjennomføringsplan for ras- og skredsikring av alle riksveier og fylkesveier med høy og middels skredfaktor.

Jeg vil likevel få minne om at det er fylkeskommunens egen veiadministrasjon som forvalter fylkesveiene og at det er fylkeskommunene som prioriterer egne midler til skredsikring på fylkesveg.

Når det gjelder E39 mellom Kristiansand og Trondheim, vil jeg vise til at dette er en viktig nasjonal transport-

korridor som inngår i det transeuropeiske transportnetverket (TEN-T). Ny, trafikkikker E39 vil binde sammen viktige deler av Sør- og Vestlandet, og sørge for effektiv transport av varer og folk. Deler av dagens E39 har i dag dårlig standard i forhold til funksjonen som overordnet riksveg og europaveg, med tanke på fremkommelighet og trafikkikkerhet. Selv om to fjordkryssingsprosjekter på E39 er prioritert i NTP, går det videre klart fram av meldingen at i videre utvikling av transportkorridoren må fjordkryssinger, utbedring av veiene mellom fjordene samt i og rundt byområdene veies mot hverandre.

Det ligger i NTP at det skal arbeides videre med prosjektene som er nevnt i meldingen, med sikte på økt nytte og reduserte kostnader, og at det å være nevnt i NTP ikke er en garanti for gjennomføring uavhengig av blant annet kostnadsutvikling i prosjektet. I behandlingen av statsbudsjettet for 2022 vedtok Stortinget at det skal gjøres en vurdering av veiporteføljen i Nasjonal transportplan for å bidra til en effektiv gjennomføring og oppfølging av klimamålene. Gjennomgangen skal også vurdere veinormalene, herunder en høyere terskel for trafikkmengde for bygging av firefeltsveier. Jeg har nå gitt et oppdrag til Statens vegvesen om å følge opp dette.

SPØRSMÅL NR. 1643

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 30. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

29 sentrale aktører innanfor energibransjen og forbrukerorganisasjonar er no enige om ein ny modell for nettleige som stimulerer til meir ENØK og lokal produsert kraft (solceller), samtidig som modellen gir insentiv til å kutte straumforbruket i periodane det i dag blir brukt mest straum.

Vil statsråden sørge for at denne nye, omforeinte modellen for nettleige snarast råd får nødvendig politisk godkjenning, slik at han kan rullast ut og bidra til meir ENØK, meir lokal straumproduksjon og jamnare bruk av straum gjennom døgnet?

GRUNNGJEVING:

Spørsmålet om ny nettleige-modell har hatt eit høgt konfliktnivå over lang tid. Det er imponerende og svært viktig at alle dei sentrale aktørane i energibransjen og forbruka-

rorganisasjonane no har sett seg ned saman og laga ein omforeint modell som alle partar sluttar seg til, og som gir dei rette insentiva som heile tida har vore bakgrunnen for å innføre ny nettleigemodell.

Sjølv om modellen ikkje blir vurdert som «fagleg perfekt» av NVE, må dette sjåast opp mot verdien av eit breitt kompromiss som har forankring og støtte frå alle berørte partar – og kan rullast raskt ut. Eg og Venstre forventar at arbeidet som dei 29 organisasjonane no har gjort ikkje blir «tværa ut» eller sett til side og utsett i tid av departementet, men no raskast råd får nødvendig politisk godkjent-stempel og kan effektuerast ut til forbrukarane.

Svar:

Formålet med det som kalles effektbaserte tariffar er disse skal bidra til å jevne ut strømforbruket, slik at kapasiteten i strømmettet utnyttes bedre, og nettinvesteringer og na-

turinngrep ikke blir større enn nødvendig. I tillegg gir effektivbaserte tariffer en mer rettferdig fordeling av nettkostnadene mellom kundene ved at man må betale for det man belaster nettet.

Formålet med nettleien er å dekke kostnadene ved drift, vedlikehold og utbygging av strømmettet vårt. Økt energieffektivisering og mer egenproduksjon av strøm er viktige målsetninger, men vi har andre og mer trefsikre virkemidler enn nettleien for å bidra til å nå disse målene. Som følge av regjeringens budsjettforlik med SV har Enova satt av 400 mill. kroner årlig til klima- og energitiltak hos husholdninger og forbrukere. Dette er en økning på 100 mill. kroner fra forrige regjering. I forbindelse med neste års statsbudsjett vil regjeringen vil legge en plan med tiltak som skal redusere energibruken i bygg med minst 10 TWh i 2030, og øke strømproduksjonen i bygg. Videre vurderer regjeringen utvidelse av plusskundeordningen. Reguleringsmyndigheten for energi og Skattedirektoratet har på oppdrag fra Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet utarbeidet et forslag om å utvide dagens plusskundeordning for å bedre tilrettelegge for boligselskap. Forslaget ble beskrevet overordnet i Prop. 1 LS (2021-2022) Skatter, avgifter og

toll 2022. Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet jobber nå med å ferdigstille et forslag som kan sendes på høring i løpet av våren.

Det er nettkundene som sammen dekker kostnadene for bruk og utvikling av strømmettet gjennom nettleien. Inntektsreguleringen gir nettselskapene insentiver til effektiv drift, utvikling og utnyttelse av nettet. Jo mer kostnadseffektivt nettselskapene klarer å drifte, utnytte og utvikle nettet, jo lavere blir nettleien. Dersom særlige hensyn skal innebære at enkelte skal betale mindre nettleie, må andre betale mer. Jeg mener det er rettferdig at strømkundene betaler for det de belaster strømmettet, uavhengig av hvilken energiløsning de har. Ifølge Reguleringsmyndigheten for energi vil ikke effektivbaserte tariffer svekke insentivene til å gjennomføre energieffektiviseringstiltak.

Jeg setter pris på innspillet Olje- og energidepartementet mottok fra en rekke aktører 17. mars i år. Generelt er det positivt når det er god dialog mellom ulike interessenter, og at de kommer til enighet på eget initiativ. Jeg vurderer nå innspillet og er opptatt av at vi får en rask avklaring. Det er viktig at både kundene og nettselskapene får den forutsigbarheten og roen som de trenger.

SPØRSMÅL NR. 1644

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 31. mars 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden komme med en løsning på utfordringene skissert i begrunnelsen, og komme med et forslag som gjør at alles rettigheter ivaretas på en god måte?

BEGRUNNELSE:

I Telemarksavisa kunne man i for kort tid siden lese om en nabo til en kommunal bolig som ikke lengre kunne bo i sitt eget hjem, på grunn av beboeren i den kommunale boligens oppførsel. Hun tok kontakt med kommunen allerede i 2017, og kommunen innrømmet at dette var krevende, men at de skulle fikse opp i situasjonen. Snart fem år senere har kvinnen måttet flytte fra sitt eget hjem, som hun antakeligvis heller ikke får solgt fordi man er pliktig å opplyse om forhold som dette.

I saken fremkommer det også frem at det ikke bare er denne kvinnen som blir plaget av denne naboen, men at

det også spres frykt og ubehag i nabolaget der det også bor barn.

Spørsmålsstiller vet at dette er utfordrende situasjoner og at en kommune ikke kan flytte folk over natta. Men når en situasjon har pågått i over fem år, og naboene til en kommunal bolig velger å flytte, så må man kunne forvente at kommunen tar grep, og rydder opp.

Svaret er ofte at kommunen ikke kan gjøre noe annet enn å avholde et møte for å prøve å løse utfordringene. Men dette har vært gjort flere ganger uten at det er kommet en løsning.

Spørsmålet er om det er lovverket som gjør at ikke man kan rydde opp, eller om det rettighetene til personer som er under kommunal omsorg som trumfer de andre innbyggernes rettigheter. I så tilfelle håper spørsmålsstiller at statsråden vil se på denne problemstillingen og komme med forslag som gjør at alle sine rettigheter ivaretas på en god måte.

Svar:

Uten at det kommer klart frem av artiklene i Telemarksavisa, legger jeg til grunn at den saken som danner utgangspunkt for spørsmålet er handlinger til sjenanse for naboer begått av en person med psykiske problemer og/eller rusutfordringer. På generelt grunnlag er jeg klar over at flere kommuner har utfordringer knyttet til enkelte innbyggere som har en adferd som er forstyrrende for omgivelsene. Det er både problematisk og beklagelig at naboer opplever en slik situasjon.

Dette er vanskelige problemstillinger uten enkle løsninger, men som krever en individuell tilnærming der flere sektorer samarbeider godt og tar i bruk eksisterende virkemidler.

Det at en leietager bor i kommunal bolig er ikke det samme som å være «under kommunal omsorg». En person som leier en kommunal bolig, har de samme plikter og rettigheter som alle andre leietagere. Det betyr at leietager kan sies opp, men oppsigelse av et leieforhold må følge de regler som gjelder mellom leietager og utleier. Kommunen har i prinsippet heller ingen hjemmel i lov til å sanksjonere en person med ubehagelig eller plagsom adferd. Det er politiets oppgave å håndtere situasjonen dersom vedkommendes adferd er av straffbar karakter.

Kommunen har et ansvar i å sikre eller tilby vedkommende nødvendig hjelp og bistand. I samarbeid med spesialisthelsetjenesten bør det vurderes tett oppfølging f.eks. fra tverrfaglige oppsøkende behandlingsteam. Slike team har gode resultater også overfor personer med store utfordringer på mange livsområder, og vi legger nå til rette for at det etableres flere slike team ute i kommunene.

Innleggelse i psykisk helsevern uten samtykke er et svært inngripende tiltak. Loven har derfor strenge vilkår for bruk av tvang. Personen må blant annet ha en «alvorlig sinnslidelse» og tvungent psykisk helsevern må være helt nødvendig for å hindre at personen på grunn av sinnslidelsen

a) får sin utsikt til helbredelse eller vesentlig bedring i betydelig grad redusert, eller det er stor sannsynlighet for at vedkommende i meget nær framtid får sin tilstand vesentlig forverret, eller b) utgjør en nærliggende og alvorlig fare for eget eller andres liv eller helse.

Det er altså ikke tilstrekkelig at naboer opplever personen som plagsom.

Fra 1. september 2017 ble det i tillegg et vilkår at personen, med mindre det er fare for eget liv eller andres liv eller helse, må mangle samtykkekompetanse. Mange har vært bekymret for at endringen har ført til at flere blir sykere før de får behandling. I Hurdalsplattformen er det derfor slått fast at regjeringen vil evaluere disse lovendringene. Vi arbeider nå med å ferdigstille mandatet for evalueringen og å sette sammen et ekspertutvalg som skal gjennomføre evalueringen.

Tilbakehold av rusmiddelavhengige i institusjon er også svært inngripende. Virkemiddelet kan bare brukes når noen utsetter sin fysiske eller psykiske helse for fare ved omfattende og vedvarende misbruk, og dersom hjelpetiltak ikke er tilstrekkelige. Tilbakehold uten eget samtykke kan dermed ikke gjennomføres av hensyn til naboer.

Tvangslovutvalget som leverte sin utredning i 2019, foretok i tråd med mandatet en samlet gjennomgang og utredet behov for revisjon og modernisering av regelverket om tvang i helse- og omsorgssektoren. Vi vil avvente resultatet av evalueringen av vilkåret om manglende samtykkekompetanse før vi tar stilling til hvordan forslagene fra Tvangslovutvalget bør følges opp.

I særlige tilfeller kan det også idømmes særreaksjoner (overføring til tvungent psykisk helsevern) etter straffeloven § 62, jf. psykisk helsevernloven kap. 5.

Avslutningsvis vil jeg nevne at det er flere arbeider på gang der vi ser på hvordan vi skal styrke samhandlingen mellom justissektoren og helsetjenesten overfor personer som har store utfordringer knyttet til rus og psykiske lidelser, og som har en adferd som er til sjenanse eller skaper frykt i omgivelsene. En del av dette er å se på virkemidlene og regelverket vi har på dette feltet, noe jeg blant annet gjør i samarbeid med justis- og beredskapsministeren. Jeg viser også til at Politidirektoratet og Helsedirektoratet, på oppdrag fra departementene, reviderer rundskrivnet om helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke.

Dette handler også om å gi gode og effektive tjenester. Jeg vil her blant annet peke på den kommende opptrappingsplanen for psykisk helse og forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet. Her vil tilbudet til de med langvarige og sammensatte behov være et av temaene vi skal arbeide med.

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 30. mars 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statsråden har tidligere uttalt at den norske eierstyringsmodellen og selskapslovgivning hindrer departementet i å gripe inn i salget av Telenor Myanmar. Samtidig er OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv tydelige på at også eiere av et selskap kan holdes ansvarlige dersom et selskap bidrar til menneskerettighetsbrudd.

Kan statsråden garantere for at den norske stat, som majoritetseier i Telenor, ikke vil kunne holdes ansvarlig dersom sensitiv persondata havner i hendene på Myanmar militærjunta i etterkant av salget?

BEGRUNNELSE:

Telenor har nylig annonsert at de har fått regulatorisk godkjenning fra militærjuntaen i Myanmar til å selge sitt datterselskap Telenor Myanmar. Avsløringer fra Myanmar Now har vist at den endelige eieren vil bli Shwe Byain Phyu, et konglomerat med nære bånd til landets militærdiktatur. Salget har blitt kraftig kritisert av både sivilsamfunn i Myanmar, av landets eksilregjering, av menneskerettighetseksperter og av Telenors egne ansatte i landet, som alle frykter at salget vil føre til at sensitive personverndata havner i hendene på landets brutale militærregime. Den tyske avisen Deutche Welle har sammen med Myanmar Now også avslørt at Telenor allerede har installert overvåkningsteknologi, som dersom det tas i bruk kan brukes til å lytte til samtaler og lese deres e-poster og meldinger.

Svar:

Det som skjer i Myanmar er forferdelig, og jeg har den største medfølelse for befolkningen i landet.

Saken har engasjert meg sterkt, og reiser et stort engasjement og mange synspunkter. Jeg har merket meg, og tatt på alvor, de mange spørsmålene og synspunktene som har blitt fremmet til departementet og meg som forvalter av statens eierandel i Telenor, og har brakt dette med inn i eierdialogen med selskapet.

Både departementet og jeg personlig har hatt en rekke møter og kontaktpunkter med selskapet om situasjonen i Myanmar og hvilke vurderinger og avveininger selskapet har gjort av ulike alternativer. Staten har klare forventninger til selskapenes arbeid med ansvarlig virksomhet, som også gjelder menneskerettigheter, og jeg har vært opptatt av at selskapet gjør løpende vurderinger av blant annet dette.

I henhold til selskapslovgivningen og prinsippene nedfelt i eierskapsmeldingen er det styret og ledelsen i Telenor som har ansvaret for forvaltningen av selskapet. Det inkluderer hvordan situasjonen i Myanmar best kan håndteres. Som Telenor har vist til ved flere anledninger, er dette en situasjon hvor det ikke finnes noen gode løsninger og hvor Telenor er tvunget til å velge mellom alternativer som alle har negative konsekvenser. Telenor har

konkludert med at de ikke kan drive videre i landet på grunn av at det ikke er forenlig med selskapets verdier, internasjonale lover og menneskerettighetene. Telenor har gitt uttrykk for at etter grundige vurderinger har selskapet kommet til at et salg er det minst ufordelaktige alternativet.

Telenor viser også til at de blant annet ikke kan utsette ansatte for fare ved å ikke respondere på ordre eller lokale lover. Militærregimet har tydelig vist sin brutalitet, og det er ikke vanskelig å se for seg at å handle i strid med pålegg fra et slikt regime vil kunne innebære svært alvorlige konsekvenser. Telenor har også vist til at en sentral del av begrunnelsen for at Telenor ikke har noe annet valg enn å forlate landet, er at fortsatt tilstedeværelse vil kreve at Telenor Myanmar aktiverer overvåkingstutstyr (til bruk for myndighetene), som alle operatørene i Myanmar er pålagt, og at aktivering av slikt utstyr vil være i strid med selskapets verdigrunnlag og underlagt norske og europeiske sanksjoner.

Med bakgrunn i dette meldte Telenor 18. mars at salget av Telenor Myanmar hadde fått endelig regulatorisk godkjenning og 25. mars at salget er gjennomført.

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 1. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mener statsråden grensen går for hvor mye et selskap skal kunne ta ut i profitt fra drift av akutt - og asylmottak, hva anser statsråden som for høy prising av asyl – og flyktningtjenester og hvilke verktøy ser statsråden det som aktuelt å ta i bruk for å forhindre for høy prising av asyltjenester og videre selskapenes mulighet til å ta ut profitt?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det følgende om kommersielle aktører i velferden:

«Grunnleggende velferdstjenester skal ikke kommersialiseres, og en ny regjering skal kraftig redusere omfanget av kommersielle aktører i velferden. Et strengt regelverk skal sørge for at drift av offentlig finansierte velferdstjenester ikke er attraktivt for kommersielle konserner, og sikre bedre demokratisk styring og kontroll.»

Nasjonen melder 23. mars at 37 og 43 akuttmottak for ukrainske flyktninger drives av private selskaper.

I samme avis uttaler statsråd Mehl at regjeringen vil begrense profitten til private flyktningmottak og at

«vi har en felles interesse av at ikke midler fra fellesskapet i for stor grad skal ende opp som privat profitt.»

I samme sak uttaler statsråden at regjeringen har vært opptatt av å ta med seg erfaringene fra 2015 og at man vil «prøve å begrense altfor høy prising.»

Svar:

Vi står overfor en massefluktsituasjon i Europa med over 3,5 millioner mennesker fordrevet fra Ukraina siden invasjonen startet for over en måned siden. Hittil har over 10 000 personer tatt kontakt med politiet eller UDI for å søke om beskyttelse i Norge, hvorav ca. 7 000 er registrert. Vi venter at tallet vil øke fremover. Dette har ført til et behov for et stort antall mottaksplasser, og av den grunn har vi oppskalert mottakskapasiteten kraftig og vil øke den ytterligere.

I perioden fra 2016 til begynnelsen av 2022 kom det svært få asylsøkere til Norge, og man nedskalerte derfor mottakskapasiteten etter de høye ankomsttallene i 2015. Situasjonen i 2015 har gitt oss nyttige erfaringer, og har bidratt til et styrket planverk for å håndtere masseankomster. Blant annet har UDI fått på plass rammeavtaler med en rekke mottaksaktører for å raskt kunne etablere mottaksplasser ved behov. Disse rammeavtalene har vist

seg nyttige i situasjonen med svært mange fordrevne fra Ukraina. Likevel har det vært behov for å inngå et stort antall nye avtaler, særlig om akuttinnkvartering, for å håndtere den situasjonen vi står i og den forventede utviklingen fremover. Foreløpige prognoser tilsier at vi kan vente 35 000 asylsøkere til Norge i 2022, og vi legger også planer for langt høyere tall. Dette gjør at vi må ta i bruk alle virkemidler vi har. Private selskaper er, sammen med kommunale og ideelle aktører, helt avgjørende for at vi skal kunne tilby personer et trygt sted å bo frem til de blir bosatt i en kommune.

UDI utlyser drift av asylmottak i anbudskonkurranser på ordinær måte etter regelverket for offentlige anskaffelser. Ved utlysningen er anbudskriteriene og vektingen på forhånd definert av UDI, og det er en rekke krav til mottaksdriften som må være oppfylt. Alle typer driftsoperatører kan delta i UDIs anbudskonkurranser, og konkurrerer på samme vilkår i tråd med anskaffelsesregelverket. Jeg vil fortsatt oppfordre kommunale og ideelle aktører til å delta i disse konkurransene.

Regjeringen har vært opptatt av at vi skal ta med oss erfaringene fra 2015, og deriblant prøve å begrense for høy prising av tjenestene. Vi har en felles interesse av at fellesskapets midler ikke i for stor grad ender som privat profitt. Ved kontraktsinngåelser følger UDI regelverket for offentlige anskaffelser som har til formål å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Jeg har tiltro til at UDI forvalter fellesskapets midler på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1647**Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 29. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden komme til Stortinget med forslag til endringer for å kunne gjennomføre bedre hurtigspor for å få ukrainske flyktninger ut i jobb?

BEGRUNNELSE:

Norge må forberede seg på at det kommer mange ukrainske flyktninger. Høyre har tatt til orde for at det trengs et eget hurtigspor for å få ukrainske flyktninger raskt ut i arbeid og aktivitet. Flyktingene som nå kommer får midlertidig kollektiv beskyttelse. Det er viktig at vi gir disse et tilbud som de har nytte av når de returnerer til Ukraina. Å kunne komme raskt ut i arbeid, ha en så normal hverdag som mulig og tjene til livets opphold er viktig for å gi ukrainske flyktninger en varm velkomst til Norge.

9. mars varslet statsråden at hun vil komme til Stortinget med forslag til lovendringer for å gjøre mer effektive hurtigspor mulig. Hun uttaler selv til VG 9. mars at «Vi har ingen tid å miste.» Det er undertegnede enig i. Til tross for dette har ikke regjeringen fremmet noen forslag til Stortinget om dette. Mange kommuner gir nå innspill om at det trengs en rask avklaring på hvilket tilbud flyktingene skal få når de kommer.

Svar:

Krigen i Ukraina har ført til den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig.

I et vanlig år bosettes om lag 5 000 flyktninger i Norge. UDI har anslått at det kan komme 35 000 i år, hvorav 30 000 fra Ukraina. Statsministeren redegjorde for Stortinget om situasjonen fredag 18. mars, og sa at regjeringen også jobber med beredskapstiltak for å kunne håndtere en ekstraordinær situasjon med opp mot 100 000 flyktninger.

Flyktninger fra Ukraina har fått midlertidig kollektiv beskyttelse og det skal legges til rette for at de kan returnere til Ukraina. For de som har muligheter til å jobbe er deltakelse i arbeidslivet viktig for aktivitet og inkludering, og for at flyktingene kan få bidratt med sin kompetanse og sine ressurser.

Flyktninger fra Ukraina får gjennom kollektiv beskyttelse også samtidig arbeidstillatelse.

Dagens ordninger etter integreringsloven har i utgangspunktet en fleksibilitet som er egnet også for flyktingene som kommer fra Ukraina. Vi står nå i en situasjon hvor nesten alle kommuner skal ta imot flyktninger, mange har ikke bosatt flyktninger de siste årene og vi står

overfor en gruppe med midlertidig kollektiv beskyttelse med en usikker tidshorison for oppholdet i Norge.

Representanten Holm Lønseth påpeker at det å kunne komme raskt ut i arbeid, ha en så normal hverdag som mulig og tjene til livets opphold, er viktig for å kunne gi ukrainske flyktninger en varm velkomst til Norge. Dette er noe regjeringen er enig i.

Derfor er det satt sammen en arbeidsgruppe bestående av Arbeids- og velferdsdirektoratet (AV-dir), Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og representanter fra arbeidslivets parter, for å bidra til at de som ønsker og har mulighet går raskt ut i arbeid. Aktuelle problemstillinger for arbeidsgruppen vil bl.a. være kartlegging av kompetanse, matching av arbeidskraft med bedrifter som trenger det, kontaktpunkter for næringslivet og kontakt med markedsnettverk i NAV. Gruppen vil også kunne legge til rette for at flyktingene kommer inn i et seriøst og trygt arbeidsliv. Arbeidstilsynet er derfor også knyttet til arbeidsgruppen.

Det vil bli krevende for kommunene å tilby tjenester til flyktingene som oppfyller alle deres lovfestede rettigheter og ulike regelverk slik det ser ut i dag. For å lykkes med både mottak og integrering, må vi dimensjonere mange ordninger og tjenester annerledes enn vi så for oss før krigen brøt ut. Det vil blant annet gjelde tilbud om boliger, skole- og barnehagetilbud og helse- og omsorgstjenester. Derfor vil regjeringen se på nødvendige tilpasninger i regelverket for at det skal være praktisk mulig for kommunene å ta imot mange flyktninger på så kort tid. Vi vil komme tilbake til Stortinget med detaljene i forbindelse med fremleggelsen av tilpasningene i regelverket og herunder også omtale et eget hurtigspor i introduksjonsprogrammet tilpasset flyktninger fra Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1648**Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan statsråden legge fram tall for utviklingen til den reelle verdien av de veiledende satsene for økonomisk stønad for årene 2013–2022, og vil statsråden sørge for å oppjustere satsene for 2022 i lys av det kraftig oppjusterte anslaget for prisveksten inneværende år, samt gjennomføre et generelt løft i sosialhjelpssatsene opp mot nivået i SIFOs referansebudsjett for å kompensere for lang tids underregulering?

BEGRUNNELSE:

Året 2022 ligger an til å bli nok et krevende år for mange lavinntektsfamilier, med kraftig økende priser på mange nødvendighetsgoder som mat, strøm og drivstoff. Rundskriv A-2/2021, publisert 23. desember 2021, fastsatte 2022-satser for statlige veiledende satser for økonomisk stønad. Satsene ble økt med 1,3%, i tråd med anslaget for prisvekst i nasjonalbudsjettet for 2022. 18. mars i år la Statistisk Sentralbyrå fram sitt nyeste anslag for prisveksten i 2022 på 3,3%, to prosentpoeng høyere enn økningen av satsene. Gitt at kommunene synes å følge de årlige

satsøkningene som fastsettes av departementet, vil dette bety at allerede fattige familier som mottar sosialhjelp vil få ytterligere redusert kjøpekraft i 2022.

Underreguleringen av årets satser er ikke et engangsfenomen, men synes å være normen snarere enn unntaket. Over tidsperioden 2013–2022 har satsene (med unntak av tillegget for barn 0–5 år) blitt oppjustert med om lag 20 prosent, mens prisveksten i samme periode ligger an til å havne 25 prosent. Hadde satsene fulgt den generelle prisveksten ville det kunnet bety flere tusenlapper ekstra utbetalt i året. De veiledende satsene lå i 2021 om lag 40 prosent under SIFOs referansebudsjett for forbruksutgifter for ulike typer husholdninger. Dagens satser er med andre ord svært lave, og det er bekymringsfullt om regjeringen ikke vil ta grep for å hindre at levestandarden til allerede utsatte familier reduseres ytterligere i året som kommer.

Svar:

Utviklingen av de veiledende satsene for økonomisk stønad har økt som følger fra 2013 til 2022:

Kategori	Beløp i 2013	Beløp i 2022	Prosentvis økning
Enslige	5 000	6 550	19 %
Ektepar/samboere	9 100	10 950	20 %
Personer i bofellesskap	4 550	5 450	20 %
Barn 0–5 år	2 100	3 200	52 %
Barn 6–10 år	2 800	3 300	18 %
Barn 11–17 år	3 500	4 300	23 %

I gjennomsnitt har satsene økt med omtrent 25 % i perioden.

Formålet med økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven er å være et siste sikkerhetsnett som skal sikre et forsvarlig livsopphold for personer som ikke kan gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter.

De veiledende satsene er ment å bidra til en mer ensartet praksis ved utmåling av økonomisk stønad på landsbasis. Satsene omfatter utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler og hygiene med mer, og tar videre hensyn til andre sider av dagliglivet, som fritid og sosiale behov. Utgifter til andre nødvendige ting, som bolig, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring og innbo og utstyr inngår i livsoppholdet, men er ikke inkludert ved fastsettelse av de statlige veiledende satsene da dette er utgifter som varierer mye.

Satsene ble for 2022 prisjustert i tråd med anslaget for vekst i konsumprisene i nasjonalbudsjettet for 2022 (1,3 pst.). Loven har derimot ingen bestemmelser om selve stønadsnivået. Dette er fordi fastsettelsen av stønadsnivået er skjønnsbasert og ikke en fast størrelse. Stønad skal alltid sikre søkeren et forsvarlig livsopphold. De statlige satsene skal kun brukes som et veiledende utgangspunkt for utmålingen. NAV-kontoret har både rett og plikt til å foreta individuelle og skjønsmessige vurderinger i hver enkelt sak. Satsene kan ikke erstatte disse individuelle vurderingene.

Prisutviklingen hittil i 2022 har vært høy. Jeg vil imidlertid minne om at de store prisøkningene, utover utgifter for matvarer, har funnet sted for utgifter som ligger utenfor de statlige veiledende satsene (strøm, bolig og drivstoff). Dette er utgifter som i alle tilfeller skal vurderes konkret og individuelt. Jeg vil sørge for at kommunene

blir minnet om at det må foretas en skjønsmessig og individuell vurdering ved utmåling av stønad, og at dette er særlig viktig i en situasjon med økte priser på nødvendige livsoppholdsutgifter.

SIFOs referansebudsjett er ment å være et langtidsbudsjett. Det er beregnet for at en skal sette til side penger hver måned for å ha råd til å foreta sjeldnere innkjøp av dyre og varige forbruks-gjenstander. Økonomisk sosial-

hjelp er derimot en midlertidig inntektssikring for et nøkternt og forsvarlig livsopphold. Økonomiske vanskeligheter vil dessuten ofte være en del av et større problemkompleks. Det kan derfor være aktuelt å sette inn andre tjenester etter loven i stedet for eller i tillegg til økonomisk stønad for å støtte opp under den enkeltes mulighet til å bli selvhjulpen, som råd og veiledning og individuell plan.

SPØRSMÅL NR. 1649

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Ble det vurdert om det var informasjon som er skjermingsverdig etter sikkerhetsloven § 5-1 jf. § 1-5 i oversikten over hvilke politiansatte som betaler sin medlemskontingent i NNPF ved lønnstrekk før beslutningen om innsyn ble truffet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 1482 av 07.03.22 og statsrådens svar på spørsmålet av 15.03.22. Statsråden viser i sitt svar til regelen om unntak fra innsyn i opplysninger som er underlagt taushetsplikt, jf. offentleglova § 13 første ledd, og at taushetsplikt etter sikkerhetsloven kun gjelder gradert informasjon, jf. sikkerhetsloven § 5-4 annet ledd.

Spørsmålsstillere vil på den bakgrunn vise til sikkerhetsloven § 5-1 som lyder:

«Informasjon er skjermingsverdig dersom det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser at informasjonen blir kjent for uvedkommende, går tapt, blir endret eller blir utilgjengelig.»

Det vises videre til uttalelsen om bestemmelsen i Prop. 153 L (2016-2017):

«Bestemmelsen etablerer begrepet skjermingsverdig informasjon som en samlebetegnelse på all informasjon som skal beskyttes etter loven. Begrepet utvides sammenlignet med tidligere sikkerhetslov. I motsetning til tidligere lov, da det utelukkende var konfidensialitetsbehov som skulle vurderes, skal nå også integritets- og tilgjengelighetsbehov inngå som kriterier i verddivurderingen av informasjonen. Det må vurderes hvilke konsekvenser det vil kunne få for nasjonale sikkerhetsinteresser dersom informasjonen blir kjent for uvedkommende, blir endret av uvedkommende eller er utilgjengelig for personer eller informasjonssystemer som har tjenstlig og lovlig behov for tilgang.»

Det vises videre til Prop. 153 L (2016-2017) kapittel 6 om lovens formål og virkeområde. Av disse forarbeidene til loven fremgår det at eksempelvis virksomheten til Politiets sikkerhetstjeneste faller innenfor definisjonen i sikkerhetsloven § 1-5 og at informasjon om PST følgelig er skjermingsverdig etter § 5-1.

Det vises videre til regelen om virksomhetens plikt til å beskytte skjermingsverdig informasjon i sikkerhetsloven § 5-2 første ledd bokstav a. Bestemmelsen pålegger virksomheten plikt til å ha et forsvarlig sikkerhetsnivå for skjermingsverdig informasjon, slik at informasjonen ikke blir kjent for uvedkommende.

Det er på den bakgrunn ønskelig å få vite om det ble vurdert hvor vidt det i de opplysningene det ble gitt innsyn i var informasjon som er skjermingsverdig etter sikkerhetsloven § 5-1 jf. 1-5, som departementet da plikter å beskytte etter sikkerhetsloven § 5-2.

Svar:

Det følger av sikkerhetsloven § 5-2 at virksomheten skal sørge for et forsvarlig sikkerhetsnivå for skjermingsverdig informasjon, og av § 5-3 første ledd følger at en virksomhet som tilvirker informasjon, skal sikkerhetsgradere og merke informasjonen dersom det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser om den blir kjent for uvedkommende. Graderingen skal da skje i samsvar med § 5-3 første ledd annet punktum.

Som tidligere nevnt var ingen dokumenter i denne saken gradert eller merket som skjermingsverdige. Jeg har tillit til at Politidirektoratet sørger for en forsvarlig beskyttelse av skjermingsverdig informasjon i henhold til sikkerhetsloven § 5-2.

Svaret på dette spørsmålet mener jeg for øvrig også går fram av mitt brev 15. mars i år, som var svar på spørsmål nr. 1482 fra representanten Amundsen.

SPØRSMÅL NR. 1650

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 31. mars 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil regjeringen stille behandlingen av flere friskoler eller økning i antall plasser ved disse til man har foretatt en vurdering av i hvilken grad og hvordan den enkelte kommune og fylkeskommune skal kunne styre skoletilbudet innenfor sine grenser?

BEGRUNNELSE:

Omfanget av plasser ved private friskoler fortsetter å øke til tross for at regjeringen foreløpig har suspendert behandlingen av søknader om å få opprette såkalte private profilskoler. Med utsikt til synkende elevtall i årene som kommer, vil det kunne føre til at offentlige skoler må redusere sin kapasitet, eller i verste fall legge ned skoler, mens de private friskolene har rett til å fortsette med de elevplassene som er godkjent. Denne problemstillingen er parallell med forholdet mellom offentlige og private barnehager. tb.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring over økningen i antall nye private skoler. Jeg er derfor opptatt av raskt å følge opp den politiske kursendringen som er varslet i Hurdal-splattformen. Der står det at regjeringen vil:

«Stramme inn privatskuleloven ved å fjerne profilskular og yrkesfagopplæring som godkjenningssgrunnlag for statstilskot, og styrkje lokale folkevalde si moglegheit til å seie nei til nye privatskular og utvidingar».

Jeg sendte i desember 2021 på høring forslag om å oppheve de to godkjenningssgrunnlagene vidaregåande opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram og særskilt profil, jf. friskoleloven § 2-1 andre ledd bokstavene h) og i). Disse to godkjenningssgrunnlagene kom inn i loven i 2015 etter forslag fra Solberg-regjeringen. Regjeringen tar sikte på å legge forslagene om å oppheve disse to godkjen-

ningssgrunnlagene frem for Stortinget i en lovproposisjon våren 2022.

I påvente av Stortingets forventede lovbehandling våren 2022 instruerte departementet 15. november 2021 Utdanningsdirektoratet om å stille behandlingen av søknader om godkjenning av nye skoler etter friskoleloven § 2-1 andre ledd bokstavene h) og i) i bero. Det samme gjelder søknader om godkjenning av driftsendringer ved skoler som i dag er godkjent på disse to grunnlagene. Det oppholdet i søknadsbehandlingen som følger av instruksjonen er et grunnet opphold, jf. forvaltningsloven § 11a første ledd.

Regjeringen ønsker å gå tilbake til den privatskolelovgivningen vi hadde under den rødgrønne regjeringen. Det betyr at det fortsatt vil være adgang til å godkjenne skoler som driver på grunnlag av en anerkjent pedagogisk retning, som steinerskoler og montessoriskoler, internasjonale skoler mv. Jeg viser i denne sammenheng til § 2-1 andre ledd bokstavene a) til g) i friskoleloven (ny privatskolelov). På denne bakgrunn er det etter min oppfatning verken ønskelig eller mulig å stille all søknadsbehandling etter friskoleloven i bero. Et slikt generelt opphold i søknadsbehandlingen vil ikke kunne anses som et grunnet opphold etter forvaltningsloven.

Jeg vil vurdere nærmere hvordan punktet i plattformen som går ut på å styrke lokale folkevalgtes innflytelse over behandlingen av søknader og godkjenning av nye privatskoler og driftsendringer ved eksisterende skoler skal følges opp, og kommer tilbake til Stortinget om dette.

Jeg kan ellers opplyse at fristen for å søke om godkjenning etter friskoleloven er 1. februar hvert år for ev. oppstart i neste kalenderår. Utdanningsdirektoratet opplyser at det per fristen 1. februar 2022 var kommet inn ti søknader om godkjenning av nye skoler. Dette er det laveste søknadstallet på flere år. Per fristen 1. februar 2021 var det til sammenligning fremsatt 29 søknader om godkjenning av nye skoler, mens tallet året før var 38 søknader.

